KONSOLIDĒTS EIROPAS KOPIENAS DIBINĀŠANAS LĪGUMS

un

NICAS LĪGUMS

T&TC Tulkošanas un terminoloģijas centrs

UDK 327(4)
Ko 540

Šī grāmata izdota ar Somijas Tieslietu ministrijas finansiālu atbalstu

This book is published thanks to financial assistance from the Ministry of Justice of Finland

Paredzēta kā mācību līdzeklis sabiedrisko zinātņu studentiem

ISBN 9984-657-086

© Tulkojums - Tulkošanas un terminoloģijas centrs, 2001

Iespiests A/S Preses nams poligrāfijas grupā Jāņa Sēta

Priekšvārds

Šajā izdevumā ievietoti **Eiropas Kopienas dibināšanas līguma** konsolidētā teksta (Amsterdamas Līguma redakcijā) un **Nicas Līguma** latviskie tulkojumi.

Eiropas Kopienas dibināšanas līgums, kurš parakstīts Romā 1957. gada 25. martā un stājies spēkā 1958. gada 1. janvārī, ir viens no diviem Eiropas Savienības pamatlīgumiem. (Šo līgumu dažkārt sauc arī par *Romas Līgumu).*

Ar šo līgumu ir izveidota *supranacionāla* organizācija – *Eiropas Kopiena*. Tās pamatā ir līgums starp valstīm - Kopienas dalībniecēm. Eiropas Kopiena nav parasta starptautiska organizācija, jo tās kompetencē ir arī izdot savas tiesību normas, kas dalībvalstīs darbojas tieši un nepastarpināti. Taču Eiropas Kopiena nav arī federāla valsts, jo dibināšanas līgums resp. tā grozīšana (vai uzteikšana) paliek suverēno dalībvalstu rokās. Tātad Eiropas Kopiena ir starptautisks veidojums *sui generis*, kas pēc savas formas atrodas starp valsti, no vienas puses, un starptautisku organizāciju, no otras puses.

Eiropas Kopienas dibināšanas līgums, kas šeit ievietots patlaban spēkā esošajā Amsterdamas Līguma redakcijā (šī redakcija ir spēkā no 1999. gada 1. maija), nosaka Eiropas Kopienas darbības pamatus, pilsonību, pilsoņu brīvības, Kopienas politiku dažādās jomās, Kopienas institucionālo uzbūvi.

Otrs Eiropas Savienības pamatlīgums ir Līgums par Eiropas Savienību, kurš parakstīts 1992. gada 7. februārī Māstrihtā (tādēļ to neoficiāli sauc arī par *Māstrihtas Līgumu).* Šis līgums ir spēkā no 1993. gada 1. novembra. Ar to tika izveidota Eiropas Savienība, kas sevī "ietver" Eiropas Kopienu. Ja Eiropas Kopienas mērķis ir dalībvalstu integrācija *ekonomikas jomā* (kuru dēvē arī par Eiropas integrācijas "pirmo pīlāru"), tad Eiropas Savienība kā īpašs veidojums šo mērķi papildina ar diviem jauniem (politiskiem) mērķiem – tā nosaka dalībvalstu sadarbību *ārpolitikā un drošības politikā* (t.s. "otrais pīlārs") un *iekšpolitikā un tieslietās* (t.s. "trešais pīlārs").

Abi minētie līgumi kopā veido šodienas Eiropas Savienības tiesisko pamatu. Tādēļ šos abus pamatlīgumus bieži dēvē arī par *"Eiropas Savienības faktisko konstitūciju"*. Iespējams, ka nākotnē šos līgumus tiešām varētu nomainīt oficiāla konstitūcija kā vienots juridisks pamatdokuments.

2000. gada 7. - 9. decembrī Nicā tika apstiprināts jauns līgums – **Nicas Līgums.** Tas tika parakstīts 2001. gada 26. februārī.

Nicas Līgums, tāpat kā Amsterdamas Līgums, nav patstāvīgs pamatlīgums, bet gan līgums, ar kuru tiek *grozīts* Eiropas Kopienas dibināšanas līgums un Līgums par Eiropas Savienību.

Pēc Amsterdamas Līguma Nicas Līgums tagad veido jaunu, kārtējo integrācijas pakāpi. Tajā arī ir noteikts, ka 2004. gadā ir jāsagatavo jauns līgums par abu pamatlīgumu grozījumiem. Tātad Nicas Līgums faktiski pirmo reizi nosaka, ka abu pamatlīgumu grozījumi turpmāk notiks regulāri un kļūs par *procesu.*

Nicas Līgums (kopā ar pielikumiem) ir ļoti būtisks Latvijai, jo tas nosaka arī *jauno kandidātvalstu* uzņemšanas procedūru un izmaiņas Eiropas Savienības institucionālajā sistēmā pēc pakāpeniskas jauno dalībvalstu uzņemšanas. Tajā, starp citu, ir noteiktas arī Latvijas pārstāvības kvotas Eiropas Savienības institūcijās.

Nicas Līgums vēl nav stājies spēkā. Pēc tam, kad Īrija to referendumā ir noraidījusi, jautājums par tā spēkā stāšanos ir kļuvis sarežģītāks. Iespējams, ka Īrijā notiks atkārtots referendums. Katrā ziņā paredzams, ka jaunu dalībvalstu uzņemšana netiks aizkavēta.

Šajā izdevumā ievietotie līgumu tulkojumi ir *pamatavots* visiem, kas interesējas par Eiropas Savienību un Latvijas virzību uz iestāšanos tajā.

Tulkojumus ir veicis *Tulkošanas un terminoloģijas centrs*, dodot savu ieguldījumu latviešu terminu un jēdzienu veidošanā, tādā veidā veicinot modernās latviešu valodas saturiskā apjoma un jēdzieniskā dziļuma palielināšanu. Tas palīdz tuvināt latviešu valodu lietotāju reālajām vajadzībām.

Egils Levits,

Eiropas Cilvēktiesību
tiesas tiesnesis

Saturs

KONSOLIDĒTS EIROPAS KOPIENAS DIBINĀŠANAS LĪGUMS 7

NICAS LĪGUMS 211

KONSOLIDĒTS EIROPAS KOPIENAS DIBINĀŠANAS LĪGUMS

Saturs

PIRMĀ DAĻA - PRINCIPI 21

1. pants (bijušais 1. pants) 23
2. pants (bijušais 2. pants) 23
3. pants (bijušais 3. pants) 23
4. pants (bijušais 3.a pants) 24
5. pants (bijušais 3.b pants) 24
6. pants (bijušais 3.c pants) 24
7. pants (bijušais 4. pants) 24
8. pants (bijušais 4.a pants) 25
9. pants (bijušais 4.b pants) 25
10. pants (bijušais 5. pants) 25
11. pants (bijušais 5.a pants) 25
12. pants (bijušais 6. pants) 26
13. pants (bijušais 6.a pants) 26
14. pants (bijušais 7.a pants) 26
15. pants (bijušais 7.c pants) 27
16. pants (bijušais 7.d pants) 27

OTRĀ DAĻA - SAVIENĪBAS PILSONĪBA 29

17. pants (bijušais 8. pants) 31
18. pants (bijušais 8.a pants) 31
19. pants (bijušais 8.b pants) 31
20. pants (bijušais 8.c pants) 31
21. pants (bijušais 8.d pants) 31
22. pants (bijušais 8.e pants) 32

TREŠĀ DAĻA - KOPIENAS POLITIKA 33

I SADAĻA - Brīva preču aprite 35

23. pants (bijušais 9. pants) 37
24. pants (bijušais 10. pants) 37
25. pants (bijušais 12. pants) 37
26. pants (bijušais 28. pants) 37
27. pants (bijušais 29. pants) 37
28. pants (bijušais 30. pants) 38
29. pants (bijušais 34. pants) 38
30. pants (bijušais 36. pants) 38

31. pants (bijušais 37. pants) 38

II SADAĻA - Lauksaimniecība 39

32. pants (bijušais 38. pants) 41
33. pants (bijušais 39. pants) 41
34. pants (bijušais 40. pants) 41
35. pants (bijušais 41. pants) 42
36. pants (bijušais 42. pants) 42
37. pants (bijušais 43. pants) 42
38. pants (bijušais 46. pants) 43

III SADAĻA - Personu, pakalpojumu un kapitāla brīva aprite 45

39. pants (bijušais 48. pants) 47
40. pants (bijušais 49. pants) 47
41. pants (bijušais 50. pants) 48
42. pants (bijušais 51. pants) 48
43. pants (bijušais 52. pants) 48
44. pants (bijušais 54. pants) 48
45. pants (bijušais 55. pants) 49
46. pants (bijušais 56. pants) 49
47. pants (bijušais 57. pants) 49
48. pants (bijušais 58. pants) 50
49. pants (bijušais 59. pants) 50
50. pants (bijušais 60. pants) 50
51. pants (bijušais 61. pants) 51
52. pants (bijušais 63. pants) 51
53. pants (bijušais 64. pants) 51
54. pants (bijušais 65. pants) 51
55. pants (bijušais 66. pants) 51
56. pants (bijušais 73.b pants) 52
57. pants (bijušais 73.c pants) 52
58. pants (bijušais 73.d pants) 52
59. pants (bijušais 73.f pants) 52
60. pants (bijušais 73.g pants) 53

IV SADAĻA (bijusī III a sadaļa) - Vīzu politika, patvēruma politika, imigrācijas politika un cita politika, kas saistīta ar personu brīvu pārvietošanos 55

61. pants (bijušais 73.i pants) 57
62. pants (bijušais 73.j pants) 57
63. pants (bijušais 73.k pants) 57
64. pants (bijušais 73.l pants) 58
65. pants (bijušais 73.m pants) 58
66. pants (bijušais 73.n pants) 59
67. pants (bijušais 73.o pants) 59
68. pants (bijušais 73.p pants) 59
69. pants (bijušais 73.q pants) 60

V SADAĻA (bijusī IV sadaļa) - Transports 61
70. pants (bijušais 74. pants) 63
71. pants (bijušais 75. pants) 63
72. pants (bijušais 76. pants) 63
73. pants (bijušais 77. pants) 63
74. pants (bijušais 78. pants) 63
75. pants (bijušais 79. pants) 64
76. pants (bijušais 80. pants) 64
77. pants (bijušais 81. pants) 64
78. pants (bijušais 82. pants) 64
79. pants (bijušais 83. pants) 65
80. pants (bijušais 84. pants) 65

VI SADAĻA (bijusī V sadaļa) - Kopīgi noteikumi par konkurenci, nodokļiem un likumu tuvināšanu 67
81. pants (bijušais 85. pants) 69
82. pants (bijušais 86. pants) 69
83. pants (bijušais 87. pants) 70
84. pants (bijušais 88. pants) 70
85. pants (bijušais 89. pants) 70
86. pants (bijušais 90. pants) 71
87. pants (bijušais 92. pants) 71
88. pants (bijušais 93. pants) 72
89. pants (bijušais 94. pants) 72
90. pants (bijušais 95. pants) 72
91. pants (bijušais 96. pants) 73
92. pants (bijušais 98. pants) 73
93. pants (bijušais 99. pants) 73
94. pants (bijušais 100. pants) 73
95. pants (bijušais 100.a pants) 73
96. pants (bijušais 101. pants) 74
97. pants (bijušais 102. pants) 75

VII SADAĻA (bijusī VI sadaļa) - Ekonomikas politika un monetārā politika 77
98. pants (bijušais 102.a pants) 79
99. pants (bijušais 103. pants) 79
100. pants (bijušais 103.a pants) 80
101. pants (bijušais 104. pants) 80
102. pants (bijušais 104.a pants) 80
103. pants (bijušais 104.b pants) 80
104. pants (bijušais 104.c pants) 81
105. pants (bijušais 105. pants) 82
106. pants (bijušais 105.a pants) 83
107. pants (bijušais 106. pants) 83
108. pants (bijušais 107. pants) 84

109. pants (bijušais 108. pants) 84
110. pants (bijušais 108.a pants) 84
111. pants (bijušais 109. pants) 85
112. pants (bijušais 109.a pants) 85
113. pants (bijušais 109.b pants) 86
114. pants (bijušais 109.c pants) 86
115. pants (bijušais 109.d pants) 87
116. pants (bijušais 109.e pants) 87
117. pants (bijušais 109.f pants) 88
118. pants (bijušais 109.g pants) 89
119. pants (bijušais 109.h pants) 89
120. pants (bijušais 109.i pants) 90
121. pants (bijušais 109.j pants) 90
122. pants (bijušais 109.k pants) 91
123. pants (bijušais 109.l pants) 92
124. pants (bijušais 109.m pants) 93

VIII SADAĻA (bijusī VI a sadaļa) - Nodarbinātība 95

125. pants (bijušais 109.n pants) 97
126. pants (bijušais 109.o pants) 97
127. pants (bijušais 109.p pants) 97
128. pants (bijušais 109.q pants) 97
129. pants (bijušais 109.r pants) 98
130. pants (bijušais 109.s pants) 98

IX SADAĻA (bijusī VII sadaļa) - Kopēja tirdzniecības politika 99

131. pants (bijušais 110. pants) 101
132. pants (bijušais 112. pants) 101
133. pants (bijušais 113. pants) 101
134. pants (bijušais 115. pants) 102

X SADAĻA (bijusī VII a sadaļa) - Muitu sadarbība 103

135. pants (bijušais 116. pants) 105

XI SADAĻA (bijusī VIII sadaļa) - Sociālā politika, izglītība, arodmācības un jaunieši 107

136. pants (bijušais 117. pants) 109
137. pants (bijušais 118. pants) 109
138. pants (bijušais 118.a pants) 110
139. pants (bijušais 118.b pants) 110
140. pants (bijušais 118.c pants) 111
141. pants (bijušais 119. pants) 111
142. pants (bijušais 119.a pants) 112
143. pants (bijušais 120. pants) 112
144. pants (bijušais 121. pants) 112
145. pants (bijušais 122. pants) 112
146. pants (bijušais 123. pants) 112
147. pants (bijušais 124. pants) 113

148. pants (bijušais 125. pants) 113
149. pants (bijušais 126. pants) 113
150. pants (bijušais 127. pants) 113

XII SADAĻA (bijusī IX sadaļa) - Kultūra 115

151. pants (bijušais 128. pants) 117

XIII SADAĻA (bijusī X sadaļa) - Veselības aizsardzība 119

152. pants (bijušais 129. pants) 121

XIV SADAĻA (bijusī XI sadaļa) - Patērētāju tiesību aizsardzība 123

153. pants (bijušais 129.a pants) 125

XV SADAĻA (bijusī XII sadaļa) - Eiropas komunikāciju tīkli 127

154. pants (bijušais 129.b pants) 129
155. pants (bijušais 129.c pants) 129
156. pants (bijušais 129.d pants) 129

XVI SADAĻA (bijusī XIII sadaļa) - Rūpniecība 131

157. pants (bijušais 130. pants) 133

XVII SADAĻA (bijusī XIV sadaļa) - Ekonomiska un sociāla kohēzija 135

158. pants (bijušais 130.a pants) 137
159. pants (bijušais 130.b pants) 137
160. pants (bijušais 130.c pants) 137
161. pants (bijušais 130.d pants) 137
162. pants (bijušais 130.e pants) 138

XVIII SADAĻA (bijusī XV sadaļa) - Pētniecība un tehnoloģijas attīstība 139

163. pants (bijušais 130.f pants) 141
164. pants (bijušais 130.g pants) 141
165. pants (bijušais 130.h pants) 141
166. pants (bijušais 130.i pants) 141
167. pants (bijušais 130.j pants) 142
168. pants (bijušais 130.k pants) 142
169. pants (bijušais 130.l pants) 142
170. pants (bijušais 130.m pants) 142
171. pants (bijušais 130.n pants) 142
172. pants (bijušais 130.o pants) 143
173. pants (bijušais 130.p pants) 143

XIX SADAĻA (bijusī XVI sadaļa) - Vide 145

174. pants (bijušais 130.r pants) 147
175. pants (bijušais 130.s pants) 147
176. pants (bijušais 130.t pants) 148

XX SADAĻA (bijusī XVII sadaļa) - Sadarbība attīstības atbalstam 149

177. pants (bijušais 130.u pants) 151
178. pants (bijušais 130.v pants) 151
179. pants (bijušais 130.w pants) 151

180. pants (bijušais 130.x pants) 151
181. pants (bijušais 130.y pants) 152

CETURTĀ DAĻA - AIZJŪRAS ZEMJU UN TERITORIJU ASOCIĒŠANA 153

182. pants (bijušais 131. pants) 155
183. pants (bijušais 132. pants) 155
184. pants (bijušais 133. pants) 155
185. pants (bijušais 134. pants) 156
186. pants (bijušais 135. pants) 156
187. pants (bijušais 136. pants) 156
188. pants (bijušais 136.a pants) 156

PIEKTĀ DAĻA - KOPIENAS IESTĀDES 157

I SADAĻA - Noteikumi par iestādēm 159

189. pants (bijušais 137. pants) 161
190. pants (bijušais 138. pants) 161
191. pants (bijušais 138.a pants) 162
192. pants (bijušais 138.b pants) 162
193. pants (bijušais 138.c pants) 162
194. pants (bijušais 138.d pants) 162
195. pants (bijušais 138.e pants) 163
196. pants (bijušais 139. pants) 163
197. pants (bijušais 140. pants) 163
198. pants (bijušais 141. pants) 164
199. pants (bijušais 142. pants) 164
200. pants (bijušais 143. pants) 164
201. pants (bijušais 144. pants) 164
202. pants (bijušais 145. pants) 164
203. pants (bijušais 146. pants) 165
204. pants (bijušais 147. pants) 165
205. pants (bijušais 148. pants) 165
206. pants (bijušais 150. pants) 166
207. pants (bijušais 151. pants) 166
208. pants (bijušais 152. pants) 166
209. pants (bijušais 153. pants) 166
210. pants (bijušais 154. pants) 166
211. pants (bijušais 155. pants) 167
212. pants (bijušais 156. pants) 167
213. pants (bijušais 157. pants) 167
214. pants (bijušais 158. pants) 168
215. pants (bijušais 159. pants) 168
216. pants (bijušais 160. pants) 168
217. pants (bijušais 161. pants) 168
218. pants (bijušais 162. pants) 168
219. pants (bijušais 163. pants) 169

220. pants (bijušais 164. pants) 169
221. pants (bijušais 165. pants) 169
222. pants (bijušais 166. pants) 169
223. pants (bijušais 167. pants) 169
224. pants (bijušais 168. pants) 170
225. pants (bijušais 168.a pants) 170
226. pants (bijušais 169. pants) 170
227. pants (bijušais 170. pants) 170
228. pants (bijušais 171. pants) 171
229. pants (bijušais 172. pants) 171
230. pants (bijušais 173. pants) 171
231. pants (bijušais 174. pants) 172
232. pants (bijušais 175. pants) 172
233. pants (bijušais 176. pants) 172
234. pants (bijušais 177. pants) 172
235. pants (bijušais 178. pants) 173
236. pants (bijušais 179. pants) 173
237. pants (bijušais 180. pants) 173
238. pants (bijušais 181. pants) 173
239. pants (bijušais 182. pants) 173
240. pants (bijušais 183. pants) 174
241. pants (bijušais 184. pants) 174
242. pants (bijušais 185. pants) 174
243. pants (bijušais 186. pants) 174
244. pants (bijušais 187. pants) 174
245. pants (bijušais 188. pants) 174
246. pants (bijušais 188.a pants) 174
247. pants (bijušais 188.b pants) 174
248. pants (bijušais 188.c pants) 175
249. pants (bijušais 189. pants) 176
250. pants (bijušais 189.a pants) 177
251. pants (bijušais 189.b pants) 177
252. pants (bijušais 189.c pants) 178
253. pants (bijušais 190. pants) 179
254. pants (bijušais 191. pants) 179
255. pants (bijušais 191.a pants) 179
256. pants (bijušais 192. pants) 180
257. pants (bijušais 193. pants) 180
258. pants (bijušais 194. pants) 180
259. pants (bijušais 195. pants) 181
260. pants (bijušais 196. pants) 181
261. pants (bijušais 197. pants) 181
262. pants (bijušais 198. pants) 182
263. pants (bijušais 198.a pants) 182
264. pants (bijušais 198.b pants) 183
265. pants (bijušais 198.c pants) 183
266. pants (bijušais 198.d pants) 183

267. pants (bijušais 198.e pants) 184

II SADAĻA - Finanšu noteikumi 185

268. pants (bijušais 199. pants) 187
269. pants (bijušais 201. pants) 187
270. pants (bijušais 201.a pants) 187
271. pants (bijušais 202. pants) 187
272. pants (bijušais 203. pants) 188
273. pants (bijušais 204. pants) 190
274. pants (bijušais 205. pants) 190
275. pants (bijušais 205.a pants) 190
276. pants (bijušais 206. pants) 190
277. pants (bijušais 207. pants) 191
278. pants (bijušais 208. pants) 191
279. pants (bijušais 209. pants) 191
280. pants (bijušais 209.a pants) 192

SESTĀ DAĻA - VISPĀRĪGI UN NOBEIGUMA NOTEIKUMI 193

281. pants (bijušais 210. pants) 195
282. pants (bijušais 211. pants) 195
283. pants (bijušais 212. pants) 195
284. pants (bijušais 213. pants) 195
285. pants (bijušais 213.a pants) 195
286. pants (bijušais 213.b pants) 195
287. pants (bijušais 214. pants) 196
288. pants (bijušais 215. pants) 196
289. pants (bijušais 216. pants) 196
290. pants (bijušais 217. pants) 196
291. pants (bijušais 218. pants) 196
292. pants (bijušais 219. pants) 196
293. pants (bijušais 220. pants) 196
294. pants (bijušais 221. pants) 197
295. pants (bijušais 222. pants) 197
296. pants (bijušais 223. pants) 197
297. pants (bijušais 224. pants) 197
298. pants (bijušais 225. pants) 197
299. pants (bijušais 227. pants) 198
300. pants (bijušais 228. pants) 199
301. pants (bijušais 228.a pants) 200
302. pants (bijušais 229. pants) 200
303. pants (bijušais 230. pants) 200
304. pants (bijušais 231. pants) 200
305. pants (bijušais 232. pants) 200
306. pants (bijušais 233. pants) 201
307. pants (bijušais 234. pants) 201
308. pants (bijušais 235. pants) 201
309. pants (bijušais 236. pants) 201

310. pants (bijušais 238. pants) 202
311. pants (bijušais 239. pants) 202
312. pants (bijušais 240. pants) 202

NOBEIGUMA NOTEIKUMI 203
313. pants (bijušais 247. pants) 205
314. pants (bijušais 248. pants) 205

PIELIKUMI 207

I PIELIKUMS - SARAKSTS, kas minēts Līguma 32. pantā 209

II PIELIKUMS - AIZJŪRAS ZEMES UN TERITORIJAS,
uz kurām attiecas Līguma ceturtā daļa 215

VIŅA MAJESTĀTE BEĻĢU KARALIS, VĀCIJAS FEDERATĪVĀS REPUBLIKAS PREZIDENTS, FRANCIJAS REPUBLIKAS PREZIDENTS, ITĀLIJAS REPUBLIKAS PREZIDENTS, VIŅAS KARALISKĀ AUGSTĪBA LUKSEMBURGAS LIELHERCOGIENE, VIŅAS MAJESTĀTE NĪDERLANDES KARALIENE [1],

APŅĒMUŠIES likt pamatus aizvien ciešākai Eiropas tautu savienībai,

APŅĒMUŠIES ar kopīgu rīcību nodrošināt savu valstu ekonomisko un sociālo attīstību, likvidējot šķēršļus, kas sadala Eiropu,

APLIECINĀDAMI, ka svarīgākais viņu centienu mērķis ir pastāvīgi uzlabot savu tautu dzīves un darba apstākļus,

ATZĪDAMI, ka šķēršļu pārvarēšana prasa saskaņotu rīcību, lai nodrošinātu vienmērīgu izaugsmi, līdzsvarotu tirdzniecību un godīgu konkurenci,

TIEKDAMIES stiprināt savu tautsaimniecību vienotību un nodrošināt to harmonisku attīstību, mazinot atšķirības, kas pastāv dažādu reģionu starpā, un mazāk attīstīto reģionu atpalicību,

VĒLĒDAMIES ar kopēju tirdzniecības politiku veicināt starptautiskās tirdzniecības ierobežojumu pakāpenisku atcelšanu,

GRIBĒDAMI apliecināt solidaritāti, kas saista Eiropu ar aizjūras zemēm, un vēlēdamies nodrošināt to labklājību saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtu principiem,

APŅĒMUŠIES tādējādi apvienot resursus, lai saglabātu un stiprinātu mieru un brīvību, un aicināt Eiropas pārējās tautas, kurām tādi paši ideāli, pievienoties šiem centieniem,

APŅĒMUŠIES attīstīt visaugstāko iespējamo zināšanu līmeni, nodrošinot savām tautām plašas iespējas iegūt izglītību un to pastāvīgi papildināt,

IR NOLĒMUŠI izveidot EIROPAS KOPIENU un tālab iecēluši par saviem Pilnvarotajiem:

VIŅA MAJESTĀTE BEĻĢU KARALIS:

ārlietu ministru Polu-Anrī SPĀKU [*Paul-Henri SPAAK*],
Ekonomikas ministrijas ģenerālsekretāru, Beļģijas delegācijas vadītāju Starpvaldību konferencē baronu Ž. Š. SNUĀ E D'OPĪRU [*J. CH. SNOY ET D'OPPUERS*];

---

[1] Vēlāk Eiropas Kopienai pievienojusies Dānijas Karaliste, Grieķijas Republika, Spānijas Karaliste, Īrija, Austrijas Republika, Portugāles Republika, Somijas Republika, Zviedrijas Karaliste un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste.

VĀCIJAS FEDERATĪVĀS REPUBLIKAS PREZIDENTS:

federālo kancleru Dr. Konrādu ADENAUERU [*Konrad ADENAUER*],
Federālās ārlietu ministrijas valsts sekretāru prof. Dr. Valteru HALŠTEINU [*Walter HALLSTEIN*];

FRANCIJAS REPUBLIKAS PREZIDENTS:

ārlietu ministru Kristiānu PINO [*Christian PINEAU*],
ārlietu valsts sekretāra vietnieku Morisu FORU [*Maurice FAURE*];

ITĀLIJAS REPUBLIKAS PREZIDENTS:

Ministru padomes priekšsēdētāju Antonio SEŅJI [*Antonio SEGNI*],
ārlietu ministru prof. Gaetano MARTINO [*Gaetano MARTINO*];

VIŅAS KARALISKĀ AUGSTĪBA LUKSEMBURGAS LIELHERCOGIENE:

valdības priekšsēdētāju, ārlietu ministru Žozefu BEHU [*Joseph BECH*],
vēstnieku, Luksemburgas delegācijas vadītāju Starpvaldību konferencē Lambēru ŠAUSU [*Lambert SCHAUS*];

VIŅAS MAJESTĀTE NĪDERLANDES KARALIENE:

ārlietu ministru Jozefu LUNSU [*Joseph LUNS*],
Nīderlandes delegācijas vadītāju Starpvaldību konferencē J. LINTHORSTU HOMANU [*J. LINTHORST HOMAN*];

KAS, iepazinušies ar pārējo Pušu pilnvarām un atzinuši tās par likumīgām un spēkā esošām, ir vienojušies par turpmāko.

PIRMĀ DAĻA

PRINCIPI

1. pants (bijušais 1. pants)

Ar šo Līgumu AUGSTĀS LĪGUMSLĒDZĒJAS PUSES kopīgi nodibina EIROPAS KOPIENU.

2. pants (bijušais 2. pants)

Nodibinot kopēju tirgu un ekonomisku un monetāru savienību, kā arī īstenojot kopēju politiku vai 3. un 4. pantā minētās darbības, Kopienas uzdevums ir veicināt harmonisku, līdzsvarotu un stabilu saimnieciskās darbības attīstību, panākt augstu nodarbinātības un sociālās aizsardzības līmeni, sieviešu un vīriešu vienlīdzību, noturīgu izaugsmi bez pārmērīgas inflācijas, augstu konkurētspējas un ekonomiskas konverģences pakāpi, augstu vides kvalitātes aizsardzības un uzlabošanas pakāpi, paaugstināt dzīves līmeni un dzīves kvalitāti, kā arī panākt ekonomisku un sociālu kohēziju un solidaritāti starp dalībvalstīm.

3. pants (bijušais 3. pants)

1. Lai sasniegtu 2. pantā izvirzītos mērķus, Kopienas darbība saskaņā ar šajā Līgumā ietverto grafiku paredz:

a) starp dalībvalstīm aizliegt muitas nodevas un preču importa un eksporta kvantitātes ierobežojumus un citus līdzīgus pasākumus;

b) kopēju tirdzniecības politiku;

c) iekšēju tirgu, kurā visas dalībvalstis atceļ šķēršļus brīvai preču, personu, pakalpojumu un kapitāla apritei;

d) pasākumus, kas attiecas uz personu ieceļošanu un pārvietošanos, kā paredz IV sadaļa;

e) kopēju lauksaimniecības un zvejniecības politiku;

f) kopēju transporta politiku;

g) sistēmu, kas nodrošina to, ka iekšējā tirgū nav traucēta konkurence;

h) dalībvalstu likumu tuvināšanu, ciktāl tā vajadzīga kopējā tirgus darbībai;

i) dalībvalstu nodarbinātības politikas koordināciju, lai kāpinātu tās efektivitāti, izstrādājot koordinētu nodarbinātības stratēģiju;

j) sociālo politiku, kas ietver arī Eiropas Sociālā fonda darbību;

k) stiprināt ekonomisku un sociālu kohēziju;

l) vides politiku;

m) stiprināt Kopienas rūpniecības konkurētspēju;

n) veicināt pētniecību un tehnoloģijas attīstību;

o) veicināt Eiropas komunikāciju tīklu izveidi un attīstību;

p) sasniegt augstu veselības aizsardzības līmeni;

q) veicināt pilnvērtīgu izglītību un mācības, kā arī dalībvalstu kultūras uzplaukumu;

r) sadarbības politiku attīstības jomā;

s) asociēt aizjūras zemes un teritorijas, lai izvērstu tirdzniecību un kopīgi veicinātu ekonomisku un sociālu attīstību;

t) stiprināt patērētāju tiesību aizsardzību;

u) pasākumus enerģētikas, civilās aizsardzības un tūrisma jomā.

2. Veicot jebkuru šajā pantā minēto darbību, Kopiena tiecas novērst nevienlīdzību starp sievietēm un vīriešiem un sekmēt vienlīdzību.

4. pants (bijušais 3.a pants)

1. Lai sasniegtu 2. pantā izvirzītos mērķus, dalībvalstu un Kopienas darbība saskaņā ar šo Līgumu un tajā ietverto grafiku paredz izstrādāt ekonomikas politiku, kas balstās uz dalībvalstu ekonomikas politiku precīzu koordināciju, iekšējo tirgu un kopējiem mērķiem un kuru īsteno saskaņā ar principu, kas paredz atvērta tirgus ekonomiku, kurā pastāv brīva konkurence.

2. Līdztekus iepriekšminētajam, kā arī saskaņā ar šo Līgumu un tajā ietverto grafiku un procedūrām, šīs darbības paredz arī neatsaucami fiksēt valūtas kursus, lai varētu ieviest vienotu valūtu – Eiropas Valūtas vienību (ECU), kā arī noteikt un veidot vienotu monetāru politiku un valūtas maiņas kursa politiku, kuru galvenais mērķis ir uzturēt stabilas cenas un, neietekmējot šo mērķi, atbalstīt Kopienas vispārējo ekonomikas politiku, kas paredz atvērta tirgus ekonomiku, kurā pastāv brīva konkurence.

3. Šīs dalībvalstu un Kopienas darbības saskan ar šādiem pamatprincipiem: stabilas cenas, stabila valsts finanšu un monetārā sistēma un stabila maksājumu bilance.

5. pants (bijušais 3.b pants)

Kopiena darbojas saskaņā ar šā Līguma piešķirtajām pilnvarām un izvirzītajiem mērķiem.

Jomās, kas nav ekskluzīvā Kopienas kompetencē, tā rīkojas saskaņā ar subsidiaritātes principu un vienīgi tad, ja dalībvalstis nespēj pilnībā sasniegt paredzētās darbības mērķus un ja paredzētās darbības apjoma vai rezultātu dēļ tos var vieglāk sasniegt Kopiena.

Kopienas rīcība vienmēr ir samērīga ar šā Līguma mērķiem.

6. pants (bijušais 3.c pants)

Nosakot un īstenojot Kopienas politiku un darbības, kas minētas 3. pantā, tajās jāparedz vides aizsardzības prasības, lai veicinātu stabilu attīstību.

7. pants (bijušais 4. pants)

1. Kopienai uzticētos uzdevumus veic šādas iestādes:

– EIROPAS PARLAMENTS,

– PADOME,
– KOMISIJA,
– TIESA,
– REVĪZIJAS PALĀTA. Visas iestādes darbojas saskaņā ar pilnvarām, ko tām piešķir šis Līgums.

2. Padomei un Komisijai palīdz Ekonomikas un sociālo lietu komiteja, kā arī Reģionu komiteja, kuras darbojas padomdevēju statusā.

8. pants (bijušais 4.a pants)

Saskaņā ar šajā Līgumā noteiktām procedūrām izveido Eiropas Centrālo banku sistēmu (še turpmāk "ECBS") un Eiropas Centrālo banku (še turpmāk "ECB"); ECBS un ECB darbojas saskaņā ar pilnvarām, ko tām piešķir šis Līgums un tam pievienotie ECBS un ECB Statūti (še turpmāk "ECBS Statūti").

9. pants (bijušais 4.b pants)

Ar šo ir nodibināta Eiropas Investīciju banka, kas darbojas saskaņā ar pilnvarām, ko tai piešķir šis Līgums un tam pievienotie Statūti.

10. pants (bijušais 5. pants)

Dalībvalstis veic gan vispārējus, gan īpašus attiecīgus pasākumus, lai nodrošinātu to pienākumu izpildi, kas izriet no šā Līguma vai ko rada Kopienas iestāžu darbība. Tās atvieglina Kopienas uzdevumu veikšanu.

Tās atturas no visiem pasākumiem, kas var traucēt sasniegt šā Līguma mērķus.

11. pants (bijušais 5.a pants)

1. Dalībvalstīm, kas nolēmušas ciešāk sadarboties, var atļaut saskaņā ar 43. un 44. pantu Līgumā par Eiropas Savienību izmantot iestādes, procedūras un mehānismus, kas noteikti šajā Līgumā, ja paredzētā sadarbība:

a) neattiecas uz jomām, kuras ir Kopienas ekskluzīvā kompetencē;
b) neietekmē Kopienas politiku, darbības vai programmas;
c) neattiecas uz Savienības pilsonību un nediskriminē dalībvalstu pilsoņus;
d) nepārsniedz pilnvaras, ko Kopienai piešķir šis Līgums; un
e) nerada diskrimināciju vai ierobežojumus tirdzniecībā starp dalībvalstīm un nerada traucējumus to savstarpējā konkurencē.

2. Šā panta 1. punktā minēto atļauju ar kvalificētu balsu vairākumu piešķir Padome pēc Komisijas priekšlikuma, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu.

Ja kāds Padomes loceklis paziņo, ka svarīgu un pamatotu iemeslu dēļ, kas saistīti ar valsts politiku, viņš ir nolēmis iebilst pret atļaujas piešķiršanu ar kvalificētu balsu vairākumu, balsošana nenotiek. Padome ar kvalificētu balsu vairākumu var pieprasīt, lai jautājumu vienprātīga lēmuma pieņemšanai nodod Padomei, kas sanāk valstu vai valdību vadītāju līmenī.

Dalībvalstis, kas nolēmušas ciešāk sadarboties, kā minēts 1. punktā, var iesniegt lūgumu Komisijai, kas var iesniegt attiecīgu priekšlikumu Padomei. Ja Komisija priekšlikumu neiesniedz, tā informē attiecīgās dalībvalstis par šādas rīcības iemesliem.

3. Jebkura dalībvalsts, kura vēlas iesaistīties sadarbībā, kas izveidota saskaņā ar šo pantu, paziņo par savu nodomu Padomei un Komisijai, kas sniedz Padomei atzinumu trīs mēnešos pēc minētā paziņojuma saņemšanas. Četros mēnešos pēc paziņojuma dienas Komisija pieņem lēmumu par šo paziņojumu un par īpašiem noteikumiem, ko tā uzskata par vajadzīgiem.

4. Akti un lēmumi, kas vajadzīgi sadarbības īstenošanai, jāsaskaņo ar visiem attiecīgajiem šā Līguma noteikumiem, izņemot gadījumus, kad šajā pantā vai 43. un 44. pantā Līgumā par Eiropas Savienību noteikts kas cits.

5. Šis pants neskar noteikumus Protokolā par Šengenas *acquis* iekļaušanu Eiropas Savienības sistēmā.

12. pants (bijušais 6. pants)

Piemērojot šo Līgumu un neskarot tajā paredzētos īpašos noteikumus, ir aizliegta jebkāda diskriminācija pilsonības dēļ.

Padome saskaņā ar 251. pantā minēto procedūru var pieņemt noteikumus, kas aizliedz šādu diskrimināciju.

13. pants (bijušais 6.a pants)

Neskarot pārējos šā Līguma noteikumus un nepārsniedzot pilnvaras, ko Kopienai piešķir šis Līgums, Padome pēc Komisijas priekšlikuma, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu, ar vienprātīgu lēmumu var veikt attiecīgas darbības, lai cīnītos pret diskrimināciju dzimuma, rases vai etniskās izcelsmes, reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai dzimumorientācijas dēļ.

14. pants (bijušais 7.a pants)

1. Saskaņā ar šo pantu, 15. un 26. pantu, 47. panta 2. punktu, 49., 80., 93. un 95. pantu un neskarot citus šā Līguma noteikumus, Kopiena paredz pasākumus, lai līdz 1992. gada 31. decembrim pakāpeniski izveidotu iekšējo tirgu.

2. Iekšējais tirgus aptver telpu bez iekšējām robežām, kurā saskaņā ar šo Līgumu ir nodrošināta preču, personu, pakalpojumu un kapitāla brīva aprite.

3. Padome pēc Komisijas priekšlikuma ar kvalificētu balsu vairākumu nosaka pamatnostādnes un nosacījumus, kas vajadzīgi, lai visās attiecīgajās nozarēs nodrošinātu līdzsvarotu attīstību.

15. pants (bijušais 7.c pants)

Izstrādājot priekšlikumus par to, kā sasniegt 14. pantā izvirzītos mērķus, Komisija ņem vērā, cik lieli pūliņi atsevišķu valstu tautsaimniecībām ar atšķirīgu attīstības līmeni būs jāpieliek iekšējā tirgus izveides laikā, un var ierosināt attiecīgus noteikumus.

Ja šie noteikumi rada izņēmuma statusu, tiem jābūt pagaidu noteikumiem un jārada cik iespējams mazi traucējumi kopējā tirgus darbībā.

16. pants (bijušais 7.d pants)

Neskarot 73., 86. un 87. panta noteikumus un ņemot vērā nozīmi, kāda sabiedriskiem pakalpojumiem ir Savienības kopīgo vērtību sistēmā, kā arī to nozīmi sociālas un teritoriālas kohēzijas veicināšanā, Kopiena un dalībvalstis, nepārsniedzot savas attiecīgās pilnvaras un šā Līguma piemērošanas jomu, rūpējas, lai šādi pakalpojumi pamatotos uz tādiem principiem un nosacījumiem, kas ļauj īstenot to uzdevumu.

OTRĀ DAĻA

SAVIENĪBAS PILSONĪBA

17. pants (bijušais 8. pants)

1. Ar šo ir noteikta Savienības pilsonība. Ikviens cilvēks, kam ir kādas dalībvalsts pilsonība, ir Savienības pilsonis. Savienības pilsonība papildina, nevis aizstāj valsts pilsonību.

2. Savienības pilsoņiem ir ar šo Līgumu piešķirtās tiesības un ar to uzliktie pienākumi.

18. pants (bijušais 8.a pants)

1. Ikvienam Savienības pilsonim ir tiesības brīvi pārvietoties un pastāvīgi uzturēties dalībvalstu teritorijā, ievērojot šajā Līgumā noteiktos ierobežojumus un nosacījumus, kā arī tā īstenošanai paredzētos pasākumus.

2. Padome var pieņemt noteikumus, lai sekmētu 1. punktā minēto tiesību īstenošanu; ja šajā Līgumā nav noteikts kas cits, Padome pieņem lēmumu saskaņā ar 251. pantā noteikto procedūru. Visā šajā procedūrā Padome lēmumu pieņem vienprātīgi.

19. pants (bijušais 8.b pants)

1. Ikvienam Savienības pilsonim, kas pastāvīgi uzturas kādā dalībvalstī, bet nav tās pilsonis, ir tiesības balsot un kandidēt pašvaldību vēlēšanās šajā dalībvalstī saskaņā ar tādiem pašiem nosacījumiem kā šīs valsts pilsoņiem. Šīs tiesības īsteno, ievērojot sīki izstrādātus noteikumus, kas Padomei pēc Komisijas priekšlikuma un apspriedes ar Eiropas Parlamentu jāpieņem ar vienprātīgu lēmumu; šie noteikumi var paredzēt izņēmumus kādas dalībvalsts īpašu problēmu dēļ.

2. Neskarot 190. panta 4. punktu un noteikumus, kas pieņemti tā īstenošanai, ikvienam Savienības pilsonim, kas pastāvīgi dzīvo kādā dalībvalstī, bet nav tās pilsonis, ir tiesības balsot un kandidēt Eiropas Parlamenta vēlēšanās šajā dalībvalstī saskaņā ar tādiem pašiem nosacījumiem kā šīs valsts pilsoņiem. Šīs tiesības īsteno, ievērojot sīki izstrādātus noteikumus, kas Padomei pēc Komisijas priekšlikuma un apspriedes ar Eiropas Parlamentu jāpieņem ar vienprātīgu lēmumu; šie noteikumi var paredzēt izņēmumus kādas dalībvalsts īpašu problēmu dēļ.

20. pants (bijušais 8.c pants)

Ikvienam Savienības pilsonim trešās valsts teritorijā, kurā nav pārstāvniecības tai dalībvalstij, kuras pilsonis viņš ir, ir tiesības uz jebkuras dalībvalsts diplomātisko un konsulāro iestāžu aizsardzību ar tādiem pašiem nosacījumiem kā šīs valsts pilsoņiem. Dalībvalstis savstarpēji nosaka vajadzīgos noteikumus un sāk starptautiskas sarunas, lai nodrošinātu šādu aizsardzību.

21. pants (bijušais 8.d pants)

Ikvienam Savienības pilsonim ir tiesības iesniegt lūgumrakstu Eiropas Parlamentā saskaņā ar 194. pantu.

Ikviens Savienības pilsonis var vērsties pie vidutāja, kura amats izveidots saskaņā ar 195. pantu.

Ikvienam Savienības pilsonim ir tiesības rakstiski vērsties pie jebkuras no iestādēm, kas minētas šajā pantā vai 7. pantā, kādā no 314. pantā minētajām valodām un saņemt atbildi tajā pašā valodā.

22. pants (bijušais 8.e pants)

Komisija reizi trijos gados ziņo Eiropas Parlamentam, Padomei un Ekonomikas un sociālo lietu komitejai par to, kā ir ievēroti šīs Līguma daļas noteikumi. Šajās ziņojumā ņem vērā Savienības attīstību.

Neskarot citus šā Līguma noteikumus, Padome, pamatojoties uz šo ziņojumu, pēc Komisijas priekšlikuma, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu, ar vienprātīgu lēmumu var pieņemt noteikumus, kas nostiprina vai paplašina šajā Līguma daļā paredzētās tiesības; šos noteikumus Padome iesaka dalībvalstīm pieņemt saskaņā ar to attiecīgajām konstitucionālajām prasībām.

TREŠĀ DAĻA

KOPIENAS POLITIKA

I SADAĻA

Brīva preču aprite

23. pants (bijušais 9. pants)

1. Kopienas pamats ir muitas ūnija, kas aptver visu preču tirdzniecību un paredz dalībvalstīm aizliegt savstarpējas ievedmuitas un izvedmuitas nodevas un visus līdzīgus maksājumus, kā arī paredz ieviest kopīgus muitas tarifus attiecībās ar trešām valstīm.

2. Šīs sadaļas 25. pants un 2. nodaļa attiecas uz dalībvalstu ražojumiem un trešo valstu ražojumiem, kas dalībvalstīs ir brīvā apgrozībā.

24. pants (bijušais 10. pants)

Uzskata, ka trešās valsts ražojumi dalībvalstī ir brīvā apgrozībā, ja ir ievērotas to importa formalitātes un dalībvalsts ir iekasējusi visas vajadzīgās muitas nodevas vai līdzīgus maksājumus, un ja par šiem ražojumiem nav saņemta pilnīga vai daļēja šādu nodevu vai maksājumu kompensācija.

1. NODAĻA

MUITAS ŪNIJA

25. pants (bijušais 12. pants)

Ievedmuitas un izvedmuitas nodevas, kā arī citi līdzīgi maksājumi dalībvalstu starpā ir aizliegti. Šis aizliegums attiecas arī uz fiskālām muitas nodevām.

26. pants (bijušais 28. pants)

Kopīgos muitas tarifus nosaka Padome pēc Komisijas priekšlikuma ar kvalificētu balsu vairākumu.

27. pants (bijušais 29. pants)

Veicot uzdevumus, kas Komisijai šajā nodaļā uzticēti, tā ņem vērā

a) vajadzību veicināt tirdzniecību starp dalībvalstīm un trešām valstīm;

b) pārmaiņas konkurences apstākļos Kopienā, ciktāl tās uzlabo uzņēmumu konkurētspēju;

c) Kopienas prasības attiecībā uz apgādi ar izejvielām un pusfabrikātiem; šajā sakarā Komisija gādā, lai netiktu traucēta dalībvalstu konkurence gatavu preču tirdzniecībā;

d) vajadzību izvairīties no nopietniem traucēkļiem dalībvalstu tautsaimniecībā un panākt ražošanas racionālu attīstību un patēriņa pieaugumu Kopienā.

2. NODAĻA

Kvantitātes ierobežojumu likvidēšana starp dalībvalstīm

28. pants (bijušais 30. pants)

Dalībvalstu starpā ir aizliegti importa kvantitātes ierobežojumi un citi līdzīgi pasākumi.

29. pants (bijušais 34. pants)

Dalībvalstu starpā ir aizliegti eksporta kvantitātes ierobežojumi un citi līdzīgi pasākumi.

30. pants (bijušais 36. pants)

Šā Līguma 28. un 29. pants neliedz noteikt importa, eksporta vai tranzīta aizliegumus vai ierobežojumus, kas pamatojas uz sabiedrības morāles, sabiedriskās kārtības vai valsts drošības apsvērumiem, uz cilvēku veselības un dzīvības aizsardzības, kā arī dzīvnieku un augu aizsardzības, nacionālu mākslas, vēstures vai arheoloģijas bagātību aizsardzības, vai industriāla un komerciāla īpašuma aizsardzības apsvērumiem. Šādus aizliegumus vai ierobežojumus tomēr nedrīkst piemērot dalībvalstu tirdzniecībā kā patvaļīgas diskriminācijas vai slēptas ierobežošanas līdzekļus.

31. pants (bijušais 37. pants)

1. Dalībvalstis pielāgo komerciālus valsts monopolus tā, lai attiecībā uz preču sagādes un tirdzniecības nosacījumiem nepastāvētu nekāda dalībvalstu pilsoņu diskriminācija.

Šis pants attiecas uz visām iestādēm, ar kuru starpniecību dalībvalsts *de iure* vai *de facto* tieši vai netieši pārrauga, nosaka vai būtiski ietekmē dalībvalstu savstarpēju importu un eksportu. Šis pants attiecas arī uz tiem monopoliem, ko valsts ir deleģējusi trešām personām.

2. Dalībvalstis atturas ieviest jaunus pasākumus, kas nesaskan ar 1. punktā noteiktajiem principiem vai ierobežo to pantu darbības jomu, kuri reglamentē dalībvalstu savstarpēju muitas nodevu un kvantitātes ierobežojumu aizliegumu.

3. Ja kādas valsts komerciāls monopols darbojas saskaņā ar noteikumiem, kas paredz atvieglināt lauksaimniecības produktu pārdošanu vai gūt no tiem optimālu peļņu, tad, piemērojot šo pantu, attiecīgi jārīkojas, lai panāktu līdzvērtīgas garantijas attiecīgo ražotāju nodarbinātībai un dzīves līmenim.

II SADAĻA

Lauksaimniecība

32. pants (bijušais 38. pants)

1. Kopējais tirgus aptver lauksaimniecību un tirdzniecību ar lauksaimniecības produktiem. "Lauksaimniecības produkti" ir zemkopības, lopkopības un zivsaimniecības produkti un to attiecīgie pirmapstrādes produkti.

2. Ja 33. līdz 38. pantā nav paredzēts citādi, tad uz lauksaimniecības produktiem attiecas noteikumi, kas pieņemti, lai izveidotu kopējo tirgu.

3. Produkti, uz kuriem attiecas 33. līdz 38. pants, ir uzskaitīti šā Līguma I pielikumā.

4. Lauksaimniecības produktu kopējā tirgus darbībai un attīstībai jānorit reizē ar kopējas lauksaimniecības politikas izveidi.

33. pants (bijušais 39. pants)

1. Kopējās lauksaimniecības politikas mērķi ir:

a) celt lauksaimniecības ražīgumu, veicinot tehnikas attīstību un panākot lauksaimniecības ražošanas racionālu attīstību un ražošanas faktoru, jo īpaši darbinieku, optimālu izmantojumu;

b) šādi panākt pietiekami augstu dzīves līmeni lauku iedzīvotājiem, jo īpaši palielinot lauksaimniecībā nodarbināto personu individuālos ienākumus;

c) stabilizēt tirgus;

d) nodrošināt piedāvāto produktu pieejamību tirgū;

e) panākt, ka patērētāji piedāvātos produktus saņem par samērīgām cenām.

2. Veidojot kopējo lauksaimniecības politiku un īpašas metodes tās piemērošanai, jāņem vērā:

a) lauksaimniecības īpatnības, ko rada lauksaimniecības sociālā struktūra un dažādu lauksaimniecības reģionu struktūras un dabas apstākļu atšķirības;

b) vajadzība pakāpeniski īstenot attiecīgus pielāgojumus;

c) tas, ka dalībvalstīs lauksaimniecības nozare ir cieši saistīta ar visu tautsaimniecību.

34. pants (bijušais 40. pants)

1. Lai sasniegtu mērķus, kas izvirzīti 33. pantā, izveido kopīgu lauksaimniecības tirgu organizācijas sistēmu.

Šai sistēmai, atkarībā no produktiem, uz kuriem tā attiecas, ir šādas formas:

a) kopīgi konkurences noteikumi;

b) dažādo valstu tirgus organizāciju obligāta koordinācija;

c) Eiropas tirgus organizēšana.

2. Kopīgā lauksaimniecības tirgu organizācijas sistēma, kas izveidota saskaņā ar šā panta 1. punktu, var aptvert visus pasākumus, kas vajadzīgi, lai sasniegtu 33. pantā izvirzītos mērķus, jo īpaši cenu regulēšanu, palīdzību dažādu produktu ražošanai un tirdzniecībai, glabāšanas un pārvadāšanas noteikumus un kopīgus paņēmienus importa un eksporta stabilizācijai.

Kopīgā organizācijas sistēma darbojas vienīgi 33. pantā izvirzīto mērķu sasniegšanai un nepieļauj ražotāju un patērētāju diskrimināciju Kopienā.

Kopējā cenu politika pamatojas uz kopīgiem kritērijiem un vienādām aprēķinu metodēm.

3. Lai 1. punktā minētā kopīgā lauksaimniecības tirgu organizācijas sistēma spētu sasniegt tai izvirzītos mērķus, var izveidot vienu vai vairākus lauksaimniecības virzības un garantiju fondus.

35. pants (bijušais 41. pants)

Lai sasniegtu 33. pantā izvirzītos mērķus, kopējā lauksaimniecības politikā var paredzēt tādus pasākumus kā

a) efektīva darbības koordinācija arodmācību, pētniecības un lauksaimniecības zinību izplatīšanas jomā; tā var ietvert arī projektu vai iestāžu kopīgu finansēšanu;

b) kopīgi pasākumi dažu produktu patēriņa veicināšanai.

36. pants (bijušais 42. pants)

Šā Līguma nodaļa par konkurenci attiecas uz lauksaimniecības produktu ražošanu un tirdzniecību tikai tiktāl, ciktāl to noteikusi Padome atbilstīgi 37. panta 2. un 3. punktam un saskaņā ar minētajos punktos paredzēto procedūru, ievērojot 33. pantā izvirzītos mērķus.

Padome jo īpaši var atļaut piešķirt palīdzību:

a) lai aizsargātu uzņēmumus, kuriem ir traucējumus rada strukturāli vai dabas apstākļi;

b) saskaņā ar ekonomikas attīstības programmām.

37. pants (bijušais 43. pants)

1. Lai izstrādātu vispārēju kopējas lauksaimniecības politikas plānu, tūlīt pēc tam, kad šis Līgums stājies spēkā, Komisija sasauc dalībvalstu konferenci nolūkā salīdzināt valstu lauksaimniecības politiku, īpaši sagatavojot pārskatu par to resursiem un vajadzībām.

2. Komisija, ņēmusi vērā 1. punktā paredzētās konferences darbu un apspriedusies ar Ekonomikas un sociālo lietu komiteju, divos gados pēc tam, kad šis Līgums stājies spēkā, iesniedz priekšlikumus par kopējas lauksaimniecības politikas izstrādi un ieviešanu, tostarp paredzot aizstāt valstu lauksaimniecības tirgu organizācijas sistēmas ar vienu no 34. panta 1. punktā paredzētajām kopīgas organizācijas formām, kā arī priekšlikumus par to, kā īstenot šajā sadaļā izklāstītos pasākumus.

Izstrādājot šos priekšlikumus, ņem vērā šajā sadaļā iztirzāto lauksaimniecības jautājumu savstarpējo atkarību.

Padome pēc Komisijas priekšlikuma, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu, ar kvalificētu balsu vairākumu pieņem regulas, direktīvas vai lēmumus; tas neliedz izdot arī ieteikumus.

3. Padome saskaņā ar 2. punktu, pieņemot lēmumu ar kvalificētu balsu vairākumu, var aizstāt valstu tirgus organizācijas sistēmas ar kopīgo tirgus organizācijas sistēmu, kas paredzēta 34. panta 1. punktā, ja

a) tām dalībvalstīm, kas neatbalsta šo pasākumu un kurām ir pašām savas organizācijas sistēmas konkrētām ražošanas nozarēm, kopīgā lauksaimniecības tirgu organizācijas sistēma piedāvā līdzvērtīgus attiecīgo ražotāju nodarbinātības un dzīves līmeņa aizsargpasākumus, ņemot vērā iespējamus pielāgojumus un specializāciju, kas būs vajadzīga laika gaitā;

b) šāda organizācija tirdzniecībai Kopienā nodrošina līdzīgus nosacījumus tiem, kas pastāv attiecīgās valsts tirgū.

4. Ja kādām izejvielām ievieš kopīgu lauksaimniecības tirgu organizācijas sistēmu, pirms tā ieviesta attiecīgajiem pārstrādes produktiem, tad no trešām valstīm var importēt Kopienā tās izejvielas, ko izmanto apstrādes produktiem, kurus paredz eksportēt uz trešām valstīm.

38. pants (bijušais 46. pants)

Ja dalībvalstī attiecībā uz kādiem produktiem pastāv valsts tirgus organizācijas sistēma vai līdzīgi iekšēji noteikumi, kas iespaido tādu pašu produktu konkurētspēju citā dalībvalstī, tad dalībvalstis var noteikt kompensējošus maksājumus par attiecīgo produktu importu no dalībvalsts, kur pastāv šāda organizācijas sistēma vai noteikumi, ja vien šī valsts nenosaka kompensācijas maksājumus par eksportu.

Komisija nosaka šos maksājumus tādā apjomā, kāds vajadzīgs, lai atjaunotu līdzsvaru; tā var atļaut arī citus pasākumus, kuru nosacījumus tā precizē.

III SADAĻA

Personu, pakalpojumu un kapitāla brīva aprite

1. NODAĻA

Darba ņēmēji

39. pants (bijušais 48. pants)

1. Kopienā nodrošina darba ņēmēju pārvietošanās brīvību.

2. Pārvietošanās brīvība nozīmē to, ka likvidē jebkādu dalībvalstu darba ņēmēju diskrimināciju pilsonības dēļ attiecībā uz nodarbinātību, atalgojumu un citiem darba un nodarbinātības nosacījumiem.

3. Tā nozīmē turpmāk norādītās tiesības, ko var ierobežot, vienīgi pamatojoties uz sabiedriskās kārtības, valsts drošības vai veselības aizsardzības apsvērumiem:

a) tiesības pieņemt faktiskos darba piedāvājumus;

b) tiesības šajā nolūkā brīvi pārvietoties dalībvalstu teritorijā;

c) tiesības darba nolūkos uzturēties kādā dalībvalstī saskaņā ar normatīviem un administratīviem aktiem, kas regulē šīs valsts pilsoņu nodarbinātību;

d) tiesības palikt kādas dalībvalsts teritorijā pēc tam, kad darba attiecības šajā valstī beigušās, atbilstīgi nosacījumiem, kas ietverti izpildes regulās, kuras izstrādās Komisija.

4. Šis pants neattiecas uz nodarbinātību valsts dienestā.

40. pants (bijušais 49. pants)

Padome saskaņā ar 251. pantā minēto procedūru, apspriedusies ar Ekonomikas un sociālo lietu komiteju, pieņem direktīvas vai regulas, kas nosaka, kādi pasākumi jāveic, lai radītu darba ņēmēju pārvietošanās brīvību, kas noteikta 39. pantā, jo īpaši,

a) nodrošinot valstu nodarbinātības dienestu ciešu sadarbību;

b) likvidējot tās administratīvās procedūras un praksi, kā arī tādus laika ierobežojumus tiesībām pretendēt uz pieejamu darbu, kurus paredz vai nu attiecīgās valsts tiesību akti, vai starp dalībvalstīm iepriekš noslēgti nolīgumi un kuru saglabāšana traucē liberalizēt darba ņēmēju pārvietošanos;

c) atceļot visus šādus laika ierobežojumus un citus ierobežojumus, ko paredz vai nu attiecīgās valsts tiesību akti, vai arī starp dalībvalstīm iepriekš noslēgti nolīgumi, kas uz citu dalībvalstu darba ņēmējiem attiecina citādus nosacījumus nodarbinātības brīvai izvēlei nekā uz attiecīgās valsts darba ņēmējiem;

d) izveidojot attiecīgu sistēmu, lai darba piedāvājumus saistītu ar darba pieteikumiem un veicinātu piedāvājuma un pieprasījuma līdzsvaru darba tirgū, nopietni neapdraudot dzīves līmeni un nodarbinātības līmeni dažādos reģionos un rūpniecības nozarēs.

41. pants (bijušais 50. pants)

Īstenojot kopīgu programmu, dalībvalstis veicina jauniešu darbaspēka apmaiņu.

42. pants (bijušais 51. pants)

Padome saskaņā ar 251. pantā minēto procedūru paredz tādus pasākumus sociālās nodrošināšanas jomā, kas vajadzīgi, lai īstenotu darba ņēmēju pārvietošanās brīvību; šajā nolūkā tā izveido sistēmu, kas nodrošina to, ka viesstrādniekiem un personām, kas ir viņu apgādībā

a) summē visus periodus, ko saskaņā ar atsevišķu valstu tiesību aktiem ņem vērā, lai piešķirtu un saglabātu tiesības saņemt pabalstu un aprēķināt tā lielumu;

b) maksā pabalstus personām, kas ir dalībvalstu iedzīvotāji.

Visā 251. pantā minētās procedūras gaitā Padome lēmumu pieņem vienprātīgi.

2. NODAĻA

Tiesības veikt uzņēmējdarbību

43. pants (bijušais 52. pants)

Ievērojot še turpmāk izklāstītos noteikumus, aizliedz ierobežojumus kādas dalībvalsts pilsoņu brīvībai veikt uzņēmējdarbību citā dalībvalstī. Tāpat aizliedz ierobežojumus attiecībā uz to, kā dalībvalstu pilsoņi, kas izveidojuši uzņēmumu kādā dalībvalstī, atver šā uzņēmuma pārstāvniecības, nodaļas vai filiāles citas dalībvalsts teritorijā.

Brīvība veikt uzņēmējdarbību ietver tiesības sākt un izvērst darbības kā pašnodarbinātām personām, kā arī dibināt un vadīt uzņēmumus, jo īpaši sabiedrības, kas definētas 48. panta otrajā daļā, ar tādiem pašiem nosacījumiem, kādus saviem pilsoņiem paredz tās valsts likumi, kurā notiek šī uzņēmējdarbība, ņemot vērā šā Līguma nodaļu par kapitālu.

44. pants (bijušais 54. pants)

1. Lai panāktu brīvību veikt uzņēmējdarbību attiecībā uz kādu darbības jomu, Padome saskaņā ar 251. pantā minēto procedūru, apspriedusies ar Ekonomikas un sociālo lietu komiteju, pieņem direktīvas.

2. Padome un Komisija veic pienākumus, ko tām uzliek iepriekš izklāstītie noteikumi, jo īpaši,

a) parasti piešķirot prioritāru režīmu tām darbības jomām, kur brīvība veikt uzņēmējdarbību īpaši labvēlīgi iespaido ražošanas un tirdzniecības attīstību;

b) nodrošinot dalībvalstu kompetentu iestāžu ciešu sadarbību, lai izvērtētu, kāds Kopienā ir stāvoklis dažādās darbības jomās;

c) likvidējot tās administratīvās procedūras un praksi, kas izriet no valstu likumiem vai starp dalībvalstīm iepriekš noslēgtiem nolīgumiem un kuru atstāšana spēkā apdraud brīvību veikt uzņēmējdarbību;

d) nodrošinot iespēju vienas dalībvalsts darba ņēmējiem, kas nodarbināts citas dalībvalsts teritorijā, palikt šajā teritorijā ar nolūku sākt darboties kā pašnodarbinātām personām, ja šie darba ņēmēji atbilst tiem nosacījumiem, kas būtu jāievēro, ja tie ieceļotu šajā valstī tad, kad ir nolēmuši sākt šādu darbību;

e) dodot iespēju vienas dalībvalsts pilsoņiem iegādāties un izmantot zemi un ēkas, kas atrodas citas dalībvalsts teritorijā, ciktāl tas nav pretrunā 33. panta 2. punktā izklāstītajiem principiem;

f) pakāpeniski atceļot ierobežojumus brīvībai veikt uzņēmējdarbību visās attiecīgajās darbības jomās, gan attiecībā uz to, kā dalībvalsts teritorijā dibināt pārstāvniecības, nodaļas un filiāles, gan arī nosacījumiem, kas attiecas uz galvenā uzņēmuma darbinieku stāšanos vadības un pārraudzības amatos šādās aģentūrās, nodaļās un filiāles;

g) pietiekami koordinējot garantijas, ko dalībvalstis prasa no sabiedrībām, kas definētas 48. panta otrajā daļā, nolūkā aizsargāt dalībnieku un trešo personu intereses, un paredzot šādu garantiju vienādošanu visā Kopienā;

h) pārliecinoties par to, ka dalībvalstu sniegtā palīdzība neizraisa traucējumus uzņēmējdarbības nosacījumos.

45. pants (bijušais 55. pants)

Attiecībā uz kādām konkrētām dalībvalstīm šo nodaļu nepiemēro tādās darbības jomās, kas attiecīgās valstīs kaut netieši ir saistītas ar valsts varas īstenošanu.

Padome pēc Komisijas priekšlikuma ar kvalificētu balsu vairākumu var noteikt, ka šī nodaļa neattiecas uz atsevišķām darbības jomām.

46. pants (bijušais 56. pants)

1. Šī nodaļa un saskaņā ar to veiktie pasākumi neliedz piemērot tādus normatīvus un administratīvus aktus, kas sabiedriskās kārtības, valsts drošības vai veselības aizsardzības interesēs ārvalstniekiem paredz īpašu režīmu.

2. Padome saskaņā ar 251. pantā minēto procedūru pieņem direktīvas, lai koordinētu iepriekš minētos noteikumus.

47. pants (bijušais 57. pants)

1. Lai personām būtu vieglāk sākt un izvērst darbības kā pašnodarbinātām personām, Padome saskaņā ar 251. pantā minēto procedūru izdod direktīvas, kas nosaka diplomu, apliecību un citu oficiālu kvalifikācijas apliecinājuma dokumentu savstarpēju atzīšanu.

2. Tādā pašā nolūkā Padome saskaņā ar 251. pantā minēto procedūru izdod direktīvas, lai koordinētu dalībvalstu normatīvos un administratīvos aktus par to, kā sākt un izvērst darbību kā pašnodarbinātām personām. Padome, visā 251. pantā minētās procedūras gaitā lēmumu

pieņemot vienprātīgi, lemj par direktīvām, kuru ieviešana kaut vienā dalībvalstī groza principus, kas noteikti likumos par brīvajās profesijām un kuri attiecas uz fizisko personu mācībām un profesionālas darbības iespējām. Citos gadījumos Padome pieņem lēmumu ar kvalificētu balsu vairākumu.

3. Ierobežojumu pakāpeniska atcelšana profesijām, kas saistītas ar medicīnu, ar to saistītām profesijām un farmācijas profesijām, ir atkarīga no tā, kā dalībvalstis koordinē šo ierobežojumu piemērošanas nosacījumus.

48. pants (bijušais 58. pants)

Tiesiskais statuss tām sabiedrībām, kas izveidotas saskaņā ar kādas dalībvalsts likumiem un kuru juridiskā adrese, galvenā vadība vai galvenā darījumu vieta ir Kopienas teritorijā, šajā nodaļā ir pielīdzināts to fizisko personu tiesiskajam statusam, kuras ir dalībvalstu pilsoņi.

"Sabiedrības" ir tādas sabiedrības, kas izveidotas saskaņā ar civiltiesībām vai komerctiesībām, kā arī kooperatīvi un citas juridiskas personas, kas ir publisko tiesību vai privāttiesību subjekti, izņemot bezpeļņas sabiedrības.

3. NODAĻA

Pakalpojumi

49. pants (bijušais 59. pants)

Kā paredz še turpmāk izklāstītie noteikumi, Kopienā aizliedz ierobežot pakalpojumu sniegšanas brīvību to dalībvalstu pilsoņiem, kas veic uzņēmējdarbību tādā Kopienas valstī, kuras pilsoņi nav personas, kam domāti pakalpojumi.

Padome pēc Komisijas priekšlikuma, pieņemot lēmumu ar kvalificētu balsu vairākumu, šo nodaļu var attiecināt arī uz trešo valstu pilsoņiem, kas sniedz pakalpojumus un veic uzņēmējdarbību Kopienas dalībvalstu teritorijā.

50. pants (bijušais 60. pants)

Pakalpojumu uzskata par "pakalpojumu" šā Līguma nozīmē, ja tos parasti sniedz par atlīdzību, ciktāl uz tiem neattiecas noteikumi par preču, kapitāla un personu aprites brīvību.

Cita starpā pakalpojumi ir

a) rūpnieciskas darbības;

b) komerciālas darbības;

c) amatnieku darbības;

d) brīvo profesiju darbības.

Neskarot noteikumus, ko paredz nodaļa par tiesībām veikt uzņēmējdarbību, persona, kas sniedz pakalpojumus, var uz laiku to darīt valstī, kurai paredzēti pakalpojumi, saskaņā ar tādiem pašiem nosacījumiem, kādus šī valsts uzliek pati saviem pilsoņiem.

51. pants (bijušais 61. pants)

1. Pakalpojumu sniegšanas brīvību transporta jomā regulē noteikumi, kas izklāstīti sadaļā par transportu.

2. Banku pakalpojumus un apdrošināšanas pakalpojumus, kas saistīti ar kapitāla apriti, liberalizē atbilstoši kapitāla aprites liberalizācijai.

52. pants (bijušais 63. pants)

1. Lai liberalizētu kādu konkrētu pakalpojumu, Padome pēc Komisijas priekšlikuma, apspriedusies ar Ekonomikas un sociālo lietu komiteju un Eiropas Parlamentu, ar kvalificētu balsu vairākumu izdod direktīvas.

2. Attiecībā uz 1. punktā minētajām direktīvām, parasti prioritāri ir tie pakalpojumi, kas tieši iespaido ražošanas izmaksas, vai tie, kuru liberalizācija palīdz veicināt preču tirdzniecību.

53. pants (bijušais 64. pants)

Dalībvalstis apliecina gatavību liberalizēt pakalpojumus vairāk, nekā to paredz direktīvas, kas izdotas, ievērojot 52. panta 1. punktu, ja to ļauj valstu vispārējais tautsaimniecības stāvoklis un stāvoklis konkrētā tautsaimniecības nozarē.

Šajā nolūkā Komisija sniedz attiecīgajām dalībvalstīm ieteikumus.

54. pants (bijušais 65. pants)

Kamēr nav atcelti ierobežojumi pakalpojumu sniegšanas brīvībai, dalībvalstis šos ierobežojumus piemēro visām personām, kas sniedz pakalpojumus 49. panta pirmās daļas nozīmē, neatkarīgi no šo personu pilsonības vai pastāvīgās dzīvesvietas.

55. pants (bijušais 66. pants)

Šā Līguma 45. līdz 48. pants attiecas uz visiem šajā nodaļā izskatītajiem jautājumiem.

4. NODAĻA

Kapitāls un maksājumi

56. pants (bijušais 73.b pants)

1. Ievērojot šajā nodaļā izklāstītos noteikumus, ir aizliegti visi kapitāla aprites ierobežojumi dalībvalstu, kā arī dalībvalstu un trešo valstu starpā.

2. Ievērojot šajā nodaļā izklāstītos noteikumus, ir aizliegti visi maksājumu ierobežojumi dalībvalstu, kā arī dalībvalstu un trešo valstu starpā.

57. pants (bijušais 73.c pants)

1. Šā Līguma 56. pants neliedz attiecināt uz trešām valstīm ierobežojumus, kas 1993. gada 31. decembrī pastāv valstu vai Kopienas tiesību aktos par kapitāla apriti uz trešām valstīm vai no tām, ja tā ietver tiešas investīcijas – arī investīcijas nekustamā īpašumā – kā arī uzņēmējdarbības veikšanu, finanšu pakalpojumu sniegšanu vai vērtspapīru izlaišanu kapitāla tirgū.

2. Tiecoties starp dalībvalstīm un trešām valstīm panākt cik iespējams lielāku kapitāla aprites brīvību un neskarot citas šā Līguma nodaļas, Padome pēc Komisijas priekšlikuma ar kvalificētu balsu vairākumu var paredzēt pasākumus attiecībā uz kapitāla apriti uz trešām valstīm vai no tām, ja tā ietver tiešas investīcijas – arī investīcijas nekustamā īpašumā – kā arī uzņēmējdarbības veikšanu, finanšu pakalpojumu sniegšanu vai vērtspapīru laišanu kapitāla tirgū. Lai saistībā ar šo punktu paredzētu tādus pasākumus, kas Kopienas tiesībās nozīmētu mazināt liberalizāciju kapitāla apritē uz trešām valstīm vai no tām, ir vajadzīgs vienprātīgs lēmums.

58. pants (bijušais 73.d pants)

1. Šā Līguma 56. pants neskar dalībvalstu tiesības

a) piemērot atšķirīgas attiecīgo nodokļu likumu normas dažādiem nodokļu maksātājiem, kuru stāvoklis ir atšķirīgs viņu pastāvīgās dzīvesvietas vai kapitāla investīciju vietas dēļ;

b) veikt visus vajadzīgos pasākumus, lai novērstu attiecīgās valsts normatīvo aktu pārkāpumus, jo īpaši nodokļu jomā un finanšu iestāžu konsultatīvās uzraudzības jomā, vai noteikt procedūras, kā pārvaldes vai statistikas informācijas vajadzībām deklarēt kapitāla apriti, vai arī veikt pasākumus, ko pamato sabiedriskās kārtības vai sabiedriskās drošības intereses.

2. Šī nodaļa attiecībā uz tiesībām veikt uzņēmējdarbību neliedz piemērot ierobežojumus, kas ir saderīgi ar šo Līgumu.

3. Šā panta 1. un 2. punktā minētie pasākumi un procedūras nav iemesls patvaļīgi diskriminēt vai slēpti ierobežot kapitāla brīvu apriti un maksājumus, kā to nosaka 56. pants.

59. pants (bijušais 73.f pants)

Ārkārtas apstākļos, ja kapitāla aprite uz trešām valstīm vai no tām rada vai draud radīt nopietnas grūtības ekonomiskās un monetārās savienības darbībai, Padome pēc Komisijas priekšlikuma,

apspriedusies ar ECB, ar kvalificētu balsu vairākumu var paredzēt aizsargpasākumus pret trešām valstīm uz laiku, kas nepārsniedz sešus mēnešus, ja šādi pasākumi noteikti ir vajadzīgi.

60. pants (bijušais 73.g pants)

1. Ja gadījumos, kas paredzēti 301. pantā, izrādās vajadzīga Kopienas rīcība, Padome saskaņā ar 301. pantā paredzēto procedūru var veikt steidzamus pasākumus attiecībā uz kapitāla apriti un maksājumiem, kuri skar attiecīgās trešās valstis.

2. Neskarot 297. pantu un tikmēr, kamēr Padome nav veikusi pasākumus saskaņā ar 1. punktu, dalībvalsts nopietnu politisku iemeslu un steidzamības dēļ var veikt vienpusējus pasākumus pret trešām valstīm attiecībā uz kapitāla apriti un maksājumiem. Komisijai un pārējām dalībvalstīm šos pasākumus noteikti dara zināmus līdz to spēkā stāšanās dienai.

Padome pēc Komisijas priekšlikuma ar kvalificētu balsu vairākumu var nolemt, ka attiecīgai dalībvalstij šādi pasākumi jāgroza vai jāatceļ. Visus šādus Padomes lēmumus Padomes priekšsēdētājs dara zināmus Eiropas Parlamentam.

IV SADAĻA (bijusī III a sadaļa)

Vīzu politika, patvēruma politika, imigrācijas politika un cita politika, kas saistīta ar personu brīvu pārvietošanos

61. pants (bijušais 73.i pants)

Lai pakāpeniski radītu telpu, kurā valda brīvība, drošība un tiesiskums, Padome

a) piecos gados pēc Amsterdamas Līguma stāšanās spēkā paredz pasākumus, kuru mērķis ir nodrošināt personu brīvu pārvietošanos saskaņā ar 14. pantu, kopā ar papildpasākumiem, kas ir tieši saistīti ar brīvu pārvietošanos un kas attiecas uz kontroli pie ārējām robežām, patvēruma meklētājiem un imigrāciju saskaņā ar 62. panta 2. un 3. punktu un 63. panta 1. punkta a) apakšpunktu, un 2. punkta a) apakšpunktu, kā arī pasākumus, kuru mērķis ir novērst un apkarot noziedzību saskaņā ar 31. panta e) punktu Līgumā par Eiropas Savienību;

b) paredz citus pasākumus patvēruma meklētāju, imigrācijas un trešo valstu pilsoņu tiesību aizsardzības jomā saskaņā ar 63. pantu;

c) paredz pasākumus attiecībā uz tiesu iestāžu sadarbību civillietās, kā paredzēts 65. pantā;

d) paredz atbilstīgus pasākumus, kas veicina un stiprina valsts pārvaldes iestāžu sadarbību, kā noteikts 66. pantā;

e) paredz pasākumus policijas un tiesu iestāžu sadarbībai krimināllietās, lai nodrošinātu augstu drošības līmeni, novēršot un apkarojot noziedzību Savienībā saskaņā ar Līgumu par Eiropas Savienību.

62. pants (bijušais 73.j pants)

Padome piecos gados pēc Amsterdamas Līguma stāšanās spēkā, saskaņā ar 67. pantā minēto procedūru, nosaka

1) pasākumus, lai saskaņā ar 14. pantu panāktu to, ka, šķērsojot iekšējās robežas, neatkarīgi no tā, vai to dara Savienības vai trešās valsts pilsonis, nenotiek nekāda personu pārbaude;

2) pasākumus attiecībā uz dalībvalstu ārējo robežu šķērsošanu, nosakot

   a) standartus un procedūras, kas jāievēro dalībvalstīs, lai veiktu personu pārbaudi uz šīm robežām;

   b) noteikumus par vīzām uz paredzēto uzturēšanās laiku, kas nepārsniedz trīs mēnešus, tostarp,

      i) to trešo valstu sarakstu, kuru pilsoņiem ir jābūt vīzai, lai šķērsotu ārējās robežas, un to trešo valstu sarakstu, kuru pilsoņi no šīs prasības ir atbrīvoti;

      ii) dalībvalstu vīzu izdošanas procedūras un nosacījumus;

      iii) vienādu vīzu formu;

      iv) noteikumus par vienotu vīzu;

3) pasākumus, kas paredz nosacījumus, saskaņā ar kādiem trešo valstu pilsoņi var brīvi pārvietoties dalībvalstu teritorijā ne ilgāk par trim mēnešiem.

63. pants (bijušais 73.k pants)

Padome piecos gados pēc Amsterdamas Līguma stāšanās spēkā, saskaņā ar 67. pantā minēto procedūru, paredz

1) pasākumus turpmāk norādītajās jomās attiecībā uz patvēruma meklētājiem saskaņā ar 1951. gada 28. jūlija Ženēvas Konvenciju un 1967. gada 31. janvāra Protokolu par bēgļu statusu, kā arī citiem attiecīgiem līgumiem:

a) kritēriji un mehānismi, kā noteikt, kura dalībvalsts ir atbildīga par patvēruma lūguma izskatīšanu, ko vienā no dalībvalstīm iesniedzis trešās valsts pilsonis,

b) obligāti noteikumi, lai patvēruma meklētājus uzņemtu kādā dalībvalstī,

c) obligāti noteikumi, lai trešo valstu pilsoņus uzskatītu par bēgļiem,

d) obligāti noteikumi par dalībvalstu procedūrām, kuras izmantojot piešķir vai atņem bēgļa statusu;

2) pasākumus attiecībā uz bēgļiem un pārvietotām personām šādās jomās:

a) obligāti noteikumi, lai īslaicīgi aizsargātu no trešām valstīm pārvietotās personas, kas nevar atgriezties savā izcelsmes zemē, un personas, kam citu iemeslu dēļ vajadzīga starptautiska aizsardzība,

b) pasākumi, kas tiecas nodrošināt līdzsvaru dalībvalstu centienos uzņemt bēgļus un pārvietotās personas un uzņemties ar to saistītās sekas;

3) pasākumus attiecībā uz imigrācijas politiku šādās jomās:

a) ieceļošanas un uzturēšanās nosacījumi, kā arī dalībvalstu ilgtermiņa vīzu un uzturēšanās atļauju piešķiršanas procedūru standarti, tostarp ģimeņu atkalapvienošanās nolūkā,

b) nelikumīga imigrācija un nelikumīga uzturēšanās, kā arī tādu personu repatriācija, kas nelikumīgi uzturas dalībvalstīs;

4) pasākumus, kas trešo valstu pilsoņiem, kuri likumīgi uzturas kādā dalībvalstī, paredz tiesības uzturēties citās dalībvalstīs, un nosacījumus, saskaņā ar kādiem to var darīt.

Pasākumi, ko Padome nosaka saskaņā ar 3. un 4. punktu, neliedz dalībvalstīm attiecīgajās jomās atstāt spēkā vai ieviest savus noteikumus, kas sader ar šo Līgumu un starptautiskiem nolīgumiem.

Uz pasākumiem, ko nosaka saskaņā ar 2. punkta b) apakšpunktu, 3. punkta a) apakšpunktu un 4. punktu, neattiecas iepriekš minētais piecu gadu laika posms.

64. pants (bijušais 73.l pants)

1. Šī sadaļa neiespaido to dalībvalstīm uzlikto pienākumu izpildi, kas attiecas uz sabiedriskās kārtības uzturēšanu un iekšējas drošības sargāšanu.

2. Ja vienā vai vairākās dalībvalstīs rodas ārkārtas stāvoklis pēkšņa trešo valstu pilsoņu pieplūduma dēļ, tad Padome, neskarot 1. punktu, var pēc Komisijas priekšlikuma ar kvalificētu balsu vairākumu attiecīgo dalībvalstu interesēs paredzēt pagaidu pasākumus uz laiku, kas nepārsniedz sešus mēnešus.

65. pants (bijušais 73.m pants)

Pasākumi tiesu iestāžu sadarbībai pārrobežu civillietās, kurus nosaka saskaņā ar 67. pantu un tiktāl, ciktāl tas vajadzīgs iekšējā tirgus pareizas darbības nodrošināšanai, ir arī

a) uzlabošana un vienkāršošana

– pārrobežu sistēmā tiesas un ārpustiesas dokumentu izsniegšanai;

– sadarbībā pierādījumu vākšanā;

– nolēmumu, tostarp ārpustiesas nolēmumu, atzīšanā un izpildē civillietās un komerclietās;

b) saderības veicināšana attiecībā uz dalībvalstu kolīzijas normām un noteikumiem par piekritību;

c) šķēršļu likvidēšana civillietu labākai izskatīšanai, vajadzības gadījumā sekmējot dalībvalstīs piemērojamo civilprocesuālo normu saderību.

66. pants (bijušais 73.n pants)

Padome saskaņā ar 67. pantā minēto procedūru paredz pasākumus, lai jomās, uz ko attiecas šī sadaļa, nodrošinātu sadarbību starp atbilstīgām dalībvalstu valsts pārvaldes iestādēm, kā arī starp šīm iestādēm un Komisiju.

67. pants (bijušais 73.o pants)

1. Piecu gadu pārejas laikā pēc Amsterdamas Līguma stāšanās spēkā Padome lēmumus pieņem vienprātīgi pēc Komisijas priekšlikuma vai kādas dalībvalsts ierosinājuma, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu.

2. Kad šie pieci gadi pagājuši,

– Padome lēmumus pieņem pēc Komisijas priekšlikuma; Komisija izskata katru lūgumu, ko dalībvalsts iesniegusi, lai Komisija iesniegtu Padomei priekšlikumu;

– Padome, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu, vienprātīgi pieņem lēmumu, lai nodrošinātu to, ka uz visām šīs sadaļas jomām vai daļu no tām attiecina 251. pantā minēto procedūru, un lai pielāgotu noteikumus par Tiesas pilnvarām.

3. Atkāpjoties no 1. un 2. punkta, pēc Amsterdamas Līguma stāšanās spēkā 62. panta 2) punkta b) apakšpunkta i) un iii) apakšpunktā minētos pasākumus Padome nosaka ar kvalificētu balsu vairākumu pēc Komisijas priekšlikuma, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu.

4. Atkāpjoties no 2. punkta, kad pagājuši pieci gadi pēc Amsterdamas Līguma stāšanās spēkā, 62. panta 2) punkta a) apakšpunkta ii) un iv) apakšpunktā paredzētos pasākumus Padome nosaka saskaņā ar 251. pantā minēto procedūru.

68. pants (bijušais 73.p pants)

1. Šai sadaļai 234. pantu piemēro šādos apstākļos un ar šādiem nosacījumiem: ja jautājums par šīs sadaļas interpretāciju vai par tādu Kopienas iestāžu aktu spēkā esamību vai interpretāciju, kas pieņemti, pamatojoties uz šo sadaļu, ir radies sakarā ar kādu lietu, ko izskata kādas dalībvalsts tiesa, kuras nolēmumus saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību sistēmu nevar pārsūdzēt, tad šī tiesa, ja tā uzskata, ka lietas izspriešanas labad ir jāizlemj attiecīgais jautājums, lūdz Tiesu sniegt par to savu nolēmumu.

2. Tiesas kompetencē noteikti nav tādu lietu izskatīšana, kuras saistītas ar pasākumiem vai lēmumiem, kas saskaņā ar 62. panta 1. punktu pieņemti attiecībā uz likumības un sabiedriskās kārtības uzturēšanu un iekšējās drošības sargāšanu.

3. Padome, Komisija vai kāda dalībvalsts var lūgt Tiesas lēmumu par kādu šīs sadaļas interpretācijas jautājumu vai to Kopienas iestāžu aktu interpretāciju, kuri pamatojas uz šo sadaļu. Nolēmumi, ko Tiesa sniedz, izpildot šādus lūgumus, neattiecas uz dalībvalstu tiesu nolēmumiem, kas jau ir *res judicata.*

69. pants (bijušais 73.q pants)

Šo sadaļu piemēro, ievērojot noteikumus Protokolā par Apvienoto Karalisti un Īriju un Protokolā par Dāniju un neskarot Protokolu par dažu Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 14. panta aspektu piemērošanu Apvienotajā Karalistē un Īrijā.

V SADAĻA (bijusī IV sadaļa)

Transports

70. pants (bijušais 74. pants)

Jomās, uz ko attiecas šī sadaļa, dalībvalstis šā Līguma mērķus īsteno ar kopēju transporta politiku.

71. pants (bijušais 75. pants)

1. Lai īstenotu 70. pantu, kā arī ievērojot transporta nozares īpatnības, Padome, apspriedusies ar Ekonomikas un sociālo lietu komiteju un Reģionu komiteju, saskaņā ar 251. pantā minēto procedūru nosaka

a) kopīgus noteikumus, ko piemēro starptautiskiem pārvadājumiem uz kādas dalībvalsts teritoriju vai no tās, vai cauri vienas vai vairāku dalībvalstu teritorijai;

b) nosacījumus, ar kādiem pārvadātāji, kas nav attiecīgās dalībvalsts rezidenti, kādā dalībvalstī drīkst sniegt pārvadāšanas pakalpojumus;

c) pasākumus, kas pastiprina transporta drošību;

d) citus attiecīgus noteikumus.

2. Ja noteikumi, kas attiecas uz transporta reglamentēšanas sistēmas principiem, atsevišķos apgabalos var nopietni ietekmēt dzīves līmeni un nodarbinātību, kā arī transporta infrastruktūru, tad Padome pēc Komisijas priekšlikuma, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu un Ekonomikas un sociālo lietu komiteju, tos pieņem ar vienprātīgu lēmumu, atkāpjoties no 1. punktā paredzētās procedūras. To darot, Padome ņem vērā vajadzību pielāgoties pārmaiņām ekonomikā, ko radīs kopējā tirgus izveide.

72. pants (bijušais 76. pants)

Kamēr nav pieņemti 71. panta 1. punktā minētie noteikumi, neviena dalībvalsts bez Padomes vienprātīga apstiprinājuma nedrīkst dažādos noteikumus, kas regulē šo nozari 1958. gada 1. janvārī vai – attiecībā uz kandidātvalstīm - to pievienošanās dienā, padarīt citu dalībvalstu pārvadātājiem tieši vai netieši mazāk labvēlīgus kā pārvadātājiem, kas ir attiecīgās valsts pilsoņi.

73. pants (bijušais 77. pants)

Palīdzība ir saderīga ar šo Līgumu, ja tā vajadzīga transporta koordinācijai vai ja tā ir atlīdzība par tādu saistību izpildi, kuras parasti uzskata par sabiedriskajiem pakalpojumiem.

74. pants (bijušais 78. pants)

Visos pasākumos, ko šā Līguma sakarā veic attiecībā uz pārvadājumu likmēm un nosacījumiem, ņem vērā pārvadātāju ekonomiskos apstākļus.

75. pants (bijušais 79. pants)

1. Ja pārvadājumi notiek Kopienā, likvidē tādu diskrimināciju, ka pārvadātāji vienādu preču pārvadāšanai pa vieniem un tiem pašiem transporta ceļiem piemēro atšķirīgas likmes un nosacījumus atkarībā no tā, kas ir attiecīgo preču izcelsmes valsts vai galamērķa valsts.

2. Šā panta 1. punkts neliedz Padomei paredzēt citus pasākumus, ievērojot 71. panta 1. punktu.

3. Padome pēc Komisijas priekšlikuma, apspriedusies ar Ekonomikas un sociālo lietu komiteju, ar kvalificētu balsu vairākumu pieņem noteikumus, kas vajadzīgi šā panta 1. punkta īstenošanai.

Padome cita starpā var pieņemt noteikumus, kas vajadzīgi, lai Kopienas iestādes spētu nodrošināt 1. punkta prasību ievērošanu un to, lai tas pilnībā nāktu par labu lietotājiem.

4. Komisija pēc savas ierosmes vai pēc kādas dalībvalsts lūguma izmeklē visus diskriminācijas gadījumus 1. punkta sakarā un, apspriedusies ar visām attiecīgajām dalībvalstīm, pieņem vajadzīgos lēmumus atbilstīgi noteikumiem, kas pieņemti saskaņā ar 3. punktu.

76. pants (bijušais 80. pants)

1. Dalībvalstīm aizliegts bez Komisijas atļaujas pārvadājumiem Kopienā uzlikt tādas likmes un izvirzīt tādus nosacījumus, kas kaut mazliet atbalsta vai aizsargā viena vai vairāku uzņēmumu vai rūpniecības nozaru intereses.

2. Komisija pēc savas ierosmes vai pēc dalībvalsts lūguma pārbauda 1. punktā minētās likmes un nosacījumus, īpaši ņemot vērā gan attiecīgas reģionu ekonomikas politikas prasības, mazāk attīstītu reģionu vajadzības un problēmas reģionos, kurus iespaido politiskais stāvoklis, gan arī šādu likmju un nosacījumu ietekmi uz dažādu transporta veidu konkurenci.

Apspriedusies ar attiecīgajām dalībvalstīm, Komisija pieņem vajadzīgos lēmumus.

3. Šā panta 1. punktā paredzētais aizliegums neattiecas uz tarifiem, kas noteikti konkurences nodrošināšanai.

77. pants (bijušais 81. pants)

Nodevas par robežu šķērsošanu, kuras pārvadātāji uzliek papildus pārvadājumu likmēm, nedrīkst būt pārmērīgi augstas salīdzinājumā ar pārvadātāju faktiskajām izmaksām.

Dalībvalstis cenšas pakāpeniski samazināt šīs izmaksas. Komisija var sniegt dalībvalstīm ieteikumus, kā piemērot šo pantu.

78. pants (bijušais 82. pants)

Šī sadaļa neliedz veikt pasākumus, kas ieviesti Vācijas Federatīvajā Republikā, ciktāl tie vajadzīgi, lai kompensētu saimnieciskās grūtības, ko atsevišķu Vācijas Federatīvās Republikas apgabalu saimniecībai radījusi Vācijas sadalīšana.

79. pants (bijušais 83. pants)

Komisijai izveido padomdevēju komiteju, kas sastāv no dalībvalstu valdību ieceltiem ekspertiem. Komisija, kad uzskata to par lietderīgu, apspriežas ar šo komiteju transporta jautājumos, neskarot Ekonomikas un sociālo lietu komitejas pilnvaras.

80. pants (bijušais 84. pants)

1. Šī sadaļa attiecas uz dzelzceļa pārvadājumiem, autopārvadājumiem un pārvadājumiem pa iekšzemes ūdensceļiem.

2. Padome ar kvalificētu balsu vairākumu var nolemt, vai, ciktāl un saskaņā ar kādu procedūru var pieņemt attiecīgus noteikumus par jūras transportu un gaisa transportu.

Piemēro 71. pantā paredzētos procedūras noteikumus.

VI SADAĻA (bijusī V sadaļa)

Kopīgi noteikumi par konkurenci, nodokļiem un likumu tuvināšanu

1. NODAĻA

Konkurences noteikumi

1. iedaļa

Noteikumi, kas attiecas uz uzņēmumiem

81. pants (bijušais 85. pants)

1. Turpmāk norādītais ir aizliegts kā nesaderīgs ar kopējo tirgu: visi nolīgumi uzņēmumu starpā, uzņēmumu apvienību lēmumi un saskaņotas darbības, kas var iespaidot tirdzniecību starp dalībvalstīm un kuru mērķis ir nepieļaut, ierobežot vai traucēt konkurenci kopējā tirgū, vai kuru iedarbībai ir šādas sekas, un jo īpaši darbības, ar kurām

a) tieši vai netieši nosaka iepirkuma vai pārdošanas cenas, vai kādus citus tirdzniecības nosacījumus;

b) ierobežo vai kontrolē ražošanu, tirgus, tehnikas attīstību vai investīcijas;

c) sadala tirgus vai piegādes avotus;

d) līdzvērtīgos darījumos ar dažādiem tirdzniecības partneriem piemēro atšķirīgus nosacījumus, tādējādi radot tiem neizdevīgus konkurences apstākļus;

e) slēdzot līgumus, prasa, lai otra puse uzņemtos papildu saistības, kuras pēc savas būtības vai saskaņā ar nozares praksi nekādi nav saistītas ar attiecīgo līguma priekšmetu.

2. Visi nolīgumi vai lēmumi, kas ir aizliegti saskaņā ar šo pantu, automātiski nav spēkā.

3. Šā panta 1. punktu tomēr var atzīt par nepiemērojamu

– jebkuram starp uzņēmumiem noslēgtam nolīgumam vai nolīgumu kategorijai;

– jebkuram uzņēmumu apvienību pieņemtam lēmumam vai lēmumu kategorijai;

– jebkādai saskaņotai darbībai vai darbību kategorijai,

kas palīdz uzlabot preču ražošanu vai izplatīšanu, vai veicina tehnisku vai saimniecisku attīstību, reizē ļaujot patērētājiem baudīt pienācīgu daļu no iegūtajiem labumiem, un kas

a) neuzspiež attiecīgiem uzņēmumiem ierobežojumus, kas nav obligāti vajadzīgi, lai sasniegtu šos mērķus;

b) neļauj šādiem uzņēmumiem likvidēt konkurenci attiecībā uz šo ražojumu būtisku daļu.

82. pants (bijušais 86. pants)

Vienam vai vairākiem uzņēmumiem, kam ir dominējošs stāvoklis kopējā tirgū vai būtiskā tā daļā, šāda stāvokļa ļaunprātīga izmantošana ir aizliegta kā nesaderīga ar kopējo tirgu un tiktāl, ciktāl tā var iespaidot tirdzniecību starp dalībvalstīm.

Stāvokļa ļaunprātīga izmantošana var jo īpaši izpausties kā

a) tieši vai netieši uzspiestas netaisnīgas iepirkuma vai pārdošanas cenas vai citi netaisnīgi tirdzniecības noteikumi;

b) ierobežota ražošana, tirgi vai tehnikas attīstība, kas kaitē patērētājiem;

c) atšķirīgi noteikumi līdzvērtīgos darījumos ar dažādiem tirdzniecības partneriem, tādējādi radot tiem neizdevīgus konkurences apstākļus;

d) prasība, lai otra puse, slēdzot līgumus, uzņemtos papildu saistības, kuras pēc savas būtības vai saskaņā ar nozares praksi nav saistītas ar attiecīgo līgumu priekšmetu.

83. pants (bijušais 87. pants)

1. Attiecīgas regulas vai direktīvas, kas vajadzīgas, lai stātos spēkā 81. un 82. pantā izklāstītie principi, pēc Komisijas priekšlikuma, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu, ar kvalificētu balsu vairākumu pieņem Padome.

2. Šā panta 1. punktā minētās regulas vai direktīvas īpaši paredzētas,

a) lai nodrošinātu 81. panta 1. punktā un 82. pantā noteikto aizliegumu ievērošanu, paredzot vienreizējas vai periodiskas sodanaudas;

b) lai sīkāk izstrādātu noteikumus 81. panta 3. punkta piemērošanai, ņemot vērā vajadzību nodrošināt efektīvu pārraudzību un cik vien iespējams vienkāršot pārvaldi;

c) lai vajadzības gadījumā noteiktu, ciktāl un kā uz dažādām tautsaimniecības nozarēm attiecas 81. un 82. pants;

d) lai noteiktu Komisijas un Tiesas funkcijas, piemērojot šajā punktā izklāstītos noteikumus;

e) lai noteiktu attiecības starp valstu likumiem un noteikumiem, kas ietverti šajā iedaļā vai pieņemti, saskaņā ar šo pantu.

84. pants (bijušais 88. pants)

Kamēr nestājas spēkā noteikumi, kas pieņemti saskaņā ar 83. pantu, par nolīgumu, lēmumu un saskaņotu darbību pieļaujamību, kā arī par dominējoša stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu kopējā tirgū lemj dalībvalstu iestādes saskaņā ar savas valsts tiesību aktiem un 81. pantu, jo īpaši ar tā 3. punktu, kā arī ar 82. pantu.

85. pants (bijušais 89. pants)

1. Neskarot 84. pantu, Komisija nodrošina 81. un 82. pantā izklāstīto principu piemērošanu. Pēc kādas dalībvalsts lūguma vai pēc savas ierosmes, kā arī sadarbojoties ar kompetentām dalībvalstu iestādēm, kas tai palīdz, Komisija izmeklē gadījumus, kad ir aizdomas par šo principu pārkāpumiem. Ja tā konstatē, ka pārkāpums noticis, tā ierosina attiecīgus pasākumus, lai to novērstu.

2. Ja pārkāpumu nenovērš, Komisija ar argumentētu lēmumu konstatē, ka pastāv šāds principu pārkāpums. Komisija var publicēt savu lēmumu un pilnvarot dalībvalstis veikt pasākumus, kuri vajadzīgi, lai labotu stāvokli; Komisija precizē šo pasākumu nosacījumus.

86. pants (bijušais 90. pants)

1. Attiecībā uz publiskiem uzņēmumiem un uzņēmumiem, kam dalībvalstis piešķīrušas īpašas vai ekskluzīvas tiesības, dalībvalstis nedz ievieš, nedz uztur spēkā tādus pasākumus, kas ir pretrunā šim Līgumam, jo īpaši noteikumiem, kas ietverti 12. pantā un 81. līdz 89. pantā.

2. Uz uzņēmumiem, kam uzticēti pakalpojumi ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi vai kas darbojas kā dalībvalstu fiskāli monopoli, attiecas šajā Līgumā ietvertie noteikumi, un jo īpaši noteikumi par konkurenci, ja šo noteikumu piemērojums *de iure* vai *de facto* netraucē veikt tiem uzticētos uzdevumus. Tie nedrīkst ietekmēt tirdzniecības attīstību tiktāl, lai kaitētu Kopienas interesēm.

3. Komisija nodrošina šā panta piemērošanu un vajadzības gadījumā adresē dalībvalstīm attiecīgas direktīvas vai lēmumus.

2. iedaļa

Valsts palīdzība

87. pants (bijušais 92. pants)

1. Ja vien šis Līgums neparedz ko citu, ar kopējo tirgu nav saderīga nekāda palīdzība, ko piešķir dalībvalstis vai ko jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem un kas rada vai draud radīt konkurences traucējumus, dodot priekšroku atsevišķiem uzņēmumiem vai atsevišķu preču ražošanai, ciktāl šāda palīdzība iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm.

2. Ar kopējo tirgu ir saderīga

a) sociāla palīdzība, ko piešķir individuāliem patērētājiem ar noteikumu, ka to piešķir bez diskriminācijas attiecībā uz šo ražojumu izcelsmi;

b) palīdzība, ko sniedz, lai atlīdzinātu kaitējumu, ko nodarījušas dabas katastrofas vai ārkārtēji notikumi;

c) palīdzība, ko sniedz tautsaimniecībai dažos Vācijas Federatīvās Republikas apvidos, kurus iespaidojusi Vācijas sadalīšana, ciktāl šāda palīdzība vajadzīga, lai kompensētu saimnieciskās grūtības, ko radījusi šī sadalīšana.

3. Turpmāk norādīto palīdzību var uzskatīt par saderīgu ar kopējo tirgu:

a) palīdzību, kas veicina ekonomikas attīstību apgabalos, kur dzīves līmenis ir ārkārtīgi zems vai kur valda liels bezdarbs;

b) palīdzību, kas veicina kāda svarīga projekta īstenojumu visas Eiropas interesēs vai novērš nopietnus traucējumus kādas dalībvalsts tautsaimniecībā;

c) palīdzību, kas veicina atsevišķu saimniecisko darbību vai atsevišķu tautsaimniecības jomu attīstību, ja šādai palīdzībai nav tāds nelabvēlīgs iespaids uz tirdzniecības apstākļiem, kas būtu pretrunā vispārējām interesēm;

d) palīdzību, kas veicina kultūru un kultūras mantojuma saglabāšanu, ja tāda palīdzība neiespaido tirdzniecības apstākļus un konkurenci Kopienā tiktāl, lai šī palīdzība būtu pretrunā kopējām interesēm;

e) citu kategoriju palīdzību, ko Padome pēc Komisijas priekšlikuma var noteikt ar lēmumu, kuru pieņem ar kvalificētu balsu vairākumu.

88. pants (bijušais 93. pants)

1. Komisija, sadarbojoties ar dalībvalstīm, pastāvīgi pārskata visas palīdzības piešķiršanas sistēmas, kas pastāv šajās valstīs. Tā iesaka šīm valstīm attiecīgus pasākumus, kas vajadzīgi kopējā tirgus pakāpeniskai attīstībai vai darbībai.

2. Ja Komisija, likusi ieinteresētajām pusēm iesniegt piezīmes, konstatē, ka palīdzība, ko piešķīrusi kāda valsts vai kas piešķirta no šīs valsts līdzekļiem, ievērojot šā Līguma 87. pantu, nav saderīga ar kopējo tirgu, vai arī konstatē, ka šādu palīdzību izlieto nepareizi, tā pieņem lēmumu par to, ka attiecīgajai valstij Komisijas noteiktā termiņā tāda palīdzība jāizbeidz vai jāmaina.

Ja attiecīgā valsts noteiktajā termiņā neizpilda šo lēmumu, Komisija vai kāda ieinteresēta dalībvalsts, atkāpjoties no 226. un 227. panta, var tieši griezties Tiesā.

Pēc dalībvalsts lūguma Padome var pieņemt vienprātīgu lēmumu par to, ka palīdzība, ko šī valsts piešķir vai paredz piešķirt, atzīstama par saderīgu ar kopējo tirgu, atkāpjoties no 87. panta vai 89. pantā paredzētajām regulām, ja tādu lēmumu attaisno ārkārtas apstākļi. Ja Komisija attiecībā uz konkrēto palīdzību jau sākusi šā punkta pirmajā daļā paredzēto procedūru, tad tas, ka attiecīgā valsts iesniedz Padomei lūgumu, šo procedūru pārtrauc līdz laikam, kamēr Padome dara zināmu savu attieksmi.

Ja Padome trijos mēnešos pēc minētā lūguma iesniegšanas tomēr nav darījusi zināmu savu attieksmi, šo jautājumu izlemj Komisija.

3. Visi plāni piešķirt vai mainīt palīdzību, ir jādara zināmi Komisijai laikus, lai Komisija varētu iesniegt savas piezīmes. Ja Komisija atzīst, ka, ievērojot 87. pantu, šādi plāni nav saderīgi ar kopējo tirgu, tā nevilcinoties sāk 2. punktā paredzēto procedūru. Attiecīgā dalībvalsts nesāk īstenot pašas ierosinātos pasākumus, kamēr šī procedūra nav beigusies ar galīgu lēmumu.

89. pants (bijušais 94. pants)

Padome pēc Komisijas priekšlikuma, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu, ar kvalificētu balsu vairākumu var pieņemt jebkādas attiecīgas regulas, kas vajadzīgas, lai piemērotu 87. un 88. pantu un jo īpaši lai precizētu 88. panta 3. punkta piemērošanas nosacījumus, kā arī tās palīdzības kategorijas, uz ko šī procedūra neattiecas.

2. NODAĻA

Noteikumi par nodokļiem

90. pants (bijušais 95. pants)

Dalībvalstis citu dalībvalstu ražojumiem tieši vai netieši neuzliek iekšējos nodokļus, kas lielāki par tiem, kas tieši vai netieši uzlikti līdzīgiem vietējiem ražojumiem.

Dalībvalstis turklāt neuzliek citu dalībvalstu ražojumiem tādus iekšējos nodokļus, kas netieši aizsargā citus ražojumus.

91. pants (bijušais 96. pants)

Ja ražojumus eksportē uz kādas dalībvalsts teritoriju, iekšējo nodokļu atmaksājumi nedrīkst pārsniegt iekšējos nodokļus, kas tiem uzlikti tieši vai netieši.

92. pants (bijušais 98. pants)

Par preču eksportu uz citām dalībvalstīm nedrīkst atlaist vai atmaksāt tādus maksājumus, kas nav apgrozījuma nodokļi, akcīzes nodokļi un citi netiešie nodokļi, un par preču importu no citām dalībvalstīm nedrīkst uzlikt kompensācijas maksājumus, ja vien Padome pēc Komisijas priekšlikuma ar kvalificētu balsu vairākumu uz ierobežotu laiku iepriekš nav apstiprinājusi iecerētos pasākumus.

93. pants (bijušais 99. pants)

Padome pēc Komisijas priekšlikuma, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu un Ekonomikas un sociālo lietu komiteju, ar vienprātīgu lēmumu pieņem noteikumus par likumu saskaņošanu attiecībā uz apgrozījuma nodokļiem, akcīzes nodokļiem un citiem netiešajiem nodokļiem tiktāl, ciktāl tāda saskaņošana ir vajadzīga, lai 14. pantā noteiktajā termiņā nodrošinātu iekšējā tirgus izveidi un darbību.

3. NODAĻA

Likumu tuvināšana

94. pants (bijušais 100. pants)

Padome, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu un Ekonomikas un sociālo lietu komiteju, pēc Komisijas priekšlikuma ar vienprātīgu lēmumu izdod direktīvas, lai tuvinātu tādus dalībvalstu normatīvos un administratīvos aktus, kas tieši iespaido kopējā tirgus izveidi un darbību.

95. pants (bijušais 100.a pants)

1. Atkāpjoties no 94. panta un ja vien šis Līgums neparedz ko citu, turpmāk norādītos noteikumus piemēro, lai sasniegtu 14. pantā izvirzītos mērķus. Padome saskaņā ar 251. pantā minēto procedūru, apspriedusies ar Ekonomikas un sociālo lietu komiteju, paredz pasākumus, lai tuvinātu dalībvalstu normatīvos vai administratīvos aktus, kuri attiecas uz iekšējā tirgus izveidi un darbību.

2. Šā panta 1. punktu nepiemēro fiskāliem noteikumiem un noteikumiem, kas attiecas uz personu brīvu pārvietošanos, kā arī noteikumiem, kas saistīti ar nodarbinātu personu tiesībām un interesēm.

3. Šā panta 1. punktā paredzētajos priekšlikumos, kas attiecas uz veselības aizsardzību, drošību, vides aizsardzību un patērētāju tiesību aizsardzību, Komisija par galveno uzskata augstu

aizsardzības līmeni, īpašu uzmanību pievēršot visiem atklājumiem, kas pamatojas uz zinātnes faktiem. Saskaņā ar attiecīgām pilnvarām arī Eiropas Parlaments un Padome tiecas sasniegt šo mērķi.

4. Ja pēc tam, kad Padome vai Komisija ir noteikusi saskaņošanas pasākumu, kāda dalībvalsts uzskata par vajadzīgu atstāt spēkā savus noteikumus 30. pantā minēto būtisko iemeslu dēļ vai nolūkā aizsargāt vidi vai darba vidi, tā dara Komisijai zināmus šos noteikumus, kā arī pamatojumu to atstāšanai spēkā.

5. Turklāt, neskarot 4. punktu, ja pēc tam, kad Padome vai Komisija paredzējusi saskaņošanas pasākumu, kāda dalībvalsts uzskata, ka tai jāievieš savi noteikumi, kas pamatojas uz jauniem zinātnes datiem vides vai darba vides aizsardzības jomā un ir saistīti ar īpašu problēmu, kas šai dalībvalstij radusies pēc saskaņošanas pasākuma paredzēšanas, tā dara Komisijai zināmus plānotos noteikumus, kā arī pamatojumu to ieviešanai.

6. Komisija sešos mēnešos pēc 4. un 5. punktā minētās paziņošanas apstiprina vai noraida attiecīgos valsts noteikumus, iepriekš pārbaudot, vai tie nav patvaļīgas diskriminācijas līdzeklis vai slēpts ierobežojums tirdzniecībā starp dalībvalstīm un nerada šķēršļus iekšējā tirgus darbībai.

Ja šajā laikā Komisija lēmumu nav pieņēmusi, 4. un 5. punktā minētos noteikumus uzskata par apstiprinātiem.

Komisija var informēt attiecīgo dalībvalsti, ka šajā punktā minēto laiku var vēl pagarināt līdz sešiem mēnešiem, ja to attaisno jautājuma sarežģītība un cilvēku veselība netiek apdraudēta.

7. Ja saskaņā ar 6. punktu dalībvalstij ļauj atstāt spēkā vai ieviest savus noteikumus, atkāpjoties no saskaņošanas pasākuma, Komisija tūlīt pārliecinās, vai ir jāiesaka pielāgošanās šim pasākumam.

8. Ja kāda dalībvalsts norāda uz kādu īpašu veselības aizsardzības problēmu jomā, kur iepriekš noteikti saskaņošanas pasākumi, tā vērš uz to Komisijas uzmanību, un Komisija tūlīt pārliecinās, vai ir jāierosina Padomei attiecīgi pasākumi.

9. Atkāpjoties no 226. un 227. pantā minētās procedūras, Komisija un jebkura dalībvalsts var tieši griezties Tiesā, ja uzskata, ka cita dalībvalsts nepareizi īsteno šā panta piešķirtās pilnvaras.

10. Iepriekš minētajos saskaņošanas pasākumos vajadzības gadījumā paredz drošības klauzulu, kas ļauj dalībvalstīm viena vai vairāku 30. pantā minētu un ar ekonomiku nesaistītu iemeslu dēļ veikt provizoriskus pasākumus, attiecībā uz kuriem kontroli īsteno Kopiena.

96. pants (bijušais 101. pants)

Ja Komisija konstatē, ka atšķirības dalībvalstu normatīvos un administratīvos aktos rada konkurences traucējumus kopējā tirgū un ka šie traucējumi jānovērš, tā apspriežas ar attiecīgajām dalībvalstīm.

Ja tāda apspriede nepanāk vienošanos, kas likvidē šos traucējumus, Padome pēc Komisijas priekšlikuma ar kvalificētu balsu vairākumu izdod vajadzīgās direktīvas. Komisija un Padome var veikt jebkādus atbilstīgus pasākumus, ko paredz šis Līgums.

97. pants (bijušais 102. pants)

1. Ja rodas iemesls bažām, ka normatīvs vai administratīvs akts, ko kāda dalībvalsts grib pieņemt vai grozīt, var radīt konkurences traucējumus 96. panta nozīmē, attiecīgā dalībvalsts apspriežas ar Komisiju. Pēc apspriedes ar dalībvalstīm Komisija iesaka šīm valstīm veikt attiecīgus pasākumus, lai izvairītos no šiem traucējumiem.

2. Ja valsts, kas grib pieņemt vai grozīt savus tiesību aktus, nepilda ieteikumu, ko tai adresējusi Komisija, tad citām dalībvalstīm nav jāgroza savi tiesību akti, lai likvidētu šādus traucējumus, kā paredz 96. pants. Ja dalībvalsts, kas neievēro Komisijas ieteikumu, izraisa traucējumus, kuri kaitē tikai pašai, 96. pantu nepiemēro.

VII SADAĻA (bijusī VI sadaļa)

Ekonomikas politika un monetārā politika

1. NODAĻA

Ekonomikas politika

98. pants (bijušais 102.a pants)

Dalībvalstis īsteno ekonomikas politiku, lai saskaņā ar 99. panta 2. punktā minētajām vispārējām pamatnostādnēm piedalītos 2. pantā izklāstīto Kopienas mērķu sasniegšanā. Dalībvalstis un Kopiena rīkojas saskaņā ar principu, kas paredz atvērta tirgus ekonomiku, kurā pastāv brīva konkurence, kas veicina resursu efektīvu sadali, kā arī saskaņā ar 4. pantā izklāstītajiem principiem.

99. pants (bijušais 103. pants)

1. Dalībvalstis ekonomikas politiku uzskata par vispārsvarīgu jautājumu un koordinē to Padomē saskaņā ar 98. pantu.

2. Padome pēc Komisijas ieteikuma ar kvalificētu balsu vairākumu izstrādā projektu dalībvalstu un Kopienas ekonomikas politikas vispārējām pamatnostādnēm un iesniedz to Eiropadomei.

Eiropadome, pamatojoties uz Padomes ziņojumu, apspriežas par secinājumu attiecībā uz dalībvalstu un Kopienas ekonomikas politikas vispārējām pamatnostādnēm.

Padome, pamatojoties uz minēto secinājumu, ar kvalificētu balsu vairākumu pieņem ieteikumu, kurā nosaka šīs vispārējās pamatnostādnes. Padome šo ieteikumu dara zināmu Eiropas Parlamentam.

3. Lai labāk koordinētu dalībvalstu ekonomikas politiku un nodrošinātu stabilu ekonomisku konverģenci, Padome, pamatojoties uz Komisijas ziņojumiem, pārrauga ekonomikas attīstību visās dalībvalstīs un visā Kopienā, ekonomikas politiku atbilsmi 2. punktā minētajām vispārējām pamatnostādnēm, kā arī regulāri izvērtē tās kopumā.

Lai notiktu šāda daudzpusēja uzraudzība, dalībvalstis Komisijai dara zināmus svarīgākos pasākumus, ko tās veikušas ekonomikas politikas jomā, kā arī sniedz citu informāciju, kuru uzskata par vajadzīgu.

4. Ja, īstenojot 3. punktā minēto procedūru, konstatē, ka dalībvalsts ekonomikas politika neatbilst 2. punktā minētajām vispārējām pamatnostādnēm vai arī tā traucē pareizi darboties ekonomiskai un monetārai savienībai, Padome pēc Komisijas ieteikuma ar kvalificētu balsu vairākumu attiecīgai dalībvalstij var adresēt vajadzīgos ieteikumus. Pēc Komisijas priekšlikuma Padome ar kvalificētu balsu vairākumu var pieņemt lēmumu savus ieteikumus darīt zināmus atklātībā.

Padomes priekšsēdētājs un Komisija ziņo Eiropas Parlamentam par daudzpusējās uzraudzības rezultātiem. Ja Padome ieteikumus darījusi zināmus atklātībā, Padomes priekšsēdētāju var uzaicināt uz attiecīgo Eiropas Parlamenta komisiju.

5. Padome saskaņā ar 252. pantā minēto procedūru var pieņemt sīki izstrādātus noteikumus šā panta 3. un 4. punktā minētajai daudzpusējās uzraudzības procedūras īstenošanai.

100. pants (bijušais 103.a pants)

1. Neskarot citas procedūras, ko paredz šis Līgums, Padome pēc Komisijas priekšlikuma ar vienprātīgu lēmumu lemt par ekonomikas stāvoklim piemērotiem pasākumiem, jo īpaši tad, ja rodas nopietnas grūtības apgādē ar atsevišķiem ražojumiem.

2. Ja kādai dalībvalstij ir grūtības vai draud lielas grūtības, ko izraisījuši ārkārtēji notikumi, kurus tā nevar ietekmēt, Padome pēc Komisijas priekšlikuma ar vienprātīgu lēmumu attiecīgai dalībvalstij var sniegt Kopienas finansiālu atbalstu, paredzot īpašus nosacījumus. Ja lielo grūtību izraisītājs ir dabas katastrofas, Padome pieņem lēmumu ar kvalificētu balsu vairākumu. Padomes priekšsēdētājs pieņemto lēmumu dara zināmu Eiropas Parlamentam.

101. pants (bijušais 104. pants)

1. Eiropas Centrālajai bankai un dalībvalstu centrālajām bankām (še turpmāk "valstu centrālās bankas") ir aizliegts Kopienas iestāžu, dalībvalstu valdību, reģionālu, vietēju vai citu publisku iestāžu, citu publisku struktūru vai uzņēmumu vajadzībām pieļaut konta pārtēriņu, kā arī sniegt tām jebkādus kredīta pakalpojumus, kā arī ECB un valstu centrālajām bankām ir aizliegts tieši pirkt parādu dokumentus no minētajām iestādēm.

2. Šā panta 1. punkts neattiecas uz valstīm piederošām kredītiestādēm, kam ECB un valstu centrālās bankas sakarā ar rezervju apgādi no centrālām bankām piemēro tādu pašu režīmu kā privātām kredītiestādēm.

102. pants (bijušais 104.a pants)

1. Aizliegti ir visi pasākumi, kas nav pamatoti ar piesardzības apsvērumiem un kuri Kopienas iestādēm, dalībvalstu valdībām, reģionālām, vietējām vai citām publiskām iestādēm, vai citām publiskām struktūrām vai uzņēmumiem, paredz priviliģētu režīmu attiecībās ar finanšu iestādēm.

2. Padome saskaņā ar 252. pantā minēto procedūru pirms 1994. gada 1. janvāra precizē definīcijas, lai piemērotu 1. punktā minēto aizliegumu.

103. pants (bijušais 104.b pants)

1. Kopiena nav atbildīga par dalībvalstu valdību, reģionālu, vietēju vai citu publisku iestāžu, citu publisku struktūru vai uzņēmumu saistībām, un tai nav tās jāuzņemas; tas neskar savstarpējas finanšu garantijas īpašu projektu kopīgai īstenošanai. Dalībvalsts nav atbildīga par citas dalībvalsts valdības, reģionālu, vietēju vai citu publisku iestāžu, citu publisku struktūru vai uzņēmumu saistībām, un tai nav tās jāuzņemas; tas neskar savstarpējas finanšu garantijas īpašu projektu kopīgai īstenošanai.

2. Vajadzības gadījumā Padome saskaņā ar 252. pantā minēto procedūru var precizēt definīcijas, lai piemērotu 101. pantā un šajā pantā minēto aizliegumu.

104. pants (bijušais 104.c pants)

1. Dalībvalstis izvairās no pārmērīga valsts budžeta deficīta.

2. Lai novērstu nopietnas kļūdas, Komisija uzrauga budžeta un valsts parāda kopapjoma dinamiku dalībvalstīs. Komisija īpaši pārbauda budžeta disciplīnas ievērošanu, pamatojoties uz šādiem diviem kritērijiem:

a) vai plānotā vai reālā valsts budžeta deficīta attiecība pret iekšzemes kopproduktu pārsniedz atsauces vērtību, izņemot gadījumus, kad

– vai nu šī attiecība ir būtiski un pastāvīgi pasliktinājusies un sasniegusi atsauces vērtībai tuvu līmeni;

– vai arī atsauces vērtība ir pārsniegta tikai izņēmuma kārtā un uz laiku, un šī attiecība joprojām ir tuva atsauces vērtībai;

b) vai valsts parāda attiecība pret iekšzemes kopproduktu pārsniedz atsauces vērtību, ja vien šī attiecība pietiekami strauji nesamazinās un netuvinās atsauces vērtībai.

Atsauces vērtības ir precizētas Protokolā par pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru, kas pievienots šim Līgumam.

3. Ja kāda dalībvalsts neatbilst viena vai abu šo kritēriju izvirzītajām prasībām, Komisija sagatavo ziņojumu. Komisijas ziņojumā ņem vērā arī to, vai valsts budžeta deficīts pārsniedz valdības investīciju izdevumus, kā arī ņem vērā visus citus būtiskus faktorus, tostarp dalībvalsts ekonomikas un budžeta stāvokli vidēji ilgā laikā.

Komisija var sagatavot ziņojumu arī tad, ja kritēriju izvirzītās prasības ir izpildītas, bet tomēr tā uzskata, ka dalībvalstī iespējams pārmērīgs budžeta deficīts.

4. Šā Līguma 114. pantā paredzētā Komiteja izstrādā atzinumu par Komisijas ziņojumu.

5. Ja Komisija uzskata, ka dalībvalstī pastāv vai var rasties pārmērīgs budžeta deficīts, Komisija adresē Padomei atzinumu.

6. Padome, izskatījusi apsvērumus, ko var būt iesniegusi attiecīgā dalībvalsts, un pēc Komisijas priekšlikuma ar kvalificētu balsu vairākumu, pamatojoties uz vispārēju novērtējumu, pieņem lēmumu par to, vai pastāv pārmērīgs budžeta deficīts.

7. Ja saskaņā ar 6. punktu atzīts, ka pārmērīgs deficīts pastāv, Padome attiecīgai dalībvalstij sniedz ieteikumus, lai noteiktā termiņā to novērstu. Ievērojot 8. punktu, šos ieteikumus nedara zināmus atklātībā.

8. Ja Padome konstatē, ka pēc tās ieteikumiem noteiktajā termiņā nav veikta nekāda efektīva rīcība, tā ieteikumus var darīt zināmus atklātībā.

9. Ja dalībvalsts arī turpmāk neīsteno Padomes ieteikumus, Padome var pieņemt lēmumu pieprasīt, lai dalībvalsts noteiktā termiņā veic deficīta samazināšanas pasākumus, ko Padome atzinusi par vajadzīgiem, lai labotu stāvokli.

Tādā gadījumā Padome var lūgt attiecīgo dalībvalsti iesniegt ziņojumus pēc īpaša grafika, lai pārbaudītu, kā šī dalībvalsts tiecas panākt noregulējumu.

10. Attiecībā uz šā panta 1. līdz 9. punktu nedrīkst īstenot šā Līguma 226. un 227. pantā paredzētās tiesības griezties Tiesā.

11. Ja kāda dalībvalsts nepilda saskaņā ar 9. punktu pieņemtu lēmumu, Padome var pieņemt lēmumu piemērot vai - attiecīgos gadījumos - pastiprināt vienu vai vairākus no šiem pasākumiem:

– izvirzīt prasību, lai attiecīgā dalībvalsts pirms obligāciju un vērtspapīru emisijas publicē tādu papildu informāciju, kādu norāda Padome;
– aicināt Eiropas Investīciju banku pārskatīt aizdevumu politiku attiecībā uz šo dalībvalsti;
– izvirzīt prasību, lai attiecīgā dalībvalsts Kopienai bez procentiem deponē atbilstīgu naudas summu līdz laikam, kad Padome atzīst, ka pārmērīgais budžeta deficīts ir likvidēts;
– uzlikt atbilstīgas sodanaudas. Padomes priekšsēdētājs pieņemtos lēmumus dara zināmus Eiropas Parlamentam.

12. Padome atceļ dažus vai visus savus lēmumus, kas minēti 6. līdz 9. punktā un 11. punktā, ja tā atzīst, ka pārmērīgais budžeta deficīts attiecīgajā dalībvalstī ir novērsts. Ja Padome ieteikumus ir iepriekš darījusi zināmus atklātībā, tad, līdzko atcelts lēmums, kas pieņemts saskaņā ar 8. punktu, tā nāk klajā ar publisku paziņojumu, ka attiecīgā dalībvalstī vairs nepastāv pārmērīgs budžeta deficīts.

13. Lēmumus, kas minēti no 7. līdz 9. punktam, kā arī 11. un 12. punktā, Padome pieņem pēc Komisijas priekšlikuma ar divu trešdaļu balsu vairākumu, ko vērtē saskaņā ar 205. panta 2. punktu, neņemot vērā attiecīgās dalībvalsts pārstāvja balsis.

14. Citi noteikumi, kas attiecas uz šajā pantā aprakstītās procedūras īstenošanu, ir izklāstīti Protokolā par pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru, kurš pievienots šim Līgumam.

Padome pēc Komisijas priekšlikuma, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu un ECB, ar vienprātīgu lēmumu pieņem attiecīgus noteikumus, kas pēc tam aizstāj minēto Protokolu.

Padome pirms 1994. gada 1. janvāra ar kvalificētu balsu vairākumu pēc Komisijas priekšlikuma, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu, kā arī ievērojot šo punktu, pieņem sīki izstrādātus noteikumus un definīcijas, lai piemērotu minēto Protokolu.

2. NODAĻA

Monetārā politika

105. pants (bijušais 105. pants)

1. ECBS galvenais mērķis ir uzturēt cenu stabilitāti. Neietekmējot šo mērķi, ECBS atbalsta vispārējo ekonomikas politiku Kopienā, lai palīdzētu sasniegt Kopienas mērķus, kas noteikti šā Līguma 2. pantā. ECBS darbojas saskaņā ar principu, kas paredz atvērta tirgus ekonomiku,

kurā pastāv brīva konkurence, veicinot resursu efektīvu sadali, kā arī ievēro šā Līguma 4. pantā noteiktos principus.

2. Galvenie uzdevumi, kas jāīsteno Eiropas Centrālo banku sistēmā, ir šādi:

– definēt un īstenot Kopienas monetāro politiku;

– veikt valūtas maiņas operācijas, kā paredz 111. pants;

– turēt un pārvaldīt dalībvalstu oficiālās ārvalstu valūtas rezerves;

– veicināt norēķinu sistēmu vienmērīgu darbību.

3. Šā panta 2. punkta trešais ievilkums neliedz dalībvalstu valdībām turēt un pārvaldīt apgrozāmos līdzekļus ārvalstu valūtās.

4. Ar ECB apspriežas:

– par visiem ierosinātiem Kopienas aktiem, kas ir ECB kompetencē;

– valstu varasiestādes - par visiem likumprojektiem, kas ir ECB kompetencē, bet ievērojot ierobežojumus un nosacījumus, ko Padome izvirzījusi saskaņā ar 107. panta 6. punktā paredzēto procedūru.

ECB var iesniegt atzinumus attiecīgām Kopienas iestādēm vai valstu varasiestādēm par jautājumiem, kas ir tās kompetencē.

5. ECBS palīdz kompetentām iestādēm sekmīgi īstenot politiku, kas attiecas uz kredītiestāžu konsultatīvu uzraudzību un finanšu sistēmas stabilitāti.

6. Padome pēc Komisijas priekšlikuma, apspriedusies ar ECB un saņēmusi Eiropas Parlamenta piekrišanu, ar vienprātīgu lēmumu var noteikt ECB konkrētus uzdevumus saistībā ar politiku, kas attiecas uz kredītiestāžu un citu finanšu iestāžu konsultatīvu uzraudzību; tas neattiecas uz apdrošināšanas sabiedrībām.

106. pants (bijušais 105.a pants)

1. ECB ir ekskluzīvas tiesības atļaut emitēt banknotes Kopienā. ECB un valstu centrālās bankas var emitēt šīs naudaszīmes. ECB un valstu centrālo banku emitētās banknotes ir vienīgās naudaszīmes, kam Kopienā ir likumīga maksāšanas līdzekļa statuss.

2. Dalībvalstis var emitēt monētas, kuru emisijas daudzums jāapstiprina Eiropas Centrālai bankai. Padome saskaņā ar 252. pantā minēto procedūru, apspriedusies ar ECB, var paredzēt pasākumus, kuru mērķis ir saskaņot visu apgrozībai paredzēto monētu denominācijas un tehniskos parametrus tiktāl, ciktāl vajadzīgs, lai to apgrozību Kopienā nekas netraucētu.

107. pants (bijušais 106. pants)

1. ECBS veido ECB un valstu centrālās bankas.

2. ECB ir juridiskas personas statuss.

3. ECBS pārvalda ECB lēmējinstances, tās ir Padome un Valde.

4. ECBS Statūti ir noteikti protokolā, kas pievienots šim Līgumam.

5. Padome vai nu pēc ECB ieteikuma, apspriedusies ar Komisiju, ar kvalificētu balsu vairākumu, vai arī pēc Komisijas priekšlikuma, apspriedusies ar ECB, ar vienprātīgu lēmumu var grozīt ECBS Statūtu 5.1., 5.2., 5.3. 17., 18., 19.1., 22., 23., 24., 26., 32.2., 32.3., 32.4., 32.6. pantu, 33.1. panta a) punktu un 36. pantu. Abos gadījumos ir vajadzīga Eiropas Parlamenta piekrišana.

6. Padome vai nu pēc Komisijas priekšlikuma, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu un ECB, vai arī pēc ECB ieteikuma, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu un Komisiju, ar kvalificētu balsu vairākumu pieņem noteikumus, kas minēti ECBS Statūtu 4., 5.4., 19.2., 20., 28.1., 29.2., 30.4. un 34.3. pantā.

108. pants (bijušais 107. pants)

Ne ECB, ne kādas valsts centrālā banka, ne arī kāds to lēmējinstanču loceklis, īstenojot pilnvaras un veicot uzdevumus un pienākumus, ko paredz šis Līgums un ECBS Statūti, nelūdz un nepieņem norādījumus no Kopienas iestādēm, no kādas dalībvalsts valdības vai no kādas citas struktūras. Kopienas iestādes un dalībvalstu valdības apņemas ievērot šo principu un nemēģināt iespaidot ECB vai valstu centrālo banku lēmējinstanču locekļus, kad viņi veic amata pienākumus.

109. pants (bijušais 108. pants)

Vēlākais līdz ECBS izveides dienai visas dalībvalstis nodrošina to, ka šo valstu likumi, tostarp to centrālo banku statūti, ir saderīgi ar šo Līgumu un ECBS Statūtiem.

110. pants (bijušais 108.a pants)

1. Lai veiktu ECBS uzticētos uzdevumus, Eiropas Centrālā banka saskaņā ar šo Līgumu un ECBS Statūtiem

– pieņem regulas, ciktāl tās vajadzīgas, lai veiktu uzdevumus, kas minēti ECBS Statūtu 3.1. panta pirmajā ievilkumā, 19.1., 22. un 25.2. pantā, kā arī gadījumos, ko paredz 107. panta 6. punktā minētajos Padomes aktos;
– pieņem lēmumus, kas vajadzīgi, lai veiktu uzdevumus, ko šis Līgums un ECBS Statūti uzticējuši ECBS;
– sagatavo ieteikumus un sniedz atzinumus.

2. Regulas ir vispārpiemērojamas. Tās uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojamas visās dalībvalstīs.

Ieteikumi un atzinumi neuzliek saistības. Lēmumi uzliek saistības kopumā tiem, kam tie adresēti. Uz ECB pieņemtām regulām un lēmumiem attiecas 253. līdz 256. pants. ECB var nolemt publicēt savus lēmumus, ieteikumus un atzinumus.

3. Ievērojot ierobežojumus un nosacījumus, ko Padome paredzējusi saskaņā ar 107. panta 6. punktā izklāstīto procedūru, ECB ir tiesības uzlikt vienreizējas vai periodiskas sodanaudas uzņēmumiem, kas nepilda pienākumus, kurus paredz ECB pieņemtās regulas un lēmumi.

111. pants (bijušais 109. pants)

1. Atkāpjoties no 300. panta, Padome pēc ECB vai Komisijas ieteikuma, apspriedusies ar ECB, kā arī lai panāktu vienošanos, kas atbilst mērķim uzturēt cenu stabilitāti, un apspriedusies ar Eiropas Parlamentu, saskaņā ar 3. punktā izklāstīto vienošanās procedūru, ar vienprātīgu lēmumu var slēgt oficiālus nolīgumus par Eiropas Valūtas vienības (ECU) maiņas kursa sistēmu attiecībā pret ārpuskopienas valūtām. Padome pēc ECB vai Komisijas ieteikuma, apspriedusies ar ECB, kā arī lai panāktu vienošanos, kas atbilst mērķim uzturēt cenu stabilitāti, ar kvalificētu balsu vairākumu var pieņemt, koriģēt vai atcelt centralizēto Eiropas Valūtas vienības (ECU) maiņas kursu valūtas maiņas kursa sistēmā. Eiropas Valūtas vienības (ECU) centralizētā maiņas kursa sistēmas pieņemšanu, koriģēšanu vai atcelšanu Padomes priekšsēdētājs dara zināmu Eiropas Parlamentam.

2. Kamēr nepastāv 1. punktā minētā valūtas maiņas kursa sistēma attiecībā pret vienu vai vairākām ārpuskopienas valūtām, kā, Padome vai nu pēc Komisijas ieteikuma un apspriedusies ar ECB, vai arī pēc ECB ieteikuma, ar kvalificētu balsu vairākumu var noteikt šo valūtu maiņas kursu politikas pamatievirzes. Šīs pamatievirzes neskar ECBS galveno mērķi - saglabāt cenu stabilitāti.

3. Atkāpjoties no 300. panta, ja Kopienai ar vienu vai vairākām valstīm vai starptautiskām organizācijām ir jāapspriež nolīgumi par monetāriem vai ārvalstu valūtas režīma jautājumiem, Padome pēc Komisijas ieteikuma un apspriedusies ar ECB, ar kvalificētu balsu vairākumu vienojas par sarunu norisi un šādu nolīgumu noslēgšanu. Šāda vienošanās nodrošina to, ka Kopiena pauž vienotu nostāju. Komisija ir pilnīgi iesaistīta šajās sarunās.

Nolīgumi, kas noslēgti saskaņā ar šo punktu, uzliek saistības Kopienas iestādēm, ECB un dalībvalstīm.

4. Ievērojot 1. punktu, Padome pēc Komisijas priekšlikuma un apspriedusies ar ECB, ar kvalificētu balsu vairākumu pieņem lēmumu par Kopienas nostāju starptautiskā līmenī attiecībā uz īpaši svarīgiem ekonomiskās un monetārās savienības jautājumiem, un vienprātīgi pieņem lēmumu par tās pārstāvību, ievērojot 99. un 105. pantā paredzēto pilnvaru sadalījumu.

5. Neskarot Kopienas kompetenci un Kopienas nolīgumus par ekonomisko un monetāro savienību, dalībvalstis var piedalīties sarunās starptautiskās organizācijās un slēgt starptautiskus nolīgumus.

3. NODAĻA

Organizatoriski noteikumi

112. pants (bijušais 109.a pants)

1. ECB Padome ir ECB Valdes locekļi un valstu centrālo banku vadītāji.

2. a) Valdē ir priekšsēdētājs, priekšsēdētāja vietnieks un četri citi locekļi.

b) Valdes priekšsēdētāju, priekšsēdētāja vietnieku un pārējos locekļus pēc Padomes ieteikuma, apspriedušies ar Eiropas Parlamentu un ECB Padomi, dalībvalstu vai to valdību vadītāji, savstarpēji vienojoties, izraugās no personām ar nevainojamu reputāciju un profesionālu pieredzi monetāros vai banku jautājumos.

Viņu amata pilnvaru laiks ir astoņi gadi, un to nepagarina. Tikai dalībvalstu pilsoņi var būt Valdes locekļi.

113. pants (bijušais 109.b pants)

1. ECB Padomes sēdēs bez balsstiesībām var piedalīties Padomes priekšsēdētājs un viens Komisijas loceklis.

Padomes priekšsēdētājs var ECB Padomei iesniegt priekšlikumu izskatīt kādu jautājumu.

2. ECB priekšsēdētāju uzaicina piedalīties Padomes sanāksmēs, kad Padome apspriež jautājumus, kas saistīti ar ECBS mērķiem un uzdevumiem.

3. Gada pārskatus par ECBS darbību un monetāro politiku gan iepriekšējā, gan kārtējā gadā ECB iesniedz Eiropas Parlamentam, Padomei un Komisijai, kā arī Eiropadomei. ECB priekšsēdētājs iesniedz pārskatu Padomei un Eiropas Parlamentam, kas par to var sarīkot vispārējas debates.

ECB priekšsēdētāju un pārējos Valdes locekļus pēc Eiropas Parlamenta lūguma vai pēc viņu pašu ierosmes var uzklausīt kompetentās Eiropas Parlamenta komitejas.

114. pants (bijušais 109.c pants)

1. Lai veicinātu pilnīgu dalībvalstu politikas koordināciju, kas vajadzīga iekšējā tirgus darbībai, ar šo Līgumu ir nodibināta Monetārā komiteja padomdevējas statusā.

Tai ir šādi uzdevumi:

– pastāvīgi uzraudzīt dalībvalstu un Kopienas monetāro un finanšu stāvokli, kā arī dalībvalstu vispārējo maksājumu sistēmu, un regulāri par to ziņot Padomei un Komisijai;
– pēc Padomes vai Komisijas lūguma vai pēc savas ierosmes izstrādāt atzinumus, ko iesniegt minētajām iestādēm;
– neskarot 207. pantu, palīdzēt sagatavot Padomes darbu, kā minēts 59. un 60. pantā, 99. panta 2., 3., 4. un 5. punktā, 100., 102., 103. un 104. pantā, 116. panta 2. punktā, 117. panta 6. punktā, 119. un 120. pantā, 121. panta 2. punktā un 122. panta 1. punktā;
– vismaz reizi gadā pārbaudīt stāvokli kapitāla aprites un maksājumu brīvības jomā, ko rada šā Līguma un Padomes paredzēto pasākumu īstenošana; pārbaudāmi visi pasākumi, kas attiecas uz kapitāla apriti un maksājumiem; komiteja ziņo Komisijai un Padomei par pārbaudes iznākumu.

Dalībvalstis un Komisija katra ieceļ divus Monetārās komitejas locekļus.

2. Sākoties trešajam posmam, izveido Ekonomikas un finanšu komiteju. Monetāro komiteju, kas paredzēta 1. punktā, likvidē.

Ekonomikas un finanšu komitejai ir šādi uzdevumi:

– pēc Padomes vai Komisijas lūguma vai pēc savas ierosmes izstrādāt atzinumus, ko iesniegt minētajām iestādēm;
– pastāvīgi uzraudzīt dalībvalstu un Kopienas ekonomikas un finanšu stāvokli un regulāri par to ziņot Padomei un Komisijai, jo īpaši par finansiālām attiecībām ar trešām valstīm un starptautiskām iestādēm;
– neskarot 207. pantu, palīdzēt sagatavot Padomes darbu, kā minēts 59. un 60. pantā, 99. panta 2., 3., 4. un 5. punktā, 100., 102., 103. un 104. pantā, 105. panta 6. punktā, 106. panta 2. punktā, 107. panta 5. un 6. punktā, 111. un 119. pantā, 120. panta 2. un 3. punktā, 122. panta 2. punktā un 123. panta 4. un 5. punktā, un veikt citus Padomes noteiktus uzdevumus, kas saistīti ar konsultācijām un jautājumu sagatavošanu;
– vismaz reizi gadā pārbaudīt stāvokli kapitāla aprites un maksājumu brīvības jomā, ko rada šā Līguma un Padomes paredzēto pasākumu īstenošana; pārbaudāmi visi pasākumi, kas attiecas uz kapitāla apriti un maksājumiem; Komiteja ziņo Komisijai par pārbaudes iznākumu.

Dalībvalstis, Komisija un ECB katra ieceļ ne vairāk kā divus komitejas locekļus.

3. Padome pēc Komisijas priekšlikuma un apspriedusies ar ECB un komiteju, kas minēta šajā pantā, ar kvalificētu balsu vairākumu pieņem sīki izstrādātus noteikumus par Ekonomikas un finanšu komitejas sastāvu. Padomes priekšsēdētājs šo lēmumu dara zināmu Eiropas Parlamentam.

4. Kamēr ir dalībvalstis, kam piešķirts izņēmuma statuss, kas minēts 122. un 123. pantā, komiteja papildus 2. punktā izvirzītajiem uzdevumiem pastāvīgi uzrauga šo dalībvalstu monetāro un finanšu stāvokli, kā arī vispārējo maksājumu sistēmu, un regulāri par to ziņo Padomei un Komisijai.

115. pants (bijušais 109.d pants)

Jautājumos, uz kuriem attiecas 99. panta 4. punkts, 104. pants, izņemot tā 14. punktu, kā arī 111., 121. un 122. pants un 123. panta 4. un 5. punkts, Padome vai kāda dalībvalsts var lūgt Komisiju sniegt attiecīgi ieteikumus vai priekšlikumus. Komisija izskata šo lūgumu un tūlīt iesniedz Padomei secinājumus.

4. NODAĻA

Pārejas noteikumi

116. pants (bijušais 109.e pants)

1. Ekonomiskās un monetārās savienības otrais posms sākas 1994. gada 1. janvārī.

2. Pirms tam

a) visas dalībvalstis

– vajadzības gadījumā paredz attiecīgus pasākumus, lai ievērotu aizliegumus, kas noteikti 56. pantā, kā arī 101. pantā un 102. panta 1. punktā;

– vajadzības gadījumā, pieļaujot novērtējumu, ko paredz b) apakšpunkts, pieņem daudzgadu programmas nolūkā nodrošināt noturīgu konverģenci, kas vajadzīga, lai panāktu ekonomisku un monetāru savienību, jo īpaši attiecībā uz cenu stabilitāti un stabilām valstu finansēm;

b) Padome, pamatojoties uz Komisijas ziņojumu, novērtē panākumus, kas gūti ekonomiskā un monetārā konverģencē, jo īpaši tādās jomās kā cenu stabilitāte un stabilas valstu finanses, kā arī panākumus, kas gūti, īstenojot Kopienas tiesību aktus attiecībā uz iekšējo tirgu.

3. Šā Līguma 101. pantu, 102. panta 1. punktu, 103. panta 1. punktu un 104. pantu, izņemot 104. panta 1., 9., 11. un 14. punktu, piemēro, sākoties otrajam posmam.

Šā Līguma 100. panta 2. punktu, 104. panta 1, 9. un 11. punktu, 105., 106., 108., 111., 112. un 113. pantu un 114. panta 2. un 4. punktu piemēro, sākoties trešajam posmam.

4. Otrajā posmā dalībvalstis cenšas izvairīties no pārmērīga valsts budžeta deficīta.

5. Otrajā posmā visas dalībvalstis sāk vajadzīgās darbības, lai saskaņā ar 109. pantu panāktu savu centrālo banku neatkarību.

117. pants (bijušais 109.f pants)

1. Otrā posma sākumā izveido Eiropas Monetāro institūtu (še turpmāk "EMI"), un tas sāk darboties; EMI ir juridiskas personas statuss, to vada un pārvalda Padome, kurā ir priekšsēdētājs un valstu centrālo banku vadītāji, no kuriem viens ir priekšsēdētāja vietnieks.

Priekšsēdētāju pēc EMI Padomes ieteikuma, apspriedušies ar Eiropas Parlamentu un Padomi, ieceļ dalībvalstu vai to valdību vadītāji, savstarpēji vienojoties. Priekšsēdētāju izraugās no personām ar nevainojamu reputāciju un profesionālu pieredzi monetāros vai banku jautājumos. Tikai kādas dalībvalsts pilsonis var būt EMI priekšsēdētājs. EMI Padome ieceļ priekšsēdētāja vietnieku.

EMI Statūti ir noteikti šim Līgumam pievienotā protokolā.

2. EMI

– veicina valstu centrālo banku sadarbību;

– palīdz koordinēt dalībvalstu monetāro politiku nolūkā nodrošināt cenu stabilitāti;

– pārrauga Eiropas monetārās sistēmas darbību;

– rīko apspriedes par jautājumiem, kas ir valstu centrālo banku kompetencē un ietekmē finanšu iestāžu un tirgu stabilitāti;

– pēc Eiropas Monetārās sadarbības fonda likvidēšanas pārņem tā uzdevumus; fonda likvidēšanas kārtība paredzēta EMI statūtos;

– veicina Eiropas Valūtas vienības (ECU) lietojumu un pārrauga tās attīstību, tostarp Eiropas Valūtas vienības (ECU) ieskaita sistēmas vienmērīgu darbību.

3. Lai sagatavotos trešajam posmam, EMI

– izstrādā dokumentus un nosaka procedūras, kas vajadzīgas, lai trešajā posmā īstenotu vienotu monetāro politiku;

– vajadzības gadījumā palīdz saskaņot noteikumus un paņēmienus statistikas datu vākšanai, apkopošanai un izplatīšanai jomās, kas ir tā kompetencē;

– izstrādā noteikumus, par to kā valstu centrālajām bankām veikt operācijas ECBS struktūrā;
– veicina pārrobežu norēķinu efektivitāti;
– uzrauga Eiropas Valūtas vienības (ECU) banknošu tehnisko sagatavošanu. Vēlākais līdz 1996. gada 31. decembrim EMI precizē ECBS regulatīvo, organizatorisko un apgādes struktūru, kas vajadzīga, lai veiktu trešā posma uzdevumus. Šo struktūras plānu iesniedz ECB izlemšanai dienā, kad to nodibina.

4. EMI ar divu trešdaļu tās Padomes locekļu balsu vairākumu var
– izstrādāt atzinumus vai ieteikumus par monetārās politikas un valūtas maiņas kursa politikas vispārējo ievirzi, kā arī par attiecīgiem pasākumiem, ko ieviesusi katra dalībvalsts;
– sniegt atzinumus vai ieteikumus valdībām un Padomei par politiku, kas varētu iespaidot iekšējo vai ārējo monetāro stāvokli Kopienā, un jo īpaši Eiropas monetārās sistēmas darbību;
– sniegt ieteikumus dalībvalstu monetārajām iestādēm par to monetārās politikas īstenošanu.

5. EMI vienprātīgi var pieņemt lēmumu publicēt savus atzinumus un ieteikumus.

6. Padome apspriežas ar EMI par visiem ierosinātiem Kopienas aktiem, kas ir EMI kompetencē.

Dalībvalstu varasiestādes apspriežas ar EMI par visiem likumprojektiem, kas ir tā kompetencē, ievērojot ierobežojumus un nosacījumus, ko pēc Komisijas priekšlikuma, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu un EMI, Padome ir pieņēmusi ar kvalificētu balsu vairākumu.

7. Padome pēc Komisijas priekšlikuma un apspriedusies ar Eiropas Parlamentu un EMI, ar vienprātīgu lēmumu var uzticēt EMI citus uzdevumus, lai sagatavotu trešo posmu.

8. Ja šis Līgums Eiropas Centrālajai bankai paredz konsultatīvus pienākumus, tad, pirms nodibināta ECB, atsauces uz ECB jāsaprot kā atsauces uz EMI.

9. Otrajā posmā nosaukums ECB, kas lietots 230., 232., 233., 234., 237. un 288. pantā, jāsaprot kā EMI.

118. pants (bijušais 109.g pants)

Eiropas Valūtas vienības (ECU) valūtu groza sastāvs nav maināms.

No trešā posma sākuma Eiropas Valūtas vienības (ECU) vērtība ir neatsaucami fiksēta saskaņā ar 123. panta 4. punktu.

119. pants (bijušais 109.h pants)

1. Ja attiecībā uz dalībvalsts maksājumu bilanci tai radušās grūtības vai draud nopietnas grūtības, ko radījusi vai nu vispārēja tās maksājumu bilances nestabilitāte, vai arī valūta, kas ir apgrozībā attiecīgajā dalībvalstī, un ja šādas grūtības īpaši var traucēt kopējā tirgus darbību vai pakāpenisku kopējas tirdzniecības politikas īstenošanu, Komisija tūlīt noskaidro attiecīgās valsts stāvokli un darbības, kuras šī valsts sākusi vai var sākt saskaņā ar šo Līgumu, izmantojot visus līdzekļus, kas ir tās rīcībā. Komisija nosaka, kādus pasākumus tā iesaka veikt attiecīgai valstij.

Ja dalībvalsts rīcība un Komisijas ieteiktie pasākumi izrādās nepietiekami, lai pārvarētu radušās vai draudošās grūtības, Komisija, apspriedusies ar 114. pantā minēto komiteju, sniedz Padomei ieteikumus par savstarpējas palīdzības piešķiršanu un atbilstošiem tās veidiem.

Komisija regulāri informē Padomi par stāvokli un tā attīstību.

2. Padome, pieņemot lēmumu ar kvalificētu balsu vairākumu, piešķir šādu savstarpēju palīdzību; tā pieņem direktīvas vai lēmumus, kuros paredz nosacījumus šai palīdzībai, kas var izpausties kā

a) saskaņota pieeja citām starptautiskām organizācijām vai darbība citās tādās organizācijās, pie kurām dalībvalsts var vērsties;

b) pasākumi, kas jāveic, lai nepieļautu novirzes tirdzniecības plūsmās, ja grūtībās nonākusī valsts uztur vai atkārtoti ievieš pret trešām valstīm vērstus kvantitātes ierobežojumus;

c) ierobežota apjoma kredītu saņemšana no citām dalībvalstīm, par ko tās vienojas.

3. Ja Padome nepiešķir Komisijas ieteikto savstarpējo palīdzību vai ja savstarpējā palīdzība un veiktie pasākumi nav pietiekami, Komisija atļauj grūtībās nonākušajai valstij veikt aizsargpasākumus, kuru nosacījumus Komisija precizē.

Padome ar kvalificētu balsu vairākumu var atsaukt šādu atļauju un grozīt minētos nosacījumus.

4. Saskaņā ar 122. panta 6. punktu šo pantu vairs nepiemēro, sākoties trešajam posmam.

120. pants (bijušais 109.i pants)

1. Ja maksājumu bilancē pēkšņi rodas krīze un tūlīt netiek pieņemts lēmums, ko paredz 119. panta 2. punkts, attiecīgā dalībvalsts, lai nodrošinātos, var veikt vajadzīgos aizsargpasākumus. Tādiem pasākumiem cik iespējams maz jātraucē kopējā tirgus darbība, un tie nedrīkst būt plašāki nekā noteikti vajadzīgs, lai novērstu pēkšņās grūtības.

2. Komisiju un citas dalībvalstis informē par šādiem aizsargpasākumiem vēlākais tad, kad tie stājas spēkā. Komisija var ieteikt Padomei piešķirt savstarpēju palīdzību, kas paredzēta 119. pantā.

3. Pēc tam, kad Komisija sniegusi atzinumu un notikusi apspriede ar komiteju, kas minēta 114. pantā, Padome ar kvalificētu balsu vairākumu var nolemt, ka attiecīgajai valstij jāgroza, jāpārtrauc vai jāatceļ iepriekšminētie aizsargpasākumi.

4. Saskaņā ar 122. panta 6. punktu šo pantu vairs nepiemēro, sākoties trešajam posmam.

121. pants (bijušais 109.j pants)

1. Komisija un EMI sniedz ziņojumus Padomei par panākumiem, ko dalībvalstis guvušas, pildot pienākumus saistībā ar ekonomiskas un monetāras savienības izveidi. Šajos ziņojumos ietver vērtējumu par to, kā atsevišķu dalībvalstu tiesību akti, tostarp centrālo banku statūti, sader ar šā Līguma 108. un 109. pantu un ECBS Statūtiem. Ziņojumos ir vērtējums arī par to, cik augsts noturīgas konverģences līmenis sasniegts, ņemot vērā katras dalībvalsts atbilstību šādiem kritērijiem:

– augsts cenu stabilitātes līmenis; to nosaka, samērojot inflācijas līmeni attiecīgā valstī ar inflācijas līmeni trijās cenu ziņā stabilākajās dalībvalstīs;
– valsts finanšu stāvokļa stabilitāte; tas paredz, ka ir sasniegts valsts budžeta stāvoklis bez pārmērīga deficīta, kā noteikts šā Līguma 104. panta 6. punktā;
– vismaz divus gadus attiecīgās valsts valūtas kursa svārstības palikušas Eiropas monetārās sistēmas valūtas maiņas mehānisma noteiktajās robežās un šīs valsts valūta nav devalvēta attiecībā pret jebkuras citas dalībvalsts valūtu;
– stabilitāte, ko dalībvalsts panākusi konverģencē un Eiropas monetārās sistēmas valūtas maiņas mehānismā, kuru atspoguļo ilgtermiņa procentu likmes.

Četri šajā punktā minētie kritēriji un attiecīgie laikposmi, kuros tie jāievēro, ir sīkāk noteikti šim Līgumam pievienotā protokolā. Komisijas un EMI ziņojumos ņem vērā arī Eiropas Valūtas vienības (ECU) attīstību, tirgu integrācijā gūtos sasniegumus, kārtējo maksājumu bilances un to dinamiku, kā arī pārskatu par darbaspēka vienību izmaksām un citu cenu indeksu attīstību.

2. Padome pēc Komisijas ieteikuma, pamatojoties uz šiem ziņojumiem, ar kvalificētu balsu vairākumu izvērtē,
– vai visas dalībvalstis atbilst vajadzīgajiem nosacījumiem, lai varētu ieviest vienotu valūtu;
– vai dalībvalstu lielākā daļa atbilst vajadzīgajiem nosacījumiem, lai varētu ieviest vienotu valūtu,

un secinājumus kā ieteikumu iesniedz Padomei, kas sanāk valstu vai to valdību vadītāju līmenī. Notiek apspriedes ar Eiropas Parlamentu, un tas iesniedz savu atzinumu Padomei, kas sanāk valstu vai to valdību vadītāju līmenī.

3. Ievērojot 1. punktā minētos ziņojumus un 2. punktā minēto Eiropas Parlamenta atzinumu, Padome, kas sanāk valstu vai to valdību vadītāju līmenī, ar kvalificētu balsu vairākumu vēlākais līdz 1996. gada 31. decembrim
– pamatojoties uz 2. punktā minētajiem Padomes ieteikumiem, pieņem lēmumu par to, vai dalībvalstu lielākā daļa atbilst vajadzīgajiem nosacījumus, lai varētu ieviest vienotu valūtu;
– pieņem lēmumu par to, vai Kopienai ir jāpāriet uz trešo posmu,

un, ja tā, tad
– nosaka trešā posma sākuma dienu.

4. Ja līdz 1997. gada beigām nav noteikta trešā posma sākuma diena, trešais posms sākas 1999. gada 1. janvārī. Pirms 1998. gada 1. jūlija Padome, kas sanāk valstu vai to valdību vadītāju līmenī, atkārtojusi 1. un 2. punktā paredzēto procedūru, izņemot 2. punkta otro ievilkumu, ievērojot 1. punktā minētos ziņojumus un Eiropas Parlamenta atzinumu, pamatojoties uz 2. pantā minētajiem Padomes ieteikumiem, ar kvalificētu balsu vairākumu apstiprina, kuras dalībvalstis atbilst nosacījumiem, kas vajadzīgi, lai ieviestu vienotu valūtu.

122. pants (bijušais 109.k pants)

1. Ja saskaņā ar 121. panta 3. punktu ir pieņemts lēmums noteikt trešā posma sākuma dienu, Padome, pamatojoties uz 121. panta 2. punktā minētajiem ieteikumiem, pēc Komisijas ieteikuma ar kvalificētu balsu vairākumu pieņem lēmumu par to, vai ir tādas dalībvalstis, kam jāpiešķir izņēmuma statuss, kā tas definēts šā panta 3. punktā, un, ja ir, tad kuras tās ir. Tādas dalībvalstis šajā Līgumā dēvē par "dalībvalstīm, kam piešķirts izņēmuma statuss".

Ja Padome saskaņā ar 121. panta 4. punktu ir apstiprinājusi, kuras dalībvalstis atbilst vajadzīgajiem nosacījumiem, lai varētu ieviest vienotu valūtu, tām dalībvalstīm, kas neatbilst šiem nosacījumiem, piešķir izņēmuma statusu, kā tas definēts šā panta 3. punktā. Tādas dalībvalstis šajā Līgumā dēvē par "dalībvalstīm, kam piešķirts izņēmuma statuss".

2. Vismaz reizi divos gados vai arī, ja to lūdz dalībvalsts, kam piešķirts izņēmuma statuss, Komisija un ECB ziņo Padomei saskaņā ar 121. panta 1. punktā paredzēto procedūru. Padome, pēc apspriedēm ar Eiropas Parlamentu un pārrunām Padomē, kas sanāk valstu vai to valdību vadītāju līmenī, pēc Komisijas priekšlikuma ar kvalificētu balsu vairākumu nolemj, kuras dalībvalstis, kam piešķirts izņēmuma statuss, atbilst vajadzīgajiem nosacījumiem, ko paredz 121. panta 1. punktā izvirzītie kritēriji, un atceļ izņēmuma statusu, kas piešķirts attiecīgajām dalībvalstīm.

3. Šā panta 1. punktā minētais izņēmuma statuss nozīmē to, ka uz konkrēto dalībvalsti neattiecas 104. panta 9. un 11. punkts, 105. panta 1., 2., 3. un 5. punkts, 106., 110. un 111. pants un 112. panta 2. punkta b) apakšpunkts. ECBS Statūtu IX nodaļā ir izklāstīts, kā tādu dalībvalsti un tās centrālo banku atbrīvo no tās tiesībām un pienākumiem Eiropas Centrālo banku sistēmā.

4. Šā Līguma 105. panta 1., 2. un 3. punktā, 106., 110. un 111. pantā un 112. panta 2. punkta b) apakšpunktā "dalībvalstis" jāsaprot kā "dalībvalstis, kam nav piešķirts izņēmuma statuss".

5. Dalībvalstīm, kam piešķirts izņēmuma statuss, uz laiku atņem balsstiesības attiecībā uz Padomes lēmumiem, kas minēti tajos šā Līguma pantos, kuri uzskaitīti 3. punktā. Tādā gadījumā, atkāpjoties no 205. panta un 250. panta 1. punkta, kvalificēts balsu vairākums ir saskaņā ar 205. panta 2. punktu vērtētas divas trešdaļas locekļu balsu no tām dalībvalstīm, kurām nav piešķirts izņēmuma statuss, un šo dalībvalstu vienprātība ir vajadzīga lēmumiem, kas jāpieņem vienprātīgi.

6. Uz dalībvalstīm, kam piešķirts izņēmuma statuss, turpina attiekties 119. un 120. pants.

123. pants (bijušais 109.l pants)

1. Līdzko saskaņā ar 121. panta 3. punktu pieņemts lēmums par to, kad sāksies trešais posms, vai arī tūlīt pēc 1998. gada 1. jūlija

– Padome pieņem noteikumus, kas minēti 107. panta 6. punktā;

– to dalībvalstu valdības, kurām nav piešķirts izņēmuma statuss, saskaņā ar ECBS Statūtu 50. pantā paredzēto procedūru ieceļ ECB Valdes priekšsēdētāju, priekšsēdētāja vietnieku un pārējos locekļus. Ja ir dalībvalstis, kam piešķirts izņēmuma statuss, Valdes locekļu skaits var būt mazāks, nekā noteikts ECBS Statūtu 11.1. pantā, bet nekādā ziņā to nedrīkst būt mazāk par četriem.

Līdzko Valde iecelta, nodibina ECBS un ECB, kas gatavojas sākt pilnībā veikt funkcijas, kas izklāstītas šajā Līgumā un ECBS Statūtos. No trešā posma pirmās dienas ECB un ECBS pilnībā sāk īstenot savas pilnvaras.

2. Līdzko ECB ir nodibināta, tā vajadzības gadījumā pārņem EMI pienākumus. Kad nodibināta ECB, sākas EMI likvidēšana; likvidēšanas noteikumi ir izklāstīti EMI Statūtos;

3. Kamēr ir dalībvalstis, kam piešķirts izņēmuma statuss, un neskarot šā Līguma 107. panta 3. punktu, kā ECB trešā lēmējinstance pastāv ECB Ģenerālpadome, kas minēta ECBS Statūtu 45. pantā.

4. Trešā posma pirmajā dienā Padome pēc Komisijas priekšlikuma, apspriedusies ar ECB, ar vienprātīgu to dalībvalstu lēmumu, kurām nav piešķirts izņēmuma statuss, šo valstu valūtām nosaka neatsaucami fiksētus maiņas kursus un neatsaucami fiksētu Eiropas Valūtas vienības (ECU) maiņas kursu, atbilstīgi kuram šīs valūtas aizstāj ar ECU, un Eiropas Valūtas vienība (ECU) pati kļūst par valūtu. Šis pasākums vien nemaina Eiropas Valūtas vienības (ECU) ārējo vērtību. Saskaņā ar tādu pašu procedūru Padome veic arī citus pasākumus, kas vajadzīgi, lai ātri ieviestu Eiropas Valūtas vienību (ECU) kā vienotu valūtu šajās dalībvalstīs.

5. Ja saskaņā ar 122. panta 2. punktā izklāstīto procedūru nolemts atcelt kādas valsts izņēmuma statusu, Padome pēc Komisijas priekšlikuma un apspriedusies ar ECB, ar vienprātīgu lēmumu, ko pieņem tās dalībvalstis, kam nav piešķirts izņēmuma statuss, kopā ar attiecīgo dalībvalsti, nosaka Eiropas Valūtas vienības (ECU) maiņas kursu attiecībā pret attiecīgās valsts valūtu, un paredz citus pasākumus, kas vajadzīgi, lai ieviestu Eiropas Valūtas vienību (ECU) kā vienotu valūtu attiecīgajā dalībvalstī.

124. pants (bijušais 109.m pants)

1. Līdz trešā posma sākumam visām dalībvalstīm to valūtas maiņas kursa politika ir vispārsvarīgs jautājums. Dalībvalstis ņem vērā pieredzi, kas gūta, sadarbojoties Eiropas monetārajā sistēmā (EMS) un radot Eiropas Valūtas vienību (ECU), un ņem vērā pilnvaras, kas ir spēkā šajā jomā.

2. No trešā posma sākuma un tikmēr, kamēr kādai dalībvalstij ir piešķirts izņēmuma statuss, 1. punktu analogi piemēro šīs dalībvalsts valūtas maiņas kursa politikai.

VIII SADAĻA (bijusī VI a sadaļa)

Nodarbinātība

125. pants (bijušais 109.n pants)

Lai sasniegtu mērķus, kas izvirzīti 2 pantā Līgumā par Eiropas Savienību un šā Līguma 2. pantā, dalībvalstis un Komisija saskaņā ar šo sadaļu izstrādā koordinētu stratēģiju nodarbinātības jomā, īpaši atbalstot kvalificētu, mācītu un pielāgoties spējīgu darbaspēku, kā arī darba tirgus, kas spētu reaģēt uz pārmaiņām ekonomikā.

126. pants (bijušais 109.o pants)

1. Dalībvalstis ar savu nodarbinātības politiku veicina 125. pantā minēto mērķu sasniegšanu atbilstīgi dalībvalstu un Kopienas ekonomikas politikas vispārējām pamatnostādnēm, kas pieņemtas, piemērojot 99. panta 2. punktu.

2. Dalībvalstis, ņemot vērā praksi, kas saistīta ar darba devēju un darbinieku atbildību, uzskata nodarbinātības veicināšanu par vispārsvarīgu jautājumu un šajā sakarā Padomē koordinē savu rīcību saskaņā ar 128. panta noteikumiem.

127. pants (bijušais 109.p pants)

1. Kopiena palīdz nodrošināt augstu nodarbinātības līmeni, rosinot dalībvalstu sadarbību un atbalstot, kā arī vajadzības gadījumā papildinot to rīcību. To īstenojot, respektē dalībvalstu kompetenci.

2. Nosakot un īstenojot Kopienas politiku un darbības, ņem vērā mērķi sasniegt augstu nodarbinātības līmeni.

128. pants (bijušais 109.q pants)

1. Eiropadome katru gadu izskata Kopienas stāvokli nodarbinātības jomā un izdara par to attiecīgus secinājumus, pamatojoties uz kopīgu Padomes un Komisijas gada pārskatu.

2. Pamatojoties uz Eiropadomes secinājumiem, Padome katru gadu pēc Komisijas priekšlikuma, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu, Ekonomikas un sociālo lietu komiteju, Reģionu komiteju un 130. pantā minēto Nodarbinātības komiteju, ar kvalificētu balsu vairākumu nosaka pamatnostādnes, ko dalībvalstis ievēro savā nodarbinātības politikā. Šīs pamatnostādnes atbilst vispārējām pamatnostādnēm, kas pieņemtas saskaņā ar 99. panta 2. punktu.

3. Katra dalībvalsts iesniedz Padomei un Komisijai gada pārskatu par galvenajiem pasākumiem, kas veikti, lai īstenotu nodarbinātības politiku, ievērojot 2. punktā minētās nodarbinātības pamatnostādnes.

4. Padome, pamatojoties uz 3. punktā minētajiem pārskatiem un saņēmusi Nodarbinātības komitejas viedokli, katru gadu pārbauda dalībvalstu nodarbinātības politikas īstenošanu, ņemot vērā pamatnostādnes nodarbinātības jomā. Padome pēc Komisijas ieteikuma ar kvalificētu balsu

vairākumu var sniegt ieteikumus dalībvalstīm, ja tā šīs pārbaudes iznākumā uzskata to par vajadzīgu.

5. Pamatojoties uz šīs pārbaudes iznākumu, Padome un Komisija sagatavo Eiropadomei kopīgu gada pārskatu par nodarbinātības stāvokli Kopienā, kā arī par nodarbinātības pamatnostādņu īstenošanu.

129. pants (bijušais 109.r pants)

Padome saskaņā ar 251. pantā minēto procedūru, apspriedusies ar Ekonomikas un sociālo lietu komiteju un Reģionu komiteju, var noteikt veicināšanas pasākumus, lai rosinātu dalībvalstu sadarbību un atbalstītu to rīcību nodarbinātības jomā, un tādējādi uzņemties iniciatīvas, kas vērstas uz informācijas apmaiņas un labākas prakses attīstīšanu, sniegt salīdzinošu analīzi un padomus, kā arī veicināt jaunas pieejas un izvērtēt pieredzi, jo īpaši izmantojot izmēģinājuma projektus.

Šie pasākumi nav dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu saskaņošana.

130. pants (bijušais 109.s pants)

Padome, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu, nodibina Nodarbinātības komiteju padomdevējas statusā, lai sekmētu nodarbinātības un darba tirgus politikas koordināciju starp dalībvalstīm. Komitejai ir šādi uzdevumi:

– pārraudzīt nodarbinātības stāvokli un nodarbinātības politiku dalībvalstīs un Kopienā;
– neskarot 207. pantu, sniegt atzinumus pēc Padomes vai Komisijas lūguma vai pēc savas ierosmes un piedalīties 128. pantā minētā Padomes darba sagatavošanā.

Īstenojot savas pilnvaras, komiteja apspriežas gan ar darba devējiem, gan darbiniekiem.

Katra dalībvalsts un Komisija ieceļ divus komitejas locekļus.

IX SADAĻA (bijusī VII sadaļa)

Kopēja tirdzniecības politika

131. pants (bijušais 110. pants)

Dalībvalstis, savā starpā nodibinot muitas ūniju, vispārēju interešu labad tiecas veicināt pasaules tirdzniecības harmonisku attīstību, pakāpeniski atcelt starptautiskās tirdzniecības ierobežojumus un mazināt muitas šķēršļus.

Izstrādājot kopēju tirdzniecības politiku, ņem vērā to, ka dalībvalstu savstarpēja muitas nodevu atcelšana var pozitīvi iespaidot uzņēmumu konkurētspēju šajās valstīs.

132. pants (bijušais 112. pants)

1. Neskarot pienākumus, ko dalībvalstis uzņēmušās citās starptautiskās organizācijās, tās pakāpeniski saskaņo sistēmas, kā piešķirt palīdzību eksportam uz trešām valstīm, ciktāl šāda saskaņošana vajadzīga, lai nepieļautu traucējumus Kopienas uzņēmumu konkurencē.

Padome pēc Komisijas priekšlikuma ar kvalificētu balsu vairākumu izdod direktīvas, kas vajadzīgas šim nolūkam.

2. Iepriekšminētie noteikumi neattiecas uz tādām muitas nodevu vai līdzīgu maksājumu kompensācijām, kā arī uz apgrozījuma nodokļu, akcīzes nodokļu un citu netiešo nodokļu atmaksājumiem, kas atļauti, ja preces no kādas dalībvalsts eksportē uz trešo valsti, ciktāl tāda kompensācija vai atmaksājums nepārsniedz summu, kas tieši vai netieši jāmaksā par eksportētiem ražojumiem.

133. pants (bijušais 113. pants)

1. Kopējās tirdzniecības politikas pamatā ir vienādi principi, jo īpaši attiecībā uz pārmaiņām tarifu likmēs, uz tarifu un tirdzniecības nolīgumu slēgšanu, uz liberalizācijas pasākumu, eksporta politikas un tirdzniecības aizsardzības pasākumu vienādošanu, tostarp to pasākumu, ko veic dempinga vai subsīdiju gadījumā.

2. Komisija iesniedz Padomei priekšlikumus par to, kā īstenot kopējo tirdzniecības politiku.

3. Ja ar vienu vai vairākām valstīm vai starptautiskām organizācijām vajadzīgas sarunas par nolīgumiem, Komisija iesniedz ieteikumus Padomei, kas pilnvaro Komisiju sākt vajadzīgās sarunas.

Komisija risina šīs sarunas, apspriežoties ar īpašu komiteju, ko ieceļ Padome, lai tā palīdzētu Komisijai veikt šo uzdevumu, un ievērojot direktīvas, ko Padome var izdot.

Piemēro attiecīgos 300. panta noteikumus.

4. Padome, īstenojot pilnvaras, ko tai piešķir šis pants, pieņem lēmumus ar kvalificētu balsu vairākumu.

5. Padome pēc Komisijas priekšlikuma, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu, ar vienprātīgu lēmumu var attiecināt 1. līdz 4. punkta piemērošanu arī uz starptautiskām sarunām un

nolīgumiem par pakalpojumiem un intelektuālo īpašumu, ciktāl minētie punkti uz tiem jau neattiecas.

134. pants (bijušais 115. pants)

Lai nodrošinātu to, ka novirzes tirdzniecības plūsmās netraucē dalībvalstīm īstenot saskaņā ar šo Līgumu paredzētos tirdzniecības politikas pasākumus, vai arī, ja atšķirības tādos pasākumos rada saimnieciskas grūtības vienā vai vairākās dalībvalstīs, Komisija iesaka metodes, kas vajadzīgas dalībvalstu sadarbībai. Ja tā nenotiek, Komisija var ļaut dalībvalstīm veikt vajadzīgos aizsargpasākumus, kuru nosacījumus tā precizē.

Steidzamos gadījumos dalībvalstis lūdz Komisijai atļauju vajadzīgos pasākumus veikt patstāvīgi, un Komisija par to pieņem lēmumu cik drīz vien iespējams; attiecīgās dalībvalstis šos pasākumus dara zināmus pārējām dalībvalstīm. Komisija katrā laikā var pieņemt lēmumu, ka attiecīgām dalībvalstīm jāgroza vai jāatceļ šādi pasākumi.

Izvēloties šādus pasākumus, priekšroka jādod tiem, kas izraisa vismazākos traucējumus kopējā tirgus darbībai.

X SADAĻA (bijusī VII a sadaļa)

Muitu sadarbība

135. pants (bijušais 116. pants)

Šā Līguma piemērošanas jomā Padome saskaņā ar 251. pantā minēto procedūru veic pasākumus, lai stiprinātu sadarbību starp dalībvalstu muitām, kā arī starp dalībvalstīm un Komisiju. Šie pasākumi neattiecas uz dalībvalstu kriminālliikumu piemērošanu vai tiesas spriešanu valsts līmenī.

XI SADAĻA (bijusī VIII sadaļa)

Sociālā politika, izglītība, arodmācības un jaunieši

1. NODAĻA

Noteikumi sociālajā jomā

136. pants (bijušais 117. pants)

Kopiena un dalībvalstis, apzinoties sociālās pamattiesības, kas izklāstītas Eiropas Sociālajā hartā, kura parakstīta Turīnā 1961. gada 18. oktobrī, un 1989. gada Kopienas Hartā par darba ņēmēju sociālajām pamattiesībām, par saviem mērķiem izvirza nodarbinātības veicināšanu, dzīves un darba apstākļu uzlabošanu nolūkā tos saskaņot, turpinot ieviest uzlabojumus, kā arī atbilstīgu sociālo aizsardzību, dialogu starp darba devējiem un darbiniekiem, personāla attīstību, lai uzturētu pastāvīgi augstu nodarbinātību un cīnītos pret sociālo atstumtību.

Lai to panāktu, Kopiena un dalībvalstis īsteno pasākumus, kuros ņem vērā valstu atšķirīgo praksi, jo īpaši līgumattiecību jomā, kā arī vajadzību uzturēt Kopienas ekonomikas konkurētspēju.

Tās uzskata, ka to nodrošinās ne tikai kopējā tirgus darbība, kas palīdz saskaņot sociālās sistēmas, bet arī šajā Līgumā paredzētās procedūras un normatīvu un administratīvu aktu tuvināšana.

137. pants (bijušais 118. pants)

1. Lai sasniegtu 136. pantā izvirzītos mērķus, Kopiena atbalsta un papildina dalībvalstu darbības šādās jomās:

– uzlabojumi, jo īpaši darba vidē, lai aizsargātu darba ņēmēju veselību un drošību;
– darba apstākļi;
– darba ņēmēju informēšana un konsultēšana;
– no darba tirgus atstumtu personu integrācija, neskarot 150. pantu;
– vīriešu un sieviešu vienlīdzība attiecībā uz iespējām darba tirgū un attieksmi darbā.

2. Lai to panāktu, Padome ar direktīvām var noteikt obligātas prasības attiecībā uz minēto darbību pakāpenisku īstenošanu, ievērojot nosacījumus un tehniskās normas katrā dalībvalstī. Ar šādām direktīvām vairās uzlikt tādus administratīvus, finansiālus un juridiskus ierobežojumus, kas traucē veidoties un attīstīties maziem un vidējiem uzņēmumiem.

Padome, apspriedusies ar Ekonomikas un sociālo lietu komiteju un Reģionu komiteju, pieņem lēmumus saskaņā ar Līguma 251. pantā minēto procedūru.

Padome saskaņā ar šo pašu procedūru var noteikt pasākumus, lai veicinātu dalībvalstu sadarbību, izmantojot iniciatīvas, kas vērstas uz zināšanu apguvi, informācijas un pieredzes apmaiņas sekmēšanu, jauninājumu veicināšanu un pieredzes izvērtēšanu, lai cīnītos pret sociālu atstumtību.

3. Padome pēc Komisijas priekšlikuma, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu, Ekonomikas un sociālo lietu komiteju un Reģionu komiteju, lēmumus tomēr pieņem vienprātīgi šādās jomās:

– darba ņēmēju sociālā nodrošināšana un sociālā aizsardzība;
– darba ņēmēju aizsardzība darba līguma izbeigšanas gadījumā;
– darba ņēmēju un darba devēju pārstāvība un kolektīva interešu aizsardzība, tostarp kopīgu lēmumu pieņemšana atbilstīgi 6. punktam;
– nodarbinātības nosacījumi trešo valstu pilsoņiem, kas likumīgi uzturas Kopienas teritorijā;
– finanšu iemaksas, lai veicinātu nodarbinātību un radītu darba vietas, neskarot noteikumus par Sociālo fondu.

4. Pēc darba devēju un darbinieku kopīga lūguma dalībvalsts var viņiem uzticēt īstenot direktīvas, kas pieņemtas atbilstīgi 2. un 3. punktam.

Šādā gadījumā tā nodrošina, ka ne vēlāk kā dienā, kad direktīvai jābūt transponētai saskaņā ar 249. pantu, darba devēji un darbinieki, savstarpēji vienojoties, ir ieviesuši vajadzīgos pasākumus, un attiecīgai dalībvalstij ir jāveic vajadzīgie pasākumi, lai tā pastāvīgi spētu nodrošināt rezultātus, kas paredzēti attiecīgajā direktīvā.

5. Noteikumi, kas pieņemti atbilstīgi šim pantam, neliedz dalībvalstīm atstāt spēkā vai ieviest stingrākus aizsargpasākumus, kas ir saderīgi ar šo Līgumu.

6. Šā panta noteikumi neattiecas uz atalgojumu, uz tiesībām apvienoties, uz tiesībām streikot vai uz tiesībām pieteikt lokautus.

138. pants (bijušais 118.a pants)

1. Komisijas uzdevums ir veicināt darba devēju un darbinieku apspriedes Kopienas līmenī, un tā veic visus attiecīgos pasākumus, lai veicinātu viņu dialogu, samērīgi atbalstot abas puses.

2. Šajā nolūkā, pirms Komisija iesniedz priekšlikumus sociālās politikas jomā, tā apspriežas ar darba devējiem un darbiniekiem par Kopienas rīcības iespējamo ievirzi.

3. Ja Komisija pēc šādas apspriedes atzīst Kopienas rīcību par vēlamu, tā apspriež ar darba devējiem un darbiniekiem paredzētā priekšlikuma saturu. Darba devēji un darbinieki iesniedz Komisijai atzinumu vai, vajadzības gadījumā, ieteikumu.

4. Gadījumā, ja notiek šāda apspriede, darba devēji un darbinieki var Komisijai darīt zināmu vēlēšanos sākt 139. pantā paredzēto procedūru. Tā nenotiek ilgāk par deviņiem mēnešiem, ja vien attiecīgie darba devēji un darba ņēmēji kopā ar Komisiju nenolemj to pagarināt.

139. pants (bijušais 118.b pants)

1. Ja darba devēji un darbinieki to vēlas, viņu dialogs Kopienas līmenī var radīt līgumattiecības, tostarp nolīgumus.

2. Kopienas līmenī noslēgtus nolīgumus īsteno vai nu saskaņā ar procedūrām un praksi, kas raksturīga darba devējiem un darbiniekiem, kā arī dalībvalstīm, vai – jautājumos, uz ko attie-

cas 137. pants – pēc parakstītāju pušu kopīga lūguma, Padomei pieņemot lēmumu par Komisijas priekšlikumu.

Padome lēmumu pieņem ar kvalificētu balsu vairākumu, izņemot gadījumu, kad attiecīgais nolīgums ietver vienu vai vairākus noteikumus, kas attiecas uz kādu no 137. panta 3. punktā minētajām jomām, un tādā gadījumā Padome pieņem vienprātīgu lēmumu.

140. pants (bijušais 118.c pants)

Lai sasniegtu 136. pantā izvirzītos mērķus, kā arī neskarot citus šā Līguma noteikumus, Komisija rosina dalībvalstu sadarbību un palīdz koordinēt to rīcību visās sociālās politikas jomās, uz ko attiecas šī nodaļa, īpaši jautājumos, kas attiecas uz:

– nodarbinātību;
– darba tiesībām un darba apstākļiem;
– arodmācību pamatiem un kvalifikācijas celšanu;
– sociālo nodrošināšanu;
– ar darbu saistītu nelaimes gadījumu un arodslimību profilaksi;
– darba higiēnu;
– tiesībām apvienoties un rīkot kolektīvas sarunas starp darba devējiem un darba ņēmējiem.

Lai to panāktu, Komisija cieši sadarbojas ar dalībvalstīm, veicot pētījumus, sniedzot atzinumus un rīkojot apspriedes gan par problēmām, kas rodas valsts līmenī, gan par tām, kurās ieinteresētas starptautiskas organizācijas.

Komisija apspriežas ar Ekonomikas un sociālo lietu komiteju, pirms sniedz atzinumus, ko paredz šis pants.

141. pants (bijušais 119. pants)

1. Visas dalībvalstis nodrošina to, lai tiktu ievērots princips, ka vīrieši un sievietes par vienādu vai vienādi vērtīgu darbu saņem vienādu atalgojumu.

2. Šajā pantā "atalgojums" ir parastā pamatatlīdzība vai minimālā alga, kā arī jebkura cita atlīdzība naudā vai graudā, ko darba ņēmējs par darbu tieši vai netieši saņem no darba devēja.

Vienāds atalgojums bez dzimuma diskriminācijas nozīmē to, ka

a) atalgojumu atbilstīgi gabaldarba likmēm aprēķina, izmantojot vienu un to pašu mērvienību;

b) atbilstīgi stundu likmēm par vienādu darbu ir vienāds atalgojums.

3. Padome saskaņā ar 251. pantā minēto procedūru, apspriedusies ar Ekonomikas un sociālo lietu komiteju, nosaka pasākumus, lai nodrošinātu to, ka nodarbinātības un profesiju jautājumos ir ievērots princips, kas paredz vienādas iespējas un vienādu attieksmi pret sievietēm un vīriešiem, tostarp arī princips vienādi atalgot par vienādu vai vienādi vērtīgu darbu.

4. Lai praksē nodrošinātu pilnīgu vienlīdzību starp sievietēm un vīriešiem darbā, vienādas attieksmes princips neliedz dalībvalstīm atstāt spēkā vai ieviest pasākumus, kas dod īpašas priekšrocības nepietiekami pārstāvētajam dzimumam, tā pārstāvjiem atvieglinot iesaistīšanos darbā vai arī novēršot vai kompensējot viņu profesionālās izaugsmes trūkumus.

142. pants (bijušais 119.a pants)

Dalībvalstis cenšas saglabāt līdzvērtību, kas pastāv starp apmaksātu brīvdienu sistēmām.

143. pants (bijušais 120. pants)

Komisija ik gadu sagatavo ziņojumu par panākumiem, kas gūti 136. pantā minēto mērķu sasniegšanā, un arī par demogrāfisko stāvokli Kopienā. Komisija šo ziņojumu nosūta Eiropas Parlamentam, Padomei un Ekonomikas un sociālo lietu komitejai.

Eiropas Parlaments var uzaicināt Komisiju sagatavot ziņojumus par konkrētām problēmām, kas attiecas uz sociālo stāvokli.

144. pants (bijušais 121. pants)

Padome, apspriedusies ar Ekonomikas un sociālo lietu komiteju, ar vienprātīgu lēmumu var uzticēt Komisijai uzdevumus, kas saistīti ar kopīgu pasākumu īstenošanu, jo īpaši attiecībā uz sociālo nodrošināšanu viesstrādniekiem, kas minēti 39. līdz 42. pantā.

145. pants (bijušais 122. pants)

Gada pārskatos Eiropas Parlamentam Komisija iekļauj atsevišķu nodaļu par sociālo stāvokli Kopienā.

Eiropas Parlaments var lūgt Komisiju sagatavot pārskatus par jebkuru konkrētu problēmu, kas attiecas uz sociāliem apstākļiem.

2. NODAĻA

Eiropas Sociālais fonds

146. pants (bijušais 123. pants)

Lai uzlabotu darba iespējas iekšējā tirgū un tādējādi palīdzētu celt darba ņēmēju dzīves līmeni, saskaņā ar še turpmāk izklāstītiem noteikumiem ar šo ir nodibināts Eiropas Sociālais fonds; tā mērķis ir visā Kopienā atvieglināt darba ņēmēju nodarbināšanu, kā arī dot lielākas iespējas brīvi pārvietoties un izvēlēties darbu, veicināt viņu pielāgošanos pārmaiņām rūpniecībā un pārmaiņām ražošanas sistēmās, jo īpaši, izmantojot arodmācības un pārkvalificēšanu.

147. pants (bijušais 124. pants)

Fondu vada Komisija. Šo uzdevumu Komisijai palīdz veikt komiteja, ko vada Komisijas loceklis un kurā ir valdību, arodbiedrību un darba devēju organizāciju pārstāvji.

148. pants (bijušais 125. pants)

Padome saskaņā ar 251. pantā minēto procedūru, apspriedusies ar Ekonomikas un sociālo lietu komiteju un Reģionu komiteju, pieņem īstenošanas lēmumus attiecībā uz Eiropas Sociālo fondu.

3. NODAĻA

Izglītība, arodmācības un jaunieši

149. pants (bijušais 126. pants)

1. Veicinot dalībvalstu sadarbību un vajadzības gadījumā atbalstot un papildinot to rīcību, Kopiena sekmē pilnvērtīgu izglītības attīstību, pilnīgi respektējot dalībvalstu atbildību par mācību saturu un izglītības sistēmu organizāciju, kā arī kultūru un valodu dažādību.

2. Kopienas rīcības mērķi ir:

– attīstīt Eiropas dimensiju izglītībā, jo īpaši ar dalībvalstu valodu mācīšanu un popularizēšanu;
– veicināt studentu un mācībspēku brīvu pārvietošanos, *inter alia* veicinot diplomu un mācību laika akadēmisku atzīšanu;
– sekmēt izglītības iestāžu sadarbību;
– attīstīt informācijas un pieredzes apmaiņu par jautājumiem, kas ir kopīgi dalībvalstu izglītības sistēmām;
– palīdzēt attīstīties jauniešu apmaiņai un darbaudzinātāju apmaiņai;
– veicināt tālmācības attīstību.

3. Kopiena un dalībvalstis izglītības jomā sekmē sadarbību ar trešām valstīm un kompetentām starptautiskām organizācijām, jo īpaši ar Eiropas Padomi.

4. Lai palīdzētu sasniegt šajā pantā minētos mērķus, Padome

– saskaņā ar 251. pantā minēto procedūru un apspriedusies ar Ekonomikas un sociālo lietu komiteju un Reģionu komiteju, paredz veicināšanas pasākumus, kas neietver dalībvalstu normatīvo aktu saskaņošanu;
– pēc Komisijas priekšlikuma ar kvalificētu balsu vairākumu pieņem ieteikumus.

150. pants (bijušais 127. pants)

1. Kopiena īsteno arodmācību politiku, kas atbalsta un papildina dalībvalstu rīcību, pilnīgi respektējot dalībvalstu atbildību par arodmācību saturu un organizāciju.

2. Kopienas rīcības mērķis ir

– palīdzēt pielāgoties pārmaiņām rūpniecībā, jo īpaši, izmantojot arodmācības un pārkvalificēšanu;
– uzlabot arodmācību pamatus un padziļinātas arodmācības, lai veicinātu integrāciju un reintegrāciju darba tirgū;
– padarīt pieejamākas arodmācības un veicināt mācībspēku un mācāmo, un jo īpaši jauniešu brīvu pārvietošanos;
– veicināt izglītības vai arodmācību iestāžu sadarbību ar uzņēmumiem;
– attīstīt informācijas un pieredzes apmaiņu par jautājumiem, kas ir kopīgi dalībvalstu izglītības sistēmām.

3. Kopiena un dalībvalstis arodmācību jomā sekmē sadarbību ar trešām valstīm un kompetentām starptautiskām organizācijām.

4. Lai palīdzētu sasniegt šajā pantā minētos mērķus, Padome saskaņā ar 251. pantā minēto procedūru, apspriedusies ar Ekonomikas un sociālo lietu komiteju un Reģionu komiteju, paredz pasākumus, kas neietver dalībvalstu normatīvo aktu saskaņošanu.

XII SADAĻA (bijusī IX sadaļa)

Kultūra

151. pants (bijušais 128. pants)

1. Kopiena veicina dalībvalstu kultūru uzplaukumu, respektējot to nacionālās un reģionālās atšķirības un vienlaikus pievēršot uzmanību kopīgajam kultūras mantojumam.

2. Kopienas rīcības mērķis ir veicināt dalībvalstu sadarbību un vajadzības gadījumā atbalstīt un papildināt to rīcību šādās jomās:

– uzlabot un izplatīt zināšanas par Eiropas tautu kultūru un vēsturi ;
– glabāt un sargāt Eiropas nozīmes kultūras mantojumu;
– izvērst nekomerciālus kultūras sakarus;
– veicināt jaunradi mākslā un literatūrā, arī audiovizuālā jomā.

3. Kopiena un dalībvalstis kultūras jomā veicina sadarbību ar trešām valstīm un kompetentām starptautiskām organizācijām, jo īpaši ar Eiropas Padomi.

4. Rīkojoties saskaņā ar citiem šā Līguma noteikumiem, Kopiena ņem vērā kultūras aspektus, jo īpaši, lai respektētu un veicinātu kultūru daudzveidību.

5. Lai palīdzētu sasniegt šajā pantā minētos mērķus, Padome

– saskaņā ar 251. pantā minēto procedūru, apspriedusies ar Reģionu komiteju, paredz veicināšanas pasākumus, kas neietver dalībvalstu normatīvo aktu saskaņošanu. Visā 251. pantā minētās procedūras gaitā Padome lēmumu pieņem vienprātīgi;
– pēc Komisijas priekšlikuma vienprātīgi pieņem ieteikumus.

XIII SADAĻA (bijusī X sadaļa)

Veselības aizsardzība

152. pants (bijušais 129. pants)

1. Nosakot un īstenojot visu Kopienas politiku un darbības, ir jānodrošina augsts cilvēku veselības aizsardzības līmenis.

Kopienas rīcība papildina dalībvalstu politiku un ir vērsta uz to, lai uzlabotu iedzīvotāju veselību, veiktu slimību profilaksi un novērstu draudus cilvēku veselībai. Šāda rīcība ir arī cīņa pret slimībām, kas visvairāk apdraud veselību, veicinot pētījumus par to cēloņiem, izplatīšanos un profilaksi, kā arī informēšanu un izglītošanu veselības aizsardzības jautājumos.

Kopiena papildina dalībvalstu rīcību, kas mazina narkotiku izraisīto kaitējumu veselībai, arī informējot un veicot profilakses pasākumus.

2. Kopiena veicina dalībvalstu sadarbību šajā pantā minētajās jomās, vajadzības gadījumā atbalstot to rīcību.

Dalībvalstis saziņā ar Komisiju savstarpēji koordinē politiku un programmas jomās, kas minētas 1. punktā. Komisija, uzturot ciešus sakarus ar dalībvalstīm, var nākt klajā ar dažādiem lietišķiem ierosinājumiem, lai veicinātu koordināciju.

3. Kopiena un dalībvalstis veicina sadarbību ar trešām valstīm un kompetentām starptautiskām organizācijām veselības aizsardzības jomā.

4. Padome saskaņā ar 251. pantā minēto procedūru, apspriedusies ar Ekonomikas un sociālo lietu komiteju un Reģionu komiteju, veicina šajā pantā minēto mērķu sasniegšanu, paredzot

a) pasākumus, kas nosaka augstus kvalitātes un drošības standartus cilvēku orgāniem un vielām, kā arī asinīm un asins preparātiem; šie pasākumi neliedz dalībvalstīm atstāt spēkā vai ieviest stingrākus aizsargpasākumus;

b) atkāpjoties no 37. panta, veterinārijas un fitosanitārijas pasākumus, kuru tiešais mērķis ir sabiedrības veselības aizsardzība;

c) veicināšanas pasākumus ar mērķi sargāt un uzlabot cilvēku veselību, kas neietver dalībvalstu normatīvo aktu saskaņošanu.

Padome ar kvalificētu balsu vairākumu pēc Komisijas priekšlikuma var arī pieņemt ieteikumus sakarā ar šajā pantā izklāstītajiem mērķiem.

5. Veicot Kopienas pasākumus iedzīvotāju veselības aizsardzības jomā, pilnīgi respektē dalībvalstu atbildību par medicīnas pakalpojumu un medicīniskās aprūpes organizēšanu un īstenošanu. Proti, šā panta 4. punkta a) apakšpunktā minētie pasākumi neietekmē valstu noteikumus par orgānu un asiņu ziedošanu vai izmantošanu medicīnā.

XIV SADAĻA (bijusī XI sadaļa)

Patērētāju tiesību aizsardzība

153. pants (bijušais 129.a pants)

1. Lai veicinātu patērētāju ieinteresētību un nodrošinātu augstu līmeni patērētāju tiesību aizsardzībā, Kopiena veicina patērētāju veselības, drošības un ekonomisko interešu aizsardzību, kā arī atbalsta viņu tiesības gūt informāciju, izglītību un apvienoties, lai aizstāvētu savas intereses.

2. Patērētāju tiesību aizsardzības prasības ņem vērā, nosakot un īstenojot pārējo Kopienas politiku un darbības.

3. Kopiena sekmē 1. punktā minēto mērķu sasniegšanu, veicot

a) pasākumus, kas atbilstīgi 95. pantam paredzēti sakarā ar iekšējā tirgus izveidi;

b) pasākumus, kas atbalsta un papildina dalībvalstu politiku un nodrošina tās pārraudzību.

4. Padome saskaņā ar 251. pantā minēto procedūru, apspriedusies ar Ekonomikas un sociālo lietu komiteju, paredz 3. punkta b) apakšpunktā minētos pasākumus.

5. Pasākumi, ko paredz saskaņā ar 4. punktu, neliedz dalībvalstīm atstāt spēkā vai ieviest stingrākus aizsargpasākumus. Šādiem pasākumiem ir jābūt saderīgiem ar šo Līgumu. Šos pasākumus dara zināmus Komisijai.

XV SADAĻA (bijusī XII sadaļa)

Eiropas komunikāciju tīkli

154. pants (bijušais 129.b pants)

1. Lai atvieglinātu 14. un 158. pantā minēto mērķu sasniegšanu un ļautu Savienības pilsoņiem, saimnieciskās darbības subjektiem, kā arī reģionālām un vietējām kopienām pilnīgi izmantot priekšrocības, ko dod telpa bez iekšējām robežām, Kopiena palīdz izveidot un attīstīt Eiropas komunikāciju tīklus transporta, telekomunikāciju un enerģētikas infrastruktūru jomā.

2. Atvērtu tirgu sistēmā, kurā valda brīva konkurence, Kopienas rīcības mērķis ir veicināt valstu komunikāciju tīklu savstarpēju savienošanu un savstarpēju izmantojamību, kā arī pieeju tādiem tīkliem. Tā jo īpaši ņem vērā vajadzību saistīt salas, kā arī nošķirtus un nomaļus reģionus ar Kopienas centrāliem reģioniem.

155. pants (bijušais 129.c pants)

1. Lai sasniegtu 154. pantā minētos mērķus, Kopiena

– izstrādā vairākas pamatnostādnes, kas nosaka Eiropas komunikāciju tīklu jomā paredzēto pasākumu mērķus, prioritātes un vispārīgus plānus; šajās pamatnostādnēs nosaka, kuri projekti rada kopēju ieinteresētību;
– īsteno visus pasākumus, kas var izrādīties vajadzīgi, lai nodrošinātu komunikāciju tīklu savstarpēju izmantojamību, jo īpaši tehniskas standartizācijas jomā;
– var atbalstīt dalībvalstu atbalstītos projektus, kas norādīti pirmajā ievilkumā minētajās pamatnostādnēs un kas rada kopēju ieinteresētību, jo īpaši, ar priekšizpētes pasākumiem, aizdevumu garantijām vai procentu likmju subsīdijām; Kopiena var palīdzēt dalībvalstīm finansēt konkrētus projektus transporta infrastruktūras jomā, izmantojot Kohēzijas fondu, kas izveidots atbilstīgi 161. pantam.

Kopiena, veicot darbības, ņem vērā projektu potenciālo ekonomisko dzīvotspēju.

2. Dalībvalstis saziņā ar Komisiju savā starpā koordinē valsts līmeņa politiku, kas var būtiski ietekmēt 154. pantā minēto mērķu sasniegšanu. Komisija, cieši sadarbojoties ar dalībvalstīm, var nākt klajā ar lietišķiem ierosinājumiem, lai veicinātu šādu koordināciju.

3. Kopiena var lemt par sadarbību ar trešām valstīm, lai veicinātu projektus, kas rada savstarpēju ieinteresētību, un nodrošinātu komunikāciju tīklu savstarpēju izmantojamību.

156. pants (bijušais 129.d pants)

Šā Līguma 155. panta 1. punktā minētās pamatnostādnes un citus pasākumus paredz Padome saskaņā ar 251. pantā minēto procedūru, apspriedusies ar Ekonomikas un sociālo lietu komiteju un Reģionu komiteju.

Par pamatnostādnēm un projektiem, kas rada kopēju ieinteresētību un attiecas uz kādas dalībvalsts teritoriju, jāsaņem attiecīgās dalībvalsts piekrišana.

XVI SADAĻA (bijusī XIII sadaļa)

Rūpniecība

157. pants (bijušais 130. pants)

1. Kopiena un dalībvalstis nodrošina vajadzīgos apstākļus Kopienas rūpniecības konkurētspējai.

Lai to panāktu, saskaņā ar atvērtu un konkurētspējīgu tirgu sistēmu to rīcības mērķis ir

– paātrināt rūpniecības pielāgošanos strukturāliem pārveidojumiem;
– palīdzēt veidot tādu vidi, kas labvēlīga iniciatīvai un uzņēmumu, jo īpaši mazu un vidēju uzņēmumu, attīstībai visā Kopienā;
– palīdzēt veidot tādu vidi, kas ir labvēlīga uzņēmumu sadarbībai;
– veicināt jauninājumu, pētniecības un tehnoloģijas attīstības politikas radītā rūpniecības potenciāla labāku izmantojumu.

2. Dalībvalstis saziņā ar Komisiju savā starpā apspriežas un vajadzības gadījumā koordinē rīcību. Komisija var nākt klajā ar dažādiem lietišķiem ierosinājumiem, lai veicinātu šādu koordināciju.

3. Kopiena veicina šā panta 1. punktā izvirzīto mērķu sasniegšanu, īstenojot politiku un veicot darbības saskaņā ar citiem šā Līguma noteikumiem. Padome pēc Komisijas priekšlikuma, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu un Ekonomikas un sociālo lietu komiteju, ar vienprātīgu lēmumu var noteikt īpašus pasākumus, lai atbalstītu rīcību, ko dalībvalstis veic 1. punktā minēto mērķu sasniegšanai.

Šo sadaļu Kopiena nevar izmantot, lai ieviestu pasākumus, kas varētu izraisīt konkurences traucējumus.

XVII SADAĻA (bijusī XIV sadaļa)

Ekonomiska un sociāla kohēzija

158. pants (bijušais 130.a pants)

Lai veicinātu vispārēju harmonisku attīstību, Kopiena izstrādā un veic darbības, kas stiprina tās ekonomisku un sociālu kohēziju.

Kopiena jo īpaši tiecas mazināt būtiskas dažādu reģionu attīstības līmeņa atšķirības un mazāk attīstīto reģionu vai salu, tostarp lauku apvidu, atpalicību.

159. pants (bijušais 130.b pants)

Dalībvalstis īsteno un koordinē ekonomikas politiku tā, lai turklāt sasniegtu 130.a pantā izvirzītos mērķus. Nosakot un īstenojot Kopienas politiku un rīcību, kā arī ieviešot kopējo tirgu, Kopiena ņem vērā un palīdz sasniegt 130.a pantā izvirzītos mērķus. Kopiena palīdz sasniegt šos mērķus, arī rīkodamās ar struktūrfondu (Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonda Virzības nodaļas, Eiropas Sociālā fonda, Eiropas Reģionālās attīstības fonda), Eiropas Investīciju bankas un citu finanšu instrumentu starpniecību.

Komisija reizi trijos gados Eiropas Parlamentam, Padomei, Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai iesniedz pārskatu par panākumiem, kas gūti ekonomiskā un sociālā kohēzijā, un par to, kā dažādie šajā pantā paredzētie līdzekļi to veicinājuši. Vajadzības gadījumā šim pārskatam pievieno attiecīgus priekšlikumus.

Ja izrādās, ka vajadzīga īpaša rīcība, kas nav fondu kompetencē, un neskarot pasākumus, par kuriem lēmumi pieņemti saskaņā ar Kopienas politiku citās jomās, Padome pēc Komisijas priekšlikuma, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu, Ekonomikas un sociālo lietu komiteju un Reģionu komiteju, to var paredzēt ar vienprātīgu lēmumu.

160. pants (bijušais 130.c pants)

Eiropas Reģionālās attīstības fonds ir nodibināts, lai palīdzētu mazināt Kopienas reģionu attīstības līmeņu galvenās atšķirības, piedaloties to reģionu attīstīšanā un struktūru stabilizācijā, kuru attīstība atpaliek, un pārprofilējot rūpniecības rajonus, kur sākusies lejupslīde.

161. pants (bijušais 130.d pants)

Neskarot 162. pantu, Padome pēc Komisijas priekšlikuma, ar Eiropas Parlamenta piekrišanu un apspriedusies ar Ekonomikas un sociālo lietu komiteju un Reģionu komiteju, ar vienprātīgu lēmumu nosaka struktūrfondu uzdevumus, prioritārus mērķus un uzbūvi, paredzot arī fondu apvienošanu. Padome ar tādu pašu procedūru nosaka tiem piemērojamus vispārējus noteikumus, kā arī noteikumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu fondu efektivitāti un to darbības koordinēšanu gan savā starpā, gan ar citām finanšu iestādēm.

Kohēzijas fonds, ko Padome izveidojusi saskaņā ar to pašu procedūru, sniedz finansiālu palīdzību tādiem projektiem vides un Eiropas komunikāciju tīklu jomā, kas attiecas uz transporta infrastruktūru.

162. pants (bijušais 130.e pants)

Padome, apspriedusies ar Ekonomikas un sociālo lietu komiteju un Reģionu komiteju, saskaņā ar 251. pantā minēto procedūru pieņem īstenošanas lēmumus, kas attiecas uz Eiropas Reģionālās attīstības fondu.

Attiecībā uz Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonda Virzības nodaļu un Eiropas Sociālo fondu turpina piemērot 37. un 148. pantu.

XVIII SADAĻA (bijusī XV sadaļa)

Pētniecība un tehnoloģijas attīstība

163. pants (bijušais 130.f pants)

1. Kopienas mērķis ir stiprināt Kopienas rūpniecības zinātnisko un tehnoloģisko pamatu un veicināt konkurētspēju starptautiskā līmenī, atbalstot visas pētniecības darbības, kas atzītas par vajadzīgām citās šā Līguma nodaļās.

2. Šādā nolūkā Kopiena visā tās teritorijā atbalsta uzņēmumus, tostarp mazus un vidējus uzņēmumus, pētniecības centrus un universitātes to veiktos kvalitatīvos pētījumos un tehnoloģiju izstrādē; tā atbalsta savstarpējas sadarbības centienus, jo īpaši nolūkā ļaut uzņēmumiem pilnīgi izmantot Kopienas iekšējā tirgus potenciālu, proti, radot brīvu pieeju atsevišķu valstu pasūtījumiem, nosakot kopīgus standartus un likvidējot juridiskus un fiskālus šķēršļus šai sadarbībai.

3. Par visām Kopienas darbībām pētniecības un tehnoloģijas attīstības jomā, ko paredz šis Līgums, tostarp par paraugprojektiem, lēmumus pieņem un īsteno saskaņā ar šo sadaļu.

164. pants (bijušais 130.g pants)

Lai sasniegtu šos mērķus, Kopiena, papildinot dalībvalstīs veiktās darbības, veic šādas darbības:

a) ievieš pētniecības, tehnoloģijas attīstības programmas un demonstrācijas programmas, veicinot sadarbību ar uzņēmumiem, pētniecības centriem un universitātēm, kā arī to savstarpēju sadarbību;

b) veicina sadarbību ar trešām valstīm un starptautiskām organizācijām Kopienā īstenotās pētniecības, tehnoloģijas attīstības un demonstrācijas jomā;

c) izplata un vairo Kopienas sasniegumus pētniecības, tehnoloģijas attīstības un demonstrācijas jomā;

d) rosina zinātnieku mācības un brīvu pārvietošanos Kopienā.

165. pants (bijušais 130.h pants)

1. Kopiena un dalībvalstis koordinē darbības pētniecības un tehnoloģijas attīstības jomā, lai nodrošinātu to, ka valstu politika un Kopienas politika būtu savstarpēji atbilstīgas.

2. Komisija, cieši sadarbojoties ar attiecīgo dalībvalsti, nāk klajā ar lietišķiem ierosinājumiem, kā veicināt šā panta 1. punktā minēto koordināciju.

166. pants (bijušais 130.i pants)

1. Padome saskaņā ar 251. pantā minēto procedūru, apspriedusies ar Ekonomikas un sociālo lietu komiteju, pieņem daudzgadu bāzes programmu, kas aptver visas Kopienas darbības.

Bāzes programmā

– izvirza pētnieciskus un tehnoloģiskus mērķus, kas jāpanāk ar 164. pantā minētajām darbībām, un nosaka attiecīgās prioritātes;

– iezīmē šādu darbību vispārīgus plānus;
– nosaka Kopienas finansiālas līdzdalības maksimālo kopapjomu un noteikumus Kopienas finansiālajai līdzdalībai bāzes programmā, kā arī šīs līdzdalības sadalījumu paredzētajās jomās.

2. Bāzes programmu koriģē vai papildina, stāvoklim mainoties.

3. Bāzes programmu īsteno ar īpašām programmām, kas izstrādātas katrai darbības jomai. Katrā šādā programmā ir ietverti sīki izstrādāti izpildes noteikumi, noteikts tās ilgums un vajadzīgie līdzekļi. Īpašām programmām paredzēto līdzekļu summa nevar pārsniegt maksimālo kopsummu, kas paredzēta bāzes programmai un katrai darbības jomai.

4. Padome pēc Komisijas priekšlikuma, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu un Ekonomikas un sociālo lietu komiteju, ar kvalificētu balsu vairākumu pieņem īpašās programmas.

167. pants (bijušais 130.j pants)

Lai īstenotu daudzgadu bāzes programmas, Padome
– nosaka uzņēmumu, pētījumu centru un universitāšu dalības noteikumus;
– pieņem pētījumu rezultātu izplatīšanas noteikumus.

168. pants (bijušais 130.k pants)

Īstenojot daudzgadu bāzes programmas, var nolemt, ka tiks īstenotas papildprogrammas, kurās iekļausies tikai dažas dalībvalstis, kas tās finansēs, iespējams, piedaloties Kopienai.

Padome pieņem noteikumus, ko piemēro papildprogrammām, jo īpaši attiecībā uz zināšanu izplatīšanu un pieejamību citās dalībvalstīs.

169. pants (bijušais 130.l pants)

Īstenojot daudzgadu bāzes programmas, Kopiena, vienojoties ar attiecīgām dalībvalstīm, var paredzēt iespēju piedalīties pētniecības un attīstības programmās, ko sākušas vairākas dalībvalstis, tostarp iespēju piedalīties struktūrās, kas radītas, lai īstenotu šīs programmas.

170. pants (bijušais 130.m pants)

Īstenojot daudzgadu bāzes programmas, Kopiena var paredzēt sadarbību ar trešām valstīm vai starptautiskām organizācijām pētniecības, tehnoloģijas attīstības un demonstrācijas jomā.

Šīs sadarbības pasākumi var būt nolīguma priekšmets tādos Kopienas un attiecīgo trešo personu nolīgumos, kurus apspriež un slēdz saskaņā ar 300. pantu.

171. pants (bijušais 130.n pants)

Kopiena var izveidot kopuzņēmumus vai kādas citas struktūras, kas vajadzīgas, lai efektīvi īstenotu Kopienas pētniecības, tehnoloģijas attīstības programmas un demonstrācijas programmas.

172. pants (bijušais 130.o pants)

Padome pēc Komisijas priekšlikuma, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu un Ekonomikas un sociālo lietu komiteju, ar kvalificētu balsu vairākumu pieņem 171. pantā minētos noteikumus.

Padome saskaņā ar 251. pantā paredzēto procedūru, apspriedusies ar Ekonomikas un sociālo lietu komiteju, pieņem noteikumus, kas minēti 167., 168. un 169. pantā. Lai paredzētu papildprogrammas, vajadzīga attiecīgo dalībvalstu piekrišana.

173. pants (bijušais 130.p pants)

Katra gada sākumā Komisija nosūta pārskatu Eiropas Parlamentam un Padomei. Pārskats ietver informāciju par iepriekšējā gada darbībām pētniecības, tehnoloģijas attīstības un rezultātu izplatīšanas jomā, kā arī darba programmu kārtējam gadam.

XIX SADAĻA (bijusī XVI sadaļa)

Vide

174. pants (bijušais 130.r pants)

1. Kopienas politika attiecībā uz vidi palīdz sasniegt šādus mērķus:

– saglabāt, aizsargāt un uzlabot vides kvalitāti;
– aizsargāt cilvēku veselību;
– apdomīgi un racionāli izmantot dabas resursus;
– starptautiskā līmenī veicināt pasākumus, kas risina reģionu vai pasaules mēroga vides problēmas.

2. Kopienas politika attiecībā uz vidi tiecas panākt augsta līmeņa aizsardzību ievērojot dažādu Kopienas reģionu stāvokļa atšķirības. Tā pamatojas uz piesardzības un preventīvas darbības principu, uz principu, ka videi nodarīts kaitējums jālabo, pirmām kārtām novēršot tā cēloni, un uz principu, ka maksā piesārņotājs.

Šajā sakarā saskaņošanas pasākumi, kas atbilst vides aizsardzības prasībām, vajadzības gadījumā paredz drošības klauzulu, kas ļauj dalībvalstīm ar ekonomiku nesaistītu vides aizsardzības apsvērumu dēļ veikt provizoriskus pasākumus, attiecībā uz kuriem kontroli īsteno Kopiena.

3. Izstrādājot politiku attiecībā uz vidi, Kopiena ņem vērā

– pieejamos zinātnes un tehnikas datus;
– vides apstākļus dažādos Kopienas reģionos;
– iespējamos ieguvumus un izmaksas darbības vai bezdarbības gadījumā;
– vienotu Kopienas ekonomisku un sociālu attīstību, kā arī tās reģionu līdzsvarotu attīstību.

4. Kopiena un dalībvalstis atbilstīgi savai kompetencei sadarbojas ar trešām valstīm un kompetentām starptautiskām organizācijām. Kopienas sadarbības pasākumi var būt nolīguma priekšmets tādos Kopienas un attiecīgo trešo personu nolīgumos, kurus apspriež un slēdz saskaņā ar 300. pantu.

Šā punkta iepriekšējā daļa neskar dalībvalstu kompetenci piedalīties sarunās starptautiskās organizācijās un slēgt starptautiskus nolīgumus.

175. pants (bijušais 130.s pants)

1. Padome saskaņā ar 251. pantā minēto procedūru, apspriedusies ar Ekonomikas un sociālo lietu komiteju un Reģionu komiteju, pieņem lēmumu par to, kā jārīkojas Kopienai, lai sasniegtu 174. pantā minētos mērķus.

2. Atkāpjoties no šā panta 1. punktā paredzētās lēmumu pieņemšanas procedūras un neskarot 95. pantu, Padome pēc Komisijas priekšlikuma, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu, Ekonomikas un sociālo lietu komiteju un Reģionu komiteju, ar vienprātīgu lēmumu

– pieņem noteikumus, kam ir galvenokārt fiskāla iedaba;

– paredz pasākumus, kas attiecas uz pilsētu un lauku plānošanu, zemes izmantošanu, neattiecinot tos uz atkritumsaimniecību un vispārējiem pasākumiem, kā arī pasākumus, kas attiecas uz ūdens resursu apsaimniekošanu;
– paredz pasākumus, kas būtiski ietekmē dalībvalstu izvēli saistībā ar enerģijas avotiem un energoapgādes vispārējo struktūru.

Padome saskaņā ar šā punkta pirmajā daļā ietvertajiem nosacījumiem var noteikt tos šajā punktā minētos jautājumus, par kuriem lēmumi jāpieņem ar kvalificētu balsu vairākumu.

3. Saskaņā ar 251. pantā minēto procedūru, apspriedusies ar Ekonomikas un sociālo lietu komiteju un Reģionu komiteju, Padome pieņem rīcības pamatprogrammas citās jomās, izvirzot prioritārus mērķus.

Padome atkarībā no apstākļiem saskaņā ar 1. vai 2. punktā izklāstītajiem noteikumiem paredz pasākumus, kas vajadzīgi, lai īstenotu šīs programmas.

4. Neskarot atsevišķus Kopienas līmeņa pasākumus, dalībvalstis finansē un īsteno vides politiku.

5. Neskarot principu, ka maksā piesārņotājs, gadījumos, kad kāds ar 1. punktu saistīts pasākums paredz izmaksas, ko kādas dalībvalsts iestādes uzskata par nesamērīgām, Padome aktā, ar ko paredz šo pasākumu, ietver attiecīgus noteikumus, kas var

– piešķirt pagaidu izņēmuma statusu, un/vai
– piešķirt finansiālu atbalstu no Kohēzijas fonda, kas izveidots saskaņā ar 161. pantu.

176. pants (bijušais 130.t pants)

Aizsargpasākumi, ko paredz saskaņā ar 175. pantu, neliedz dalībvalstīm uzturēt spēkā vai ieviest stingrākus aizsargpasākumus. Šiem pasākumiem ir jābūt saderīgiem ar šo Līgumu. Šos pasākumus dara zināmus Komisijai.

XX SADAĻA (bijusī XVII sadaļa)

Sadarbība attīstības atbalstam

177. pants (bijušais 130.u pants)

1. Kopienas politika attiecībā uz sadarbību attīstības atbalsta jomā, papildinot dalībvalstu īstenoto politiku, veicina

– jaunattīstības valstu stabilu ekonomisku un sociālu attīstību, un jo īpaši visvairāk atpalikušo valstu attīstību;

– vienmērīgu un pakāpenisku jaunattīstības valstu integrāciju pasaules ekonomikā;

– nabadzības apkarošanu jaunattīstības valstīs.

2. Kopienas politika šajā jomā palīdz sasniegt vispārējo mērķi - attīstīt un konsolidēt demokrātiju un tiesiskumu, kā arī ievērot cilvēktiesības un pamatbrīvības.

3. Kopiena un dalībvalstis respektē saistības un ņem vērā mērķus, ko tās apstiprinājušas saistībā ar Apvienoto Nāciju Organizāciju un citām starptautiskām organizācijām.

178. pants (bijušais 130.v pants)

Politikā, kas var iespaidot jaunattīstības valstis, Kopiena ievēro 177. pantā izklāstītos mērķus.

179. pants (bijušais 130.w pants)

1. Neskarot citus šā Līguma noteikumus, Padome saskaņā ar 251. pantā paredzēto procedūru paredz pasākumus, kas vajadzīgi, lai sasniegtu 177. pantā minētos mērķus. Šādi pasākumi var būt daudzgadu programmas.

2. Eiropas Investīciju banka atbilstīgi tās Statūtiem palīdz īstenot pasākumus, kas minēti šā panta 1. punktā.

3. Šis pants neiespaido sadarbību ar Āfrikas, Karību jūras baseina un Klusā okeāna valstīm, ko paredz ĀKK un EK konvencija.

180. pants (bijušais 130.x pants)

1. Kopiena un dalībvalstis koordinē politiku, kas paredz sadarbību attīstības atbalsta jomā, un savstarpēji apspriež palīdzības programmas arī starptautiskās organizācijās un starptautiskās konferencēs. Tās var sākt kopīgu rīcību. Vajadzības gadījumā dalībvalstis palīdz īstenot Kopienas palīdzības programmas.

2. Komisija var nākt klajā ar lietišķiem ierosinājumiem, lai veicinātu šā panta 1. punktā minēto koordināciju.

181. pants (bijušais 130.y pants)

Kopiena un dalībvalstis atbilstīgi savai kompetencei sadarbojas ar trešām valstīm un kompetentām starptautiskām organizācijām. Kopienas sadarbības pasākumi var būt nolīguma priekšmets tādos Kopienas un attiecīgo trešo personu nolīgumos, kurus apspriež un slēdz saskaņā ar 300. pantu.

Šā punkta pirmā daļa neskar dalībvalstu kompetenci piedalīties sarunās starptautiskās organizācijās un slēgt starptautiskus nolīgumus.

CETURTĀ DAĻA

AIZJŪRAS ZEMJU UN TERITORIJU ASOCIĒŠANA

182. pants (bijušais 131. pants)

Dalībvalstis piekrīt asociēt Kopienai zemes un teritorijas ārpus Eiropas, kuras uztur īpašas attiecības ar Dāniju, Franciju, Nīderlandi un Apvienoto Karalisti. Šīs zemes un teritorijas (še turpmāk "zemes un teritorijas") ir uzskaitītas šā Līguma II pielikumā.

Asociēšanas mērķis ir veicināt šo zemju un teritoriju ekonomisku un sociālu attīstību, kā arī nodibināt to ciešus ekonomiskus sakarus ar Kopienu.

Saskaņā ar šā Līguma preambulā izklāstītajiem principiem asociēšana galvenokārt kalpo šo zemju un teritoriju iedzīvotāju interesēm un labklājībai, palīdzot sasniegt tādu ekonomisku, sociālu un kultūras attīstību, pēc kādas viņi tiecas.

183. pants (bijušais 132. pants)

Asociēšanai ir šādi mērķi:

1. Dalībvalstis tirdzniecībā ar šīm zemēm un teritorijām piemēro tādu pašu režīmu, kāds saskaņā ar šo Līgumu ir spēkā starp pašām dalībvalstīm.

2. Visas zemes un teritorijas tirdzniecībā ar dalībvalstīm un pārējām zemēm un teritorijām piemēro tādu pašu režīmu, kādu tās piemēro Eiropas valstij, ar ko tām ir īpašas attiecības.

3. Dalībvalstis veicina investīcijas, kas vajadzīgas šo zemju un teritoriju pakāpeniskai attīstībai.

4. Attiecībā uz Kopienas finansētām investīcijām dalība projektu un piegāžu konkursos visām fiziskām un juridiskām personām, kas ir dalībvalstu vai šo zemju un teritoriju pilsoņi, ir atklāta un ar vienādiem nosacījumiem.

5. Dalībvalstu attiecībās ar zemēm un teritorijām pilsoņu un sabiedrību tiesības veikt uzņēmējdarbību bez diskriminācijas regulē noteikumi un procedūras, ko paredz nodaļa par tiesībām veikt uzņēmējdarbību, ja vien saskaņā ar 187. pantu nav pieņemti īpaši noteikumi.

184. pants (bijušais 133. pants)

1. Saskaņā ar šā Līguma noteikumiem, kas paredz dalībvalstīm savstarpēji atcelt muitas nodevas, dalībvalstis aizliedz ievedmuitas nodevas precēm, kuru izcelsme ir zemēs un teritorijās.

2. Saskaņā ar 25. pantu aizliedz ievedmuitas nodevas precēm, kuras zemēs vai teritorijās ieved no dalībvalstīm vai no citām zemēm vai teritorijām.

3. Šīs zemes un teritorijas tomēr var uzlikt muitas nodevas, kas vajadzīgas to attīstībai un industrializācijai vai arī papildina to budžetu kā fiskālas nodevas.

Iepriekšējā punktā minētās nodevas nedrīkst pārsniegt to nodevu līmeni, kuras uzliek ražojumu importam no tās dalībvalsts, ar kuru attiecīgā zeme vai teritorija uztur īpašas attiecības.

4. Šā panta 2. punkts neattiecas uz tām zemēm un teritorijām, kas īpašu starptautisku saistību dēļ jau piemēro muitas tarifus bez diskriminācijas.

5. Muitas nodevu grozījumi vai jaunu muitas nodevu ieviešana precēm, ko importē šajās zemēs un teritorijās, ne juridiski, ne faktiski nedrīkst izraisīt nekādu tiešu vai netiešu diskrimināciju dažādu dalībvalstu precēm.

185. pants (bijušais 134. pants)

Ja pēc tam, kad piemērots 184. panta 1. punkts, ievedmuita, ko kāda zeme vai teritorija uzliek precēm no trešās valsts, rada novirzes tirdzniecības plūsmās, kaitējot kādai dalībvalstij, šī dalībvalsts var lūgt Komisiju, lai tā citām dalībvalstīm iesaka vajadzīgos pasākumus, kas labotu stāvokli.

186. pants (bijušais 135. pants)

Noteikumus, kas attiecas uz veselības aizsardzību, valsts drošību vai sabiedrisko kārtību, brīvu to darba ņēmēju pārvietošanos, kas no zemēm un teritorijām ierodas dalībvalstīs, kā arī to darba ņēmēju pārvietošanos, kas no dalībvalstīm ierodas zemēs un teritorijās, regulē nolīgumi, ko noslēdz un pēc tam vienprātīgi apstiprina dalībvalstis.

187. pants (bijušais 136. pants)

Padome, pamatojoties uz pieredzi, ko tā guvusi Kopienas asociācijā ar šīm zemēm un teritorijām, un pamatojoties uz Līgumā izklāstītajiem principiem, ar vienprātīgu lēmumu pieņem noteikumus attiecībā uz formu un procedūru, kā Kopiena asociē šīs zemes un teritorijas.

188. pants (bijušais 136.a pants)

Šā Līguma 182. līdz 187. pants attiecas uz Grenlandi, ņemot vērā īpašos noteikumus par Grenlandi, kas ietverti šim Līgumam pievienotā Protokolā par īpašiem noteikumiem attiecībā uz Grenlandi.

PIEKTĀ DAĻA

KOPIENAS IESTĀDES

I SADAĻA

Noteikumi par iestādēm

1. NODAĻA

Iestādes

1. iedaļa

Eiropas Parlaments

189. pants (bijušais 137. pants)

Eiropas Parlaments, kurā ir pārstāvji, ko ievēlējušas Kopienā apvienoto valstu tautas, īsteno pilnvaras, kuras tam piešķir šis Līgums.

Eiropas Parlamenta locekļu skaits nepārsniedz septiņus simtus.

190. pants (bijušais 138. pants)

1. Kopienā apvienoto valstu tautu pārstāvjus Eiropas Parlamentā ievēl vispārējās tiešās vēlēšanās.

2. Dalībvalstīs ievēlēto pārstāvju skaits ir šāds:

Beļģija	25
Dānija	16
Vācija	99
Grieķija	25
Spānija	64
Francija	87
Īrija	15
Itālija	87
Luksemburga	6
Nīderlande	31
Austrija	21
Portugāle	25
Somija	16
Zviedrija	22
Apvienotā Karaliste	87.

Ja šo punktu groza, katrā dalībvalstī ievēlēto pārstāvju skaitam jānodrošina Kopienā apvienoto tautu pienācīga pārstāvība.

3. Pārstāvjus ievēl uz pieciem gadiem.

4. Eiropas Parlaments izstrādā priekšlikumu par vispārējām tiešām vēlēšanām saskaņā ar vienotu procedūru visās dalībvalstīs vai saskaņā ar visām dalībvalstīm kopīgiem principiem.

Saņēmusi piekrišanu no Eiropas Parlamenta, kas pieņem lēmumu ar visu savu locekļu balsu vairākumu, Padome vienprātīgi pieņem attiecīgus noteikumus un iesaka dalībvalstīm tos pieņemt saskaņā ar katras valsts konstitucionālajām prasībām.

5. Eiropas Parlaments, saņēmis Komisijas atzinumu, kā arī apstiprinājumu, ko Padome pieņēmusi vienprātīgi, pieņem noteikumus un vispārīgus nosacījumus, kas regulē Parlamenta locekļu pienākumu izpildi.

191. pants (bijušais 138.a pants)

Politiskas partijas Eiropas līmenī ir svarīgas kā Savienības integrācijas faktors. Tās veicina Eiropas apziņu un Eiropas Savienības pilsoņu politiskās gribas izpausmi.

192. pants (bijušais 138.b pants)

Ciktāl tas paredzēts šajā Līgumā, Eiropas Parlaments piedalās Kopienas tiesību aktu pieņemšanā, īstenojot pilnvaras, ko paredz 251. un 252. pantā noteiktā procedūra, kā arī dodot piekrišanu vai sniedzot konsultatīvus atzinumus.

Eiropas Parlaments ar sava vairākuma lēmumu var Komisijai lūgt attiecīgus priekšlikumus par jautājumiem, attiecībā uz kuriem pēc Eiropas Parlamenta apsvērumiem ir vajadzīgi jauni Kopienas tiesību akti, lai īstenotu šo Līgumu.

193. pants (bijušais 138.c pants)

Pildot savus pienākumus, Eiropas Parlaments pēc savu locekļu ceturtdaļas lūguma var izveidot pagaidu Izmeklēšanas komiteju, lai – neskarot pilnvaras, ko šis Līgums piešķir citām iestādēm – izskatītu pārkāpumus vai kļūdas, kas pieļautas, īstenojot Kopienas tiesību aktus, izņemot gadījumus, kad pārbaudāmos faktus izskata kāda tiesa un kamēr ir iespējama tiesvedība attiecīgajā lietā.

Pagaidu Izmeklēšanas komiteja beidz pastāvēt, kad tā iesniegusi ziņojumu.

Sīki izstrādātus noteikumus par to, kā īstenot izmeklēšanas tiesības, nosaka Eiropas Parlaments, Padome un Komisija, savstarpēji vienojoties.

194. pants (bijušais 138.d pants)

Jebkuram Eiropas Savienības pilsonim, kā arī jebkurai fiziskai personai, kas pastāvīgi dzīvo kādā dalībvalstī, vai juridiskai personai, kam ir juridiskā adrese kādā dalībvalstī, ir tiesības

individuāli vai arī kopā ar citiem pilsoņiem vai personām iesniegt lūgumrakstus Eiropas Parlamentā par jautājumiem, kas ir Kopienas kompetencē un kas tieši skar šo pilsoni vai personu.

195. pants (bijušais 138.e pants)

1. Eiropas Parlaments ieceļ vidutāju, kas ir pilnvarots no jebkura Eiropas Savienības pilsoņa vai fiziskas personas, kura pastāvīgi dzīvo kādā dalībvalstī, vai no juridiskas personas, kuras juridiskā adrese ir kādā dalībvalstī, pieņemt sūdzības par Kopienas iestāžu kļūdām, neattiecinot to uz kļūdām, ko izdarījusi Tiesa un Pirmās instances tiesa, pildot tiesu iestādes pienākumus.

Vidutājs saskaņā ar saviem pienākumiem vai nu pēc paša ierosmes, vai, pamatojoties uz sūdzībām, kas iesniegtas viņam tieši vai arī ar Eiropas Parlamenta locekļa starpniecību, izskata sūdzības, kuras uzskata par pamatotām, izņemot gadījumus, ja pārbaudāmie fakti ir izskatīti tiesā vai arī tos izskata tiesa. Ja vidutājs konstatē kļūdu, viņš par šo jautājumu ziņo attiecīgai iestādei, kurai ir trīs mēneši laika, lai savu viedokli darītu zināmu vidutājam. Tad vidutājs nodod ziņojumu Eiropas Parlamentam un attiecīgai iestādei. Personai, kas iesniegusi sūdzību, dara zināmu šādas izmeklēšanas iznākumu.

Vidutājs ik gadu iesniedz Eiropas Parlamentam pārskatu par izmeklēšanu iznākumu.

2. Pēc Eiropas Parlamenta ievēlēšanas uz tā pilnvaru laiku ieceļ vidutāju. Vidutāju var iecelt atkārtoti.

Tiesa pēc Eiropas Parlamenta lūguma var atlaist vidutāju, ja viņš vairs neatbilst nosacījumiem, ko prasa viņa pienākumi, vai arī viņš izdarījis smagu pārkāpumu.

3. Pildot pienākumus, vidutājs ir pilnīgi neatkarīgs. Pildot pienākumus, viņš ne no viena nelūdz un nepieņem norādījumus. Amata pilnvaru laikā vidutājs nedrīkst uzņemties nekādu citu algotu vai nealgotu darbu.

4. Eiropas Parlaments, saņēmis Komisijas atzinumu, kā arī apstiprinājumu, ko Padome pieņēmusi ar kvalificētu balsu vairākumu, pieņem regulas un vispārējus nosacījumus, kas regulē vidutāja pienākumu izpildi.

196. pants (bijušais 139. pants)

Eiropas Parlaments sanāk gadskārtējās sesijās. Tas bez īpaša paziņojuma sanāk marta otrajā otrdienā.

Eiropas Parlaments var sanākt ārkārtas sesijā pēc savu locekļu vairākuma lūguma, kā arī pēc Padomes vai pēc Komisijas lūguma.

197. pants (bijušais 140. pants)

Eiropas Parlaments no savu locekļu vidus ievēl priekšsēdētāju un prezidiju. Komisijas locekļi var piedalīties visās sēdēs, un viņi var izteikties Komisijas vārdā, ja ir izteikuši tādu vēlēšanos.

Komisija mutiski vai rakstiski atbild uz jautājumiem, ko tai iesniedz Eiropas Parlaments vai tā locekļi.

Eiropas Parlaments uzklausa Padomi saskaņā ar nosacījumiem, ko Padome paredzējusi savā reglamentā.

198. pants (bijušais 141. pants)

Ja vien šis Līgums neparedz citādu procedūru, Eiropas Parlaments pieņem lēmumu ar absolūtu nodoto balsu vairākumu.

Kvorumu nosaka reglaments.

199. pants (bijušais 142. pants)

Eiropas Parlaments ar vairākuma lēmumu pieņem reglamentu.

Eiropas Parlamenta sēžu protokolus publicē tā, kā paredz tā reglaments.

200. pants (bijušais 143. pants)

Eiropas Parlaments atklātā sēdē apspriež gadskārtējo pārskata ziņojumu, ko iesniedz Komisija.

201. pants (bijušais 144. pants)

Ja apspriešanai ir iesniegts priekšlikums izteikt neuzticību Komisijai, Eiropas Parlaments par to balso ne agrāk kā trīs dienas pēc tā iesniegšanas un vienīgi atklātā balsojumā.

Ja Eiropas Parlaments priekšlikumu izteikt neuzticību pieņem ar divām trešdaļām balsu, ko nodevis Eiropas Parlamenta locekļu vairākums, visa Komisija atkāpjas no amata. Komisijas locekļi turpina veikt kārtējos pienākumus, kamēr viņus nomaina saskaņā ar 214. pantu. Šādā gadījumā amata pilnvaru laiks tiem Komisijas locekļiem, kas iecelti viņu vietā, beidzas dienā, kad būtu beidzies tās Komisijas pilnvaru laiks, kura ir atkāpusies.

2. iedaļa

Padome

202. pants (bijušais 145. pants)

Lai nodrošinātu šajā Līgumā izvirzīto mērķu sasniegšanu, Padome saskaņā ar šo Līgumu

– nodrošina dalībvalstu vispārējās ekonomikas politikas koordināciju;
– ir tiesīga pieņemt lēmumus;
– ar tās pieņemtiem tiesību aktiem pilnvaro Komisiju īstenot Padomes izstrādātus noteikumus.

Padome var izvirzīt noteiktas prasības, kas attiecas uz šo pilnvaru īstenošanu. Īpašos gadījumos Padome var arī paturēt tiesības tieši īstenot izpildvaru. Šīm procedūrām jāsaskan ar principiem

un noteikumiem, ko Padome pēc Komisijas priekšlikuma, saņēmusi Eiropas Parlamenta atzinumu, iepriekš pieņēmusi ar vienprātīgu lēmumu.

203. pants (bijušais 146. pants)

Padomē no katras valsts ir pa vienam pārstāvim ministra līmenī, kas pilnvarots uzņemties saistības šīs dalībvalsts valdības vārdā.

Priekšsēdētāja amatu pēc kārtas ieņem visas Komisijā pārstāvētās dalībvalstis uz sešiem mēnešiem tādā secībā, kādu Padome apstiprina ar vienprātīgu lēmumu.

204. pants (bijušais 147. pants)

Padome sanāk, ja to sasauc tās priekšsēdētājs pēc paša ierosmes vai arī pēc kāda tās locekļa vai Komisijas lūguma.

205. pants (bijušais 148. pants)

1. Ja vien šis Līgums neparedz citādu procedūru, Padome pieņem lēmumus ar tās locekļu balsu vairākumu.

2. Kad Padomei jāpieņem lēmums ar kvalificētu balsu vairākumu, tās locekļu balsis vērtē šādi:

Beļģija	5
Dānija	3
Vācija	10
Grieķija	5
Spānija	8
Francija	10
Īrija	3
Itālija	10
Luksemburga	2
Nīderlande	5
Austrija	4
Portugāle	5
Somija	3
Zviedrija	4
Apvienotā Karaliste	10.

Lai Padome pieņemtu lēmumus, vajag vismaz

– 62 balsis “par”, ja šis Līgums paredz pieņemt lēmumu pēc Komisijas priekšlikuma;
– 62 balsis “par”, ko nodevuši vismaz 10 locekļi – pārējos gadījumos.

3. Klātesošu vai pārstāvētu locekļu atturēšanās neliedz Padomei pieņemt lēmumus, kuriem vajadzīga vienprātība.

206. pants (bijušais 150. pants)

Katru Padomes locekli var pilnvarot balsot tikai viena cita locekļa vārdā.

207. pants (bijušais 151. pants)

1. Komiteja, kurā ir dalībvalstu pastāvīgie pārstāvji, atbild par Padomes darba sagatavošanu un Padomes doto uzdevumu izpildi. Gadījumos, kas paredzēti Padomes reglamentā, komiteja var pieņemt lēmumus par procedūru.

2. Padomei palīdz Ģenerālsekretariāts, ko vada ģenerālsekretārs – Augstais pārstāvis kopējās ārpolitikas un drošības politikas jautājumos, kam palīdz ģenerālsekretāra vietnieks, kurš atbild par Ģenerālsekretariāta darbu. Ģenerālsekretāru un ģenerālsekretāra vietnieku ieceļ Padome ar vienprātīgu lēmumu.

Padome pieņem lēmumu par Ģenerālsekretariāta uzbūvi.

3. Padome pieņem savu reglamentu.

Lai piemērotu 255. panta 3. punktu, Padome šajā reglamentā paredz nosacījumus, ar kādiem Padomes dokumenti ir pieejami atklātībai. Šā punkta sakarā Padome nosaka tos gadījumus, kuros jāuzskata, ka tā pieņem lēmumu likumdevējas statusā, lai šajos gadījumos dokumenti būtu brīvāk pieejami, tomēr nemazinot lēmumu pieņemšanas procesa efektivitāti. Kad Padome pieņem lēmumu likumdevējas statusā, balsojuma rezultātus un balsojuma skaidrojumus, kā arī protokolā ietvertos paziņojumus noteikti dara zināmus atklātībai.

208. pants (bijušais 152. pants)

Padome var lūgt, lai Komisija veic tādu izpēti, kādu Padome uzskata par vēlamu kopīgo mērķu sasniegšanai, un iesniedz padomei attiecīgus priekšlikumus.

209. pants (bijušais 153. pants)

Padome, saņēmusi Komisijas atzinumu, pieņem noteikumus šajā Līgumā paredzēto komiteju darbības reglamentēšanai.

210. pants (bijušais 154. pants)

Padome ar kvalificētu balsu vairākumu nosaka algas, pabalstus un pensijas Komisijas priekšsēdētājam un locekļiem, kā arī Tiesas priekšsēdētājam, tiesnešiem, ģeneráladvokātam un sekretāram. Padome tāpat ar kvalificētu balsu vairākumu nosaka arī citus maksājumus, kas paredzēti kā atlīdzība par darbu.

3. iedaļa

Komisija

211. pants (bijušais 155. pants)

Lai nodrošinātu pareizu kopējā tirgus darbību un attīstību, Komisija

– nodrošina to, ka piemēro šo Līgumu un īsteno pasākumus, ko saskaņā ar šo Līgumu ir noteikušas iestādes;
– izstrādā ieteikumus vai sniedz atzinumus par šajā Līgumā ietvertiem jautājumiem, ja Līgums to skaidri paredz vai ja Komisija uzskata to par vajadzīgu;
– izmanto patstāvīgas lēmējtiesības un piedalās Padomes un Eiropas Parlamenta tiesību aktu sagatavošanā, kā to paredz šis Līgums;
– īsteno pilnvaras, ko Komisijai piešķīrusi Padome tās pieņemto noteikumu īstenošanai.

212. pants (bijušais 156. pants)

Komisija katru gadu vismaz vienu mēnesi pirms Eiropas Parlamenta sesijas sākuma publicē pārskata ziņojumu par Kopienas darbību.

213. pants (bijušais 157. pants)

1. Komisijā ir divdesmit locekļi, kurus izraugās, pamatojoties uz viņu vispārējo kompetenci, un kuru neatkarība nav apšaubāma.

Padome ar vienprātīgu lēmumu var mainīt Komisijas locekļu skaitu.

Par Komisijas locekļiem var būt tikai dalībvalstu pilsoņi. Komisijā jābūt vismaz vienam pilsonim no katras dalībvalsts, tomēr ne vairāk kā diviem Komisijas locekļiem drīkst būt vienas un tās pašas valsts pilsonība.

2. Komisijas locekļi pilda pienākumus pilnīgi neatkarīgi un Kopienas vispārējās interesēs.

Pildot pienākumus, viņi nelūdz un nepieņem nevienas valdības vai citas struktūras norādījumus. Viņi atturas no jebkuras rīcības, kas nav saderīga ar viņu pienākumiem. Visas dalībvalstis apņemas ievērot šo principu un nemēģināt ietekmēt Komisijas locekļus, kad viņi veic amata pienākumus.

Komisijas locekļi amata pilnvaru laikā nedrīkst veikt nekādu citu algotu vai nealgotu darbu. Stājoties amatā, viņi svinīgi solās, ka gan pilnvaru laikā, gan vēlāk viņi ievēros amata uzliktos pienākumus, jo īpaši pienākumu izturēties godīgi un apdomīgi attiecībā uz dažu amatu un priekšrocību pieņemšanu pēc tam, kad viņu pilnvaras ir beigušās. Šo pienākumu neievērošanas gadījumā Tiesa pēc Padomes vai Komisijas lūguma var noteikt, ka attiecīgo Komisijas locekli atkarībā no apstākļiem atlaiž saskaņā ar 216. pantu, vai arī viņam atņem tiesības uz pensiju vai citām priekšrocībām.

214. pants (bijušais 158. pants)

1. Komisijas locekļus saskaņā ar 2. punktā paredzēto procedūru ieceļ uz pieciem gadiem, vajadzības gadījumā ievērojot 201. pantu.

Viņus var iecelt amatā atkārtoti.

2. Dalībvalstu valdības, savstarpēji vienojoties, izvirza kandidātu Komisijas priekšsēdētāja amatam; šo kandidatūru apstiprina Eiropas Parlaments.

Dalībvalstu valdības, vienojoties ar izvirzīto priekšsēdētāja kandidātu, izvirza kandidātus pārējo Komisijas locekļu amatiem.

Par izvirzīto Komisijas priekšsēdētāja kandidātu un pārējiem Komisijas locekļu kandidātiem Eiropas Parlaments balso kopumā. Kad Eiropas Parlaments priekšsēdētāju un pārējos Komisijas locekļus apstiprinājis, viņus ieceļ amatā, savstarpēji vienojoties dalībvalstu valdībām.

215. pants (bijušais 159. pants)

Izņemot parastas nomaiņas vai nāves gadījumus, Komisijas locekļu pienākumi beidzas, kad viņi atkāpjas vai viņus atlaiž no amata.

Savstarpēji vienojoties dalībvalstu valdībām, šādā brīvā amata vietā uz atlikušo locekļa amata pilnvaru laiku ieceļ jaunu Komisijas locekli. Padome var vienprātīgi pieņemt lēmumu par to, ka brīvajā amata vietā nav jāieceļ jauns loceklis.

Priekšsēdētāja atkāpšanās, atlaišanas vai nāves gadījumā viņu nomaina uz atlikušo amata pilnvaru laiku. Priekšsēdētāja nomaiņai piemēro 214. panta 2. punktā paredzēto procedūru.

Izņemot gadījumus, kad Komisijas locekļus atlaiž no amata saskaņā ar 216. pantu, viņi paliek amatā līdz nomaiņai.

216. pants (bijušais 160. pants)

Ja kāds Komisijas loceklis vairs neatbilst nosacījumiem, kas vajadzīgi pienākumu izpildei, vai ja viņš izdarījis smagu pārkāpumu, Tiesa pēc Padomes vai Komisijas lūguma var viņu atlaist no amata.

217. pants (bijušais 161. pants)

Komisija no savu locekļu vidus var iecelt vienu vai divus priekšsēdētāja vietniekus.

218. pants (bijušais 162. pants)

1. Padome un Komisija apspriežas un, savstarpēji vienojoties, nosaka sadarbības formas.

2. Komisija pieņem savu reglamentu, lai nodrošinātu to, ka gan tā, gan tās struktūrvienības darbojas saskaņā ar šo Līgumu. Tā nodrošina, ka reglaments tiek publicēts.

219. pants (bijušais 163. pants)

Komisija strādā tās priekšsēdētāja politiskā vadībā. Komisija pieņem lēmumu ar tās locekļu balsu vairākumu; viņu skaits noteikts 213. pantā.

Komisija ir tiesīga lemt tikai tad, ja ir klāt reglamentā paredzētais locekļu skaits.

4. iedaļa

Tiesa

220. pants (bijušais 164. pants)

Tiesa nodrošina tiesiskumu šā Līguma interpretēšanā un piemērošanā.

221. pants (bijušais 165. pants)

Tiesā ir 15 tiesneši.

Tiesa lietas izspriež plenārsēdēs. Tā var arī veidot palātas ar trim, pieciem vai septiņiem tiesnešiem katrā, vai nu lai veiktu attiecīgu provizorisku izmeklēšanu, vai lai izskatītu noteiktu kategoriju lietas saskaņā ar šajā nolūkā izstrādātiem noteikumiem.

Tiesa lietas izspriež plenārsēdē, ja to lūdz dalībvalsts vai Kopienas iestāde, kas ir puse tiesas prāvā.

Pēc Tiesas lūguma Padome ar vienprātīgu lēmumu var palielināt tiesnešu skaitu un veikt vajadzīgos pielāgojumus šā panta otrajā un trešajā daļā, kā arī 223. panta otrajā daļā.

222. pants (bijušais 166. pants)

Tiesai palīdz astoņi ģenerāladvokāti. Tomēr laikā no 1995. gada 1. janvāra līdz 2000. gada 6. oktobrim ieceļ devīto ģenerāladvokātu.

Ģenerāladvokāta pienākums ir, ievērojot pilnīgu objektivitāti un neatkarību, kā arī lai palīdzētu Tiesai veikt 220. pantā izvirzītos uzdevumus, atklātā tiesas sēdē izteikt pamatotus argumentus lietās, kas nodotas izskatīšanai Tiesā.

Pēc Tiesas lūguma Padome ar vienprātīgu lēmumu var palielināt ģenerāladvokātu skaitu un veikt vajadzīgos pielāgojumus 223. panta trešajā daļā.

223. pants (bijušais 167. pants)

Tiesnešus un ģenerāladvokātus izraugās no tādu personu vidus, kuru neatkarība nav apšaubāma un kuras atbilst prasībām attiecībā uz tiesnešu augstākajiem amatiem savās valstīs, vai kas ir juristi ar atzītu kompetenci; viņus uz sešiem gadiem amatā ieceļ dalībvalstu valdības, savstarpēji vienojoties.

Ik pēc trijiem gadiem tiesnešus daļēji nomaina. Pārmaiņus nomaina pa astoņiem un septiņiem tiesnešiem.

Ik pēc trijiem gadiem ģenerāladvokātus daļēji nomaina. Ikreiz nomaina četrus ģenerāladvokātus.

Tiesnešus un ģenerāladvokātus, kas atstāj amatu, var iecelt amatā atkārtoti. Tiesneši uz trijiem gadiem no sava vidus ievēl Tiesas priekšsēdētāju. Viņu var ievēlēt atkārtoti.

224. pants (bijušais 168. pants)

Tiesa ieceļ sekretāru un pieņem noteikumus, kas reglamentē viņa pienākumus.

225. pants (bijušais 168.a pants)

1. Tiesai izveido Pirmās instances tiesu, kuras jurisdikcijā ir izskatīt un izlemt pirmajā instancē dažu kategoriju lietas, ko nosaka atbilstīgi 2. punktā paredzētajiem nosacījumiem; par tās nolēmumiem apelāciju Tiesā var iesniegt vienīgi par tiesību jautājumiem un saskaņā ar Statūtos paredzētiem nosacījumiem. Pirmās instances tiesas kompetencē nav izskatīt un izlemt jautājumus, kas iesniegti saskaņā ar 234. pantu, lai saņemtu prejudiciālu nolēmumu.

2. Padome pēc Tiesas lūguma, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu un Komisiju, vienprātīgi nosaka 1. punktā minētās sūdzību kategorijas, kā arī Pirmās Instances tiesas sastāvu, kā arī pieņem vajadzīgos pielāgojumus un papildu noteikumus Tiesas Statūtos. Ja vien Padome nenolemj ko citu, uz Pirmās Instances tiesu attiecas šā Līguma noteikumi par Tiesu, jo īpaši Protokols par Tiesas Statūtiem.

3. Pirmās instances tiesas locekļus izraugās tādu personu vidus, kuru neatkarība nav apšaubāma un kuras atbilst prasībām attiecībā uz tiesnešu amatiem; viņus uz sešiem gadiem amatā ieceļ dalībvalstu valdības, savstarpēji vienojoties. Tiesas sastāvu daļēji atjauno ik pēc trijiem gadiem. Tiesas locekļus, kas atstāj amatu, var iecelt amatā atkārtoti.

4. Pirmās instances tiesa ar Tiesas piekrišanu izstrādā savu reglamentu. Šim reglamentam vajadzīgs vienprātīgs Padomes apstiprinājums.

226. pants (bijušais 169. pants)

Ja Komisija uzskata, ka dalībvalsts nav izpildījusi kādu šajā Līgumā paredzētu pienākumu, tā sniedz argumentētu atzinumu par attiecīgo jautājumu, vispirms dodot attiecīgai valstij iespēju iesniegt savus apsvērumus.

Ja attiecīgā valsts Komisijas noteiktajā termiņā neizpilda šā atzinuma prasības, Komisija var griezties Tiesā.

227. pants (bijušais 170. pants)

Dalībvalsts, kas uzskata, ka cita dalībvalsts nav izpildījusi kādu šajā Līgumā paredzētu pienākumu, var griezties Tiesā.

Pirms dalībvalsts griežas Tiesā sakarā ar citas dalībvalsts iespējamu šajā Līgumā paredzēta pienākuma pārkāpumu, tai jāgriežas Komisijā.

Komisija sniedz pamatotu atzinumu, vispirms dodot visām iesaistītām valstīm iespēju gan mutiski, gan rakstiski izteikt viedokli un apsvērumus par otras puses viedokli.

Ja Komisija nav sniegusi atzinumu trijos mēnešos pēc dienas, kad tai nodots attiecīgais jautājums, atzinuma trūkums neliedz griezties Tiesā.

228. pants (bijušais 171. pants)

1. Ja Tiesa konstatē, ka dalībvalsts nav izpildījusi kādu šajā Līgumā paredzētu pienākumu, šai valstij jāveic pasākumi, kas vajadzīgi Tiesas nolēmuma izpildei.

2. Ja Komisija atzīst, ka attiecīgā dalībvalsts nav veikusi šādus pasākumus, tā, vispirms dodot šai valstij iespēju iesniegt apsvērumus, sniedz pamatotu atzinumu, norādot jautājumus, kuros attiecīgā dalībvalsts nav ievērojusi Tiesas nolēmumu.

Ja attiecīgā dalībvalsts neveic vajadzīgos pasākumus, lai Komisijas noteiktajā termiņā izpildītu Tiesas nolēmumu, Komisija var griezties Tiesā. Tādā gadījumā tā norāda sodanaudu vai kavējuma naudu, kas jāmaksā attiecīgajai dalībvalstij un ko Komisija konkrētajos apstākļos uzskata par piemērotu.

Ja Tiesa konstatē, ka attiecīgā dalībvalsts nav ievērojusi tās nolēmumu, tā var šai valstij uzlikt sodanaudu vai kavējuma naudu.

Šī procedūra neskar 227. pantu.

229. pants (bijušais 172. pants)

Regulas, ko saskaņā ar šo Līgumu pieņem Eiropas Parlaments kopā ar Padomi, kā arī Padome, var piešķirt Tiesai neierobežotu jurisdikciju attiecībā uz šajās regulās paredzētajām sankcijām.

230. pants (bijušais 173. pants)

Tiesa izskata jautājumus par to, cik likumīgi ir Eiropas Parlamenta un Padomes kopīgi pieņemtie tiesību akti, kā arī Padomes, Komisijas un ECB pieņemtie tiesību akti, izņemot ieteikumus un atzinumus, kā arī tādus Eiropas Parlamenta tiesību aktus, kas pieņemti, lai radītu tiesiskas sekas *vis-a-vis* trešām personām.

Šajā nolūkā Tiesas jurisdikcijā ir kādas dalībvalsts, Padomes vai Komisijas ierosinātas lietas par kompetences trūkumu, būtiskiem procedūras noteikumu pārkāpumiem, šā Līguma vai jebkuru ar tā piemērošanu saistītu tiesību normu pārkāpumiem, kā arī lietas par pilnvaru nepareizu izmantošanu.

Tiesas jurisdikcijā ar tādiem pašiem nosacījumiem ir lietas, ko savu prerogatīvu aizsardzības nolūkā ierosina Eiropas Parlaments, Revīzijas palāta un ECB.

Jebkura fiziska vai juridiska persona ar tiem pašiem nosacījumiem var griezties Tiesā par lēmumu, kas adresēts šai personai, vai par lēmumu, kas - kaut arī regulas vai lēmuma formā adresēts citai personai - tomēr šo personu skar tieši un individuāli.

Lietas, ko paredz šis pants, atkarībā no apstākļiem jāierosina divos mēnešos pēc tam, kad tiesību akts publicēts vai darīts zināms attiecīgai personai vai, ja tas nenotiek, tad no dienas, kad tas šai personai kļuvis zināms.

231. pants (bijušais 174. pants)

Ja lieta ir pamatota, Tiesa attiecīgo tiesību aktu pasludina par spēkā neesošu.

Pasludinot regulu par spēkā neesošu, Tiesa, ja uzskata par vajadzīgu, nosaka, kuras no šīs regulas sekām jāuzskata par spēkā esošām.

232. pants (bijušais 175. pants)

Ja Eiropas Parlaments, Padome vai Komisija nepieņem lēmumu, tādējādi pārkāpjot šo Līgumu, dalībvalstis un citas Kopienas iestādes var griezties Tiesā, lai konstatētu šo pārkāpumu.

Šāda rīcība ir pieļaujama vienīgi tad, ja iestāde vispirms ir aicināta pieņemt attiecīgo lēmumu. Ja divos mēnešos pēc uzaicinājuma attiecīgā iestāde nav formulējusi savu nostāju, sūdzību var iesniegt nākamos divos mēnešos.

Jebkura fiziska vai juridiska persona atbilstīgi iepriekšējās panta daļās izklāstītajiem nosacījumiem var griezties Tiesā sakarā ar to, ka Kopienas iestāde nav adresējusi šai personai kādu tiesību aktu, izņemot ieteikumus vai atzinumus.

Tiesas jurisdikcijā ar tādiem pašiem nosacījumiem ir lietas, ko ierosina ECB jomās, kas ir tās kompetencē, kā arī lietas, kas ierosinātas pret ECB.

233. pants (bijušais 176. pants)

Iestādei vai iestādēm, kuru pieņemtie akti ir pasludināti par spēkā neesošiem vai kuru bezdarbība ir atzīta par tādu, kas ir pretrunā šim Līgumam, ir jāveic vajadzīgie pasākumi, lai pildītu Tiesas nolēmumu.

Šis pienākums neiespaido tos pienākumus, kas saistīti ar 288. panta otrās daļas piemērošanu.

Šis pants attiecas arī uz ECB.

234. pants (bijušais 177. pants)

Tiesas jurisdikcijā ir sniegt prejudiciālus nolēmumus par

a) šā Līguma interpretāciju;

b) Kopienas iestāžu un ECB tiesību aktu spēkā esamību un interpretāciju;

c) ar Padomes lēmumu dibinātu struktūru statūtu interpretāciju, ja minētie Statūti to paredz.

Ja šādu jautājumu ierosina kādas dalībvalsts tiesā, šī tiesa, ja tā uzskata, ka ir vajadzīgs Tiesas lēmums par šo jautājumu, lai šī tiesa varētu pieņemt nolēmumu, var lūgt, lai Tiesa sniedz nolēmumu par šo jautājumu.

Ja šādu jautājumu ierosina par lietu, ko izskata dalībvalsts tiesa, kuras lēmumus saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību sistēmu nevar pārsūdzēt, tad šai dalībvalsts tiesai jāgriežas Tiesā.

235. pants (bijušais 178. pants)

Tiesas jurisdikcijā ir domstarpības par kaitējuma atlīdzināšanu, ko paredz 288. panta otrā daļa.

236. pants (bijušais 179. pants)

Ievērojot ierobežojumus un nosacījumus, ko paredz Amatpersonu nolikums vai Nodarbinātības nosacījumi, Tiesas jurisdikcijā ir visas domstarpības starp Kopienu un tās darbiniekiem.

237. pants (bijušais 180. pants)

Tiesas jurisdikcijā ir domstarpības, kas attiecas uz

a) to, kā dalībvalstis pilda Eiropas Investīciju bankas Statūtu uzliktos pienākumus. Šajā sakarā bankas Direktoru padomei ir pilnvaras, kas Komisijai piešķirtas ar 226. pantu;
b) Eiropas Investīciju bankas Valdes paredzētiem pasākumiem. Šajā sakarā jebkura dalībvalsts, Komisija vai bankas Direktoru padome var ierosināt lietu, ņemot vērā 230. pantā izklāstītos nosacījumus;
c) Eiropas Investīciju bankas Direktoru padomes paredzētiem pasākumiem. Par šādiem pasākumiem lietas var ierosināt vienīgi dalībvalsts vai Komisija, ņemot vērā 230. pantā izklāstītos nosacījumus un vienīgi tāpēc, ka – paredzot šādus pasākumus – nav ievērota bankas Statūtu 21. panta 2., 5., 6. un 7. punktā noteiktā procedūra;
d) to, kā valstu centrālās bankas pilda šā Līguma un ECBS Statūtu uzliktos pienākumus. Šajā sakarā ECB Padomes pilnvaras attiecībā pret valstu centrālajām bankām ir tādas pašas kā tās, kas ar 226. pantu piešķirtas Komisijai attiecībā pret dalībvalstīm. Ja Tiesa konstatē, ka valsts centrālā banka nav izpildījusi kādu šajā Līgumā paredzētu pienākumu, attiecīgajai bankai jāveic vajadzīgie pasākumi, lai pildītu Tiesas nolēmumu.

238. pants (bijušais 181. pants)

Tiesas jurisdikcijā ir sniegt nolēmumus saskaņā ar visām domstarpību izšķiršanas klauzulām, kas ietvertas publisko tiesību vai privāttiesību līgumos, ko noslēgusi Kopiena vai kas noslēgti tās vārdā.

239. pants (bijušais 182. pants)

Tiesas jurisdikcijā ir visas dalībvalstu domstarpības, kas attiecas uz šā Līguma priekšmetu, ja šis jautājums tiek iesniegts Tiesai saskaņā ar pušu īpašu vienošanos.

240. pants (bijušais 183. pants)

Domstarpības, kurās viena puse ir Kopiena, tāpat ir dalībvalstu tiesu jurisdikcijā, izņemot gadījumus, kad šis Līgums paredz Tiesas jurisdikciju.

241. pants (bijušais 184. pants)

Jebkura puse prāvās, kurās izskata Eiropas Parlamenta un Padomes kopīgi pieņemtās regulas, kā arī Padomes, Komisijas vai ECB pieņemtās regulas, var atsaukties uz 230. panta otrajā daļā izklāstītajiem iemesliem, lai Tiesā pierādītu šo regulu nepiemērojamību, kaut arī būtu pagājis 230. panta piektajā daļā noteiktais laiks.

242. pants (bijušais 185. pants)

Lietas izskatīšana Tiesā neaptur attiecīgā akta piemērošanu. Ja attiecīgajos apstākļos Tiesa to uzskata par vajadzīgu, tā tomēr var dot rīkojumu apturēt apstrīdētā akta piemērošanu.

243. pants (bijušais 186. pants)

Tiesa visās tai iesniegtajās lietās var noteikt dažādus pagaidu pasākumus.

244. pants (bijušais 187. pants)

Tiesas nolēmumi ir izpildu dokumenti, ievērojot 256. pantā izklāstītos nosacījumus.

245. pants (bijušais 188. pants)

Tiesas Statūti ir izklāstīti atsevišķā protokolā. Padome pēc Tiesas lūguma, apspriedusies ar Komisiju un Eiropas Parlamentu, ar vienprātīgu lēmumu var grozīt Statūtu III sadaļu.

Tiesa pieņem savu reglamentu. Šim reglamentam vajadzīgs vienprātīgs Padomes apstiprinājums.

5. iedaļa

Revīzijas palāta

246. pants (bijušais 188.a pants)

Revīzijas palāta veic revīziju.

247. pants (bijušais 188.b pants)

1. Revīzijas palātā ir 15 locekļi.

2. Revīzijas palātas locekļus izraugās no personām, kas savās valstīs darbojušās vai darbojas neatkarīgās revīzijas iestādēs vai ir īpaši kvalificētas šim amatam. Viņu neatkarībai ir jābūt neapšaubāmai.

3. Padome, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu, ar vienprātīgu lēmumu uz sešiem gadiem ieceļ Revīzijas palātas locekļus.

Revīzijas palātas locekļus var iecelt atkārtoti. Revīzijas palātas locekļi uz trijiem gadiem no sava vidus ievēl Revīzijas palātas priekšsēdētāju. Priekšsēdētāju var ievēlēt atkārtoti.

4. Revīzijas palātas locekļi pilda pienākumus pilnīgi neatkarīgi un Kopienas vispārējās interesēs.

Pildot pienākumus, viņi nelūdz un nepieņem nevienas valdības vai citas struktūras norādījumus. Viņi atturas no jebkuras rīcības, kas nav saderīga ar viņu pienākumiem.

5. Revīzijas palātas locekļi amata pilnvaru laikā nedrīkst uzņemties nekādu citu algotu vai nealgotu darbu. Stājoties amatā, viņi svinīgi solās, ka gan pilnvaru laikā, gan vēlāk viņi ievēros amata uzliktos pienākumus, jo īpaši pienākumu izturēties godīgi un apdomīgi attiecībā uz dažu amatu un priekšrocību pieņemšanu pēc tam, kad viņu pilnvaras ir beigušās.

6. Izņemot parastas nomaiņas vai nāves gadījumus, Revīzijas palātas locekļa amata pienākumi beidzas, kad viņš atkāpjas no amata vai viņu ar Tiesas lēmumu atlaiž saskaņā ar šā panta 7. punktu.

Uz atlikušo amata pilnvaru laiku brīvajā amata vietā ieceļ jaunu Revīzijas palātas locekli. Izņemot gadījumus, ja Revīzijas palātas locekļus atlaiž, viņi paliek amatā līdz nomaiņai.

7. Revīzijas palātas locekli var atstādināt no amata vai atņemt viņam tiesības uz pensiju vai citām priekšrocībām tikai tad, ja Tiesa pēc Revīzijas palātas lūguma konstatē, ka viņš vairs neatbilst vajadzīgajiem nosacījumiem vai nepilda amata pienākumus.

8. Padome ar kvalificētu balsu vairākumu nosaka Revīzijas palātas priekšsēdētāja un locekļu nodarbinātības nosacījumus, jo īpaši viņu algas, pabalstus un pensijas. Padome tāpat ar kvalificētu balsu vairākumu nosaka citus maksājumus, kas paredzēti kā atlīdzība par darbu.

9. Noteikumi, kas Protokolā par privilēģijām un imunitāti Eiropas Kopienās attiecas uz Tiesas tiesnešiem, attiecas arī uz Revīzijas palātas locekļiem.

248. pants (bijušais 188.c pants)

1. Revīzijas palāta pārbauda visu Kopienas ieņēmumu un izdevumu pārskatus. Tā pārbauda arī visu Kopienas izveidoto struktūru ieņēmumu un izdevumu pārskatus, ciktāl attiecīgais izveides akts neaizliedz šādu pārbaudi.

Revīzijas palāta nodod Eiropas Parlamentam un Padomei deklarāciju par pārskatu ticamību, kā arī par notikušo darījumu likumību un pareizību, un to publicē "Eiropas Kopienu Oficiālajā Vēstnesī".

2. Revīzijas palāta pārbauda, vai visi ieņēmumi ir saņemti un visi izdevumi veikti likumīgi un pareizi, un vai finanšu vadība ir bijusi pareiza. Veicot šādas pārbaudes, tā jo īpaši ziņo par katru pārkāpumu.

Ieņēmumu revīziju veic, pārbaudot gan summas, kas pienākas Kopienai, gan tai faktiski iemaksātās summas.

Izdevumu revīziju veic, pārbaudot gan saistības, gan veiktos maksājumus.

Šīs revīzijas var veikt pirms attiecīgā finanšu gada bilances slēgšanas.

3. Revīzijas veic, pamatojoties uz grāmatvedības dokumentiem, un vajadzības gadījumā uz vietas citās Kopienas iestādēs, jebkurās struktūrās, kas Kopienas vārdā pārvalda ieņēmumus un izdevumus, un dalībvalstīs, tostarp tādu fizisku vai juridisku personu telpās, kas saņem budžeta līdzekļus. Dalībvalstīs revīziju veic saziņā ar attiecīgās valsts revīzijas iestādēm vai, ja tām nav vajadzīgo pilnvaru, ar kompetentiem dalībvalstu dienestiem. Revīzijas palāta un dalībvalstu revīzijas iestādes sadarbojas savstarpējas uzticības garā, tomēr saglabājot savu neatkarību. Minētās iestādes vai dienesti Revīzijas palātai dara zināmu, vai tās paredz piedalīties revīzijā.

Pārējās Kopienas iestādes, jebkuras struktūras, kas Kopienas vārdā pārvalda ienākumus un izdevumus, jebkuras fiziskas vai juridiskas personas, kas saņem budžeta līdzekļus, kā arī dalībvalstu revīzijas iestādes vai, ja tām nav vajadzīgo pilnvaru, kompetenti dalībvalstu dienesti Revīzijas palātai pēc tās lūguma iesniedz visus dokumentus vai informāciju, kas tai vajadzīga, lai veiktu savus uzdevumus.

Attiecībā uz Eiropas Investīciju bankas darbību, pārvaldot Kopienas ieņēmumus un izdevumus, Palātas tiesības piekļūt informācijai, kas ir Bankas rīcībā, regulē nolīgums starp Palātu, Banku un Komisiju. Ja šāda nolīguma nav, Palātai tomēr ir tiesības piekļūt informācijai, kas vajadzīga Bankas pārvaldīto Kopienas izdevumu un ieņēmumu revīzijai.

4. Revīzijas palāta pēc finanšu gada slēgšanas sagatavo gada pārskatu. To nodod citām Kopienas iestādēm un publicē "Eiropas Kopienu Oficiālajā Vēstnesī" kopā ar šo iestāžu atbildēm uz Revīzijas palātas apsvērumiem.

Revīzijas palāta var arī jebkurā laikā iesniegt apsvērumus par konkrētiem jautājumiem īpašu pārskatu formā un iesniegt atzinumus pēc citu Kopienas iestāžu lūguma.

Gada pārskatus, īpašos pārskatus vai atzinumus tā apstiprina ar locekļu balsu vairākumu. Tā palīdz Eiropas Parlamentam un Padomei īstenot to pilnvaras, kas saistītas ar budžeta izpildes kontroli.

2. NODAĻA

Vairākām iestādēm kopīgi noteikumi

249. pants (bijušais 189. pants)

Lai veiktu savu uzdevumu, kā arī saskaņā ar šā Līguma nosacījumiem, Eiropas Parlaments kopā ar Padomi, kā arī Padome un Komisija pieņem regulas, direktīvas un lēmumus, kā arī sniedz ieteikumus vai atzinumus.

Regulas ir vispārpiemērojamas. Tās uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojamas visās dalībvalstīs.

Direktīvas tām dalībvalstīm, kurām tās adresētas, uzliek saistības attiecībā uz sasniedzamo rezultātu, bet ļauj šo valstu varasiestādēm noteikt to sasniegšanas formas un metodes.

Lēmumi uzliek saistības kopumā tiem, kam tie adresēti. Ieteikumi un atzinumi neuzliek saistības.

250. pants (bijušais 189.a pants)

1. Ja saskaņā ar šo Līgumu Padome pieņem lēmumu pēc Komisijas priekšlikuma, tad, lai pieņemtu lēmumu, kas groza šo priekšlikumu, vajadzīga vienprātība, ņemot vērā 251. panta 4. un 5. punktu.

2. Kamēr Padome nav pieņēmusi lēmumu un turpinās Kopienas tiesību akta pieņemšanas procedūra, Komisija var jebkurā laikā grozīt savu priekšlikumu.

251. pants (bijušais 189.b pants)

1. Ja sakarā ar kāda tiesību akta pieņemšanu šajā Līgumā ir atsauce uz šo pantu, piemēro turpmāk izklāstīto procedūru.

2. Komisija iesniedz priekšlikumu Eiropas Parlamentam un Padomei. Padome, saņēmusi Eiropas Parlamenta atzinumu, ar kvalificētu balsu vairākumu

– var pieņemt šādi grozīto tiesību aktu, ja apstiprina visus grozījumus, kas ietverti Eiropas Parlamenta atzinumā;

– var pieņemt ierosināto tiesību aktu, ja Eiropas Parlaments neierosina nekādus grozījumus;

– citos gadījumos pieņem kopēju nostāju un dara to zināmu Eiropas Parlamentam. Padome Eiropas Parlamentam dara zināmus visus iemeslus, kas tai likuši pieņemt kopējo nostāju. Komisija pilnībā informē Eiropas Parlamentu par savu nostāju.

Ja trijos mēnešos pēc šādas paziņošanas Eiropas Parlaments

a) apstiprina kopējo nostāju vai nepieņem nekādu lēmumu, tad attiecīgo tiesību aktu uzskata par pieņemtu saskaņā ar šo kopējo nostāju;

b) ar visu savu locekļu absolūtu balsu vairākumu noraida kopējo nostāju, tad uzskata, ka ierosinātais tiesību akts nav pieņemts;

c) ar visu tā locekļu balsu absolūtu vairākumu ierosina grozījumus kopējā nostājā, tad grozīto tekstu nodod Padomei un Komisijai, kas sniedz atzinumu par šiem grozījumiem.

3. Ja trijos mēnešos pēc tam, kad jautājums nodots Padomei, tā ar kvalificētu balsu vairākumu apstiprina visus Eiropas Parlamenta grozījumus, tad attiecīgo tiesību aktu uzskata par pieņemtu tādā formā, kā paredzēts atbilstīgi grozītajā kopējā nostājā; par grozījumiem, par kuriem Komisija sniegusi negatīvu atzinumu, Padome tomēr lēmumu pieņem vienprātīgi. Ja Padome neapstiprina visus grozījumus, Padomes priekšsēdētājs, vienojoties ar Eiropas Parlamenta priekšsēdētāju, sešu nedēļu laikā sasauc Saskaņošanas komitejas sanāksmi.

4. Saskaņošanas komitejā ir Padomes locekļi vai viņu pārstāvji, kā arī tikpat daudz Eiropas Parlamenta pārstāvju; tās uzdevums ir panākt vienošanos par projektu, ko atbalsta ar Padomes locekļu vai to pārstāvju kvalificētu balsu vairākumu un Eiropas Parlamenta pārstāvju balsu vairākumu. Komisija piedalās Saskaņošanas komitejas sēdēs un nāk klajā ar ierosinājumiem, kas vajadzīgi, lai tuvinātu Eiropas Parlamenta un Padomes nostāju. Veicot šo uzdevumu, Saskaņošanas komiteja izskata kopīgo nostāju, pamatojoties uz Eiropas Parlamenta ierosinātajiem grozījumiem.

5. Ja sešās nedēļās pēc Saskaņošanas komitejas sasaukšanas tā apstiprina projektu, tad Eiropas Parlamentam, kas pieņem lēmumu ar absolūtu nodoto balsu vairākumu, un Padomei, kas pieņem lēmumu ar kvalificētu balsu vairākumu, pēc apstiprināšanas ir sešas nedēļas laika, lai saskaņā ar projektu pieņemtu attiecīgo tiesību aktu. Ja kāda no šīm divām iestādēm minētajā laikā neapstiprina ierosināto tiesību aktu, uzskata, ka tas nav pieņemts.

6. Ja Saskaņošanas komiteja neapstiprina projektu, uzskata, ka ierosinātais tiesību akts nav pieņemts.

7. Šajā pantā minētos triju mēnešu un sešu nedēļu termiņus pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes ierosinājuma var pagarināt tikai attiecīgi par vienu mēnesi un divām nedēļām

252. pants (bijušais 189.c pants)

Ja sakarā ar kāda tiesību akta pieņemšanu šajā Līgumā ir atsauce uz šo pantu, piemēro turpmāk izklāstīto procedūru.

a) Padome pēc Komisijas priekšlikuma, saņēmusi Eiropas Parlamenta atzinumu, ar kvalificētu balsu vairākumu pieņem kopēju nostāju.

b) Padomes kopējo nostāju dara zināmu Eiropas Parlamentam. Padome un Komisija Eiropas Parlamentam dara zināmus visus iemeslus, kas likuši Padomei pieņemt tās kopējo nostāju, kā arī Komisijas nostāju.

Ja trijos mēnešos pēc šādas paziņošanas Eiropas Parlaments apstiprina šo kopējo nostāju vai arī nav pieņēmis lēmumu, Padome saskaņā ar kopējo nostāju pieņem attiecīgo tiesību aktu galīgā variantā.

c) Eiropas Parlaments b) punktā minētajos trijos mēnešos ar visu locekļu absolūtu balsu vairākumu var ierosināt grozījumus Padomes kopējā nostājā.

Eiropas Parlaments ar tādu pašu balsu vairākumu var arī noraidīt Padomes kopējo nostāju. Lēmumu dara zināmu Padomei un Komisijai.

Ja Eiropas Parlaments ir noraidījis Padomes kopējo nostāju, ir vajadzīga vienprātība, lai Padome par to pieņemtu lēmumu otrā lasījumā.

d) Komisija, ievērojot Eiropas Parlamenta ierosinātos grozījumus, mēneša laikā pārskata priekšlikumu, pamatojoties uz kuru Padome pieņēmusi tās kopējo nostāju.

Komisija reizē ar pārskatīto priekšlikumu nodod Padomei arī Eiropas Parlamenta grozījumus, ko tā nav pieņēmusi, un dara zināmu savu viedokli par tiem. Padome var vienprātīgi pieņemt šos grozījumus.

e) Padome ar kvalificētu balsu vairākumu pieņem Komisijas pārskatīto priekšlikumu.

Lai grozītu Komisijas pārskatīto priekšlikumu, Padomei jāpieņem vienprātīgs lēmums.

f) Gadījumos, kas minēti c), d) un e) punktā, Padomei lēmums jāpieņem trijos mēnešos. Ja šajā laikā nav pieņemts lēmums, uzskata, ka Komisijas priekšlikums nav pieņemts.

g) Šā panta b) un f) punktā norādītos laikus var pagarināt ne vairāk kā par vienu mēnesi, savstarpēji vienojoties Padomei un Eiropas Parlamentam.

253. pants (bijušais 190. pants)

Regulās, direktīvās un lēmumos, ko Eiropas Parlaments pieņem kopā ar Padomi, kā arī aktos, ko pieņem Padome vai Komisija, norāda to pamatojumu un visus priekšlikumus vai atzinumus, kas bija jāsaņem, ievērojot šo Līgumu.

254. pants (bijušais 191. pants)

1. Regulas, direktīvas un lēmumus, ko pieņem saskaņā ar 251. pantā minēto procedūru, paraksta Eiropas Parlamenta priekšsēdētājs un Padomes priekšsēdētājs, un tos publicē "Eiropas Kopienu Oficiālajā Vēstnesī".

Minētie akti stājas spēkā tajos norādītajā dienā, vai, ja tā nav norādīta, divdesmitajā dienā pēc to publicēšanas dienas.

2. Padomes un Komisijas regulas, kā arī šo iestāžu direktīvas, kas adresētas visām dalībvalstīm, publicē "Eiropas Kopienu Oficiālajā Vēstnesī". Minētās regulas stājas spēkā tajās norādītajā dienā, vai, ja tā nav norādīta, divdesmitajā dienā pēc to publicēšanas dienas.

3. Citas direktīvas un lēmumus paziņo visiem, kam tie adresēti, un līdz ar šādu paziņošanu tie stājas spēkā.

255. pants (bijušais 191.a pants)

1. Jebkuram Savienības pilsonim, kā arī jebkurai fiziskai personai, kas pastāvīgi dzīvo kādā dalībvalstī, vai juridiskai personai, kam ir juridiskā adrese kādā dalībvalstī, ir tiesības piekļūt Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem, ievērojot principus un nosacījumus, ko nosaka saskaņā ar 2. un 3. punktu.

2. Pamatojoties uz sabiedrības interesēm vai privātām interesēm, vispārējus principus un ierobežojumus, kas reglamentē minētās tiesības piekļūt dokumentiem, divos gados pēc Amsterdamas Līguma stāšanās spēkā nosaka Padome saskaņā ar 251. pantā minēto procedūru.

3. Katra iepriekš minētā iestāde savā reglamentā paredz īpašus noteikumus par piekļuvi tās dokumentiem.

256. pants (bijušais 192. pants)

Padomes vai Komisijas lēmumi, kas uzliek finansiālas saistības personām, kuras nav valstis, ir izpildu dokumenti.

Piespiedu izpildi reglamentē tās valsts civilprocesa normas, kuras teritorijā izpilde notiek. Valsts iestāde, ko šim nolūkam norīko attiecīgās dalībvalsts valdība un dara to zināmu Komisijai un Tiesai, pēc lēmuma autentiskuma apstiprinājuma lēmumam pievieno tikai izpildes orderi.

Kad pēc attiecīgās puses lūguma ir izpildītas šīs formalitātes, minētā puse var sākt piespiedu izpildi saskaņā ar attiecīgās valsts likumiem, griežoties tieši kompetentā iestādē.

Piespiedu izpildi var pārtraukt tikai ar Tiesas lēmumu. Sūdzības par nepareizu piespiedu izpildi tomēr ir attiecīgās valsts tiesu jurisdikcijā.

3. NODAĻA

Ekonomikas un sociālo lietu komiteja

257. pants (bijušais 193. pants)

Ar šo ir izveidota Ekonomikas un sociālo lietu komiteja. Komitejai ir padomdevējas statuss.

Komitejā ir dažādu ekonomisko un sociālo grupu pārstāvji, un jo īpaši ražotāju, lauksaimnieku, pārvadātāju, darba ņēmēju, tirgotāju, amatnieku, brīvo profesiju pārstāvji un plašas sabiedrības pārstāvji.

258. pants (bijušais 194. pants)

Ekonomikas un sociālo lietu komitejas locekļu skaits ir šāds:

Beļģija	12
Dānija	9
Vācija	24
Grieķija	12
Spānija	21
Francija	24
Īrija	9
Itālija	24
Luksemburga	6
Nīderlande	12

Austrija	12
Portugāle	12
Somija	9
Zviedrija	12
Apvienotā Karaliste . . .	24.

Komitejas locekļus uz četriem gadiem ar vienprātīgu lēmumu ieceļ Padome. Viņus var iecelt amatā atkārtoti.

Komitejas locekļus nedrīkst saistīt nekādi obligāti norādījumi. Viņi pilda pienākumus pilnīgi neatkarīgi un Kopienas vispārējās interesēs.

Padome ar kvalificētu balsu vairākumu nosaka Komitejas locekļu atalgojumu.

259. pants (bijušais 195. pants)

1. Lai ieceltu Komitejas locekļus, visas dalībvalstis iesniedz Padomei sarakstu, kurā ir divreiz vairāk kandidātu nekā vietu, kas atvēlētas attiecīgās valsts pilsoņiem.

Veidojot Komiteju, ņem vērā vajadzību nodrošināt atbilstīgu pārstāvību dažādām ekonomiskām un sociālām grupām.

2. Padome apspriežas ar Komisiju. Tā var saņemt atzinumus no Eiropas organizācijām, kas pārstāv dažādas tautsaimniecības un sociālās jomas, kuru intereses ir saistītas ar Kopienas darbībām.

260. pants (bijušais 196. pants)

Komiteja no savu locekļu vidus uz diviem gadiem ievēl priekšsēdētāju un prezidiju.

Komiteja pieņem savu reglamentu. Komiteju sasauc tās priekšsēdētājs pēc Padomes vai Komisijas lūguma. Tā var sanākt arī pēc pašas ierosmes.

261. pants (bijušais 197. pants)

Komitejā ir specializētas nodaļas, kas ir kompetentas galvenajās jomās, uz ko attiecas šis Līgums.

Šīs specializētās nodaļas darbojas saskaņā ar Komitejas vispārējo kompetenci. Ar tām nedrīkst apspriesties, apejot Komiteju.

Komitejā var veidot arī apakškomitejas, kam jāsagatavo atzinumu projekti par konkrētiem jautājumiem vai konkrētām jomām un jāiesniedz izskatīšanai Komitejā.

Reglaments nosaka specializēto nodaļu un apakškomiteju veidošanas metodes un kompetenci.

262. pants (bijušais 198. pants)

Padomei un Komisijai jāapspriežas ar Komiteju gadījumos, kad to paredz šis Līgums. Šīs iestādes var apspriesties ar Komiteju vienmēr, kad uzskata to par lietderīgu. Tā pēc savas ierosmes var sniegt atzinumu, ja uzskata to par lietderīgu.

Padome vai Komisija, ja uzskata to par lietderīgu, Komitejas atzinuma iesniegšanai nosaka termiņu, kas nedrīkst būt mazāks par vienu mēnesi no dienas, kad priekšsēdētājs saņēmis par to paziņojumu. Ja līdz termiņa beigām atzinums nav iesniegts, tas neliedz veikt turpmāku rīcību.

Komitejas, kā arī specializētās nodaļas atzinumu kopā ar sēdes protokolu nodod Padomei un Komisijai.

Ar Komiteju var apspriesties Eiropas Parlaments.

4. NODAĻA

Reģionu komiteja

263. pants (bijušais 198.a pants)

Ar šo padomdevējas statusā ir izveidota komiteja, kurā ir reģionālo un vietējo struktūru pārstāvji, še turpmāk "Reģionu komiteja".

Reģionu komitejas locekļu skaits ir šāds:

Beļģija	12
Dānija	9
Vācija	24
Grieķija	12
Spānija	21
Francija	24
Īrija	9
Itālija	24
Luksemburga	6
Nīderlande	12
Austrija	12
Portugāle	12
Somija	9
Zviedrija	12
Apvienotā Karaliste	24.

Komitejas locekļus, kā arī tādu pašu skaitu viņu aizstājēju pēc dalībvalstu priekšlikumiem ieceļ uz četriem gadiem ieceļ Padome ar vienprātīgu lēmumu. Komitejas locekļus var iecelt amatā atkārtoti. Komitejas locekļi nedrīkst vienlaikus būt arī Eiropas Parlamenta locekļi.

Komitejas locekļus nedrīkst saistīt nekādi obligāti norādījumi. Viņi pilda pienākumus pilnīgi neatkarīgi un Kopienas vispārējās interesēs.

264. pants (bijušais 198.b pants)

Reģionu komitejas locekļi no sava vidus uz diviem gadiem ievēl priekšsēdētāju un prezidiju.

Komiteja pieņem savu reglamentu. Komiteju sasauc tās priekšsēdētājs pēc Padomes vai Komisijas lūguma. Tā var sanākt arī pēc pašas ierosmes.

265. pants (bijušais 198.c pants)

Padome un Komisija apspriežas ar Reģionu komiteju, ja to paredz šis Līgums, kā arī visos citos gadījumos, kad viena no šīm iestādēm uzskata to par lietderīgu, jo īpaši attiecībā uz pārrobežu sadarbību.

Padome vai Komisija vajadzības gadījumā Komitejas atzinuma iesniegšanai noteikt termiņu, kas nedrīkst būt mazāks par vienu mēnesi no dienas, kad priekšsēdētājs saņēmis par to paziņojumu. Ja līdz termiņa beigām atzinums nav sniegts, tas neliedz veikt turpmāku rīcību.

Ja atbilstīgi 262. pantam apspriežas ar Ekonomikas un sociālo lietu komiteju, tad Padome un Komisija lūgumu sniegt atzinumu dara zināmu Reģionu komitejai. Reģionu komiteja var sniegt atzinumu, ja tā uzskata, ka attiecīgais jautājums skar īpašas reģionu intereses.

Ar Reģionu komiteju var apspriesties Eiropas Parlaments. Tā pēc savas ierosmes var sniegt atzinumu, ja uzskata to par lietderīgu.

Komitejas atzinumu kopā ar sēdes protokolu nodod Padomei un Komisijai.

5. NODAĻA

Eiropas Investīciju banka

266. pants (bijušais 198.d pants)

Eiropas Investīciju bankai ir juridiskas personas statuss. Eiropas Investīciju bankas dalībnieces ir dalībvalstis. Eiropas Investīciju bankas Statūti ir izklāstīti protokolā, kas pievienots šim Līgumam.

267. pants (bijušais 198.e pants)

Eiropas Investīciju bankas uzdevums ir Kopienas interesēs veicināt līdzsvarotu un noturīgu kopējā tirgus attīstību, gan darbojoties kapitāla tirgū, gan izmantojot bankas pašas resursus. Šajā nolūkā banka, kuras mērķis nav gūt peļņu, piešķir aizdevumus un dod galvojumus, tādējādi sekmējot šādu projektu finansēšanu visās tautsaimniecības nozarēs:

a) projekti mazākattīstītu reģionu attīstībai;

b) projekti uzņēmumu modernizācijai vai pārveidošanai, vai arī tādu jaunu darbības formu attīstībai, kuras nosaka kopējā tirgus pakāpeniska izveide, ja šie projekti apjoma vai iedabas ziņā ir tādi, ko nevar pilnīgi finansēt no dažādiem līdzekļiem, kas ir atsevišķu dalībvalstu rīcībā;

c) projekti, kuros ieinteresētas vairākas dalībvalstis un kuri apjoma vai iedabas ziņā ir tādi, ko nevar pilnīgi finansēt no dažādiem līdzekļiem, kas ir atsevišķu dalībvalstu rīcībā.

Veicot uzdevumus, banka līdztekus ar palīdzību no struktūrfondiem un citiem Kopienas finanšu instrumentiem veicina investīciju programmu finansēšanu.

II SADAĻA

Finanšu noteikumi

268. pants (bijušais 199. pants)

Visus Kopienas ieņēmumus un izdevumus, tostarp tos, kas attiecas uz Eiropas Sociālo fondu, iekļauj tāmē, ko sagatavo katram finanšu gadam, un budžetā.

Administratīvos izdevumus, kas iestādēm rodas, ievērojot noteikumus, kuri Līgumā par Eiropas Savienību attiecas uz kopējo ārpolitiku un drošības politiku, kā arī uz sadarbību tieslietu un iekšliet jomā, sedz no budžeta līdzekļiem. Darbības izdevumus, ko rada minēto noteikumu izpilde, var segt no budžeta līdzekļiem saskaņā ar šajos noteikumos paredzētajiem nosacījumiem.

Budžetā ietvertajiem ieņēmumiem un izdevumiem jābūt līdzsvarotiem.

269. pants (bijušais 201. pants)

Neskarot citus ieņēmumus, budžetu pilnīgi finansē no pašas resursiem.

Padome, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu, pēc Komisijas priekšlikuma ar vienprātīgu lēmumu pieņem noteikumus par Kopienas pašas resursu sistēmu, kurus tā iesaka dalībvalstīm pieņemt saskaņā ar to attiecīgajām konstitucionālajām prasībām.

270. pants (bijušais 201.a pants)

Lai nodrošinātu budžeta disciplīnu, Komisija nesniedz nekādus priekšlikumus par Kopienas tiesību aktiem, nemaina priekšlikumus un neparedz nekādus izpildes pasākumus, kas var jūtami ietekmēt budžetu, ja vien šo priekšlikumu vai pasākumu nav iespējams finansēt no Kopienas pašas resursiem, kas veidojas atbilstīgi noteikumiem, kurus Padome pieņem saskaņā ar 269. pantu.

271. pants (bijušais 202. pants)

Budžetā iekļautos izdevumus apstiprina vienam finanšu gadam, ja vien ko citu nenosaka regulas, kas pieņemtas saskaņā ar 279. pantu.

Atbilstīgi nosacījumiem, kas jāparedz saskaņā ar 279. pantu, visus asignējumus, kas nav izlietoti līdz finanšu gada beigām, izņemot tos, kuri attiecas uz personāla izdevumiem, var pārcelt tikai uz nākamo finanšu gadu.

Asignējumus klasificē dažādās nodaļās, grupējot izdevumus pēc to iedabas un mērķa, un vajadzības gadījumā iedala sīkāk saskaņā ar regulām, kas pieņemtas saskaņā ar 279. pantu.

Eiropas Parlamenta, Padomes, Komisijas un Tiesas izdevumus uzrāda atsevišķās budžeta daļās, neskarot dažus īpaši izveidotus kopīgus izdevumu posteņus.

272. pants (bijušais 203. pants)

1. Finanšu gads ilgst no 1. janvāra līdz 31. decembrim.

2. Katra Kopienas iestāde pirms 1. jūlija izstrādā savu paredzamo izdevumu tāmes. Komisija apvieno šīs tāmes provizoriskā budžeta projektā. Tā pievieno projektam atzinumu, kurā var būt citādas tāmes.

Provizoriskajā budžeta projektā ir ieņēmumu tāme un izdevumu tāme.

3. Komisija iesniedz Padomei provizorisko budžeta projektu vēlākais līdz 1. septembrim pirms budžeta izpildes gada sākuma.

Ja Padome nodomājusi atkāpties no provizoriskā budžeta projekta, tā apspriežas ar Komisiju un, vajadzības gadījumā, ar pārējām ieinteresētām iestādēm.

Padome, pieņemot lēmumu ar kvalificētu balsu vairākumu, pieņem budžeta projektu un iesniedz to Eiropas Parlamentam.

4. Budžeta projektu iesniedz Eiropas Parlamentam vēlākais līdz 5. oktobrim pirms budžeta izpildes gada sākuma.

Eiropas Parlamentam ir tiesības ar tā locekļu balsu vairākumu grozīt budžeta projektu un ar absolūtu nodoto balsu vairākumu ierosināt Padomei budžeta projekta labojumus attiecībā uz izdevumiem, kas tieši izriet no šā Līguma vai tiesību aktiem, kuri pieņemti saskaņā ar to.

Ja 45 dienās pēc budžeta projekta iesniegšanas Eiropas Parlaments to apstiprina, budžets ir pieņemts galīgā variantā. Ja šajā laikā Eiropas Parlaments nav ne grozījis budžeta projektu, ne arī ierosinājis labojumus, budžetu uzskata par pieņemtu galīgā variantā.

Ja šajā laikā Eiropas Parlaments ir pieņēmis grozījumus vai ierosinājis labojumus, budžeta projektu ar grozījumiem vai ierosinātajiem labojumiem nodod Padomei.

5. Padome, apspriedusi budžeta projektu ar Komisiju un, vajadzības gadījumā, ar citām ieinteresētām iestādēm, rīkojas saskaņā ar šādiem nosacījumiem:

a) Padome ar kvalificētu balsu vairākumu var labot visus Eiropas Parlamenta pieņemtos grozījumus;

b) attiecībā uz ierosinātajiem labojumiem,

– ja Eiropas Parlamenta ierosinātais labojums nepalielina kādas iestādes izdevumu kopsummu, jo īpaši tāpēc, ka labojuma paredzēto izdevumu palielinājumu noteikti kompensētu viens vai vairāki ierosināti labojumi, kas attiecīgi samazinātu izdevumus, Padome ar kvalificētu balsu vairākumu var noraidīt ierosināto labojumu. Ja tā nenolemj to noraidīt, ierosinātais labojums ir pieņemts;

– ja Eiropas Parlamenta ierosinātais labojums palielina kādas iestādes izdevumu kopsummu, Padome ar kvalificētu balsu vairākumu var pieņemt ierosināto labojumu. Ja tā nenolemj to pieņemt, ierosinātais labojums ir noraidīts;

– ja, ievērojot vienu no divām iepriekšējām šā punkta daļām, Padome ir noraidījusi ierosināto labojumu, tā ar kvalificētu balsu vairākumu var saglabāt budžeta projektā uzrādīto summu vai noteikt citu summu.

Budžeta projektu labo, pamatojoties uz labojumiem, kurus atbalstījusi Padome.

Ja 15 dienās pēc projekta iesniegšanas Padome nav labojusi nevienu Eiropas Parlamenta pieņemto grozījumu un ir pieņēmusi tā ierosinātos labojumus, budžetu uzskata par pieņemtu galīgā variantā. Padome dara zināmu Eiropas Parlamentam, ka nav labojusi nevienu grozījumu un ierosinātie labojumi ir pieņemti.

Ja šajā laikā Padome ir labojusi vienu vai vairākus Eiropas Parlamenta pieņemtus grozījumus vai arī tā ierosinātie labojumi ir noraidīti vai laboti, laboto budžeta projektu atkal nodod Eiropas Parlamentam. Padome apspriedes lēmumu dara zināmu Eiropas Parlamentam.

6. Piecpadsmit dienās pēc budžeta projekta iesniegšanas Eiropas Parlaments, kam dara zināmu, kas nolemts par tā ierosinātajiem labojumiem, ar visu tā locekļu vairākumu un trijām piektdaļām nodoto balsu var grozīt vai noraidīt labojumus, ko Padome izdarījusi tā grozījumos, un attiecīgi pieņem budžetu. Ja šajā laikā Eiropas Parlaments nav pieņēmis lēmumu, budžetu uzskata par pieņemtu galīgā variantā.

7. Kad šajā pantā paredzētā procedūra ir beigusies, Eiropas Parlamenta priekšsēdētājs paziņo, ka budžets ir pieņemts galīgā variantā.

8. Eiropas Parlaments ar visu tā locekļu vairākumu un divām trešdaļām nodoto balsu svarīgu iemeslu dēļ tomēr var noraidīt budžeta projektu un prasīt iesniegt jaunu projektu.

9. Ik gadu visiem izdevumiem, kas tieši neizriet no šā Līguma vai tiesību aktiem, kas pieņemti saskaņā ar to, nosaka maksimālo likmi, par ko attiecīgajā gadā var palielināt viena tipa izdevumus.

Komisija, apspriedusies ar Ekonomikas politikas komiteju, dara zināmu šo maksimālo likmi, ievērojot

– Kopienas nacionālā kopprodukta dinamikas kvantitatīvās tendences;

– caurmēra izmaiņas dalībvalstu budžetos;

un

– dzīves dārdzības dinamikas tendences iepriekšējā finanšu gadā.

Maksimālo likmi pirms 1. maija dara zināmu visām Kopienas iestādēm. Budžeta procedūras laikā tām jāievēro šī likme, ņemot vērā šā punkta ceturto un piekto daļu.

Ja Padomes sastādītajā budžeta projektā faktiskā palielinājuma likme izdevumiem, kas tieši neizriet no šā Līguma vai tiesību aktiem, kas pieņemti saskaņā ar to, pārsniedz pusi no maksimālās likmes, Eiropas Parlaments, izmantojot tiesības izdarīt labojumus, var vēl palielināt šo izdevumu kopsummu līdz apjomam, kas nepārsniedz pusi no maksimālās likmes.

Ja Eiropas Parlaments, Padome vai Komisija uzskata, ka Kopienu darbības interesēs ir jāpalielina likme, kas noteikta saskaņā ar šajā punktā izklāstīto procedūru, citu likmi var noteikt, Padomei, kas pieņem lēmumu ar kvalificētu balsu vairākumu, vienojoties ar Eiropas Parlamentu, kas pieņem lēmumu ar visu tā locekļu vairākumu un trijām piektdaļām nodoto balsu.

10. Katra iestāde īsteno ar šo pantu piešķirtās pilnvaras, ievērojot šo Līgumu un saskaņā ar to pieņemtos tiesību aktus, jo īpaši tos, kas attiecas uz Kopienas pašas resursiem, kā arī uz ieņēmumu un izdevumu līdzsvaru.

273. pants (bijušais 204. pants)

Ja, finanšu gadam sākoties, par budžetu vēl nav nobalsots, tad atbilstīgi regulām, kas pieņemtas saskaņā ar 279. pantu, katru mēnesi var iztērēt summu, kas nepārsniedz vienu divpadsmito daļu no iepriekšējā finanšu gada budžeta asignējumiem jebkurā budžeta nodaļā vai citā apakšnodaļā; šie noteikumi Komisijai tomēr nedod iespēju saņemt līdzekļus, kas pārsniedz vienu divpadsmito daļu no summas, ko paredz topošais budžeta projekts.

Ja pārējie pirmajā panta daļā izklāstītie nosacījumi ir ievēroti, Padome ar kvalificētu balsu vairākumu var atļaut izdevumus, kas pārsniedz vienu divpadsmito daļu.

Ja lēmums attiecas uz izdevumiem, kas tieši neizriet no šā Līguma vai saskaņā ar to pieņemtiem tiesību aktiem, Padome to tūlīt nodod Eiropas Parlamentam; trīsdesmit dienās Eiropas Parlaments ar visu tā deputātu vairākumu un trīs piektdaļām nodoto balsu var pieņemt citādu lēmumu par izdevumiem, kas pārsniedz šā pirmajā panta daļā minēto vienu divpadsmito daļu. Šīs Padomes lēmuma daļas īstenošanu aptur tikmēr, kamēr Eiropas Parlaments pieņem lēmumu. Ja minētajā laikā Eiropas Parlaments nav pieņēmis citādu lēmumu kā Padome, to uzskata par pieņemtu galīgā variantā.

Šā panta otrajā un trešajā daļā minētie lēmumi nosaka vajadzīgos pasākumus attiecībā uz līdzekļiem, kas nodrošina šā panta piemērošanu.

274. pants (bijušais 205. pants)

Atbilstīgi regulām, kas pieņemtas saskaņā ar 279. pantu, Komisija saskaņā ar asignējumu apjomu uzņemas atbildību par budžeta izpildi, ievērojot pareizas finanšu vadības principus. Dalībvalstis sadarbojas ar Komisiju, lai nodrošinātu to, ka asignējumus izmanto saskaņā ar pareizas finanšu vadības principiem.

Regulās paredz sīki izstrādātus noteikumus par to, kā katra iestāde atbild par pašas izdevumiem.

Komisija, ņemot vērā ierobežojumus un nosacījumus, kas paredzēti regulās, kuras pieņemtas saskaņā ar 279. pantu, budžetā var pārcelt asignējumus no vienas nodaļas uz citu vai no vienas apakšnodaļas uz citu.

275. pants (bijušais 205.a pants)

Komisija katru gadu Padomei un Eiropas Parlamentam iesniedz pārskatu par budžeta izpildi iepriekšējā finanšu gadā. Komisija minētajām iestādēm nodod arī finanšu ziņojumu par Kopienas aktīviem un pasīviem.

276. pants (bijušais 206. pants)

1. Eiropas Parlaments pēc Padomes ieteikuma, kas pieņem lēmumu ar kvalificētu balsu vairākumu, atbrīvo Komisiju no atbildības par budžeta izpildi. Šajā sakarā vispirms Padome un pēc tam Eiropas Parlaments pārbauda 275. pantā minētos pārskatus un finanšu ziņojumu, Revīzijas

palātas gada pārskatu kopā ar revidējamo iestāžu atbildēm uz Revīzijas palātas apsvērumiem, 248. panta 1. punkta otrajā daļā minēto deklarāciju par ticamību, kā arī visus attiecīgos Revīzijas palātas īpašos ziņojumus.

2. Pirms Eiropas Parlaments atbrīvo Komisiju no atbildības par budžeta izpildi, kā arī jebkurā citā gadījumā, kas saistīts ar tās pilnvarām attiecībā uz budžeta izpildi, tas var Komisijai lūgt pierādījumus par faktiskajiem izdevumiem un finanšu kontroles sistēmu darbību. Komisija pēc Eiropas Parlamenta lūguma tam sniedz visu vajadzīgo informāciju.

3. Komisija dara visu vajadzīgo, lai ievērotu apsvērumus lēmumos, kas atbrīvo no atbildības par budžeta izpildi, un citus Eiropas Parlamenta apsvērumus par faktiskajiem izdevumiem, kā arī piezīmes, kas pievienotas Padomes pieņemtajiem ieteikumiem par atbrīvošanu no atbildības par budžeta izpildi.

Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes lūguma Komisija ziņo par pasākumiem, kas veikti sakarā ar šiem apsvērumiem un piezīmēm, un jo īpaši par norādījumiem tām struktūrvienībām, kas atbild par budžeta izpildi. Šos ziņojumus nodod arī Revīzijas palātai.

277. pants (bijušais 207. pants)

Budžetu izstrādā norēķinu vienībās, kuras nosaka atbilstīgi regulām, ko pieņem saskaņā ar 279. pantu.

278. pants (bijušais 208. pants)

Komisija, ar nosacījumu, ka tā informē kompetentas attiecīgo dalībvalstu iestādes, var no vienas dalībvalsts valūtas konvertēt citas dalībvalsts valūtā tik lielus uzkrājumus, cik vajadzīgs, lai tos izmantotu šā Līguma mērķiem. Komisija, cik vien iespējams, nekonvertē valūtu, ja tās rīcībā ir skaidra nauda vai likvīdi aktīvi valūtās, kuras tai vajadzīgas.

Komisija sadarbojas ar visām dalībvalstīm ar attiecīgās valsts norādītas varasiestādes starpniecību. Veicot finanšu operācijas, Komisija izmanto attiecīgās dalībvalsts emisijas bankas pakalpojumus vai jebkuras citas šīs valsts apstiprinātas finanšu iestādes pakalpojumus.

279. pants (bijušais 209. pants)

Padome pēc Komisijas priekšlikuma, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu, kā arī saņēmusi Revīzijas palātas atzinumu, ar vienprātīgu lēmumu

a) pieņem finanšu regulas, kas precizē budžeta apstiprināšanas un izpildes, kā arī pārskatu iesniegšanas un pārbaudes procedūru;

b) nosaka metodes un procedūru, kā Komisijas rīcībā nodod budžeta ieņēmumus, kas paredzēti noteikumos par Kopienas pašas resursiem, un paredz pasākumus, kuri vajadzības gadījumā jāveic, lai apmierinātu vajadzību pēc skaidras naudas;

c) izstrādā noteikumus attiecībā uz finanšu kontrolieru, kredītrīkotāju un grāmatvežu pienākumiem, kā arī attiecībā uz piemērotām pārbaužu metodēm.

280. pants (bijušais 209.a pants)

1. Kopiena un dalībvalstis apkaro krāpšanu un citādu nelikumīgu rīcību, kas apdraud Kopienas finanšu intereses, saskaņā ar šo pantu veicot pasākumus, kuriem jāattur no šādas rīcības, kā arī jānodrošina efektīva aizsardzība dalībvalstīs.

2. Nolūkā novērst krāpšanu, kas apdraud Kopienas finanšu intereses, dalībvalstis veic tādus pašus pasākumus, kā apkarojot krāpšanu, kas apdraud viņu pašu finanšu intereses.

3. Neskarot citus šā Līguma noteikumus, dalībvalstis koordinē rīcību, kuras mērķis ir aizsargāt pret krāpšanu Kopienas finanšu intereses. Šajā nolūkā tās kopā ar Komisiju izvērš ciešu un regulāru kompetento iestāžu sadarbību.

4. Lai panāktu efektīvu un līdzvērtīgu aizsardzību dalībvalstīs, Padome saskaņā ar 251. pantā minēto procedūru, apspriedusies ar Revīzijas palātu, paredz novēršanas un apkarošanas pasākumus cīņai pret krāpšanu, kas apdraud Kopienas finanšu intereses. Šie pasākumi neattiecas uz dalībvalstu kriminālliku mu piemērošanu vai tiesas spriešanu.

5. Komisija sadarbībā ar dalībvalstīm katru gadu iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par pasākumiem, kas veikti, lai īstenotu šo pantu.

SESTĀ DAĻA

VISPĀRĪGI UN NOBEIGUMA NOTEIKUMI

281. pants (bijušais 210. pants)

Kopiena ir tiesību subjekts.

282. pants (bijušais 211. pants)

Visās dalībvalstīs Kopienai ir visplašākā tiesībspēja un rīcībspēja, ko šo valstu likumi piešķir juridiskām personām; tā var iegūt vai atsavināt kustamu un nekustamu īpašumu, kā arī būt par pusi tiesas prāvās. Šajā sakarā Kopienu pārstāv Komisija.

283. pants (bijušais 212. pants)

Padome pēc Komisijas priekšlikuma, apspriedusies ar pārējām attiecīgām iestādēm, ar kvalificētu balsu vairākumu pieņem Eiropas Kopienu Amatpersonu nolikumu un Kopienu pārējo darbinieku nodarbinātības nosacījumus.

284. pants (bijušais 213. pants)

Lai veiktu tai uzticētos uzdevumus, Komisija drīkst vākt visu vajadzīgo informāciju un veikt jebkādu pārbaudi, ievērojot ierobežojumus un nosacījumus, ko Padome paredz saskaņā ar šo Līgumu.

285. pants (bijušais 213.a pants)

1. Neskarot 5. pantu Protokolā par Eiropas Centrālo banku sistēmas statūtiem un Eiropas Centrālās bankas statūtiem, Padome saskaņā ar 251. pantā minēto procedūru paredz statistikas izveides pasākumus, ja tie vajadzīgi Kopienas darbībām.

2. Kopienas statistikas izveide atbilst taisnīguma, ticamības, objektivitātes, zinātniskās neatkarības, rentabilitātes un statistikas konfidencialitātes prasībām; tā nerada saimnieciskās darbības subjektiem pārmērīgus apgrūtinājumus.

286. pants (bijušais 213.b pants)

1. No 1999. gada 1. janvāra Kopienas tiesību akti par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti attiecas uz iestādēm, kas izveidotas ar šo Līgumu vai pamatojoties uz to.

2. Pirms 1. punktā minētās dienas Padome saskaņā ar 251. pantā minēto procedūru nodibina neatkarīgu pārraudzības iestādi, kuras uzdevums ir uzraudzīt šādu Kopienas tiesību aktu piemērošanu attiecībā uz Kopienas iestādēm, un vajadzības gadījumā pieņem citus attiecīgus noteikumus.

287. pants (bijušais 214. pants)

Kopienas iestāžu darbinieki, Kopienas komiteju locekļi, amatpersonas un pārējie darbinieki, arī beiguši pienākumu izpildi, nedrīkst izpaust informāciju, uz ko attiecas pienākums glabāt dienesta noslēpumus, jo īpaši informāciju par uzņēmumiem, to darījumu attiecībām un izmaksām.

288. pants (bijušais 215. pants)

Kopienas atbildību par līgumsaistību izpildi regulē likumi, ko piemēro attiecīgiem līgumiem.

Ja pastāv tādas saistības, kas nav līgumsaistības, Kopiena saskaņā ar vispārējiem tiesību principiem, kas kopīgi visu dalībvalstu tiesību sistēmām, atlīdzina jebkādu kaitējumu, ko nodarījušas Kopienas iestādes vai to darbinieki, pildot savus pienākumus.

Šā panta iepriekšējā daļa ar tādiem pašiem nosacījumiem attiecas arī uz kaitējumu, ko nodarījusi Eiropas Centrālā banka vai tās darbinieki, pildot savus pienākumus.

Darbinieku personisko atbildību attiecībās ar Kopienu reglamentē Amatpersonu nolikums vai Nodarbinātības nosacījumi.

289. pants (bijušais 216. pants)

Kopienas iestāžu atrašanās vietu nosaka, dalībvalstu valdībām savstarpēji vienojoties.

290. pants (bijušais 217. pants)

Noteikumus par valodu lietošanu Kopienas iestādēs, neskarot Tiesas reglamenta noteikumus, ar vienprātīgu lēmumu pieņem Padome.

291. pants (bijušais 218. pants)

Atbilstīgi nosacījumiem, kas izklāstīti 1965. gada 8. aprīļa Protokolā par privilēģijām un imunitāti Eiropas Kopienās, dalībvalstu teritorijās Kopienai ir visas privilēģijas un imunitāte, kas vajadzīga, lai veiktu tās uzdevumus. Tas attiecas arī uz Eiropas Centrālo banku, Eiropas Monetāro institūtu un Eiropas Investīciju banku.

292. pants (bijušais 219. pants)

Risinot domstarpības, kas saistītas ar šā Līguma interpretāciju vai piemērošanu, dalībvalstis apņemas izmantot tikai tādas domstarpību izšķiršanas metodes, kādas paredz šis Līgums.

293. pants (bijušais 220. pants)

Vajadzības gadījumā dalībvalstis rīko savstarpējas sarunas, lai nodrošinātu šādas savu pilsoņu intereses:

– aizsargātu personas, nodrošinātu un aizsargātu viņu tiesības saskaņā ar tādiem pašiem nosacījumiem, kādus valsts noteikusi saviem pilsoņiem;
– atceltu nodokļu divkāršu uzlikšanu Kopienā;
– savstarpēji atzītu sabiedrības, kas definētas 48. panta otrā daļā, saglabātu sabiedrību juridiskas personas statusu, tām pārceļoties no vienas valsts uz citu, un ļautu apvienoties sabiedrībām, kuru darbību regulē dažādu valstu likumi;
– vienkāršotu formalitātes, kas regulē tiesu nolēmumu un šķīrējtiesu nolēmumu savstarpēju atzīšanu un piespiedu izpildi.

294. pants (bijušais 221. pants)

Neskarot citus šā Līguma noteikumus, dalībvalstis citu dalībvalstu pilsoņiem piešķir tās pašas tiesības piedalīties 48. pantā definēto sabiedrību kapitāla veidošanā, ko tās piešķir saviem pilsoņiem.

295. pants (bijušais 222. pants)

Šis Līgums nekādi neietekmē dalībvalstu tiesību aktus, kas regulē īpašumtiesību sistēmu.

296. pants (bijušais 223. pants)

1. Šis Līgums neliedz piemērot šādus noteikumus:

a) dalībvalstīm nav jāsniedz informācija, kuras izpaušanu tā atzīst par būtisku savas drošības interešu apdraudējumu;

b) dalībvalstis var veikt pasākumus, ko uzskata par vajadzīgiem, lai aizsargātu savas būtiskās drošības intereses, kas saistītas ar ieroču, munīcijas un militāra aprīkojuma ražošanu vai tirdzniecību; šādi pasākumi kopējā tirgū nedrīkst nelabvēlīgi ietekmēt tādu ražojumu konkurenci, kuri nav tieši paredzēti militāriem nolūkiem.

2. Padome pēc Komisijas priekšlikuma ar vienprātīgu lēmumu var grozīt 1958. gada 15. aprīlī sastādīto to ražojumu sarakstu, uz kuriem attiecas 1. punkta b) apakšpunkts.

297. pants (bijušais 224. pants)

Dalībvalstis savā starpā apspriežas par to, kādus kopīgus līdzekļus izmantot kopējā tirgus aizsardzībai pret pasākumiem, kas kādai dalībvalstij būtu jāveic gadījumā, ja tajā izceltos nozīmīgi iekšēji nemieri, kas traucētu uzturēt likumību un kārtību, sāktos karš vai nopietns starptautisks saspīlējums, kas radītu kara draudus, vai arī šī valsts pildītu pienākumus, ko tā uzņēmusies, lai uzturētu mieru un starptautisku drošību.

298. pants (bijušais 225. pants)

Ja pasākumi, kas veikti 296. un 297. pantā minētajos gadījumos, kopējā tirgū rada konkurences traucējumus, Komisija kopā ar attiecīgo valsti noskaidro, kā šādus pasākumus saskaņot ar šo Līgumu.

Atkāpjoties no 226. un 227. pantā noteiktās procedūras, Komisija vai jebkura dalībvalsts var tieši griezties Tiesā, ja uzskata, ka cita dalībvalsts nepareizi izmanto 296. un 297. pantā paredzētās pilnvaras. Tiesa pieņem lēmumu slēgtā tiesas sēdē.

299. pants (bijušais 227. pants)

1. Šis Līgums attiecas uz Beļģijas Karalisti, Dānijas Karalisti, Vācijas Federatīvo Republiku, Grieķijas Republiku, Spānijas Karalisti, Francijas Republiku, Īriju, Itālijas Republiku, Luksemburgas Lielhercogisti, Nīderlandes Karalisti, Austrijas Republiku, Portugāles Republiku, Somijas Republiku, Zviedrijas Karalisti un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienoto Karalisti.

2. Šā Līguma noteikumi attiecas uz Francijas aizjūras departamentiem, Azoru salām, Madeiru un Kanāriju salām.

Tomēr, ņemot vērā Francijas aizjūras departamentu, Azoru salu, Madeiras un Kanāriju salu struktūras sociālo un ekonomisko stāvokli, ko vēl vairāk apgrūtina tādi faktori kā attālums, tas, ka tās ir salas, maza teritorija, sarežģīts reljefs un klimats, tautsaimniecības atkarība no atsevišķiem ražojumiem, kas, nemainoties un cits citu papildinot, nopietni kavē to attīstību, Padome ar kvalificētu balsu vairākumu pēc Komisijas priekšlikuma, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu, paredz īpašus pasākumus, lai izstrādātu nosacījumus šā Līguma piemērošanai minētajiem reģioniem, tostarp kopēju politiku.

Padome, paredzot attiecīgos pasākumus, kas minēti šā punkta otrajā daļā, ņem vērā, piemēram, muitas un tirdzniecības politiku, fiskālo politiku, brīvās tirdzniecības zonas, lauksaimniecības un zvejniecības politiku, nosacījumus izejvielu un nozīmīgu patēriņa preču piegādei, valsts palīdzību un nosacījumus, lai piekļūtu struktūrfondiem un Kopienas horizontālajām programmām.

Padome paredz šā punkta otrajā daļā minētos pasākumus, ņemot vērā tālāko reģionu īpatnības un grūtības un neietekmējot Kopienas tiesiskā regulējuma integritāti un saskaņu, tostarp iekšējo tirgu un kopējo politiku.

3. Īpašā asociācijas procedūra, kas izklāstīta šā Līguma ceturtajā daļā, attiecas uz tām aizjūras zemēm un teritorijām, kas uzskaitītas šā Līguma II pielikumā.

Šis Līgums neattiecas uz tām aizjūras zemēm un teritorijām, kas uztur īpašas attiecības ar Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienoto Karalisti un kuras nav iekļautas iepriekšminētajā sarakstā.

4. Šis Līgums attiecas uz tām Eiropas teritorijām, par kuru ārlietām ir atbildīga kāda no dalībvalstīm.

5. Šis Līgums attiecas uz Ālandu salām saskaņā ar 2. protokolu Aktā par Austrijas Republikas, Somijas Republikas un Zviedrijas Karalistes pievienošanās nosacījumiem.

6. Atkāpjoties no iepriekšējiem punktiem,

a) šis Līgums neattiecas uz Farēru salām;

b) šis Līgums neattiecas uz Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes Suverēnajām bāzu teritorijām Kiprā;

c) šis Līgums attiecas uz Normandijas salām un Menas salu tikai tiktāl, ciktāl tas vajadzīgs, lai nodrošinātu to noteikumu īstenošanu, kas attiecas uz minētajām salām un ko paredz 1972. gada 22. janvārī parakstītais Līgums par jaunu dalībvalstu uzņemšanu Eiropas Ekonomikas kopienā un Eiropas Atomenerģijas kopienā.

300. pants (bijušais 228. pants)

1. Gadījumā, ja šis Līgums paredz slēgt nolīgumus starp Kopienu un vienu vai vairākām valstīm vai starptautiskām organizācijām, Komisija sniedz ieteikumus Padomei, kas pilnvaro Komisiju sākt vajadzīgās sarunas. Šīs sarunas vada Komisija, apspriežoties ar īpašām Padomes ieceltām komitejām, kas tai palīdz veikt šo uzdevumu, un saskaņā ar direktīvām, ko Padome var tai izdot.

Izmantojot ar šo punktu piešķirtās pilnvaras, Padome pieņem lēmumus ar kvalificētu balsu vairākumu, izņemot gadījumus, attiecībā uz kuriem šā panta 2. punkta pirmajā daļā noteikts, ka Padome lēmumus pieņem vienprātīgi.

2. Ievērojot pilnvaras, kas Komisijai piešķirtas šajā jomā, Padome pēc Komisijas priekšlikuma ar kvalificētu balsu vairākumu pieņem lēmumus par nolīgumu parakstīšanu, reizē ar kuriem var pieņemt arī lēmumus par nolīgumu pagaidu piemērošanu pirms to stāšanās spēkā, kā arī pieņem lēmumus par nolīgumu slēgšanu. Padome lēmumus pieņem vienprātīgi, ja nolīgums attiecas uz jomu, attiecībā uz kuru vajadzīga vienprātība, lai pieņemtu iekšējus noteikumus un slēgtu 310. pantā minētos nolīgumus.

Atkāpjoties no 3. punkta noteikumiem, tās pašas procedūras attiecas arī uz lēmumu pārtraukt kāda nolīguma piemērošanu, kā arī uz tādu nostāju pieņemšanu, kas Kopienas vārdā jāapstiprina kādā struktūrā, kas izveidota ar nolīgumu, kurš noslēgts, pamatojoties uz 310. pantu, ja šāda struktūra ir tiesīga pieņemt lēmumus ar juridiskām sekām, izņemot lēmumus, kas papildina vai groza attiecīgajā nolīgumā noteikto iestāžu sistēmu.

Eiropas Parlamentam tūlīt un pilnīgi dara zināmu katru lēmumu, kas pieņemts atbilstīgi šim punktam un kas attiecas uz nolīgumu pagaidu piemērošanu vai piemērošanas pārtraukšanu, vai Kopienas nostājas pieņemšanu struktūrā, kas izveidota ar nolīgumu, kurš noslēgts, pamatojoties uz 310. pantu.

3. Padome slēdz nolīgumus, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu, izņemot nolīgumus, kas minēti 133. panta 3. punktā, tostarp gadījumos, kad nolīgums attiecas uz jomu, attiecībā uz kuru jāievēro 251. vai 252. pantā paredzētā procedūra, lai pieņemtu iekšējus noteikumus. Eiropas Parlaments sniedz atzinumu termiņā, kuru Padome nosaka atbilstīgi jautājuma steidzamībai. Ja atzinums noteiktajā termiņā nav sniegts, Padome ir tiesīga pieņemt lēmumu.

Atkāpjoties no šā punkta iepriekšējās daļas, 310. pantā minētos nolīgumus, citus nolīgumus, kas, izvēršot sadarbību, izveido īpašu iestāžu sistēmu, nolīgumus, kas būtiski ietekmē Kopienas budžetu, kā arī nolīgumus, kuru dēļ jāizdara grozījumi kādā aktā, kurš pieņemts saskaņā ar 251. pantā minēto procedūru, slēdz tikai pēc tam, kad saņemta Eiropas Parlamenta piekrišana.

Steidzamos gadījumos Padome un Eiropas Parlaments vienojas par termiņu, kurā šī piekrišana jāsaņem.

4. Slēdzot nolīgumus, Padome, atkāpjoties no šā panta 2. punkta, var pilnvarot Komisiju Kopienas vārdā apstiprināt grozījumus, ja nolīgums paredz tos pieņemt atbilstīgi vienkāršotai procedūrai vai ja grozījumus pieņem ar attiecīgo nolīgumu izveidota struktūra; Padome var paredzēt šādam pilnvarojumam īpašus nosacījumus.

5. Ja Padome paredz noslēgt nolīgumu, kura dēļ jāizdara grozījumi šajā Līgumā, grozījumi vispirms jāpieņem saskaņā ar procedūru, kas paredzēta 48. pantā Līgumā par Eiropas Savienību.

6. Padome, Komisija vai jebkura dalībvalsts var saņemt Tiesas atzinumu par to, vai paredzētais nolīgums ir saderīgs ar šo Līgumu. Ja Tiesas atzinums ir negatīvs, nolīgums var stāties spēkā tikai saskaņā ar 48. pantu Līgumā par Eiropas Savienību.

7. Nolīgumi, kas noslēgti saskaņā ar šajā pantā izklāstītajiem nosacījumiem, uzliek saistības Kopienas iestādēm un dalībvalstīm.

301. pants (bijušais 228.a pants)

Ja kopēja nostāja vai kopīga rīcība, kas paredzēta saskaņā ar noteikumiem, kuri ietverti Līgumā par Eiropas Savienību un attiecas uz kopējo ārpolitiku un drošības politiku, paredz Kopienai daļēji vai pilnīgi pārtraukt vai sašaurināt ekonomiskās attiecības ar vienu vai vairākām trešām valstīm, Padome veic vajadzīgos steidzamos pasākumus. Padome pēc Komisijas priekšlikuma pieņem lēmumu ar kvalificētu balsu vairākumu.

302. pants (bijušais 229. pants)

Komisijas pienākums ir uzturēt visas iespējamās attiecības ar Apvienoto Nāciju Organizācijas iestādēm un ar tās specializētām iestādēm.

Komisija uztur šādas attiecības arī ar visām starptautiskām organizācijām.

303. pants (bijušais 230. pants)

Komisija ievieš visas attiecīgās formas sadarbībai ar Eiropas Padomi.

304. pants (bijušais 231. pants)

Kopiena izveido ciešu sadarbību ar Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizāciju un, savstarpēji vienojoties, sīkāk nosaka šīs sadarbības formas.

305. pants (bijušais 232. pants)

1. Šis Līgums neietekmē Eiropas Ogļu un tērauda kopienas dibināšanas līgumu, jo īpaši dalībvalstu tiesības un pienākumus, minētās Kopienas iestāžu pilnvaras un šajā Līgumā ietvertos noteikumus par ogļu un tērauda kopējā tirgus darbību.

2. Šis Līgums neparedz atkāpes no Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līguma.

306. pants (bijušais 233. pants)

Šis Līgums neliedz pastāvēt vai attīstīties reģionālām apvienībām, ko veido Beļģija un Luksemburga vai Beļģija, Luksemburga un Nīderlande, ciktāl šo reģionālo apvienību mērķi nav sasniedzami, piemērojot šo Līgumu.

307. pants (bijušais 234. pants)

Šis Līgums neietekmē tiesības un pienākumus, ko uzliek nolīgumi, kurus pirms 1958. gada 1. janvāra un – attiecībā uz kandidātvalstīm – pirms to pievienošanās dienas viena vai vairākas dalībvalstis, no vienas puses, noslēgušas ar vienu vai vairākām trešām valstīm, no otras puses.

Ja minētie nolīgumi nesader ar šo Līgumu, attiecīgā dalībvalsts vai attiecīgās dalībvalstis veic visus vajadzīgos pasākumus, lai novērstu konstatēto nesaderību. Vajadzības gadījumā dalībvalstis šajā sakarā sniedz savstarpēju palīdzību un vienojas par kopēju attieksmi.

Piemērojot šā panta pirmajā daļā minētos nolīgumus, dalībvalstis ņem vērā to, ka tiesības, par kuru piešķiršanu tās vienojušās šajā Līgumā, ir būtiska Kopienas sistēmas daļa un tādējādi ir cieši saistītas ar kopīgu iestāžu dibināšanu, attiecīgu pilnvaru piešķiršanu tām, kā arī ar to, ka visas citas dalībvalstis piešķir tādas pašas tiesības.

308. pants (bijušais 235. pants)

Ja izrādās, ka Kopienai, lai sasniegtu kādu tās mērķi kopējā tirgus darbībā, jāveic pasākumi, kuru veikšanai šis Līgums nepiešķir vajadzīgās pilnvaras, Padome pēc Komisijas priekšlikuma, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu, ar vienprātīgu lēmumu veic attiecīgus pasākumus.

309. pants (bijušais 236. pants)

1. Ja saskaņā ar 7. panta 2. punktu Līgumā par Eiropas Savienību ir pieņemts lēmums uz laiku atņemt balsstiesības kādas dalībvalsts valdības pārstāvim, tad šīs balsstiesības atņem arī attiecībā uz šo Līgumu.

2. Turklāt, ja saskaņā ar 6. panta 1. punktu ir konstatēts, ka dalībvalsts vairākkārt nopietni pārkāpusi principus, kas minēti 7. panta 1. punktā Līgumā par Eiropas Savienību, Padome ar kvalificētu balsu vairākumu var nolemt uz laiku atņemt dažas tiesības, ko nosaka šā Līguma piemērošana konkrētajā dalībvalstī. To īstenojot, Padome ņem vērā iespējamās sekas, ko šāda tiesību atņemšana var radīt attiecībā uz fizisku un juridisku personu tiesībām un pienākumiem.

Attiecīgai dalībvalstij joprojām ir saistoši šā Līguma uzliktie pienākumi.

3. Padome ar kvalificētu balsu vairākumu vēlāk var nolemt mainīt vai atcelt pasākumus, kas noteikti saskaņā ar 2. punktu, ja mainās apstākļi, kas likuši tos īstenot.

4. Pieņemot lēmumus, kas minēti 2. un 3. punktā, Padome neņem vērā attiecīgās dalībvalsts valdības pārstāvja balsojumu. Atkāpjoties no 205. panta 2. punkta, kvalificēts balsu vairākums ir tāda pati attiecīgajiem Padomes locekļiem piešķirto balsu attiecība, kāda noteikta 205. panta 2. punktā.

Šo punktu piemēro arī tad, ja saskaņā ar 1. punktu balsstiesības uz laiku atņem. Tādos gadījumos lēmumu, kam vajadzīga vienprātība, pieņem, attiecīgās dalībvalsts valdības pārstāvim nebalsojot.

310. pants (bijušais 238. pants)

Kopiena ar vienu vai vairākām valstīm vai starptautiskām organizācijām var slēgt asociācijas nolīgumus, kas nosaka savstarpējas tiesības un pienākumus, kopīgu rīcību un īpašu procedūru.

311. pants (bijušais 239. pants)

Protokoli, kas pēc dalībvalstu savstarpējas vienošanās pievienoti šim Līgumam, ir daļa no tā.

312. pants (bijušais 240. pants)

Šis Līgums ir noslēgts uz neierobežotu laiku.

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

313. pants (bijušais 247. pants)

Augstās Līgumslēdzējas Puses šo Līgumu ratificē saskaņā ar attiecīgajām konstitucionālajām prasībām. Ratifikācijas dokumentus deponē Itālijas Republikas valdībai.

Šis Līgums stājas spēkā nākamā mēneša pirmajā dienā pēc tam, kad ratifikācijas dokumentu deponē pēdējā parakstītājvalsts. Ja tomēr deponēšana notiek vēlāk kā 15 dienas pirms nākamā mēneša sākuma, šis Līgums nestājas spēkā līdz aiznākamā mēneša pirmajai dienai pēc ratifikācijas dokumenta deponēšanas.

314. pants (bijušais 248. pants)

Šā Līguma oriģinālu vienā eksemplārā franču, holandiešu, itāļu un vācu valodā deponē Itālijas Republikas valdības arhīvā; visi četri teksti ir vienlīdz autentiski, un Itālijas Republikas valdība izsniedz apliecinātu kopiju visu citu parakstītājvalstu valdībām.

Saskaņā ar Pievienošanās līgumiem autentisks ir arī šā Līguma teksts angļu, dāņu, grieķu, īru, portugāļu, somu, spāņu un zviedru valodā.

To apliecinot, attiecīgie Pilnvarotie ir parakstījuši šo Līgumu. Romā, tūkstoš deviņi simti piecdesmit septītā gada divdesmit piektajā martā.

[Paraksti]

PIELIKUMI

I PIELIKUMS

SARAKSTS,
KAS MINĒTS LĪGUMA 32. PANTĀ

1	2
Briseles nomenklatūras numurs	Produktu apraksts
1. NODAĻA	Dzīvi dzīvnieki
2. NODAĻA	Gaļa un gaļas subprodukti
3. NODAĻA	Zivis, vēžveidīgie un mīkstmieši
4. NODAĻA	Piens un piena produkti; putnu olas; dabīgais medus
5. NODAĻA	
05.04	Dzīvnieku (izņemot zivju) zarnas, pūšļi un kuņģi vai to daļas
05.15	Dzīvnieku izcelsmes produkti, kas citur nav minēti vai ietverti; beigti 1. vai 3. nodaļā minētie dzīvnieki, kas nav derīgi pārtikai
6. NODAĻA	Veģetējoši koki un citi augi; sīpoli, saknes un līdzīgas augu daļas; griezti ziedi un dekoratīvi zaļumi
7. NODAĻA	Dārzeņi un ēdami sakņaugi un bumbuļaugi
8. NODAĻA	Ēdami augļi un rieksti; citrusu augļu un ķirbjaugu mizas
9. NODAĻA	Kafija, tēja un garšvielas, izņemot mati (pozīcija 09.03)
10. NODAĻA	Graudaugi
11. NODAĻA	Miltrūpniecības produkti; iesals un ciete; lipeklis; inulīns
12. NODAĻA	Eļļas augu sēklas un augļi; dažādi graudi, sēklas un augļi; augi rūpniecības un medicīnas vajadzībām; salmi un rupjā lopbarība
13. NODAĻA	
ex 13.03	Pektīns
15. NODAĻA	
15.01	Kausēti cūku tauki un citi apstrādāti cūku tauki; apstrādāti mājputnu tauki
15.02	Nekausēti liellopu, aitu vai kazu tauki; no tiem pagatavoti kausēti tauki (tostarp *premier jus*)
15.03	Kausētu cūku tauku stearīns, oleostearīns un tauku stearīns; kausētu cūku tauku eļļa, oleoeļļa un taleļļa, neemulģēta, nesajaukta un citādi nesagatavota

1	2
Briseles nomenklatūras numurs	Produktu apraksts
15. NODAĻA (turpinājums)	
15.04	Zivju vai jūras zīdītāju tauki un eļļas, arī rafinētas
15.07	Negaistošas augu eļļas, šķidras vai cietas, nerafinētas, rafinētas vai attīrītas
15.12	Dzīvnieku vai augu tauki un eļļas, hidrogenētas, arī rafinētas, bet tālāk neapstrādātas
15.13	Margarīns, kausētu cūku tauku aizstājēji un tauki pārtikai
15.17	Atlikumi, kas iegūti, apstrādājot eļļu saturošas taukvielas vai dzīvnieku vai augu vaskus
16. NODAĻA	Gaļas, zivju, vēžveidīgo vai mīkstmiešu izstrādājumi
17. NODAĻA	
17.01	Ciets cukurbiešu cukurs
17.02	Pārējie cukuri; cukura sīrupi; mākslīgais medus (sajaukts vai nesajaukts ar dabīgo medu); grauzdēts cukurs
17.03	Melase, arī balināta
17.05 *	Aromatizēti vai krāsoti cukuri, sīrupi un melases, tomēr izņemot augļu sulas ar cukura piedevu jebkurā daudzumā
18. NODAĻA	
18.01	Kakao pupiņas, veselas vai maltas, negrauzdētas vai grauzdētas
18.02	Kakao čaumalas, apvalki, miziņas un citi atkritumi
20. NODAĻA	Dārzeņu, augļu, vai citu augu daļu izstrādājumi
22. NODAĻA	
22.04	Rūgstoša vīnogu misa vai vīnogu misa, kuras rūgšana pārtraukta, nepievienojot alkoholu
22.05	Svaigo vīnogu vīni; vīnogu misa, kuras rūgšana pārtraukta, pievienojot alkoholu

* Pozīcija pievienota saskaņā ar 1. pantu Eiropas Ekonomikas kopienas 1959. gada 18. decembra Regulā Nr. 7a (*OJ No 7, 30. 1. 1961, p. 71 - Special edition (English edition) 1959–1962, p. 68*).

1	2
Briseles nomenklatūras numurs	Produktu apraksts
22. NODAĻA (turpinājums)	
22.07	Citi raudzēti dzērieni (piemēram, ābolu sidrs, bumbieru vīns, medalus)
ex 22.08 * *ex* 22.09 *	Etilspirts vai attīrīti spirti, denaturēti vai nedenaturēti, jebkāda stipruma, kas iegūti no lauksaimniecības produktiem, kuri minēti Līguma I pielikumā, izņemot liķierus, citus alkoholiskos dzērienus un alkoholisko preparātu maisījumus (dēvētus par "koncentrētiem ekstraktiem"), kas paredzēti dzērienu izgatavošanai
22.10 *	Etiķis un etiķa aizstājēji
23. NODAĻA	Pārtikas rūpniecības atliekas un atkritumi; sagatavota rupjā dzīvnieku barība
24. NODAĻA	
24.01	Neapstrādāta tabaka, tabakas atkritumi
45. NODAĻA	
45.01	Dabiskais korķis, neapstrādāts, sasmalcināts granulēts vai malts; korķa atkritumi
54. NODAĻA	
54.01	Linšķiedra, neapstrādāta vai apstrādāta, bet nevērpta; linu atsukas un atlikas (tostarp plucināti šķiedru pinumi vai virves)
57. NODAĻA	
57.01	Kaņepāju šķiedra (*Cannabis sativa*), neapstrādāta vai apstrādāta, bet nevērpta; kaņepāju šķiedru atsukas un atlikas (tostarp plucinātas vai reģenerētas lupatas vai virves)

* Pozīcija pievienota saskaņā ar 1. pantu Eiropas Ekonomikas kopienas 1959. gada 18. decembra Regulā Nr. 7a (*OJ No 7, 30. 1. 1961, p. 71 - Special edition (English edition) 1959–1962, p. 68*).

II PIELIKUMS

AIZJŪRAS ZEMES UN TERITORIJAS,

UZ KURĀM ATTIECAS LĪGUMA CETURTĀ DAĻA

– Grenlande,
– Jaunkaledonija un piederīgās teritorijas,
– Franču Polinēzija,
– Francijas Dienvidu un Antarktikas teritorijas,
– Volisas un Futūnas salas,
– Meijota,
– Senpjēra un Mikelona,
– Aruba,
– Nīderlandes Antiļu salas:
  - Bonaire,
  - Kirasao,
  - Saba,
  - Sintestatiusa,
  - Senmartēna.
– Angilja,
– Kaimanu salas,
– Folklendu salas,
– Dienviddžordžija un Dienvidsendviču salas,
– Monserrata,
– Pitkerna,
– Sv. Helēnas sala un piederīgās teritorijas,
– Britu Antarktikas teritorija,
– Britu Indijas okeāna teritorija,
– Tērksas un Kaikosas salas,
– Britu Virdžīnu salas,
– Bermudu salas.

NICAS LĪGUMS,

kas groza Līgumu par Eiropas Savienību, Eiropas Kopienu dibināšanas līgumus un dažus ar tiem saistītus aktus

Saturs

PREAMBULA 223

PIRMĀ DAĻA: BŪTISKI GROZĪJUMI 225

1. PANTS: 1. līdz 15. punkts (ES līgums) 227

2. PANTS: 1. līdz 47. punkts (EK līgums) 234

3. PANTS: 1. līdz 25. punkts (EAEK līgums) 249

4. PANTS: 1. līdz 19. punkts (EOTK līgums) 255

5. PANTS: Protokols par ECBS statūtiem un ECB statūtiem 261

6. PANTS: Protokols par privilēģijām un imunitāti Eiropas Kopienās 261

OTRĀ DAĻA: PĀREJAS POSMA NOTEIKUMI UN NOBEIGUMA NOTEIKUMI 263

7. līdz 13. PANTS 265

PROTOKOLI 267

Protokols par Eiropas Savienības paplašināšanos 269

Protokols par Tiesas statūtiem 275

Protokols par EOTK līguma izbeigšanās finansiālām sekām un par Ogļu un tērauda izpētes fondu 305

Protokols par Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 67. pantu 309

NOBEIGUMA AKTS 313

KONFERENCES PIEŅEMTĀS DEKLARĀCIJAS 317

DEKLARĀCIJAS, KO KONFERENCE PIEŅĒMUSI ZINĀŠANAI 329

VIŅA MAJESTĀTE BEĻĢU KARALIS,

VIŅAS MAJESTĀTE DĀNIJAS KARALIENE,

VĀCIJAS FEDERATĪVĀS REPUBLIKAS PREZIDENTS,

GRIEĶIJAS REPUBLIKAS PREZIDENTS,

VIŅA MAJESTĀTE SPĀNIJAS KARALIS,

FRANCIJAS REPUBLIKAS PREZIDENTS,

ĪRIJAS PREZIDENTE,

ITĀLIJAS REPUBLIKAS PREZIDENTS,

VIŅA KARALISKĀ AUGSTĪBA LUKSEMBURGAS LIELHERCOGS,

VIŅAS MAJESTĀTE NĪDERLANDES KARALIENE,

AUSTRIJAS REPUBLIKAS FEDERĀLAIS PREZIDENTS,

PORTUGĀLES REPUBLIKAS PREZIDENTS,

SOMIJAS REPUBLIKAS PREZIDENTE,

VIŅA MAJESTĀTE ZVIEDRIJAS KARALIS,

VIŅAS MAJESTĀTE LIELBRITĀNIJAS UN ZIEMEĻĪRIJAS APVIENOTĀS KARALISTES KARALIENE,

PATUROT PRĀTĀ, cik vēsturiski svarīgi ir tas, ka beigusies Eiropas kontinenta sašķeltība,

VĒLĒDAMIES pabeigt ar Amsterdamas Līgumu aizsākto procesu, kas saistīts ar Eiropas Savienības iestāžu sagatavošanu darbam paplašinātā Savienībā,

APŅĒMUŠIES, pamatojoties uz iepriekšminēto, veicināt pievienošanās sarunas tā, lai tās sekmīgi pabeigtu saskaņā ar procedūru, kas paredzēta Līgumā par Eiropas Savienību,

IR NOLĒMUŠI grozīt Līgumu par Eiropas Savienību, Eiropas Kopienu dibināšanas līgumus un dažus ar tiem saistītus aktus

un tālab iecēluši par saviem Pilnvarotajiem:

VIŅA MAJESTĀTE BEĻĢU KARALIS:
premjerministra vietnieku un ārlietu ministru Luī MIŠELU [*Louis MICHEL*],

VIŅAS MAJESTĀTE DĀNIJAS KARALIENE:
ārlietu ministru Mogensu LIKETOFTU [*Mogens LYKKETOFT*],

VĀCIJAS FEDERATĪVĀS REPUBLIKAS PREZIDENTS:
ārlietu federālo ministru un federālā kanclera vietnieku Jozefu FIŠERU [*Joseph FISCHER*],

GRIEĶIJAS REPUBLIKAS PREZIDENTS:
ārlietu ministru Georgiju PAPANDREU [*Georgios PAPANDREOU*],

VIŅA MAJESTĀTE SPĀNIJAS KARALIS:
ārlietu ministru Žozepu PIKĒIKAMPU [*Josep PIQUÉ I CAMPS*],

FRANCIJAS REPUBLIKAS PREZIDENTS:
ārlietu ministru Ibēru VEDRĪNU [*Hubert VÉDRINE*],

ĪRIJAS PREZIDENTE:
ārlietu ministru Braienu KAUENU [*Brian COWEN*],

ITĀLIJAS REPUBLIKAS PREZIDENTS:
ārlietu ministru Lamberto DINI [*Lamberto DINI*],

VIŅA KARALISKĀ AUGSTĪBA LUKSEMBURGAS LIELHERCOGS:
premjerministra vietnieci, ārlietu un ārējās tirdzniecības ministri Lidiju POLFERI [*Lydie POLFER*],

VIŅAS MAJESTĀTE NĪDERLANDES KARALIENE:
ārlietu ministru Joziju Johannesu VAN ĀRTSENU [*Jozias Johannes VAN AARTSEN*],

AUSTRIJAS REPUBLIKAS FEDERĀLAIS PREZIDENTS:
ārlietu federālo ministri Benitu FERRERO- VALDNERI [*Benita FERRERO- WALDNER*],

PORTUGĀLES REPUBLIKAS PREZIDENTS:
valsts ministru, ārlietu ministru Žaimi GAMU [*Jaime GAMA*],

SOMIJAS REPUBLIKAS PREZIDENTE:
ārlietu ministru Erki TUOMIOJU [*Erkki TUOMIOJA*],

VIŅA MAJESTĀTE ZVIEDRIJAS KARALIS:
ārlietu ministri Annu LINDU [*Anna LINDH*],

VIŅAS MAJESTĀTE LIELBRITĀNIJAS UN ZIEMEĻĪRIJAS APVIENOTĀS KARALISTES KARALIENE:
ārlietu un sadraudzības lietu valsts sekretāru Robinu KUKU [*Robin COOK*],

KAS, iepazinušies ar pārējo Pušu pilnvarām un atzinuši tās par likumīgām un spēkā esošām,

IR VIENOJUŠIES PAR TURPMĀKO.

PIRMĀ DAĻA

BŪTISKI GROZĪJUMI

1. pants

Līgumu par Eiropas Savienību groza saskaņā ar šā panta noteikumiem.

1) Līguma 7. pantu aizstāj ar šādu pantu:

"7. pants

1. Padome pēc trešdaļas dalībvalstu, Eiropas Parlamenta vai Komisijas pamatota priekšlikuma, saņēmusi Eiropas Parlamenta piekrišanu, ar četru piektdaļu tās locekļu balsu vairākumu var konstatēt, ka ir droša varbūtība, ka kāda dalībvalsts varētu nopietni pārkāpt 6. panta 1. punktā minētos principus, un var šai dalībvalstij adresēt attiecīgus ieteikumus. Pirms nākt klajā ar šādu konstatāciju, Padome uzklausa attiecīgo dalībvalsti un, ievērojot iepriekšminēto procedūru, var aicināt neatkarīgas personas piemērotā termiņā iesniegt ziņojumu par stāvokli attiecīgajā dalībvalstī.

Padome pastāvīgi pārbauda, vai pamatojums, uz kura balstīta konstatācija, vēl aizvien ir spēkā.

2. Padome, sanākot valstu vai valdību vadītājiem, pēc trešdaļas dalībvalstu vai Komisijas priekšlikuma un ar Eiropas Parlamenta piekrišanu var ar vienprātīgu lēmumu atzīt, ka kāda dalībvalsts vairākkārt būtiski pārkāpusi 6. panta 1. punktā minētos principus, iepriekš uzaicinot attiecīgās dalībvalsts valdību izteikt savus apsvērumus.

3. Ja saskaņā ar 2. punktu konstatēti pārkāpumi, tad Padome ar kvalificētu balsu vairākumu var nolemt attiecīgai dalībvalstij uz laiku atņemt dažas tiesības, ko nosaka šā Līguma piemērošana konkrētajā dalībvalstī, tostarp šīs dalībvalsts valdības pārstāvja balsstiesības Padomē. To īstenojot, Padome ņem vērā iespējamās sekas, ko šāda tiesību atņemšana var radīt attiecībā uz fizisku un juridisku personu tiesībām un pienākumiem.

Attiecīgai dalībvalstij joprojām ir saistoši šā Līguma uzliktie pienākumi.

4. Padome ar kvalificētu balsu vairākumu var vēlāk nolemt mainīt vai atcelt pasākumus, kas noteikti saskaņā ar 3. punktu, ja mainās apstākļi, kas likuši tos īstenot.

5. Padome, pieņemot lēmumus saskaņā ar šo pantu, neņem vērā attiecīgās dalībvalsts valdības pārstāvja balsi. Klātesošu vai pārstāvētu locekļu atturēšanās neliedz pieņemt 2. punktā minētos lēmumus. Kvalificēts balsu vairākums ir tāda pati attiecīgajiem Padomes locekļiem piešķirto balsu attiecība, kāda noteikta Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 205. panta 2. punktā.

Šo punktu piemēro arī tad, ja saskaņā ar 3. punktu balsstiesības uz laiku atņem.

6. Šā panta 1. un 2. punktā paredzētos lēmumus Eiropas Parlaments pieņem ar divu trešdaļu balsu vairākumu, ko nodevis Eiropas Parlamenta locekļu vairākums."

2) Līguma 17. pantu aizstāj ar šādu pantu:

"17. pants

1. Kopējā ārpolitika un drošības politika aptver visus jautājumus, kas attiecas uz Savienības drošību, tostarp pakāpenisku kopējas aizsardzības politikas izstrādi, kas varētu pakāpeniski pāraugt kopīgā aizsardzībā, ja tā nolemtu Eiropadome. Tādā gadījumā Eiropadome iesaka dalībvalstīm pieņemt šādu lēmumu saskaņā ar to attiecīgajām konstitucionālajām prasībām.

Savienības politika saskaņā ar šo pantu neskar atsevišķu dalībvalstu drošības politikas un aizsardzības politikas īpašās iezīmes un ievēro to dalībvalstu pienākumus, kuras uzskata, ka to kopīgā aizsardzība ir īstenojama Ziemeļatlantijas Līguma Organizācijā (NATO) saskaņā ar Ziemeļatlantijas Līgumu, un ir saderīga ar kopējo drošības un aizsardzības politiku, kas noteikta šajā struktūrā.

Pakāpeniska kopējas aizsardzības politikas izstrāde notiks, dalībvalstīm sadarbojoties bruņojuma jomā, ja tās uzskatīs to par vajadzīgu.

2. Šajā pantā minētie jautājumi aptver humānās palīdzības un glābšanas uzdevumus, miera uzturēšanas uzdevumus un kaujas vienību uzdevumus krīzes pārvarēšanai, tostarp miera atjaunošanu.

3. Ar aizsardzību saistītus lēmumus, kurus izskata saskaņā ar šo pantu, pieņem, neskarot politiku un pienākumus, kas minēti 1. punkta otrajā daļā.

4. Šā panta noteikumi neliedz divām vai vairāk dalībvalstīm attīstīt ciešāku divpusēju sadarbību Rietumeiropas Savienībā (RES) un NATO, ja vien šāda sadarbība nav pretrunā šajā sadaļā paredzētajai sadarbībai vai nekavē to.

5. Lai veicinātu šā panta mērķu sasniegšanu, šā panta noteikumus pārskatīs saskaņā ar 48. pantu."

3) Līguma 23. panta 2. punkta pirmajai daļai pievieno šādu trešo ievilkumu:

"- izvirza īpašu pārstāvi saskaņā ar 18. panta 5. punktu."

4) Līguma 24. pantu aizstāj ar šādu pantu:

"24. pants

1. Ja, īstenojot šo sadaļu, ir jāslēdz nolīgums ar vienu vai vairākām valstīm vai starptautiskām organizācijām, Padome, kurai vajadzības gadījumā palīdz Komisija, var pilnvarot prezidentvalsti sākt sarunas šajā sakarā. Šādus nolīgumus pēc prezidentvalsts ieteikuma slēdz Padome.

2. Padome lēmumus pieņem vienprātīgi, ja nolīgums attiecas uz jautājumiem, par kuriem vajadzīga vienprātība, lai pieņemtu iekšējus lēmumus.

3. Ja nolīgums paredzēts tādēļ, lai īstenotu kopīgu rīcību vai kopīgu nostāju, tad Padome lēmumu pieņem ar kvalificētu balsu vairākumu saskaņā ar 23. panta 2. punktu.

4. Šā panta noteikumi attiecas arī uz jautājumiem, kas ietverti VI sadaļā. Ja nolīgums attiecas uz jautājumiem, par kuriem vajadzīgs kvalificēts balsu vairākums, lai pieņemtu iekšējus lēmumus, Padome lēmumu pieņem ar kvalificētu balsu vairākumu saskaņā ar 34. panta 3. punktu.

5. Neviens nolīgums nav saistošs dalībvalstij, kuras pārstāvis Padomē paziņo, ka tai ir jāpilda savas valsts konstitucionālās prasības; pārējie Padomes locekļi var vienoties par to, ka nolīgumu tomēr pagaidām piemēro.

6. Nolīgumi, kas noslēgti saskaņā ar šajā pantā paredzētiem nosacījumiem, ir saistoši Savienības iestādēm."

5) Līguma 25. pantu aizstāj ar šādu pantu:

"25. pants

Neskarot Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 207. pantu, Politikas un drošības komiteja pārrauga starptautisko stāvokli jomās, uz ko attiecas kopējā ārpolitika un drošības politika, un palīdz izstrādāt šo politiku, pēc Padomes lūguma vai pēc savas ierosmes sniedzot Padomei atzinumus. Tā pārrauga arī apstiprinātās politikas īstenošanu, neskarot prezidentvalsts un Komisijas kompetenci.

Šajā sadaļā paredzētā apjomā un Padomes pakļautībā minētā Komiteja īsteno krīzes pārvarēšanas pasākumu politisku kontroli un stratēģisku vadību.

Neskarot 47. pantu, Padome krīzes pārvarēšanas pasākuma īstenošanai uz tam vajadzīgo laiku, ko pati noteikusi, var pilnvarot Komiteju pieņemt attiecīgus lēmumus par attiecīgā pasākuma politisko kontroli un stratēģisko vadību."

6) Iekļauj šādus pantus:

"27.a pants

1. Ciešāka sadarbība šajā sadaļā minētajās jomās ir vērsta uz to, lai nosargātu Savienības kopējās vērtības un ievērotu Savienības kopējās intereses, apliecinot to kā saliedētu spēku starptautiskā mērogā. Sadarbojoties tiek ievēroti šādi principi:

– kopējās ārpolitikas un drošības politikas principi, mērķi, vispārīgās pamatnostādnes un konsekvence, kā arī saskaņā ar šo politiku pieņemtie lēmumi;
– Eiropas Kopienas pilnvaras un
– Savienības dažādu jomu politikas saderība ar Savienības uz ārieni vērstām darbībām.

2. Uz šajā pantā paredzēto ciešāko sadarbību attiecas 11. līdz 27. pants, kā arī 27.b līdz 28. pants, ja vien nav citādi paredzēts 27.c pantā un 43. līdz 45. pantā.

27.b pants

Šajā sadaļā paredzētā ciešākā sadarbība ir saistīta ar kopīgu rīcību vai kopīgu nostāju īstenošanu. Tā nav saistīta ar jautājumiem, kuros skarti militāri vai aizsardzības aspekti.

27.c pants

Dalībvalstis, kas savā starpā vēlas veidot 27.b pantā paredzēto ciešāko sadarbību, iesniedz attiecīgu lūgumu Padomei.

Informēšanas nolūkā lūgumu nosūta Komisijai un Eiropas Parlamentam. Komisija par to sniedz atzinumu, jo īpaši par to, vai ierosinātā ciešākā sadarbība ir saderīga ar Savienības politiku. Atļauju dod Padome, lēmumu pieņemot saskaņā ar 23. panta 2. punkta otro un trešo daļu un ievērojot 43. līdz 45. pantu.

27.d pants

Neskarot prezidentvalsts vai Komisijas pilnvaras, Padomes ģenerālsekretārs - Augstais pārstāvis kopējās ārpolitikas un drošības politikas jautājumos - jo īpaši nodrošina to, ka Eiropas Parlaments un visi Padomes locekļi saņem pilnīgu informāciju par ciešākas sadarbības īstenošanu kopējās ārpolitikas un drošības politikas jomā.

27.e pants

Dalībvalstis, kas vēlas piedalīties ciešākā sadarbībā, kura izveidota saskaņā ar 27.c pantu, par savu nodomu paziņo Padomei un informē Komisiju. Komisija sniedz atzinumu Padomei trīs mēnešos no dienas, kad saņemts minētais paziņojums. Četros mēnešos no dienas, kad saņemts minētais paziņojums, Padome pieņem lēmumu par lūgumu, kā arī par īpašiem pasākumiem, ko tā uzskata par vajadzīgiem. Lēmumu uzskata par pieņemtu, ja vien Padome ar kvalificētu balsu vairākumu tajā pašā termiņā nav pieņēmusi lēmumu to pagaidām atlikt; tādā gadījumā Padome savu lēmumu pamato un nosaka termiņu tā pārskatīšanai.

Šā panta sakarā Padome pieņem lēmumus ar kvalificētu balsu vairākumu. Kvalificēts balsu vairākums ir tāda pati attiecīgajiem Padomes locekļiem piešķirto balsu attiecība un attiecīgo Padomes locekļu skaita attiecība, kāda noteikta 23. panta 2. punkta trešajā daļā.

7) Līguma 29. panta otrās daļas otro ievilkumu aizstāj ar šādu ievilkumu:

"- ciešāk sadarbojoties dalībvalstu tiesu iestādēm un citām kompetentām iestādēm, tostarp izmantojot Eiropas Tiesu sadarbības vienību *Eurojust* saskaņā ar 31. un 32. pantu;"

8) Līguma 31. pantu aizstāj ar šādu pantu:

"31. pants

1. Kopīga rīcība, tiesu iestādēm sadarbojoties krimināllietās,

a) atvieglo un paātrina sadarbību starp dalībvalstu kompetentām ministrijām un tiesu iestādēm vai līdzīgām iestādēm attiecībā uz procesuālajām darbībām un lēmumu piespiedu izpildi, vajadzības gadījumā sadarbojoties ar *Eurojust* starpniecību;

b) atvieglo izdošanu starp dalībvalstīm;

c) nodrošina dalībvalstīs piemērojamo likumu saderību, ciktāl tas vajadzīgs šīs sadarbības uzlabošanai;

d) novērš piekritības konfliktus starp dalībvalstīm;

e) pakāpeniski paredz pasākumus, kas nosaka obligātus standartus attiecībā uz noziedzīgu darbību elementiem un sodiem, ko piemēro tādās jomās kā organizētā noziedzība, terorisms un nelegāla tirdzniecība ar narkotiskām vielām.

2. Padome veicina sadarbību ar *Eurojust* starpniecību,

a) gādājot par to, lai *Eurojust* spētu veicināt pietiekamu koordinēšanu starp dalībvalstu prokuratūrām;

b) sekmējot to, lai *Eurojust* atbalstītu nopietnu pārrobežu noziegumu kriminālizmeklēšanu, jo īpaši saistībā ar organizēto noziedzību, cita starpā ņemot vērā *Europol* veiktos pētījumus;

c) veicinot ciešu sadarbību starp *Eurojust* un Eiropas tiesu tīklu, jo īpaši, nolūkā sekmēt tiesas uzdevumu un izdošanas lūgumu izpildi."

9) Līguma 40. pantu aizstāj ar šādu 40., 40.a un 40.b pantu:

"40. pants

1. Ciešākas sadarbības mērķis šajā sadaļā minētajās jomās ir veicināt to, lai Savienība ātrāk kļūtu par brīvības, drošības un taisnīguma telpu, reizē ievērojot Eiropas Kopienas pilnvaras un šajā sadaļā izklāstītos mērķus.

2. Uz šajā pantā paredzēto ciešāko sadarbību attiecas 29. līdz 39. pants un 40.a līdz 41. pants, ja vien nav citādi paredzēts 40.a pantā un 43. līdz 45. pantā.

3. Uz šo pantu, kā arī uz 40.a un 40.b pantu attiecas Eiropas Kopienas dibināšanas līguma noteikumi par Tiesas pilnvarām un to īstenošanu.

40.a pants

1. Dalībvalstis, kas nolēmušas ciešāk sadarboties saskaņā ar 40. pantu, iesniedz lūgumu Komisijai, kura var iesniegt attiecīgu priekšlikumu Padomei. Ja Komisija priekšlikumu neiesniedz, tā informē attiecīgās dalībvalstis par šādas rīcības iemesliem. Tādā gadījumā dalībvalstis, lai saņemtu atļauju ciešāk sadarboties kādā konkrētā jomā, var iesniegt priekšlikumu Padomei.

2. Šā panta 1. punktā minēto atļauju saskaņā ar 43. līdz 45. pantu piešķir Padome ar kvalificētu balsu vairākumu pēc Komisijas priekšlikuma vai vismaz astoņu dalībvalstu ierosmes, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu. Padomes locekļu balsis vērtē saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 205. panta 2. punktu.

Jebkurš Padomes loceklis var lūgt jautājumu izskatīt Eiropadomē. Pēc tam, kad jautājums Eiropadomē apspriests, Padome var pieņemt lēmumu saskaņā ar šā punkta pirmo daļu.

40.b pants

Dalībvalstis, kas vēlas piedalīties ciešākā sadarbībā, kura izveidota saskaņā ar 40.a pantu, par savu nodomu paziņo Padomei un informē Komisiju, kas trīs mēnešos pēc paziņojuma saņemšanas dienas sniedz Padomei atzinumu, ko var papildināt ar ieteikumu par īpašiem noteikumiem, kas var būt vajadzīgi, lai šī dalībvalsts varētu iesaistīties tādā sadarbībā. Padome par attiecīgo lūgumu pieņem lēmumu četros mēnešos pēc paziņojuma saņemšanas dienas. Lēmums uzskatāms par pieņemtu, ja vien Padome ar kvalificētu balsu vairākumu tajā pašā termiņā nav nolēmusi to pagaidām atlikt; tādā gadījumā Padome paziņo sava lēmuma iemeslus un nosaka termiņu tā pārskatīšanai.

Šā panta sakarā Padome pieņem lēmumus, ievērojot 44. panta 1. punktā izklāstītos nosacījumus."

10) Līguma VII SADAĻAS virsrakstu aizstāj ar šādu virsrakstu: "CIEŠĀKAS SADARBĪBAS NOTEIKUMI".

11) Līguma 43. pantu aizstāj ar šādu pantu:

"43. pants

Dalībvalstis, kas nolēmušas ciešāk sadarboties, var izmantot iestādes, procedūras un mehānismus, kas noteikti šajā līgumā un Eiropas Kopienas dibināšanas līgumā, ja paredzētā sadarbība

a) ir vērsta uz Savienības un Kopienas mērķu sasniegšanu un to interešu aizstāvēšanu un ievērošanu, kā arī uz to integrācijas procesa nostiprināšanu;

b) ņem vērā minētos līgumus un Savienības iestāžu vienoto sistēmu;

c) respektē *acquis communautaire* un pasākumus, kas noteikti saskaņā ar pārējiem minēto līgumu noteikumiem;

d) nepārsniedz Savienības vai Kopienas pilnvaras un neskar jomas, kuras ir Kopienas ekskluzīvā kompetencē;

e) nevēlami neietekmē iekšējo tirgu, kā tas definēts Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 14. panta 2. punktā, vai arī ekonomisko un sociālo kohēziju, kas noteikta saskaņā ar minētā Līguma XVII sadaļu;

f) nerada šķēršļus vai diskrimināciju tirdzniecībā starp dalībvalstu un netraucē dalībvalstu savstarpējo konkurenci;

g) iesaista vismaz astoņas dalībvalstis;

h) respektē to dalībvalstu kompetenci, tiesības un pienākumus, kuras šajā sadarbībā neiesaistās;

i) neietekmē Protokolu par Šengenas *acquis* iekļaušanu Eiropas Savienības sistēmā;

j) ir pieejama visām dalībvalstīm saskaņā ar 43.b pantu."

12) Iekļauj šādus pantus:

"43.a pants

Ciešāku sadarbību izmanto tikai kā pēdējo līdzekli, ja Padomē konstatēts, ka tādas sadarbības mērķus atbilstošā termiņā nevar sasniegt, piemērojot attiecīgus pamatlīgumu noteikumus.

43.b punkts

Ciešāka sadarbība, tiklīdz tā izveidota, ir pieejama visām dalībvalstīm. Tāpat tā dalībvalstīm ir pieejama jebkurā laikā saskaņā ar šā Līguma 27.e un 40.b pantu un Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 11.a pantu, ievērojot sākotnējo lēmumu un citus saskaņā ar to pieņemtus lēmumus. Komisija un dalībvalstis, kas piedalās ciešākā sadarbībā, gādā par to, lai tajā iesaistītos pēc iespējas vairāk dalībvalstu."

13) 44. pantu aizstāj ar šādu 44. un 44.a pantu:

"44. pants

1. Lai pieņemtu aktus un lēmumus, kas vajadzīgi, lai īstenotu 43. pantā minēto ciešāko sadarbību, piemēro attiecīgos organizatoriskos noteikumus, ko paredz šis Līgums un Eiropas Kopienas dibināšanas līgums. Lai gan piedalīties apspriedēs var visi Padomes locekļi, lēmumu pieņemšanā tomēr piedalās tikai tie, kas pārstāv ciešākā sadarbībā iesaistītās dalībvalstis. Pieņemot lēmumus par ciešāku sadarbību, kas izveidota saskaņā ar 27.c pantu, kvalificēts

balsu vairākums tāda pati attiecīgajiem Padomes locekļiem piešķirto balsu attiecība un tāda pati attiecīgo Padomes locekļu skaita attiecība, kāda noteikta Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 205. panta 2. punktā un šā Līguma 23. panta 2. punkta otrajā un trešajā daļā. Vienprātīgu lēmumu pieņem tikai attiecīgie Padomes locekļi.

Minētie akti un lēmumi nav Savienības *acquis* daļa.

2. Aktus un lēmumus, kas pieņemti, lai īstenotu ciešāku sadarbību, kurā dalībvalstis iesaistās, tās piemēro tiktāl, ciktāl šie akti un lēmumi attiecas uz tām. Minētie akti un lēmumi ir saistoši tikai ciešākā sadarbībā iesaistītām dalībvalstīm un attiecīgos gadījumos ir tieši piemērojami tikai tādās dalībvalstīs. Ciešākā sadarbībā neiesaistītas dalībvalstis netraucē sadarboties iesaistītajām dalībvalstīm.

44.a pants

Izdevumus, kas radušies, īstenojot ciešāku sadarbību, un kas nav iestāžu administratīvās izmaksas, sedz iesaistītās dalībvalstis, ja vien Padome pēc apspriedes ar Eiropas Parlamentu vienprātīgi nenolemj ko citu."

14) Līguma 45. pantu aizstāj ar šādu pantu:

"45. pants

Padome un Komisija, savstarpēji sadarbojoties, nodrošina konsekvenci darbībās, ko veic atbilstīgi šai sadaļai, kā arī tādu darbību atbilstību Savienības un Kopienas politikai."

15) Līguma 46. pantu aizstāj ar šādu pantu:

"46. pants

Eiropas Kopienas dibināšanas līguma, Eiropas Ogļu un tērauda kopienas dibināšanas līguma un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līguma noteikumi, kas attiecas uz Eiropas Kopienu Tiesas pilnvarām un šo pilnvaru īstenojumu, šajā līgumā attiecas tikai uz šādiem noteikumiem:

a) uz noteikumiem, kas groza Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līgumu, lai izveidotu Eiropas Kopienu, kā arī Eiropas Ogļu un tērauda kopienas dibināšanas līgumu un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumu;

b) uz VI sadaļas noteikumiem saskaņā ar 35. pantā paredzētajiem nosacījumiem;

c) uz VII sadaļas noteikumiem saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 11. un 11.a pantā un šā Līguma 40. pantā paredzētajiem nosacījumiem;

d) uz 6. panta 2. punktu, kas attiecas uz iestāžu darbību, ciktāl tas ir Tiesas kompetencē saskaņā ar Eiropas Kopienu dibināšanas līgumiem un šo Līgumu;

e) uz 7. pantā paredzētiem procedūras noteikumiem, Tiesai rīkojoties pēc attiecīgās dalībvalsts lūguma viena mēneša laikā no dienas, kad Padome izdarījusi minētajā pantā paredzēto konstatāciju;

f) uz 46. līdz 53. pantu."

2. pants

Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu groza saskaņā ar šā panta noteikumiem.

1) Līguma 11. pantu aizstāj ar šādu 11. un 11.a pantu:

"11. pants

1. Dalībvalstis, kas vēlas ciešāk sadarboties kādā no šajā līgumā minētām jomām, iesniedz lūgumu Komisijai, kura var iesniegt attiecīgu priekšlikumu Padomei. Ja Komisija priekšlikumu neiesniedz, tā informē attiecīgās dalībvalstis par šādas rīcības iemesliem.

2. Šā panta 1. punktā minēto atļauju veidot ciešāku sadarbību saskaņā ar 43. līdz 45. pantu Līgumā par Eiropas Savienību piešķir Padome ar kvalificētu balsu vairākumu pēc Komisijas priekšlikuma, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu. Ja ciešāka sadarbību veido jomā, uz kuru attiecas šā līguma 251. pantā minētā procedūra, tad ir vajadzīga Eiropas Parlamenta piekrišana.

Jebkurš Padomes loceklis var lūgt jautājumu izskatīt Eiropadomē. Pēc tam, kad jautājums Eiropadomē apspriests, Padome var pieņemt lēmumu saskaņā ar šā punkta pirmo daļu.

3. Aktus un lēmumus, kas vajadzīgi ciešākas sadarbības īstenošanai, saskaņo ar visiem attiecīgiem šā Līguma noteikumiem, izņemot gadījumus, kad šajā pantā vai 43. līdz 45. pantā Līgumā par Eiropas Savienību noteikts kas cits.

11.a pants

Dalībvalstis, kas vēlas piedalīties ciešākā sadarbībā, kura izveidota saskaņā ar 11. pantu, par savu nodomu paziņo Padomei un informē Komisiju, kas trīs mēnešos pēc paziņojuma saņemšanas dienas sniedz atzinumu Padomei. Četros mēnešos pēc paziņojuma dienas Padome pieņem lēmumu par attiecīgo lūgumu un par īpašiem noteikumiem, kurus tā uzskata par vajadzīgiem."

2) Līguma 13. panta pašreizējais teksts kļūst par 1. punktu, un tam pievieno šādu 2. punktu:

"2. Atkāpjoties no 1. punkta, gadījumos, kad nolūkā atbalstīt dalībvalstu rīcību, kas vērsta uz 1. punktā minēto mērķu sasniegšanu, Padome paredz Kopienas veicināšanas pasākumus, kas neietver dalībvalstu normatīvo aktu saskaņošanu, Padome pieņem lēmumus saskaņā ar 251. pantā paredzēto procedūru."

3) Līguma 18. pantu aizstāj ar šādu pantu:

"18. pants

1. Ikvienam Savienības pilsonim ir tiesības brīvi pārvietoties un pastāvīgi uzturēties dalībvalstu teritorijā, ievērojot šajā Līgumā noteiktos ierobežojumus un nosacījumus, kā arī tā īstenošanai paredzētos pasākumus.

2. Ja izrādās, ka minētā mērķa sasniegšanai vajadzīga Kopienas rīcība, bet šis Līgums nav piešķīris šim nolūkam vajadzīgās pilnvaras, tad Padome var pieņemt noteikumus, lai sekmētu 1. punktā minēto tiesību īstenošanu. Padome pieņem lēmumu saskaņā ar 251. pantā noteikto procedūru.

3. Šā panta 2. punkts neattiecas uz noteikumiem par pasēm, personu apliecībām, uzturēšanās atļaujām vai citiem līdzīgiem dokumentiem, kā arī uz noteikumiem par sociālo nodrošināšanu vai sociālo aizsardzību."

4) Līguma 67. pantu papildina ar šādu punktu:

"5. Atkāpjoties no 1. punkta, Padome saskaņā ar 251. pantā paredzēto procedūru paredz

– pasākumus, kas minēti 63. panta 1. punktā un 2. punkta a) apakšpunktā, ar nosacījumu, ka pirms tam saskaņā ar šā panta 1. punktu Padome ir pieņēmusi Kopienas tiesību aktus, kuros definēti kopīgi noteikumi un pamatprincipi, kas reglamentē šos jautājumus;
– pasākumus, kas minēti 65. pantā, izņemot attiecībā uz jautājumiem, kas saistīti ar ģimenes tiesībām."

5) Līguma 100. pantu aizstāj ar šādu pantu:

"100. pants

1. Neskarot citas procedūras, ko paredz šis Līgums, Padome pēc Komisijas priekšlikuma ar kvalificētu balsu vairākumu var lemt par ekonomikas stāvoklim piemērotiem pasākumiem, jo īpaši tad, ja rodas nopietnas grūtības apgādē ar atsevišķiem ražojumiem.

2. Ja kādai dalībvalstij ir grūtības vai to nopietni apdraud lielas grūtības, ko izraisījušas dabas katastrofas vai ārkārtēji notikumi, kurus tā nevar ietekmēt, Padome pēc Komisijas priekšlikuma ar kvalificētu balsu vairākumu attiecīgai dalībvalstij var sniegt Kopienas finansiālu atbalstu, paredzot īpašus nosacījumus. Padomes priekšsēdētājs pieņemto lēmumu dara zināmu Eiropas Parlamentam."

6) Līguma 111. panta 4. punktu aizstāj ar šādu punktu:

"4. Ievērojot 1. punktu, Padome pēc Komisijas priekšlikuma, apspriedusies ar ECB, ar kvalificētu balsu vairākumu pieņem lēmumu par Kopienas nostāju starptautiskā līmenī attiecībā uz īpaši svarīgiem ekonomiskās un monetārās savienības jautājumiem, kā arī lēmumu par tās pārstāvību, ievērojot 99. un 105. pantā paredzēto pilnvaru sadalījumu."

7) Līguma 123. panta 4. punktu aizstāj ar šādu punktu:

"4. Trešā posma pirmajā dienā Padome pēc Komisijas priekšlikuma, apspriedusies ar ECB, ar vienprātīgu to dalībvalstu lēmumu, kurām nav piešķirts izņēmuma statuss, šo valstu valūtām nosaka neatsaucami fiksētus maiņas kursus un neatsaucami fiksētu Eiropas Valūtas vienības (ECU) maiņas kursu, atbilstīgi kuram šīs valūtas aizstāj ar ECU, un Eiropas Valūtas vienība (ECU) pati kļūst par valūtu. Šis pasākums vien nemaina Eiropas Valūtas vienības (ECU) ārējo vērtību. Padome pēc Komisijas priekšlikuma, apspriedusies ar ECB, ar minēto dalībvalstu kvalificētu balsu vairākumu veic arī citus pasākumus, kas vajadzīgi, lai ātri ieviestu Eiropas Valūtas vienību (ECU) kā vienotu valūtu šajās dalībvalstīs. Piemēro 122. panta 5. punkta otro teikumu."

8) Līguma 133. pantu aizstāj ar šādu pantu:

"133. pants

1. Kopējās tirdzniecības politikas pamatā ir vienādi principi, jo īpaši attiecībā uz pārmaiņām tarifu likmēs, uz tarifu un tirdzniecības nolīgumu slēgšanu, uz liberalizācijas pasākumu,

eksporta politikas un tirdzniecības aizsardzības pasākumu vienādošanu, tostarp to pasākumu, ko veic dempinga vai subsīdiju gadījumā.

2. Komisija iesniedz Padomei priekšlikumus par to, kā īstenot kopējo tirdzniecības politiku.

3. Ja ar vienu vai vairākām valstīm vai starptautiskām organizācijām vajadzīgas sarunas par nolīgumiem, Komisija iesniedz ieteikumus Padomei, kas pilnvaro Komisiju sākt vajadzīgās sarunas. Padome un Komisija atbild par to, ka tiek nodrošināta apspriesto nolīgumu saderība ar Kopienas iekšējo politiku un noteikumiem.

Komisija risina šīs sarunas, apspriežoties ar īpašu komiteju, ko ieceļ Padome, lai tā palīdzētu Komisijai veikt šo uzdevumu, un ievērojot direktīvas, ko Padome var izdot. Komisija īpašajai komitejai regulāri ziņo par sarunu norisi.

Piemēro attiecīgos 300. panta noteikumus.

4. Padome, īstenojot pilnvaras, ko tai piešķir šis pants, pieņem lēmumus ar kvalificētu balsu vairākumu.

5. Neskarot 6. punktu, šā panta 1. līdz 4. punktu piemēro arī attiecībā uz tādu nolīgumu apspriešanu un slēgšanu, kas saistīti ar pakalpojumu tirdzniecības jomu un intelektuālā īpašuma komerciālo aspektu jomu, ciktāl minētie punkti uz tādiem nolīgumiem jau neattiecas.

Atkāpjoties no 4. punkta, apspriežot un slēdzot nolīgumus šā punkta pirmajā daļā minētajās jomās, Padome lēmumus pieņem vienprātīgi, ja tādos nolīgumos paredzēti noteikumi, ar kuriem saistītu iekšēju noteikumu pieņemšanai ir vajadzīga vienprātība, vai ja nolīgums attiecas uz jomu, kurā Kopiena vēl nav īstenojusi ar šo Līgumu piešķirtās pilnvaras, pieņemot iekšējus noteikumus.

Apspriežot un slēdzot horizontālus nolīgumus, Padome lēmumus pieņem vienprātīgi, ja tādi nolīgumi attiecas arī uz iepriekšējo šā punkta daļu vai 6. punkta otro daļu.

Šis punkts neietekmē dalībvalstu tiesības atstāt spēkā un slēgt nolīgumus ar trešām valstīm vai starptautiskām organizācijām, ja tādi nolīgumi ir saderīgi ar Kopienas tiesību aktiem un citiem attiecīgiem starptautiskiem nolīgumiem.

6. Padome nedrīkst slēgt nolīgumus, ja tajos iekļauti noteikumi, kas pārsniegtu Kopienas iekšējās pilnvaras, jo īpaši, saskaņojot dalībvalstu normatīvos aktus jomās, kuru saskaņošanu neparedz šis Līgums.

Šajā sakarā, atkāpjoties no 5. punkta pirmās daļas, nolīgumi, kas saistīti ar kultūras un audiovizuālo pakalpojumu, izglītības pakalpojumu, kā arī sociālo un veselības aizsardzības pakalpojumu tirdzniecību, ir Kopienas un dalībvalstu kopējā kompetencē. Tātad papildus Kopienas lēmumam, ko pieņem saskaņā ar 300. panta attiecīgiem noteikumiem, tādu nolīgumu apspriešanai ir vajadzīga dalībvalstu savstarpēja vienošanās. Tādā veidā apspriestus nolīgumus kopīgi slēdz Kopiena un dalībvalstis.

Apspiežot un slēdzot starptautiskus nolīgumus transporta jomā, piemēro V sadaļas un 300. panta noteikumus.

7. Neskarot 6. punkta pirmo daļu, Padome pēc Komisijas priekšlikuma, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu, ar vienprātīgu lēmumu var attiecināt 1. līdz 4. punkta piemērošanu arī uz

starptautiskām sarunām un nolīgumiem par intelektuālo īpašumu, ciktāl uz tiem neattiecas 5. punkts."

9) Līguma 137. pantu aizstāj ar šādu pantu:

"137. pants

1. Lai sasniegtu 136. pantā izvirzītos mērķus, Kopiena atbalsta un papildina dalībvalstu darbību šādās jomās:

a) uzlabojumi, jo īpaši darba vidē, lai aizsargātu darba ņēmēju veselību un drošību;

b) darba apstākļi;

c) darba ņēmēju sociālā nodrošināšana un sociālā aizsardzība;

d) darba ņēmēju aizsardzība darba līgumu izbeigšanas gadījumos;

e) darba ņēmēju informēšana un konsultēšana;

f) darba ņēmēju un darba devēju pārstāvība un kolektīva interešu aizsardzība, tostarp kopīgu lēmumu pieņemšana atbilstīgi 5. punktam;

g) nodarbinātības nosacījumi trešo valstu pilsoņiem, kas likumīgi uzturas Kopienas teritorijā;

h) no darba tirgus atstumtu personu integrācija, neskarot 150. pantu;

i) vīriešu un sieviešu vienlīdzība attiecībā uz iespējām darba tirgū un attieksmi darbā;

j) sociālās atstumtības izskaušana;

k) sociālās aizsardzības sistēmu piemērošana mūsdienu prasībām, neskarot c) apakšpunktu.

2. Lai to panāktu, Padome var

a) noteikt pasākumus, lai veicinātu dalībvalstu sadarbību, izmantojot iniciatīvas, kas vērstas uz zināšanu apguvi, informācijas un pieredzes apmaiņas sekmēšanu, jauniņājumu veicināšanu un pieredzes izvērtēšanu, neparedzot dalībvalstu normatīvo aktu saskaņošanu;

b) šā panta 1. punkta a) līdz i) apakšpunktā minētajās jomās ar direktīvām noteikt obligātās prasības, kas pakāpeniski jāievieš, ievērojot nosacījumus un tehniskos noteikumus katrā dalībvalstī. Ar šādām direktīvām vairās uzlikt tādus administratīvus, finansiālus un juridiskus ierobežojumus, kas traucē veidoties un attīstīties maziem un vidējiem uzņēmumiem.

Padome, apspriedusies ar Ekonomikas un sociālo lietu komiteju un Reģionu komiteju, pieņem lēmumus saskaņā ar 251. pantā minēto procedūru, izņemot šā panta 1. punkta c), d), f) un g) apakšpunktā minētajās jomās, kurās Padome pēc Komisijas priekšlikuma, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu un minētajām komitejām, lēmumu pieņem vienprātīgi. Padome pēc Komisijas priekšlikuma, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu, ar vienprātīgu lēmumu var attiecināt 251. pantā minēto procedūru arī uz šā panta 1. punkta d), f) un g) apakšpunktu.

3. Pēc darba devēju un darbinieku kopīga lūguma dalībvalsts var viņiem uzticēt īstenot direktīvas, kas pieņemtas atbilstīgi 2. punktam.

Šādā gadījumā tā nodrošina, ka ne vēlāk kā dienā, kad direktīvai jābūt transponētai saskaņā ar 249. pantu, darba devēji un darbinieki, savstarpēji vienojoties, ir ieviesuši vajadzīgos pasākumus, un attiecīgai dalībvalstij ir jāveic vajadzīgie pasākumi, lai tā pastāvīgi spētu nodrošināt rezultātus, kas paredzēti attiecīgajā direktīvā.

4. Noteikumi, kas pieņemti atbilstīgi šim pantam,

– neietekmē dalībvalstu tiesības definēt savu sociālās nodrošināšanas sistēmu pamatprincipus un nedrīkst būtiski ietekmēt šo sistēmu finansiālo līdzsvaru;
– neliedz dalībvalstīm atstāt spēkā vai ieviest stingrākus aizsargpasākumus, kas ir saderīgi ar šo Līgumu.

5. Šā panta noteikumi neattiecas uz atalgojumu, uz tiesībām apvienoties, uz tiesībām streikot vai uz tiesībām pieteikt lokautus."

10) Līguma 139. panta 2. punkta otro daļu aizstāj ar šādu daļu:

"Padome lēmumu pieņem ar kvalificētu balsu vairākumu, izņemot gadījumu, kad attiecīgais nolīgums ietver vienu vai vairākus noteikumus, kas attiecas uz kādu no jomām, kurās saskaņā ar 137. panta 2. punktu lēmumi jāpieņem vienprātīgi. Tādā gadījumā Padome lēmumu pieņem vienprātīgi.

11) Līguma 144. pantu aizstāj ar šādu pantu:

"144. pants

Padome, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu, izveido Sociālās aizsardzības komiteju padomdevējas statusā, lai sekmētu sadarbību starp dalībvalstīm, kā arī starp dalībvalstīm un Komisiju sociālās aizsardzības politikas jomā. Komitejai ir šādi uzdevumi:

– pārraudzīt sociālo situāciju un sociālās aizsardzības politikas izstrādi dalībvalstīs un Kopienā;
– veicināt informācijas, pieredzes un prakses apmaiņu starp dalībvalstīm, kā arī starp dalībvalstīm un Komisiju;
– neskarot 207. pantu, sagatavot pārskatus, sniegt atzinumus vai veikt citus darbus saskaņā ar savu kompetenci vai nu pēc Padomes, vai Komisijas lūguma, vai arī pēc savas ierosmes.

Īstenojot savas pilnvaras, Komiteja attiecīgi sadarbojas ar darba devējiem un darbiniekiem.

Katra dalībvalsts un Komisija ieceļ divus Komitejas locekļus."

12) Līguma 157. panta 3. punktu aizstāj ar šādu punktu:

"3. Kopiena veicina šā panta 1. punktā izvirzīto mērķu sasniegšanu, īstenojot politiku un veicot darbības saskaņā ar citiem šā Līguma noteikumiem. Padome, ievērojot 251. pantā paredzēto procedūru un apspriedusies ar Ekonomikas un sociālo lietu komiteju, var noteikt īpašus pasākumus, lai atbalstītu rīcību, ko dalībvalstis veic 1. punktā minēto mērķu sasniegšanai.

Šo sadaļu Kopiena nevar izmantot, lai ieviestu pasākumus, kas varētu radīt konkurences traucējumus vai kuros paredzēti nodokļu noteikumi vai noteikumi attiecībā uz nodarbinātu personu tiesībām un interesēm."

13) Līguma 159. panta trešo daļu aizstāj ar šādu daļu:

"Ja izrādās, ka vajadzīga īpaša rīcība, kas nav fondu kompetencē, un neskarot pasākumus, par kuriem lēmumi pieņemti saskaņā ar Kopienas politiku citās jomās, Padome to var paredzēt,

ievērojot 251. pantā paredzēto procedūru un apspriedusies ar Ekonomikas un sociālo lietu komiteju un Reģionu komiteju."

14) Līguma 161. pantu papildina ar šādu trešo daļu:

"No 2007. gada 1. janvāra Padome pēc Komisijas priekšlikuma, saņēmusi Eiropas Parlamenta piekrišanu un apspriedusies ar Ekonomikas un sociālo lietu komiteju un Reģionu komiteju, pieņem lēmumu ar kvalificētu balsu vairākumu, ja līdz minētajai dienai ir pieņemts daudzgadu finanšu plāns, kas piemērojams no 2007. gada 1. janvāra, un ar to saistītais Iestāžu nolīgums. Pretējā gadījumā šajā panta daļā paredzēto procedūru piemēro no dienas, kad tiek pieņemti minētie dokumenti."

15) Līguma 175. panta 2. punktu aizstāj ar šādu punktu:

"2. Atkāpjoties no šā panta 1. punktā paredzētās lēmumu pieņemšanas procedūras un neskarot 95. pantu, Padome pēc Komisijas priekšlikuma, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu, Ekonomikas un sociālo lietu komiteju un Reģionu komiteju, ar vienprātīgu lēmumu

a) pieņem noteikumus, kam ir galvenokārt fiskāla iedaba;

b) paredz pasākumus attiecībā uz

– pilsētu un lauku plānošanu;

– ūdens resursu taupīgu apsaimniekošanu vai pasākumus, kas tieši vai netieši attiecas uz šādu resursu pieejamību;

– zemes izmantošanu, neattiecinot tos uz atkritumsaimniecību;

c) paredz pasākumus, kas būtiski ietekmē dalībvalstu izvēli saistībā ar enerģijas avotiem un energoapgādes vispārējo struktūru.

Padome saskaņā ar šā punkta pirmajā daļā ietvertajiem nosacījumiem var noteikt tos šajā punktā minētos jautājumus, par kuriem lēmumi jāpieņem ar kvalificētu balsu vairākumu."

16) Līguma trešajai daļai pievieno šādu sadaļu:

"XXI SADAĻA

SADARBĪBA AR TREŠĀM VALSTĪM EKONOMIKAS, FINANŠU UN TEHNIKAS JOMĀ

181.a pants

1. Neskarot citus šā Līguma noteikumus, un jo īpaši XX sadaļas noteikumus, Kopiena saskaņā ar savu kompetenci īsteno pasākumus, kas saistīti ar ekonomisku, finansiālu un tehnisku sadarbību ar trešām valstīm. Minētie pasākumi papildina dalībvalstu īstenotus pasākumus un ir saderīgi ar Kopienas attīstības politiku.

Kopienas politika šajā jomā palīdz sasniegt vispārējo mērķi – attīstīt un nostiprināt demokrātiju un tiesiskumu, kā arī ievērot cilvēktiesības un pamatbrīvības.

2. Padome pēc Komisijas priekšlikuma, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu, ar kvalificētu balsu vairākumu paredz pasākumus, kas vajadzīgi 1. punkta īstenošanai. Padome vienprātīgi pieņem lēmumu par 310. pantā minētajiem asociācijas nolīgumiem, kā arī par nolīgumiem, kas slēdzami ar Savienības kandidātvalstīm.

3. Kopiena un dalībvalstis atbilstīgi savai kompetencei sadarbojas ar trešām valstīm un kompetentām starptautiskām organizācijām. Kopienas sadarbības pasākumi var būt nolīguma priekšmets tādos Kopienas un attiecīgo trešo personu nolīgumos, kurus apspriež un slēdz saskaņā ar 300. pantu.

Šā punkta pirmā daļa neskar dalībvalstu kompetenci piedalīties sarunās starptautiskās organizācijās un slēgt starptautiskus nolīgumus."

17) Līguma 189. panta otro daļu aizstāj ar šādu daļu:

"Eiropas Parlamenta locekļu skaits nepārsniedz 732."

18) Līguma 190. panta 5. punktu aizstāj ar šādu punktu:

"5. Eiropas Parlaments, saņēmis Komisijas atzinumu, kā arī apstiprinājumu, ko Padome pieņēmusi ar kvalificētu balsu vairākumu, pieņem noteikumus un vispārīgus nosacījumus, kas reglamentē Parlamenta locekļu pienākumu izpildi. Visus noteikumus un nosacījumus, kas saistīti ar nodokļu uzlikšanu pašreizējiem vai bijušiem locekļiem, Padome pieņem vienprātīgi."

19) Līguma 191. pantu papildina ar šādu otro daļu:

"Padome, ievērojot 251. pantā paredzēto procedūru, pieņem regulas, kas reglamentē Eiropas līmeņa politiskās partijas, un jo īpaši noteikumus attiecībā uz to finansēšanu."

20) Līguma 207. panta 2. punktu aizstāj ar šādu punktu:

"2. Padomei palīdz Ģenerālsekretariāts, ko vada ģenerālsekretārs — Augstais pārstāvis kopējās ārpolitikas un drošības politikas jautājumos, kam palīdz ģenerālsekretāra vietnieks, kurš atbild par Ģenerālsekretariāta darbu. Ģenerālsekretāru un ģenerālsekretāra vietnieku ieceļ Padome ar kvalificētu balsu vairākumu.

Padome pieņem lēmumu par Ģenerālsekretariāta uzbūvi."

21) Līguma 210. pantu aizstāj ar šādu pantu:

"210. pants

Padome ar kvalificētu balsu vairākumu nosaka algas, pabalstus un pensijas Komisijas priekšsēdētājam un locekļiem, Tiesas priekšsēdētājam, tiesnešiem, ģenerāladvokātiem un sekretāram, kā arī Pirmās instances tiesas locekļiem un sekretāram. Padome tāpat ar kvalificētu balsu vairākumu nosaka arī citus maksājumus, kas paredzēti kā atlīdzība par darbu."

22) Līguma 214. panta 2. punktu aizstāj ar šādu punktu:

"2. Padome, sanākot valstu vai valdību vadītājiem, ar kvalificētu balsu vairākumu izvirza kandidātu Komisijas priekšsēdētāja amatam; šo kandidatūru apstiprina Eiropas Parlaments.

Padome, vienojoties ar izvirzīto priekšsēdētāja kandidātu, ar kvalificētu balsu vairākumu apstiprina pārējo Komisijas locekļu kandidātu sarakstu, kura izstrādē tā ņem vērā visu dalībvalstu priekšlikumus.

Par izvirzīto Komisijas priekšsēdētāja kandidātu un pārējiem Komisijas locekļu kandidātiem Eiropas Parlaments balso kopumā. Kad Eiropas Parlaments ir apstiprinājis priekšsēdētāju un pārējos Komisijas locekļus, viņus ieceļ amatā Padome ar kvalificētu balsu vairākumu."

23) Līguma 215. pantu aizstāj ar šādu pantu:

"215. pants

Izņemot parastas nomaiņas vai nāves gadījumus, Komisijas locekļu pienākumi beidzas, kad viņi atkāpjas vai viņus atlaiž no amata.

Amata vietā, kas kļuvusi brīva atkāpšanās, atlaišanas vai nāves dēļ, Padome ar kvalificētu balsu vairākumu uz atlikušo locekļa amata pilnvaru laiku ieceļ jaunu Komisijas locekli. Padome var vienprātīgi pieņemt lēmumu par to, ka brīvajā amata vietā nav jāieceļ jauns loceklis.

Priekšsēdētāja atkāpšanās, atlaišanas vai nāves gadījumā viņu nomaina uz atlikušo amata pilnvaru laiku. Priekšsēdētāja nomaiņai piemēro 214. panta 2. punktā paredzēto procedūru.

Izņemot gadījumus, kad Komisijas locekļus atlaiž no amata saskaņā ar 216. pantu, viņi paliek amatā līdz nomaiņa vai tikmēr, kamēr Padome saskaņā ar šā panta otro daļu pieņem lēmumu par to, ka brīvajā amata vietā nav jāieceļ jauns loceklis."

24) Līguma 217. pantu aizstāj ar šādu pantu:

"217. pants

1. Komisija strādā tās priekšsēdētāja politiskā vadībā, kurš lemj par Komisijas iekšējo uzbūvi tā, lai tā strādātu konsekventi, efektīvi un koleģiāli.

2. Komisijai uzticētos pienākumus tās locekļu starpā strukturē un sadala Komisijas priekšsēdētājs. Komisijas pilnvaru laikā priekšsēdētājs pienākumu sadalījumu var mainīt. Komisijas locekļi savus pienākumus, ko tiem uzdevis priekšsēdētājs, pilda priekšsēdētāja pakļautībā.

3. Ar Kolēģijas piekrišanu priekšsēdētājs no locekļu vidus ieceļ priekšsēdētāja vietniekus.

4. Komisijas loceklis atkāpjas, ja to pieprasa priekšsēdētājs un ja tam piekrīt Kolēģija."

25) Līguma 219. panta pirmo daļu svītro.

26) Līguma 220. pantu aizstāj ar šādu pantu:

"220. pants

Tiesa un Pirmās instances tiesa, katra atbilstīgi savai jurisdikcijai, nodrošina tiesiskumu šā Līguma interpretēšanā un piemērošanā.

Turklāt Pirmās instances tiesai saskaņā ar 225.a pantu var izveidot tiesu kameras, lai īstenotu šajā Līgumā paredzēto tiesu kompetenci dažās īpašās jomās."

27) Līguma 221. pantu aizstāj ar šādu pantu:

“221. pants

Tiesā ir viens tiesnesis no katras dalībvalsts.

Tiesa lietas izspriež palātās vai virspalātā saskaņā ar attiecīgiem Tiesas statūtos paredzētiem noteikumiem.

Statūtos paredzētos gadījumos Tiesa var lietas izspriestplēnumā.”

28) Līguma 222. pantu aizstāj ar šādu pantu:

“222. pants

Tiesai palīdz astoņi ģenerāladvokāti. Pēc Tiesas lūguma Padome ar vienprātīgu lēmumu var palielināt ģenerāladvokātu skaitu.

Ģenerāladvokāta pienākums ir, ievērojot pilnīgu objektivitāti un neatkarību, atklātā tiesas sēdē izteikt pamatotus argumentus lietās, kurās saskaņā ar Tiesas statūtiem ir vajadzīga ģenerāladvokāta piedalīšanās.”

29) Līguma 223. pantu aizstāj ar šādu pantu:

“223. pants

Tiesas tiesnešus un ģenerāladvokātus izraugās no tādu personu vidus, kuru neatkarība nav apšaubāma un kuras atbilst prasībām attiecībā uz tiesnešu augstākajiem amatiem savās valstīs, vai kas ir juristi ar atzītu kompetenci; viņus uz sešiem gadiem amatā ieceļ dalībvalstu valdības, savstarpēji vienojoties.

Ik pēc trijiem gadiem tiesnešus un ģenerāladvokātus daļēji nomaina saskaņā ar Tiesas statūtos paredzētiem nosacījumiem.

Tiesneši uz trijiem gadiem no sava vidus ievēl Tiesas priekšsēdētāju. Viņu var ievēlēt atkārtoti.

Tiesnešus un ģenerāladvokātus, kas atstāj amatu, var iecelt amatā atkārtoti.

Tiesa ieceļ sekretāru un pieņem noteikumus, kas reglamentē viņa pienākumus.

Tiesa pieņem reglamentu. Reglamentu ar kvalificētu balsu vairākumu apstiprina Padome.”

30) Līguma 224. pantu aizstāj ar šādu pantu:

“224. pants

Pirmās instances tiesā ir vismaz viens tiesnesis no katras dalībvalsts. Tiesnešu skaitu nosaka Tiesas statūtos. Statūtos var paredzēt, ka Pirmās instances tiesai palīdz ģenerāladvokāti.

Pirmās instances tiesas locekļus izraugās no tādu personu vidus, kuru neatkarība nav apšaubāma un kuras atbilst prasībām attiecībā uz tiesnešu augstiem amatiem . Locekļus uz sešiem gadiem amatā ieceļ dalībvalstu valdības, savstarpēji vienojoties. Tiesas sastāvu daļēji atjauno ik pēc trijiem gadiem. Tiesas locekļus, kas atstāj amatu, var iecelt amatā atkārtoti.

Tiesneši uz trijiem gadiem no sava vidus ievēl Pirmās instances tiesas priekšsēdētāju. Viņu var ievēlēt atkārtoti.

Pirmās instances tiesa ieceļ tiesas sekretāru un pieņem noteikumus, kas reglamentē viņa pienākumus.

Pirmās instances tiesa ar Tiesas piekrišanu pieņem reglamentu. Reglamentu ar kvalificētu balsu vairākumu apstiprina Padome.

Ja vien Tiesas statūtos nav paredzēts citādi, tad šā Līguma noteikumi, kas attiecas uz Tiesu, attiecas arī uz Pirmās instances tiesu."

31) Līguma 225. pantu aizstāj ar šādu pantu:

"225. pants

1. Pirmās instances tiesas jurisdikcijā ir izskatīt un izlemt pirmajā instancē lietas, kas minētas 230., 232., 235., 236. un 238. pantā, izņemot tiesas kamerām nodotās lietas un lietas, kuras saskaņā ar Statūtiem ir vienīgi Tiesas jurisdikcijā. Statūtos var paredzēt, ka Pirmās instances tiesas jurisdikcijā ir arī citu kategoriju lietas.

Par nolēmumiem, ko Pirmās instances tiesa pieņem saskaņā ar šo punktu, apelāciju Tiesā var iesniegt vienīgi par tiesību jautājumiem un saskaņā ar Statūtos paredzētiem nosacījumiem.

2. Pirmās instances tiesas jurisdikcijā ir izskatīt un izlemt lietas, kas ierosinātas pret lēmumiem, ko pieņēmušas tiesas kameras, kuras izveidotas saskaņā ar 225.a pantu.

Lēmumus, ko Pirmās instances tiesa pieņem saskaņā ar šo punktu, izņēmuma kārtā, ievērojot Statūtos paredzētos nosacījumus, var pārskatīt Tiesa, ja ir nopietni apdraudēta Kopienas tiesību vienotība vai konsekvence.

3. Pirmās instances tiesas jurisdikcijā ir attiecībā uz īpašām Statūtos noteiktām jomām izskatīt un izlemt jautājumus, kas iesniegti saskaņā ar 234. pantu, lai saņemtu prejudiciālu nolēmumu.

Gadījumos, kad Pirmās instances tiesa uzskata, ka lietā jāpieņem principiāls lēmums, kas varētu ietekmēt Kopienas tiesību vienotību vai konsekvenci, tā lietu lēmuma pieņemšanai var nodot Tiesai.

Lēmumus, ko Pirmās instances tiesa pieņem jautājumos, kas tai nodoti prejudiciāla nolēmuma pieņemšanai, izņēmuma kārtā, ievērojot Statūtos paredzētos nosacījumus, var pārskatīt Tiesa, ja ir nopietni apdraudēta Kopienas tiesību vienotība vai konsekvence."

32) Iekļauj šādu pantu:

"225.a pants

Padome, vai nu pēc Komisijas priekšlikuma, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu un Tiesu, vai arī pēc Tiesas lūguma, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu un Komisiju, ar vienprātīgu lēmumu var izveidot tiesu kameras, kuras pirmā instancē izskata un izlemj dažu kategoriju lietas īpašās jomās.

Lēmumā, ar kuru izveido tiesas kameru, paredz tās uzbūves noteikumus un jurisdikciju.

Par tiesas kameru pieņemtiem lēmumiem apelācijas var iesniegt Pirmās instances tiesā vienīgi par tiesību jautājumiem vai - gadījumos, kad tas paredzēts lēmumā par kameras izveidi - arī par faktu jautājumiem.

Tiesas kameru locekļus izraugās no tādu personu vidus, kuru neatkarība nav apšaubāma un kuras atbilst prasībām attiecībā uz tiesnešu amatiem. Amatā viņus ieceļ Padome ar vienprātīgu lēmumu.

Tiesas kameras ar Tiesas piekrišanu pieņem reglamentu. Reglamentu ar kvalificētu balsu vairākumu apstiprina Padome.

Ja vien lēmumā par tiesas kameras izveidi nav paredzēts citādi, tad šā Līguma noteikumi, kas attiecas uz Tiesu, kā arī Tiesas statūtu noteikumi attiecas arī uz tiesas kamerām."

33) Iekļauj šādu pantu:

"229.a pants

Neskarot citus šā Līguma noteikumus, Padome pēc Komisijas priekšlikuma, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu, ar vienprātīgu lēmumu var pieņemt noteikumus par to, ka Padomes noteiktā apjomā Tiesas jurisdikcijā ir izskatīt domstarpības, kas saistītas ar tādu aktu piemērošanu, kuri pieņemti saskaņā ar šo Līgumu un ar kuriem noteiktas Kopienas rūpnieciskā īpašuma tiesības. Padome iesaka dalībvalstīm pieņemt minētos noteikumus saskaņā ar to attiecīgajām konstitucionālajām prasībām."

34) Līguma 230. panta otro un trešo daļu aizstāj ar šādām daļām:

Šajā nolūkā Tiesas jurisdikcijā ir kādas dalībvalsts, Eiropas Parlamenta, Padomes vai Komisijas ierosinātas lietas par kompetences trūkumu, būtiskiem procedūras noteikumu pārkāpumiem, šā Līguma vai jebkuru ar tā piemērošanu saistītu tiesību normu pārkāpumiem, kā arī lietas par pilnvaru nepareizu izmantošanu.

Tiesas jurisdikcijā ar tādiem pašiem nosacījumiem ir lietas, ko savu prerogatīvu aizsardzības nolūkā ierosina Revīzijas palāta un ECB."

35) Līguma 245. pantu aizstāj ar šādu pantu:

"245. pants

Tiesas statūti ir izklāstīti atsevišķā protokolā.

Padome, vai nu pēc Tiesas lūguma, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu un Komisiju, vai arī pēc Komisijas lūguma, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu un Tiesu, ar vienprātīgu lēmumu var grozīt Statūtus, izņemot I sadaļas noteikumus."

36) Līguma 247. pantu groza šādi:

a) panta 1. punktu aizstāj ar šādu punktu:

"1. Revīzijas palātā ir viens pilsonis no katras dalībvalsts."

b) panta 3. punktu aizstāj ar šādu punktu:

"3. Revīzijas palātas locekļus amatā iecelļ uz sešiem gadiem. Padome, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu, ar kvalificētu balsu vairākumu apstiprina locekļu sarakstu, kura izstrādē ņemti vērā visu dalībvalstu priekšlikumi. Revīzijas palātas locekļus var iecelt amatā atkārtoti.

Revīzijas palātas locekļi uz trijiem gadiem no sava vidus ievēl Revīzijas palātas priekšsēdētāju. Priekšsēdētāju var ievēlēt atkārtoti."

37) Līguma 248. pantu groza šādi:

a) panta 1. punktu aizstāj ar šādu punktu:

"1. Revīzijas palāta pārbauda visu Kopienas ieņēmumu un izdevumu pārskatus. Tā pārbauda arī visu Kopienas izveidoto struktūru ieņēmumu un izdevumu pārskatus, ciktāl attiecīgais izveides akts neaizliedz šādu pārbaudi.

Revīzijas palāta nodod Eiropas Parlamentam un Padomei deklarāciju par pārskatu ticamību, kā arī par notikušo darījumu likumību un pareizību, un to publicē "Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī". Deklarācijai var pievienot īpašus izvērtējumus par katru no Kopienas galvenajām darbības jomām.";

b) panta 4. punktu aizstāj ar šādu punktu:

"4. Revīzijas palāta pēc finanšu gada slēgšanas sagatavo gada pārskatu. To nodod citām Kopienas iestādēm un publicē "Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī" kopā ar šo iestāžu atbildēm uz Revīzijas palātas apsvērumiem.

Revīzijas palāta var arī jebkurā laikā iesniegt apsvērumus par konkrētiem jautājumiem īpašu pārskatu formā un iesniegt atzinumus pēc citu Kopienas iestāžu lūguma.

Gada pārskatus, īpašos pārskatus vai atzinumus tā apstiprina ar locekļu balsu vairākumu. Tomēr tā var izveidot iekšējas palātas dažu kategoriju pārskatu vai atzinumu izstrādei saskaņā ar savā reglamentā paredzētiem nosacījumiem.

Tā palīdz Eiropas Parlamentam un Padomei īstenot to pilnvaras, kas saistītas ar budžeta izpildes kontroli.

Revīzijas palāta pieņem reglamentu . Reglamentu ar kvalificētu balsu vairākumu apstiprina Padome."

38) Līguma 254. panta 1. un 2. punktā vārdus "Eiropas Kopienu Oficiālais Vēstnesis" aizstāj ar vārdiem "Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis".

39) Līguma 257. pantu aizstāj ar šādu pantu:

"257. pants

Ar šo ir izveidota Ekonomikas un sociālo lietu komiteja. Komitejai ir padomdevējas statuss.

Komitejā ir organizētas pilsoniskas sabiedrības dažādu ekonomisko un sociālo grupu pārstāvji, un jo īpaši ražotāju, lauksaimnieku, pārvadātāju, darba ņēmēju, tirgotāju, amatnieku, brīvo profesiju, patērētāju un vispārības interešu pārstāvji."

40) Līguma 258. pantu aizstāj ar šādu pantu:

“258. pants

Ekonomikas un sociālo lietu komitejas locekļu skaits nepārsniedz 350.

Komitejas locekļu skaits ir šāds:

Beļģija	12
Dānija	9
Vācija	24
Grieķija	12
Spānija	21
Francija	24
Īrija	9
Itālija	24
Luksemburga	6
Nīderlande	12
Austrija	12
Portugāle	12
Somija	9
Zviedrija	12
Apvienotā Karaliste	24

Komitejas locekļus nedrīkst saistīt nekādi obligāti norādījumi. Viņi pilda pienākumus pilnīgi neatkarīgi un Kopienas vispārējās interesēs.

Padome ar kvalificētu balsu vairākumu nosaka Komitejas locekļu atalgojumu.”

41) Līguma 259. panta pirmo punktu aizstāj ar šādu punktu:

"1. Komitejas locekļus pēc dalībvalstu ierosinājumiem ieceļ uz četriem gadiem. Padome ar kvalificētu balsu vairākumu apstiprina locekļu sarakstu, kura izstrādē ņemti vērā visu dalībvalstu priekšlikumi. Komitejas locekļus var iecelt amatā atkārtoti.”

42) Līguma 263. pantu aizstāj ar šādu pantu:

“263. pants

Ar šo padomdevējas statusā ir izveidota komiteja, kurā ir reģionālo un vietējo organizāciju / struktūru pārstāvji, kam ir vai nu reģionālas, vai vietējas vēlētas varas mandāti vai kuri ir politiski atbildīgi kādai vēlētai sapulcei, še turpmāk “Reģionu komiteja”.

Reģionu komitejas locekļu skaits nepārsniedz 350.

Komitejas locekļu skaits ir šāds:

Beļģija	12
Dānija	9
Vācija	24
Grieķija	12
Spānija	21
Francija	24
Īrija	9
Itālija	24
Luksemburga	6
Nīderlande	12
Austrija	12
Portugāle	12
Somija	9
Zviedrija	12
Apvienotā Karaliste	24

Komitejas locekļus, kā arī tādu pašu skaitu viņu aizstājēju pēc dalībvalstu priekšlikumiem ieceļ uz četriem gadiem. Viņus var iecelt amatā atkārtoti. Padome ar kvalificētu balsu vairākumu apstiprina locekļu un viņu aizstājēju sarakstu, kura izstrādē ņemti vērā visu dalībvalstu priekšlikumi. Kad beidzas šā panta pirmajā daļā minētais pilnvarojums, uz kura pamata Komitejas locekļi apstiprināti, tad automātiski beidzas arī Komitejas locekļu pilnvaru laiks, un uz atlikušo pilnvaru laiku viņus nomaina saskaņā ar tādu pašu procedūru. Komitejas locekļi nedrīkst vienlaikus būt arī Eiropas Parlamenta locekļi.

Komitejas locekļus nedrīkst saistīt nekādi obligāti norādījumi. Viņi pilda pienākumus pilnīgi neatkarīgi un Kopienas vispārējās interesēs."

43) Līguma 266. pantu aizstāj ar šādu pantu:

"266. pants

Eiropas Investīciju bankai ir juridiskas personas statuss.

Eiropas Investīciju bankas dalībnieces ir dalībvalstis.

Eiropas Investīciju bankas statūti ir izklāstīti protokolā, kas pievienots šim Līgumam. Padome, vai nu pēc Eiropas Investīciju bankas lūguma, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu un Komisiju, vai arī pēc Komisijas lūguma, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu un Eiropas Investīciju banku, ar vienprātīgu lēmumu var grozīt Bankas statūtu 4., 11. un 12. pantu, kā arī 18. panta 5. punktu."

44) Līguma 279. pantu aizstāj ar šādu pantu:

"279. pants

1. Padome pēc Komisijas priekšlikuma, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu, kā arī saņēmusi Revīzijas palātas atzinumu, ar vienprātīgu lēmumu

a) pieņem finanšu regulas, kas precizē budžeta apstiprināšanas un izpildes, kā arī pārskatu iesniegšanas un pārbaudes procedūru;

b) izstrādā noteikumus attiecībā uz finanšu kontrolieru, kredītrīkotāju un grāmatvežu pienākumiem, kā arī attiecībā uz piemērotām pārbaužu metodēm.

No 2007. gada 1. janvāra Padome pēc Komisijas priekšlikuma, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu, kā arī saņēmusi Revīzijas palātas atzinumu, pieņem lēmumu ar kvalificētu balsu vairākumu.

2. Padome pēc Komisijas priekšlikuma, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu, kā arī saņēmusi Revīzijas palātas atzinumu, ar vienprātīgu lēmumu nosaka metodes un procedūru, kā Komisijas rīcībā nodod budžeta ieņēmumus, kas paredzēti noteikumos par Kopienas pašas resursiem, un vajadzības gadījumā paredz pasākumus, kuri jāveic, lai apmierinātu vajadzību pēc skaidras naudas."

45) Līguma 290. pantu aizstāj ar šādu pantu:

"290. pants

Noteikumus par valodu lietošanu Kopienas iestādēs, neskarot Tiesas statūtu noteikumus, ar vienprātīgu lēmumu pieņem Padome."

46) Līguma 300. pantu groza šādi:

a) panta 2. punkta otro un trešo daļu aizstāj ar šādām daļām:

"Atkāpjoties no 3. punkta noteikumiem, tās pašas procedūras attiecas arī uz lēmumu pārtraukt kāda nolīguma piemērošanu, kā arī uz tādu nostāju pieņemšanu, kas Kopienas vārdā jāapstiprina kādā ar nolīgumu izveidotā struktūrā, ja šāda struktūra ir tiesīga pieņemt lēmumus ar juridiskām sekām, izņemot lēmumus, kas papildina vai groza attiecīgajā nolīgumā noteikto iestāžu sistēmu.

Eiropas Parlamentam tūlīt un pilnīgi dara zināmu katru lēmumu, kas pieņemts atbilstīgi šim punktam un kas attiecas uz nolīgumu pagaidu piemērošanu vai piemērošanas apturēšanu, vai Kopienas nostājas pieņemšanu struktūrā, kas izveidota ar nolīgumu.";

b) panta 6. punktu aizstāj ar šādu punktu:

"6. Eiropas Parlaments, Padome, Komisija vai jebkura dalībvalsts var saņemt Tiesas atzinumu par to, vai paredzētais nolīgums ir saderīgs ar šo Līgumu. Ja Tiesas atzinums ir negatīvs, nolīgums var stāties spēkā tikai saskaņā ar 48. pantu Līgumā par Eiropas Savienību."

47) Līguma 309. pantu groza šādi:

a) panta 1. punktā vārdus "7. panta 2. punktu" aizstāj ar vārdiem "7. panta 3. punktu";

b) panta 2. punktā vārdus "7. panta 1. punktā" aizstāj ar vārdiem "7. panta 2. punktā".

3. pants

Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumu groza saskaņā ar šā panta noteikumiem.

1) Līguma 107. panta otro daļu aizstāj ar šādu daļu:

"Eiropas Parlamenta locekļu skaits nepārsniedz 732."

2) Līguma 108. panta 5. punktu aizstāj ar šādu punktu:

"5. Eiropas Parlaments, saņēmis Komisijas atzinumu, kā arī apstiprinājumu, ko Padome pieņēmusi ar kvalificētu balsu vairākumu, pieņem noteikumus un vispārējus nosacījumus, kas reglamentē tā locekļu pienākumu izpildi. Visus noteikumus vai nosacījumus, kas saistīti ar nodokļu piemērošanu pašreizējiem vai bijušiem locekļiem, Padome pieņem vienprātīgi."

3) Līguma 121. panta 2. punktu aizstāj ar šādu punktu:

"2. Padomei palīdz Ģenerālsekretariāts, ko vada ģenerālsekretārs – Augstais pārstāvis kopējās ārpolitikas un drošības politikas jautājumos, kam palīdz ģenerālsekretāra vietnieks, kurš atbild par Ģenerālsekretariāta darbu. Ģenerālsekretāru un ģenerālsekretāra vietnieku ieceļ Padome ar kvalificētu balsu vairākumu.

Padome pieņem lēmumu par Ģenerālsekretariāta uzbūvi."

4) Līguma 127. panta 2. punktu aizstāj ar šādu punktu:

"2. Padome, sanākot valstu vai valdību vadītājiem, ar kvalificētu balsu vairākumu izvirza kandidātu Komisijas priekšsēdētāja amatam; šo kandidatūru apstiprina Eiropas Parlaments.

Padome, vienojoties ar izvirzīto priekšsēdētāja kandidātu, ar kvalificētu balsu vairākumu apstiprina pārējo Komisijas locekļu kandidātu sarakstu, kura izstrādē ņem vērā visu dalībvalstu priekšlikumus.

Par izvirzīto Komisijas priekšsēdētāja kandidātu un pārējiem Komisijas locekļu kandidātiem Eiropas Parlaments balso kopumā. Kad Eiropas Parlaments ir apstiprinājis priekšsēdētāju un pārējos Komisijas locekļus, viņus ieceļ amatā Padome ar kvalificētu balsu vairākumu."

5) Līguma 128. pantu aizstāj ar šādu pantu:

"128. pants

Izņemot parastas nomaiņas vai nāves gadījumus, Komisijas locekļu pienākumi beidzas, kad viņi atkāpjas vai viņus atlaiž no amata.

Amata vietā, kas kļuvusi brīva atkāpšanās, atlaišanas vai nāves dēļ, Padome ar kvalificētu balsu vairākumu uz atlikušo locekļa amata pilnvaru laiku ieceļ jaunu Komisijas locekli. Padome var vienprātīgi pieņemt lēmumu par to, ka brīvajā amata vietā nav jāieceļ jauns loceklis.

Priekšsēdētāja atkāpšanās, atlaišanas vai nāves gadījumā viņu nomaina uz atlikušo amata pilnvaru laiku. Priekšsēdētāja nomaiņai piemēro 127. panta 2. punktā paredzēto procedūru.

Izņemot gadījumus, kad Komisijas locekļus atlaiž no amata saskaņā ar 129. pantu, viņi paliek amatā līdz nomaiņai vai tikmēr, kamēr Padome saskaņā ar šā panta otro daļu pieņem lēmumu par to, ka brīvajā amata vietā nav jāieceļ jauns loceklis."

6) Līguma 130. pantu aizstāj ar šādu pantu:

"130. pants

1. Komisija strādā tās priekšsēdētāja politiskā vadībā, kurš lemj par Komisijas iekšējo uzbūvi tā, lai tā strādātu konsekventi, efektīvi un koleģiāli.

2. Komisijai uzticētos pienākumus tās locekļu starpā strukturē un sadala Komisijas priekšsēdētājs. Komisijas pilnvaru laikā priekšsēdētājs pienākumu sadalījumu var mainīt. Komisijas locekļi savus pienākumus, ko tiem uzdevis priekšsēdētājs, pilda priekšsēdētāja pakļautībā.

3. Ar Kolēģijas piekrišanu priekšsēdētājs no locekļu vidus ieceļ priekšsēdētāja vietniekus.

4. Komisijas loceklis atkāpjas, ja to pieprasa priekšsēdētājs un ja tam piekrīt Kolēģija."

7) Līguma 132. panta pirmo daļu svītro.

8) Līguma 136. pantu aizstāj ar šādu pantu:

"136. pants

Tiesa un Pirmās instances tiesa, katra atbilstīgi savai jurisdikcijai, nodrošina tiesiskumu šā Līguma interpretēšanā un piemērošanā.

Turklāt Pirmās instances tiesai saskaņā ar 140.b pantu var izveidot tiesu kameras, lai īstenotu šajā līgumā paredzēto tiesu kompetenci dažās īpašās jomās."

9) Līguma 137. pantu aizstāj ar šādu pantu:

"137. pants

Tiesā ir viens tiesnesis no katras dalībvalsts.

Tiesa lietas izspriež palātās vai virspalātā saskaņā ar Tiesas statūtos paredzētiem attiecīgiem noteikumiem.

Statūtos paredzētos gadījumos Tiesa var sanākt plēnumā."

10) Līguma 138. pantu aizstāj ar šādu pantu:

"138. pants

Tiesai palīdz astoņi ģenerāladvokāti. Pēc Tiesas lūguma Padome ar vienprātīgu lēmumu var palielināt ģenerāladvokātu skaitu.

Ģenerāladvokāta pienākums ir, ievērojot pilnīgu objektivitāti un neatkarību, atklātā tiesas sēdē izteikt pamatotus argumentus lietās, kurās saskaņā ar Tiesas statūtiem ir vajadzīga ģenerāladvokāta piedalīšanās."

11) Līguma 139. pantu aizstāj ar šādu pantu:

"139. pants

Tiesas tiesnešus un ģenerāladvokātus izraugās no tādu personu vidus, kuru neatkarība nav apšaubāma un kuras atbilst prasībām attiecībā uz tiesnešu augstākajiem amatiem savās valstīs, vai kas ir juristi ar atzītu kompetenci; viņus uz sešiem gadiem amatā ieceļ dalībvalstu valdības, savstarpēji vienojoties.

Ik pēc trijiem gadiem tiesnešus un ģenerāladvokātus daļēji nomaina saskaņā ar Tiesas statūtos paredzētiem nosacījumiem.

Tiesneši uz trijiem gadiem no sava vidus ievēl Tiesas priekšsēdētāju. Viņu var ievēlēt atkārtoti.

Tiesnešus un ģenerāladvokātus, kas atstāj amatu, var iecelt amatā atkārtoti.

Tiesa ieceļ sekretāru un pieņem noteikumus, kas reglamentē viņa pienākumus.

Tiesa pieņem reglamentu. Reglamentu ar kvalificētu balsu vairākumu apstiprina Padome."

12) Līguma 140. pantu aizstāj ar šādu pantu:

"140. pants

Pirmās instances tiesā ir vismaz viens tiesnesis no katras dalībvalsts. Tiesnešu skaitu nosaka Tiesas statūtos. Statūtos var paredzēt, ka Pirmās instances tiesai palīdz ģenerāladvokāti.

Pirmās Instances tiesas locekļus izraugās no tādu personu vidus, kuru neatkarība nav apšaubāma un kuras atbilst prasībām attiecībā uz tiesnešu augstiem amatiem. Locekļus uz sešiem gadiem amatā ieceļ dalībvalstu valdības, savstarpēji vienojoties. Tiesas sastāvu daļēji atjauno ik pēc trijiem gadiem. Tiesas locekļus, kas atstāj amatu, var iecelt amatā atkārtoti.

Tiesneši uz trijiem gadiem no sava vidus ievēl Pirmās instances tiesas priekšsēdētāju. Viņu var ievēlēt atkārtoti.

Pirmās instances tiesa ieceļ tiesas sekretāru un pieņem noteikumus, kas reglamentē viņa pienākumus.

Pirmās instances tiesa ar Tiesas piekrišanu pieņem reglamentu. Reglamentu ar kvalificētu balsu vairākumu apstiprina Padome.

Ja vien Tiesas statūtos nav paredzēts citādi, tad šā līguma noteikumi, kas attiecas uz Tiesu, attiecas arī uz Pirmās instances tiesu."

13) Līguma 140.a pantu aizstāj ar šādu pantu:

"140.a pants

1. Pirmās instances tiesas jurisdikcijā ir izskatīt un izlemt pirmajā instancē lietas, kas minētas 146., 148., 151., 152. un 153. pantā, izņemot tiesas kamerai nodotās lietas un lietas, kuras saskaņā ar Statūtiem ir vienīgi Tiesas jurisdikcijā. Statūtos var paredzēt, ka Pirmās instances tiesas jurisdikcijā ir arī citu kategoriju lietas.

Par lēmumiem, ko Pirmās instances tiesa pieņem saskaņā ar šo punktu, apelāciju Tiesā var iesniegt vienīgi par tiesību jautājumiem un saskaņā ar Statūtos paredzētiem nosacījumiem.

2. Pirmās instances tiesas jurisdikcijā ir izskatīt un izlemt lietas, kas ierosinātas pret lēmumiem, ko pieņēmušas tiesas kameras, kuras izveidotas saskaņā ar 140.b pantu.

Lēmumus, ko Pirmās instances tiesa pieņem saskaņā ar šo punktu, izņēmuma kārtā, ievērojot Statūtos paredzētos nosacījumus, var pārskatīt Tiesa, ja ir nopietni apdraudēta Kopienas tiesību vienotība vai konsekvence.

3. Pirmās instances tiesas jurisdikcijā ir attiecībā uz īpašām Statūtos noteiktām jomām izskatīt un izlemt jautājumus, kas iesniegti saskaņā ar 234. pantu, lai saņemtu prejudiciālu nolēmumu.

Gadījumos, kad Pirmās instances tiesa uzskata, ka lietā jāpieņem principiāls lēmums, kas varētu ietekmēt Kopienas tiesību vienotību vai konsekvenci, tā lietu lēmuma pieņemšanai var nodot Tiesai.

Lēmumus, ko Pirmās instances tiesa pieņem jautājumos, kas tai nodoti prejudiciāla nolēmuma pieņemšanai, izņēmuma kārtā, ievērojot Statūtos paredzētos nosacījumus, var pārskatīt Tiesa, ja ir nopietni apdraudēta Kopienas tiesību vienotība vai konsekvence."

14) Iekļauj šādu pantu:

"140.b pants

Padome, vai nu pēc Komisijas priekšlikuma, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu un Tiesu, vai arī pēc Tiesas lūguma, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu un Komisiju, ar vienprātīgu lēmumu var izveidot tiesu kameras, kuras pirmajā instancē izskata un izlemj dažu kategoriju lietas īpašās jomās.

Lēmumā, ar kuru izveido tiesas kameru, paredz tās uzbūves noteikumus un jurisdikciju.

Par tiesas kameru pieņemtiem lēmumiem Pirmās instances tiesā apelācijas var iesniegt vienīgi par tiesību jautājumiem vai - gadījumos, kad tas paredzēts lēmumā par kameras izveidi - arī par faktu jautājumiem.

Tiesas kameru locekļus izraugās no tādu personu vidus, kuru neatkarība nav apšaubāma un kuras atbilst prasībām attiecībā uz tiesnešu amatiem. Amatā viņus ieceļ Padome ar vienprātīgu lēmumu.

Tiesas kameras ar Tiesas piekrišanu pieņem reglamentu. Reglamentu ar kvalificētu balsu vairākumu apstiprina Padome.

Ja vien lēmumā par tiesas kameras izveidi nav paredzēts citādi, tad šā līguma noteikumi, kas attiecas uz Tiesu, kā arī Tiesas Statūtu noteikumi attiecas arī uz tiesas kamerām."

15) Līguma 146. panta otro un trešo daļu aizstāj ar šādām daļām:

Šajā nolūkā Tiesas jurisdikcijā ir kādas dalībvalsts, Padomes vai Komisijas ierosinātas lietas par kompetences trūkumu, būtiskiem procedūras noteikumu pārkāpumiem, šā Līguma vai jebkuru ar tā piemērošanu saistītu tiesību normu pārkāpumiem, kā arī lietas par pilnvaru nepareizu izmantošanu.

Tiesas jurisdikcijā ar tādiem pašiem nosacījumiem ir lietas, ko savu prerogatīvu aizsardzības nolūkā ierosina Revīzijas palāta."

16) Līguma 160. pantu aizstāj ar šādu pantu:

"160. pants

Tiesas statūti ir izklāstīti atsevišķā protokolā.

Padome, vai nu pēc Tiesas lūguma, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu un Komisiju, vai arī pēc Komisijas lūgumu, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu un Tiesu, ar vienprātīgu lēmumu var grozīt statūtus, izņemot I sadaļas noteikumus."

17) Līguma 160.b pantu groza šādi:

a) panta 1. punktu aizstāj ar šādu punktu:

"1. Revīzijas palātā ir viens pilsonis no katras dalībvalsts."

b) panta 3. punktu aizstāj ar šādu punktu:

"3. Revīzijas palātas locekļus amatā ieceļ uz sešiem gadiem. Padome, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu, ar kvalificētu balsu vairākumu apstiprina locekļu sarakstu, kura izstrādē ņemti vērā visu dalībvalstu priekšlikumi. Revīzijas palātas locekļus var iecelt amatā atkārtoti.

Revīzijas palātas locekļi uz trijiem gadiem no sava vidus ievēl Revīzijas palātas priekšsēdētāju. Priekšsēdētāju var ievēlēt atkārtoti."

18) Līguma 160.c pantu groza šādi:

a) panta 1. punktu aizstāj ar šādu punktu:

"1. Revīzijas palāta pārbauda visu Kopienas ieņēmumu un izdevumu pārskatus. Tā pārbauda arī visu Kopienas izveidoto struktūru ieņēmumu un izdevumu pārskatus, ciktāl attiecīgais izveides akts neaizliedz šādu pārbaudi.

Revīzijas palāta nodod Eiropas Parlamentam un Padomei deklarāciju par pārskatu ticamību, kā arī par notikušo darījumu likumību un pareizību, un to publicē "Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī". Deklarācijai var pievienot īpašus izvērtējumus par katru no Kopienas galvenajām darbības jomām."

b) panta 4. punktu aizstāj ar šādu punktu:

"4. Revīzijas palāta pēc finanšu gada slēgšanas sagatavo gada pārskatu. To nodod citām Kopienas iestādēm un publicē "Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī" kopā ar šo iestāžu atbildēm uz Revīzijas palātas apsvērumiem.

Revīzijas palāta var arī jebkurā laikā iesniegt apsvērumus par konkrētiem jautājumiem īpašu pārskatu formā un iesniegt atzinumus pēc citu Kopienas iestāžu lūguma.

Gada pārskatus, īpašos pārskatus vai atzinumus tā apstiprina ar locekļu balsu vairākumu. Tomēr tā izveidot iekšējas palātas dažu kategoriju pārskatu vai atzinumu izstrādei saskaņā ar savā reglamentā paredzētiem nosacījumiem.

Tā palīdz Eiropas Parlamentam un Padomei īstenot to pilnvaras, kas saistītas ar budžeta izpildes kontroli.

Revīzijas palāta pieņem reglamentu . Reglamentu ar kvalificētu balsu vairākumu apstiprina Padome."

19) Līguma 163. panta pirmo daļu aizstāj ar šādu daļu:

"Regulas publicē "Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī". Tās stājas spēkā norādītajā dienā, vai, ja tā nav norādīta, divdesmitajā dienā pēc publicēšanas."

20) Līguma 165. pantu aizstāj ar šādu pantu:

"165. pants

Ar šo ir izveidota Ekonomikas un sociālo lietu komiteja. Komitejai ir padomdevējas statuss.

Komitejā ir organizētas pilsoniskas sabiedrības dažādu ekonomisko un sociālo grupu pārstāvji, un jo īpaši ražotāju, lauksaimnieku, pārvadātāju, darba ņēmēju, tirgotāju, amatnieku, brīvo profesiju, patērētāju un vispārības interešu pārstāvji."

21) Līguma 166. pantu aizstāj ar šādu pantu:

"166. pants

Ekonomikas un sociālo lietu komitejas locekļu skaits nepārsniedz 350.

Komitejas locekļu skaits ir šāds:

Beļģija	12
Dānija	9
Vācija	24
Grieķija	12
Spānija	21
Francija	24
Īrija	9
Itālija	24
Luksemburga	6
Nīderlande	12
Austrija	12
Portugāle	12
Somija	9
Zviedrija	12
Apvienotā Karaliste	24

Komitejas locekļus nedrīkst saistīt nekādi obligāti norādījumi. Viņi pilda pienākumus pilnīgi neatkarīgi un Kopienas vispārējās interesēs.

Padome ar kvalificētu balsu vairākumu nosaka Komitejas locekļu atalgojumu."

22) Līguma 167. panta 1. punktu aizstāj ar šādu punktu:

"1. Komitejas locekļus pēc dalībvalstu ierosinājumiem ieceļ uz četriem gadiem. Padome ar kvalificētu balsu vairākumu apstiprina locekļu sarakstu, kura izstrādē ņemti vērā visu dalībvalstu priekšlikumi. Komitejas locekļus var iecelt amatā atkārtoti."

23) Līguma 183. pantu aizstāj ar šādu pantu:

"183. pants

1. Padome pēc Komisijas priekšlikuma, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu, kā arī saņēmusi Revīzijas palātas atzinumu, ar vienprātīgu lēmumu:

a) pieņem finanšu regulas, kas precizē budžeta apstiprināšanas un izpildes, kā arī pārskatu iesniegšanas un pārbaudes procedūru;

b) izstrādā noteikumus attiecībā uz finanšu kontrolieru, kredītrīkotāju un grāmatvežu pienākumiem, kā arī attiecībā uz piemērotām pārbaužu metodēm.

No 2007. gada 1. janvāra Padome pēc Komisijas priekšlikuma, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu, kā arī saņēmusi Revīzijas palātas atzinumu, pieņem lēmumu ar kvalificētu balsu vairākumu.

2. Padome pēc Komisijas priekšlikuma, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu, kā arī saņēmusi Revīzijas palātas atzinumu, ar vienprātīgu lēmumu nosaka metodes un procedūru, kā Komisijas rīcībā nodod budžeta ieņēmumus, kas paredzēti noteikumos par Kopienas pašas resursiem, un vajadzības gadījumā paredz pasākumus, kuri jāveic, lai apmierinātu vajadzību pēc skaidras naudas."

24) Līguma 190. pantu aizstāj ar šādu pantu:

"190. pants

Noteikumus par valodu lietošanu Kopienas iestādēs, neskarot Tiesas statūtu noteikumus, ar vienprātīgu lēmumu pieņem Padome."

25) Līguma 204. pantu groza šādi:

a) panta 1. punktā vārdus "F1. panta 2. punktu" aizstāj ar vārdiem "7. panta 3. punktu";

b) panta 2. punktā vārdus "F1. pants" aizstāj ar vārdiem "6. panta 1. punkts" un vārdus "F1. panta 1. punkts" aizstāj ar vārdiem "7. panta 2. punkts".

4. pants

1) Līguma 10. panta 2. punktu aizstāj ar šādu punktu:

"2. Padome, sanākot valstu vai valdību vadītājiem, ar kvalificētu balsu vairākumu izvirza kandidātu Komisijas priekšsēdētāja amatam; šo kandidatūru apstiprina Eiropas Parlaments.

Padome, vienojoties ar izvirzīto priekšsēdētāja kandidātu, ar kvalificētu balsu vairākumu apstiprina pārējo Komisijas locekļu kandidātu sarakstu, kura izstrādē ņem vērā visu dalībvalstu priekšlikumus.

Par izvirzīto Komisijas priekšsēdētāja kandidātu un pārējiem Komisijas locekļu kandidātiem Eiropas Parlaments balso kopumā. Kad Eiropas Parlaments ir apstiprinājis priekšsēdētāju un pārējos Komisijas locekļus, viņus ieceļ amatā Padome ar kvalificētu balsu vairākumu."

2) Līguma 11. pantu aizstāj ar šādu pantu:

"11. pants

1. Komisija strādā tās priekšsēdētāja politiskā vadībā, kurš lemj par Komisijas iekšējo uzbūvi tā, lai tā strādātu konsekventi, efektīvi un koleģiāli.

2. Komisijai uzticētos pienākumus tās locekļu starpā strukturē un sadala Komisijas priekšsēdētājs. Komisijas pilnvaru laikā priekšsēdētājs pienākumu sadalījumu var mainīt. Komisijas locekļi savus pienākumus, ko tiem uzdevis priekšsēdētājs, pilda priekšsēdētāja pakļautībā.

3. Ar Kolēģijas piekrišanu priekšsēdētājs no locekļu vidus ieceļ priekšsēdētāja vietniekus.

4. Komisijas loceklis atkāpjas, ja to pieprasa priekšsēdētājs un ja tam piekrīt Kolēģija."

3) Līguma 12. pantu aizstāj ar šādu pantu:

"12. pants

Izņemot parastas nomaiņas vai nāves gadījumus, Komisijas locekļu pienākumi beidzas, kad viņi atkāpjas vai viņus atlaiž no amata.

Amata vietā, kas kļuvusi brīva atkāpšanās, atlaišanas vai nāves dēļ, Padome ar kvalificētu balsu vairākumu uz atlikušo locekļa amata pilnvaru laiku ieceļ jaunu Komisijas locekli. Padome var vienprātīgi pieņemt lēmumu par to, ka brīvajā amata vietā nav jāieceļ jauns loceklis.

Priekšsēdētāja atkāpšanās, atlaišanas vai nāves gadījumā viņu nomaina uz atlikušo amata pilnvaru laiku. Priekšsēdētāja nomaiņai piemēro 10. panta 2. punktā paredzēto procedūru.

Izņemot gadījumus, kad Komisijas locekļus atlaiž no amata saskaņā ar 12.a pantu, viņi paliek amatā līdz nomaiņai vai tikmēr, kamēr Padome saskaņā ar šā panta otro daļu pieņem lēmumu par to, ka brīvajā amata vietā nav jāieceļ jauns loceklis."

4) Līguma 13. panta pirmo daļu svītro.

5) Līguma 20. panta otro daļu aizstāj ar šādu daļu:

"Eiropas Parlamenta locekļu skaits nepārsniedz 732."

6) Līguma 21. panta 5. punktu aizstāj ar šādu punktu:

"5. Eiropas Parlaments, saņēmis Komisijas atzinumu, kā arī apstiprinājumu, ko Padome pieņēmusi ar kvalificētu balsu vairākumu, pieņem noteikumus un vispārējus nosacījumus, kas

reglamentē tās locekļu pienākumu izpildi. Visus noteikumus vai nosacījumus, kas saistīti ar nodokļu piemērošanu pašreizējiem vai bijušiem locekļiem, Padome pieņem vienprātīgi."

7) Līguma 30. panta 2. punktu aizstāj ar šādu punktu:

"2. Padomei palīdz Ģenerālsekretariāts, ko vada ģenerālsekretārs – Augstais pārstāvis kopējās ārpolitikas un drošības politikas jautājumos, kam palīdz ģenerālsekretāra vietnieks, kurš atbild par Ģenerālsekretariāta darbu. Ģenerālsekretāru un ģenerālsekretāra vietnieku ieceļ Padome ar kvalificētu balsu vairākumu.

Padome pieņem lēmumu par Ģenerālsekretariāta uzbūvi."

8) Līguma 31. pantu aizstāj ar šādu pantu:

"31. pants

Tiesa un Pirmās instances tiesa, katra atbilstīgi savai jurisdikcijai, nodrošina tiesiskumu šā Līguma interpretēšanā un piemērošanā.

Turklāt Pirmās instances tiesai saskaņā ar 32.e pantu var papildus izveidot tiesu kameras, lai īstenotu šajā Līgumā paredzēto tiesu kompetenci dažās īpašās jomās."

9) Līguma 32. pantu aizstāj ar šādu pantu:

"32. pants

Tiesā ir viens tiesnesis no katras dalībvalsts.

Tiesa lietas izspriež palātās vai virspalātā saskaņā ar Tiesas statūtos paredzētiem attiecīgiem noteikumiem.

Statūtos paredzētos gadījumos Tiesa var sanākt plēnumā."

10) Līguma 32.a pantu aizstāj ar šādu pantu:

"32.a pants

Tiesai palīdz astoņi ģenerāladvokāti. Pēc Tiesas lūguma Padome ar vienprātīgu lēmumu var palielināt ģenerāladvokātu skaitu.

Ģenerāladvokāta pienākums ir, ievērojot pilnīgu objektivitāti un neatkarību, atklātā tiesas sēdē izteikt pamatotus argumentus lietās, kurās saskaņā ar Tiesas statūtiem ir vajadzīga ģenerāladvokāta piedalīšanās."

11) Līguma 32.b pantu aizstāj ar šādu pantu:

32.b pants

Tiesas tiesnešus un ģenerāladvokātus izraugās no tādu personu vidus, kuru neatkarība nav apšaubāma un kuras atbilst prasībām attiecībā uz tiesnešu augstākajiem amatiem savās valstīs,

vai kas ir juristi ar atzītu kompetenci; locekļus uz sešiem gadiem amatā ieceļ dalībvalstu valdības, savstarpēji vienojoties.

Ik pēc trijiem gadiem tiesnešus un ģenerāladvokātus daļēji nomaina saskaņā ar Tiesas statūtos paredzētiem nosacījumiem.

Tiesneši uz trijiem gadiem no sava vidus ievēl Tiesas priekšsēdētāju. Viņu var ievēlēt atkārtoti.

Tiesnešus un ģenerāladvokātus, kas atstāj amatu, var iecelt amatā atkārtoti. Tiesa ieceļ sekretāru un pieņem noteikumus, kas reglamentē viņa pienākumus. Tiesa pieņem reglamentu. Reglamentu ar kvalificētu balsu vairākumu apstiprina Padome."

12) Līguma 32.c pantu aizstāj ar šādu pantu:

32. c pants

Pirmās instances tiesā ir vismaz viens tiesnesis no katras dalībvalsts. Tiesnešu skaitu nosaka Tiesas statūtos. Statūtos var paredzēt, ka Pirmās instances tiesai palīdz ģenerāladvokāti.

Pirmās instances tiesas locekļus izraugās no tādu personu vidus, kuru neatkarība nav apšaubāma un kuras atbilst prasībām attiecībā uz tiesnešu augstiem amatiem. Locekļus uz sešiem gadiem amatā ieceļ dalībvalstu valdības, savstarpēji vienojoties. Tiesas sastāvu daļēji atjauno ik pēc trijiem gadiem. Tiesas locekļus, kas atstāj amatu, var iecelt amatā atkārtoti.

Tiesneši uz trijiem gadiem no sava vidus ievēl Pirmās instances tiesas priekšsēdētāju. Viņu var ievēlēt atkārtoti.

Pirmās instances tiesa ieceļ tiesas sekretāru un pieņem noteikumus, kas reglamentē viņa pienākumus.

Pirmās instances tiesa ar Tiesas piekrišanu pieņem reglamentu. Reglamentu ar kvalificētu balsu vairākumu apstiprina Padome.

Ja vien Tiesas statūtos nav paredzēts citādi, tad šā līguma noteikumi, kas attiecas uz Tiesu, attiecas arī uz Pirmās instances tiesu."

13) Līguma 32.d pantu aizstāj ar šādu pantu:

"32.d pants

1. Pirmās instances tiesas jurisdikcijā ir izskatīt un izlemt pirmajā instancē lietas, kas minētas 33., 34., 35., 36., 38., 40. un 42. pantā, izņemot tiesas kamerai nodotās lietas un lietas, kuras saskaņā ar Statūtiem ir vienīgi Tiesas jurisdikcijā. Statūtos var paredzēt, ka Pirmās instances tiesas jurisdikcijā ir arī citu kategoriju lietas.

Par lēmumiem, ko Pirmās instances tiesa pieņem saskaņā ar šo punktu, apelāciju Tiesā var iesniegt vienīgi par tiesību jautājumiem un saskaņā ar Statūtos paredzētiem nosacījumiem.

2. Pirmās instances tiesas jurisdikcijā ir izskatīt un izlemt lietas, kas ierosinātas pret lēmumiem, ko pieņēmušas tiesas kameras, kuras izveidotas saskaņā ar 32.e pantu.

Lēmumus, ko Pirmās instances tiesa pieņem saskaņā ar šo punktu, izņēmuma kārtā, ievērojot Statūtos paredzētos nosacījumus, var pārskatīt Tiesa, ja ir nopietni apdraudēta Kopienas tiesību vienotība vai konsekvence.

3. Pirmās instances tiesas jurisdikcijā ir attiecībā uz īpašām Statūtos noteiktām jomām izskatīt un izlemt jautājumus, kas iesniegti saskaņā ar 234. pantu, lai saņemtu prejudiciālu nolēmumu.

Gadījumos, kad Pirmās instances tiesa uzskata, ka lietā jāpieņem principiāls lēmums, kas varētu ietekmēt Kopienas tiesību vienotību vai konsekvenci, tā lietu lēmuma pieņemšanai var nodot Tiesai.

Lēmumus, ko Pirmās instances tiesa pieņem jautājumos, kas tai nodoti prejudiciāla nolēmuma pieņemšanai, izņēmuma kārtā, ievērojot Statūtos paredzētos nosacījumus, var pārskatīt Tiesa, ja ir nopietni apdraudēta Kopienas tiesību vienotība vai konsekvence."

14) Iekļauj šādu pantu:

"32.e pants

Padome, vai nu pēc Komisijas priekšlikuma, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu un Tiesu, vai arī pēc Tiesas lūguma, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu un Komisiju, ar vienprātīgu lēmumu var izveidot tiesu kameras, kuras pirmajā instancē izskata un izlemj dažu kategoriju lietas īpašās jomās.

Lēmumā, ar kuru izveido tiesas kameru, paredz tās uzbūves noteikumus un jurisdikciju.

Par tiesas kameru pieņemtiem lēmumiem Pirmās instances tiesā apelācijas var iesniegt vienīgi par tiesību jautājumiem vai - gadījumos, kad tas paredzēts lēmumā par kameras izveidi - arī par faktu jautājumiem.

Tiesas kameru locekļus izraugās no tādu personu vidus, kuru neatkarība nav apšaubāma un kuras atbilst prasībām attiecībā uz tiesnešu amatiem. Amatā viņus iecelļ Padome ar vienprātīgu lēmumu.

Tiesas kameras ar Tiesas piekrišanu pieņem reglamentu. Reglamentu ar kvalificētu balsu vairākumu apstiprina Padome.

Ja vien lēmumā par tiesas kameras izveidi nav paredzēts citādi, tad šā līguma noteikumi, kas attiecas uz Tiesu, kā arī Tiesas Statūtu noteikumi attiecas arī uz tiesas kamerām."

15) Līguma 33. pantu groza šādi:

a) panta pirmo daļu aizstāj ar šādu daļu:

"Tiesas jurisdikcijā ir lietas, ko ierosinājusi kāda dalībvalsts, Eiropas Parlaments vai Padome ar mērķi atzīt par spēkā neesošiem Komisijas lēmumus vai ieteikumus, pamatojoties uz kompetences trūkumu, būtisku procedūras noteikumu pārkāpumiem, šā Līguma vai jebkuru ar tā piemērošanu saistītu tiesību normu pārkāpumiem, kā arī lietas par pilnvaru nepareizu izmantošanu. Tiesa tomēr nevar pārbaudīt, kā novērtēts stāvoklis saistībā ar parādībām vai apstākļiem ekonomikā, kurus Komisija ņēmusi vērā, pieņemot attiecīgo lēmumu vai ieteikumu, izņemot gadījumus, kad ir aizdomas, ka Komisija ir pārsniegusi savas pilnvaras vai acīmredzami pārkāpusi šā Līguma noteikumus vai ar tā piemērošanu saistītas tiesību normas.

b) panta ceturto daļu aizstāj ar šādu daļu:

Tiesas jurisdikcijā ar tādiem pašiem nosacījumiem ir lietas, ko savu prerogatīvu aizsardzības nolūkā ierosina Revīzijas palāta."

16) Līguma 45. pantu aizstāj ar šādu pantu:

"45. pants

Tiesas statūti ir izklāstīti atsevišķā protokolā.

Padome, vai nu pēc Tiesas lūguma, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu un Komisiju, vai arī pēc Komisijas lūgumu, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu un Tiesu, ar vienprātīgu lēmumu var grozīt Statūtu noteikumus."

17) Līguma 45.b pantu groza šādi:

a) panta 1. punktu aizstāj ar šādu punktu:

"1. Revīzijas palātā ir viens pilsonis no katras dalībvalsts."

b) panta 3. punktu aizstāj ar šādu punktu:

"3. Revīzijas palātas locekļus amatā ieceļ uz sešiem gadiem. Padome, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu, ar kvalificētu balsu vairākumu apstiprina locekļu sarakstu, kura izstrādē ņemti vērā visu dalībvalstu priekšlikumi. Revīzijas palātas locekļus var iecelt amatā atkārtoti.

Revīzijas palātas locekļi uz trijiem gadiem no sava vidus ievēl Revīzijas palātas priekšsēdētāju. Priekšsēdētāju var ievēlēt atkārtoti."

18) Līguma 45.c pantu groza šādi:

a) panta 1. punktu aizstāj ar šādu punktu:

"1. Revīzijas palāta pārbauda visu Kopienas ieņēmumu un izdevumu pārskatus. Tā pārbauda arī visu Kopienas izveidoto struktūru ieņēmumu un izdevumu pārskatus, ciktāl attiecīgais izveides akts neaizliedz šādu pārbaudi.

Revīzijas palāta nodod Eiropas Parlamentam un Padomei deklarāciju par pārskatu ticamību, kā arī par notikušo darījumu likumību un pareizību, un to publicē "Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī". Deklarācijai var pievienot īpašus izvērtējumus par katru no Kopienas galvenajām darbības jomām.";

b) panta 4. punktu aizstāj ar šādu punktu:

"4. Revīzijas palāta pēc finanšu gada slēgšanas sagatavo gada pārskatu. To nodod citām Kopienas iestādēm un publicē "Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī" kopā ar šo iestāžu atbildēm uz Revīzijas palātas apsvērumiem.

Revīzijas palāta var arī jebkurā laikā iesniegt apsvērumus par konkrētiem jautājumiem īpašu pārskatu formā un iesniegt atzinumus pēc citu Kopienas iestāžu lūguma.

Gada pārskatus, īpašos pārskatus vai atzinumus tā apstiprina ar locekļu balsu vairākumu. Tomēr tā izveidot iekšējas palātas dažu kategoriju pārskatu vai atzinumu izstrādei saskaņā ar savā reglamentā paredzētiem nosacījumiem.

Tā palīdz Eiropas Parlamentam un Padomei īstenot to pilnvaras, kas saistītas ar budžeta izpildes kontroli.

Revīzijas palāta pieņem reglamentu. Reglamentu ar kvalificētu balsu vairākumu apstiprina Padome."

19) Līguma 96. pantu groza šādi:

a) panta 1. punktā vārdus "F1. panta 2. punkts" aizstāj ar vārdiem "7. panta 3. punkts";

b) panta 2. punktā vārdus "F panta 1. punkts" aizstāj ar vārdiem "6. panta 1. punkts" un vārdus "F1. panta 1. punkts" aizstāj ar vārdiem "7. panta 2. punkts".

5. pants

Protokolu par Eiropas Centrālo banku sistēmas statūtiem un Eiropas Centrālās bankas statūtiem groza saskaņā ar šā panta noteikumiem.

Protokola 10. pantu papildina ar šādu punktu:

"10.6. Padome, sanākot valstu vai valdību vadītājiem, vai nu pēc ECB ieteikuma, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu un Komisiju, vai arī pēc Komisijas ieteikuma, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu un ECB, ar vienprātīgu lēmumu var grozīt 10.2. punktu. Padome iesaka tādus grozījumus pieņemt dalībvalstīm. Grozījumi stājas spēkā, kad tos ratificējušas visas dalībvalstis saskaņā ar to attiecīgajām konstitucionālajām prasībām.

Ieteikumus, ko saskaņā ar šo punktu sniedz ECB, pieņem ar vienprātīgu ECB Padomes lēmumu."

6. pants

Protokolu par privilēģijām un neaizskaramību Eiropas Kopienās groza saskaņā ar šā panta noteikumiem.

Protokola 21. pantu aizstāj ar šādu pantu:

"21. pants

Šā Protokola 12. līdz 15. pants un 18. pants attiecas uz Tiesas tiesnešiem, ģenerāladvokātiem, sekretāru un referentu palīgiem, kā arī uz Pirmās instances tiesas locekļiem un sekretāru, neskarot 3. panta noteikumus Protokolā par Tiesas statūtiem, kas saistīti ar tiesnešu un advokātu imunitāti pret tiesvedību."

OTRĀ DAĻA

PĀREJAS POSMA NOTEIKUMI UN NOBEIGUMA NOTEIKUMI

7. pants

Ar šo tiek atcelts 1. līdz 20. pants, 44. pants, 45. pants, 46. panta otrā un trešā daļa, 47. līdz 49. pants un 51., 52., 54. un 55. pants Protokolā par Eiropas Ogļu un tērauda kopienas Tiesas statūtiem.

8. pants

Neskarot spēkā paliekošos pantus Protokolā par Eiropas Ogļu un tērauda kopienas Tiesas statūtiem, gadījumos, kad Tiesa īsteno savas pilnvaras saskaņā ar Eiropas Ogļu un tērauda kopienas dibināšanas līgumu, piemēro Protokolu par Tiesas statūtiem, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību, Eiropas Kopienas dibināšanas līgumam un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumam.

9. pants

Ar šo atceļ Protokolus par Tiesas statūtiem, kas pievienoti Eiropas Kopienas dibināšanas līgumam un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumam, tos aizstājot ar Protokolu par Tiesas statūtiem, kas ar šo līgumu pievienots Līgumam par Eiropas Savienību, Eiropas Kopienas dibināšanas līgumam un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumam.

10. pants

Ar šo atceļ grozīto Padomes 1988. gada 24. oktobra Lēmumu 88/591/ECSC, EEC, Euratom, ar kuru izveidota Eiropas Kopienu Pirmās instances tiesa, izņemot tā 3. pantu, ciktāl Pirmās instances tiesa saskaņā ar minēto pantu īsteno jurisdikciju, kas Tiesai piešķirta ar Eiropas Ogļu un tērauda kopienas dibināšanas līgumu.

11. pants

Šis Līgums ir noslēgts uz neierobežotu laiku.

12. pants

1. Augstās Līgumslēdzējas Puses šo līgumu ratificē saskaņā ar to attiecīgajām konstitucionālajām prasībām. Ratifikācijas dokumentus deponē Itālijas Republikas valdībai.

2. Šis Līgums stājas spēkā otrā mēneša pirmajā dienā pēc tam, kad ratifikācijas dokumentu deponē pēdējā parakstītājvalsts.

13. pants

Šā līguma oriģinālu vienā eksemplārā angļu, dāņu, franču, grieķu, holandiešu, īru, itāļu, portugāļu, somu, spāņu, vācu un zviedru valodā deponē Itālijas Republikas valdības arhīvā; visi teksti ir vienlīdz autentiski, un Itālijas Republikas valdība izsniedz apliecinātu kopiju visu citu parakstītājvalstu valdībām.

TO APLIECINOT, attiecīgie Pilnvarotie ir parakstījuši šo Līgumu.

Nicā, divi tūktoši pirmā gada divdesmit sestajā februārī.

PROTOKOLI

PROTOKOLS, KAS PIEVIENOTS LĪGUMAM
PAR EIROPAS SAVIENĪBU UN EIROPAS KOPIENU
DIBINĀŠANAS LĪGUMIEM

Protokols par Eiropas Savienības paplašināšanos

AUGSTĀS LĪGUMSLĒDZĒJAS PUSES,

IR VIENOJUŠĀS par šādiem noteikumiem, ko pievieno Līgumam par Eiropas Savienību un Eiropas Kopienu dibināšanas līgumiem.

1. pants

Protokola par iestādēm atcelšana

Ar šo atceļ Protokolu par iestādēm Eiropas Savienības paplašināšanās perspektīvā, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Eiropas Kopienu dibināšanas līgumiem.

2. pants

Noteikumi attiecībā uz Eiropas Parlamentu

1. 2004. gada 1. janvārī, piemērojot no 2004.-2009. gada termiņa sākuma, 190. panta 2. punktā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumā un 108. panta 2. punktā Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumā, pirmo daļu aizstāj ar šādu daļu:

"Dalībvalstīs ievēlēto pārstāvju skaits ir šāds:

Beļģija	22
Dānija	13
Vācija	99
Grieķija	22
Spānija	50
Francija	72
Īrija	12
Itālija	72
Luksemburga	6
Nīderlande	25
Austrija	17
Portugāle	22
Somija	13
Zviedrija	18
Apvienotā Karaliste	72"

2. Ievērojot 3. punktu, kopējais pārstāvju skaits Eiropas Parlamentā termiņā no 2004. līdz 2009. gadam ir vienāds ar pārstāvju skaitu, kas norādīts Eiropas Kopienas dibināšanas līguma

190. panta 2. punktā un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līguma 108. panta 2. punktā, kam pieskaita jauno dalībvalstu pārstāvju skaitu saskaņā ar pievienošanās līgumiem, ko paraksta ne vēlāk kā 2004. gada 1. janvārī.

3. Ja 2. punktā minētais locekļu kopējais skaits nesasniedz 732, tad proporcionāli koriģē dalībvalstīs ievēlamo pārstāvju skaitu tā, lai kopējais skaits būtu pēc iespējas tuvāks 732, bet nepieļaujot, ka tādas korekcijas iznākumā dalībvalstīs ievēlamo pārstāvju skaits ir lielāks par to skaitu, kāds termiņam no 1999. līdz 2004. gadam paredzēts Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 190. panta 2. punktā un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līguma 108. panta 2. punktā.

Padome pieņem attiecīgu lēmumu.

4. Atkāpjoties no Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 189. panta otrās daļas un no Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līguma 107. panta otrās daļas, gadījumā, ja pievienošanās līgumi stājas spēkā pēc tam, kad pieņemts šā panta 3. punkta otrajā daļā minētais Padomes lēmums, Eiropas Parlamenta locekļu skaits laika posmā, uz kuru attiecas minētais lēmums, var pārsniegt 732. Tādu pašu korekciju, kāda minēta šā panta 3. punkta pirmajā daļā, piemēro arī attiecīgās dalībvalstīs ievēlamo pārstāvju skaitam.

3. pants

Noteikumi par balsu sadalījumu Padomē

1. No 2005. gada 1. janvāra

a) Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 205. pantā un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līguma 118. pantā

i) panta 2. punktu aizstāj ar šādu punktu:

"2. Ja Padomei jāpieņem lēmums ar kvalificētu balsu vairākumu, tās locekļu balsis sadala šādi:

Beļģija	12
Dānija	7
Vācija	29
Grieķija	12
Spānija	27
Francija	29
Īrija	7
Itālija	29
Luksemburga	4
Nīderlande	13
Austrija	10
Portugāle	12
Somija	7

Zviedrija 10

Apvienotā Karaliste . . . 29

Gadījumos, ja Padomes lēmumus saskaņā ar šo Līgumu jāpieņem pēc Komisijas priekšlikuma, lēmumu pieņemšanai vajadzīgas vismaz 169 balsis "par", balsojot locekļu vairākumam.

Pārējos gadījumos Padomes lēmumu pieņemšanai vajadzīgas vismaz 169 balsis "par", balsojot vismaz divām trešdaļām locekļu."

ii) pievieno šādu 4. punktu:

"4. Gadījumos, ja Padomei lēmumi jāpieņem ar kvalificētu balsu vairākumu, jebkurš Padomes loceklis var lūgt pārbaudīt, vai dalībvalstis, kas veido kvalificēto balsu vairākumu, pārstāv vismaz 62 % no Savienības kopējā iedzīvotāju skaita. Ja tiek konstatēts, ka minētais kritērijs nav ievērots, tad attiecīgo lēmumu nepieņem."

b) Līgumā par Eiropas Savienību 23. panta 2. punkta trešo daļu aizstāj ar šādu daļu:

Padomes locekļu balsis sadala saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 205. panta 2. punktu. Lēmumu pieņemšanai vajadzīgas vismaz 169 balsis "par", balsojot vismaz divām trešdaļām locekļu. Gadījumos, ja Padomei lēmumi jāpieņem ar kvalificētu balsu vairākumu, jebkurš Padomes loceklis var lūgt pārbaudīt, vai dalībvalstis, kas veido kvalificēto balsu vairākumu, pārstāv vismaz 62 % no Savienības kopējā iedzīvotāju skaita. Ja tiek konstatēts, ka minētais kritērijs nav ievērots, tad attiecīgo lēmumu nepieņem."

c) Līgumā par Eiropas Savienību 34. panta 3. punktu aizstāj ar šādu punktu:

"3. Gadījumos, ja Padomei lēmumi jāpieņem ar kvalificētu balsu vairākumu, tās locekļu balsis sadala saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 205. panta 2. punktu, un Padomes lēmumu pieņemšanai vajadzīgas vismaz 169 balsis "par", balsojot vismaz divām trešdaļām locekļu. Gadījumos, ja Padomei lēmumi jāpieņem ar kvalificētu balsu vairākumu, jebkurš Padomes loceklis var lūgt pārbaudīt, vai dalībvalstis, kas veido kvalificēto balsu vairākumu, pārstāv vismaz 62 % no Savienības kopējā iedzīvotāju skaita. Ja tiek konstatēts, ka minētais kritērijs nav ievērots, tad attiecīgo lēmumu nepieņem."

2. Katrā pievienošanās reizē Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 205. panta 2. punkta otrajā daļā un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līguma 118. panta 2. punkta otrajā daļā minēto minimumu aprēķina tā, lai kvalificētā balsu vairākuma minimums, ko izsaka balsīs, nepārsniedz minimumu, kas norādīts tabulā Deklarācijā par Eiropas Savienības paplašināšanos, kura iekļauta Nicas līguma konferences Nobeiguma aktā.

4. pants

Noteikumi par Komisiju

1. No 2005. gada 1. janvāra Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 213. panta 1. punktu un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līguma 126. panta 1. punktu aizstāj ar šādu punktu, ko piemēro no dienas, kad savus pienākumus sāk pildīt jauna Komisija:

"1. Komisijas locekļus izvēlas, pamatojoties uz viņu vispārējo kompetenci, un viņu neatkarība nav apšaubāma.

Komisijā ir viens pilsonis no katras dalībvalsts. Padome ar vienprātīgu lēmumu var mainīt Komisijas locekļu skaitu."

2. Tiklīdz Eiropas Savienībā ir 27 dalībvalstis, Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 213. panta 1. punktu un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līguma 126. panta 1. punktu aizstāj ar šādu punktu:

"1. Komisijas locekļus izvēlas, pamatojoties uz viņu vispārējo kompetenci, un viņu neatkarība nav apšaubāma.

Komisijas locekļu skaits ir mazāks nekā dalībvalstu skaits. Komisijas locekļus izvēlas saskaņā ar rotācijas sistēmu, kurā ievērots vienlīdzības princips un kuras piemērošanas kārtību ar vienprātīgu lēmumu pieņem Padome.

Komisijas locekļu skaitu ar vienprātīgu lēmumu nosaka Padome."

Šo grozījumu piemēro no dienas, kad pēc 27. dalībvalsts pievienošanās Savienībai savus pienākumus sāk pildīt jauna Komisija.

3. Padome pēc 27. dalībvalsts pievienošanās līguma parakstīšanas ar vienprātīgu lēmumu nosaka

– Komisijas locekļu skaitu;

– kārtību, kā piemērojama rotācijas sistēma, kurā ievērots vienlīdzības princips un paredzēti visi kritēriji un noteikumi, kas vajadzīgi turpmāko kolēģiju sastāvu automātiskai noteikšanai, pamatojoties uz šādiem principiem:

a) nosakot secību un termiņus, uz kādiem dalībvalstu pilsoņus izvēlas par Komisijas locekļiem, attieksme pret dalībvalstīm ir pilnīgi vienāda; tas nozīmē, ka amata pilnvaru termiņu kopējā skaita starpība starp jebkurām divām dalībvalstīm nekad nedrīkst pārsniegt vienu termiņu;

b) ievērojot a) apakšpunktu, katras kolēģijas sastāvu veido tā, lai atbilstoši tiktu atspoguļots visu Savienības dalībvalstu demogrāfiskais un ģeogrāfiskais diapazons.

4. Jebkurai dalībvalstij, kas pievienojas Savienībai, ir tiesības uz viena pilsoņa tūlītēju iecelšanu Komisijā, kamēr sāk piemērot šā panta 2. punktu.

PROTOKOLS, KAS PIEVIENOTS LĪGUMAM
PAR EIROPAS SAVIENĪBU, EIROPAS KOPIENAS DIBINĀŠANAS
LĪGUMAM UN EIROPAS ATOMENERĢIJAS KOPIENAS
DIBINĀŠANAS LĪGUMAM

Protokols par Tiesas statūtiem

AUGSTĀS LĪGUMSLĒDZĒJAS PUSES,

VĒLĒDAMIES pieņemt Tiesas statūtus, kas paredzēti Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 245. pantā un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līguma 160. pantā,

IR VIENOJUŠĀS par šādiem noteikumiem, ko pievieno Līgumam par Eiropas Savienību, Eiropas Kopienas dibināšanas līgumam un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumam.

1. pants

Tiesas sastāvs un funkcijas atbilst noteikumiem, kas paredzēti Līgumā par Eiropas Savienību (ES līgums), Eiropas Kopienas dibināšanas līgumā (EK līgums), Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumā (EAEK līgums) un šajos statūtos.

I SADAĻA

Tiesneši un ģenerāladvokāti

2. pants

Pirms stāšanās amatā visi tiesneši atklātā tiesas sēdē zvēr pildīt pienākumus objektīvi un apzinīgi un ievērot Tiesas apspriežu slepenību.

3. pants

Tiesneši ir neaizskarami. Pēc amata pilnvaru beigām viņu neaizskaramība saglabājas attiecībā uz darbībām, kas veiktas, pildot amata pienākumus, tostarp attiecībā uz teikto un rakstīto.

Tiesas plēnums neaizskaramību var atņemt. Ja tiesnesim atņem neaizskaramību un pret viņu sāk kriminālllietu, katrā attiecīgā dalībvalstī viņu var tiesāt tikai tāda tiesa, kuras kompetencē ir tiesāt attiecīgās valsts augstākos tiesnešus.

12. līdz 15. pants un 18. pants Protokolā par privilēģijām un neaizskaramību Eiropas Kopienās attiecas uz Tiesas tiesnešiem, ģenerāladvokātiem, sekretāru un referentu palīgiem, neskarot šā panta iepriekšējās daļās izklāstītos noteikumus par tiesnešu neaizskaramību.

4. pants

Tiesneši nedrīkst būt politiskos vai valsts pārvaldes amatos.

Viņi nedrīkst uzņemties algotu vai nealgotu darbu, ja vien Padome izņēmuma kārtā nav ļāvusi to darīt.

Stājoties amatā, tiesneši svinīgi solās tiklab amata pilnvaru laikā, kā pēc tam pildīt pienākumus, ko uzliek šis amats, jo īpaši pienākumu izturēties taisnīgi un godprātīgi, pēc amata pilnvaru beigām pieņemot atsevišķus amatus un priekšrocības.

Visas neskaidrības šajā sakarā izšķir ar Tiesas lēmumu.

5. pants

Izņemot parastu nomaiņu vai nāves gadījumu, tiesneša pienākumi beidzas, viņam atkāpjoties no amata.

Ja tiesnesis atkāpjas no amata, viņš Tiesas priekšsēdētājam iesniedz atlūgumu, kas jānodod Padomes priekšsēdētājam. Pēc šāda paziņojuma tiesneša amata vieta ir brīva.

Tiesnesis turpina pildīt amata pienākumus, kamēr pēctecis viņu nomaina, izņemot gadījumus, uz kuriem attiecas 6. pants.

6. pants

Tiesnesi var atlaist no amata vai atņemt viņam tiesības uz pensiju vai citām priekšrocībām tikai tad, ja pēc vienprātīga Tiesas tiesnešu un ģenerāladvokātu atzinuma tiesnesis vairs

neatbilst vajadzīgajiem nosacījumiem vai nepilda amata pienākumus. Attiecīgais tiesnesis šādās apspriedēs nepiedalās.

Tiesas sekretārs Tiesas lēmumu dara zināmu Eiropas Parlamenta priekšsēdētājam un Komisijas priekšsēdētājam, kā arī paziņo to Padomes priekšsēdētājam.

Gadījumā, ja nolemts kādu tiesnesi atlaist no amata, pēc šāda paziņojuma tiesneša amata vieta ir brīva.

7. pants

Tiesnesi, kam jāaizstāj Tiesas loceklis, kura amata pilnvaru laiks nav beidzies, ieceļ uz viņa priekšteča atlikušo pilnvaru laiku.

8. pants

Noteikumi, kas ietverti 2. līdz 7. pantā, attiecas uz ģenerāladvokātiem.

II SADAĻA

Tiesas uzbūve

9. pants

Ik pēc trijiem gadiem daļēji nomainot tiesnešus, pārmaiņus nomaina astoņus un septiņus tiesnešus.

Ik pēc trijiem gadiem daļēji nomainot ģenerāladvokātus, katrā reizē nomaina četrus ģenerāladvokātus.

10. pants

Tiesas sekretārs Tiesas priekšā zvēr pildīt pienākumus objektīvi un apzinīgi un ievērot Tiesas apspriežu slepenību.

11. pants

Tiesa organizē sekretāra aizvietošanu gadījumā, ja viņš nevar ierasties Tiesā.

12. pants

Lai Tiesa varētu darboties, tai piesaista amatpersonas un citus darbiniekus. Viņi ir pakļauti Tiesas sekretāram priekšsēdētāja vadībā.

13. pants

Pēc Tiesas priekšlikuma Padome ar vienprātīgu lēmumu var paredzēt referenta palīgu iecelšanu un pieņemt noteikumus, kas reglamentē viņu pienākumus. Referenta palīgiem saskaņā ar reglamentu var uzdot piedalīties Tiesā izskatāmo lietu izmeklēšanā un sadarboties ar tiesnesi referentu.

Referenta palīgus izraugās no tādu personu vidus, kuru neatkarība nav apšaubāma un kam ir vajadzīgā juridiskā kvalifikācija; viņus ieceļ Padome. Referenta palīgi Tiesas priekšā zvēr pildīt pienākumus objektīvi un apzinīgi un ievērot Tiesas apspriežu slepenību.

14. pants

Tiesnešiem, ģenerāladvokātiem un sekretāram ir jābūt pastāvīgai dzīvesvietai tur, kur atrodas Tiesas mītne.

15. pants

Tiesa strādā bez pārtraukuma. Par tiesnešu atvaļinājumiem lemj Tiesa, ievērojot savas darba vajadzības.

16. pants

Tiesa veido palātas, kurās ir trīs un pieci tiesneši. Tiesneši no sava vidus ievēl palātu priekšsēdētājus. To palātu priekšsēdētājus, kurās ir pieci tiesneši, ievēl uz trijiem gadiem. Viņus vienreiz var ievēlēt atkārtoti.

Virspalātā ir vienpadsmit tiesneši. Tās priekšsēdētājs ir Tiesas priekšsēdētājs. To palātu priekšsēdētāji, kurās ir pieci tiesneši, un citi tiesneši, kurus ieceļ amatā atbilstīgi reglamentam, arī ir daļa no virspalātas.

Tiesa lietas izspriež virspalātā, ja to lūdz dalībvalsts vai Kopienu iestāde, kas ir puse tiesas prāvā.

Tiesas plēnums izlemj lietas, kas Tiesai iesniegtas saskaņā ar EK līguma 195. panta 2. punktu, 213. panta 2. punktu, 216. pantu vai 247. panta 7. punktu vai saskaņā ar EAEK līguma 107.d panta 2. punktu, 126. panta 2. punktu, 129. pantu vai 160.b panta 7. punktu.

Arī gadījumā, kad Tiesa uzskata, ka izskatāmā lieta ir ārkārtīgi svarīga, tā pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas var pieņemt lēmumu, ka lieta jāizlemj Tiesas plēnumam.

17. pants

Tiesas lēmumi ir spēkā tikai tad, ja apspriedē piedalās nepāra skaits tās locekļu.

Lēmumi, ko pieņem tiesas palātas, kurās ir trīs vai pieci tiesneši, ir spēkā tikai tad, ja tos pieņem trīs tiesneši.

Virspalātas lēmumi ir spēkā tikai tad, ja sēdē piedalās deviņi tiesneši.

Tiesas plēnuma lēmumi ir spēkā tikai tad, ja sēdē piedalās vienpadsmit tiesneši.

Ja kāds no palātas tiesnešiem nevar piedalīties sēdē, tad saskaņā ar reglamentu viņa vietā lietas izspriešanai pieaicina citas palātas tiesnesi.

18. pants

Tiesnesis vai ģenerāladvokāts nevar piedalīties tādas lietas izskatīšanā, kurā viņš iepriekš ir bijis pārstāvis, padomdevējs vai darbojies kā kādas puses advokāts, vai bijis pieaicināts izteikties kā tiesas, tribunāla vai izmeklēšanas komisijas loceklis, vai citā statusā.

Ja tiesnesis vai ģenerāladvokāts kāda sevišķa iemesla dēļ uzskata, ka viņam nevajadzētu piedalīties kādas lietas izspriešanā vai izskatīšanā, tad viņš par to informē priekšsēdētāju. Ja priekšsēdētājs kāda sevišķa iemesla dēļ uzskata, ka tiesnesim vai ģenerāladvokātam nevajadzētu piedalīties vai izteikt argumentus kādā lietā, tad viņš to dara zināmu šim tiesnesim vai ģenerāladvokātam.

Visas grūtības, kas rodas, piemērojot šo pantu, risina ar Tiesas lēmumu.

Puses nevar lūgt mainīt Tiesas vai kādas tās palātas sastāvu tiesneša pilsonības dēļ vai tāpēc, ka Tiesā vai palātā nav tiesneša, kas ir attiecīgās puses pilsonis.

III SADAĻA

Process

19. pants

Dalībvalstis un Kopienu iestādes Tiesā pārstāv katrai lietai iecelts pārstāvis; pārstāvim var palīdzēt padomdevējs vai advokāts.

Tādā pašā veidā tiek pārstāvētas arī valstis, kas nav dalībvalstis, bet kas ir Eiropas Ekonomikas zonas nolīguma līgumslēdzējas puses, kā arī EEZ nolīgumā minētā EBTA Pārraudzības iestāde.

Citas puses jāpārstāv advokātam.

Tiesā pārstāvēt kādu pusi vai palīdzēt tai var tikai tie advokāti, kas ir tiesīgi praktizēt dalībvalstu tiesās vai to valstu tiesās, kas ir Eiropas Ekonomikas zonas nolīguma līgumslēdzējas puses.

Pārstāvjiem, padomdevējiem un advokātiem, kas piedalās Tiesas procesos, ir tiesības un neaizskaramība, kas vajadzīga, lai viņi varētu neatkarīgi pildīt pienākumus atbilstīgi reglamentā paredzētajiem nosacījumiem.

Attiecībā uz šiem padomdevējiem un advokātiem, kas piedalās Tiesas prāvās, Tiesai ir pilnvaras, ko parasti piešķir tiesām un ko paredz reglaments.

Augstskolu mācībspēkiem, kas ir to dalībvalstu pilsoņi, kuru likumi dod viņiem tiesības uzstāties tiesā, ir tādas pašas tiesības Tiesā, kādas šis pants piešķir advokātiem.

20. pants

Tiesas procesam ir divas daļas: rakstiskā daļa un mutiskā daļa.

Saskaņā ar rakstisko daļu pusēm un Kopienu iestādēm, kuru lēmumi tiek apstrīdēti, nosūta pieteikumus, lietas izklāstus, atbildes uz pieteikumiem un apsvērumus, un piezīmes, ja tādas ir, kā arī visus minētajiem dokumentiem pievienotos pamatojuma dokumentus vai to apliecinātas kopijas.

Minētos dokumentus nosūta Tiesas sekretārs tādā kārtībā un tādos termiņos, kādi paredzēti reglamentā.

Mutiskajā daļā ietilpst tiesneša referenta ziņojuma nolasīšana, pārstāvju, padomdevēju un advokātu uzklausīšana, un ģenerāladvokāta izteiktie argumenti, kā arī liecinieku un ekspertu uzklausīšana, ja tādi ir.

Ja Tiesa uzskata, ka lieta nav saistīta ar jaunu tiesību jautājumu, tā pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas var pieņemt lēmumu par to, ka lieta izlemjama bez ģenerāladvokāta argumentu uzklausīšanas.

21. pants

Tiesā griežas ar Tiesas sekretāram adresētu pieteikumu. Tajā jābūt prasītāja vārdam un pastāvīgai adresei, ziņām par personu, kam piešķirtas paraksta tiesības, jānorāda persona vai

personas, pret kurām pieteikums vērsts, prasījuma priekšmets, prasība un īss to tiesību normu izklāsts, ar kurām tiek pamatots pieteikums.

Vajadzības gadījumā pieteikumam pievieno dokumentu, ko prasa atcelt, vai - EK līguma 232. pantā minētos gadījumos, kā arī EAEK līguma 148. pantā minētos gadījumos - dokumentāru apliecinājumu par to, kurā dienā kāda iestāde saskaņā ar minētajiem pantiem tikusi uzaicināta rīkoties. Ja šos dokumentus neiesniedz kopā ar iesniegumu, Tiesas sekretārs lūdz attiecīgo personu tos iesniegt atbilstošā termiņā, tomēr šādā gadījumā persona nezaudē savas tiesības arī tad, ja dokumentus iesniedz pēc lietas ierosināšanai noteiktā termiņa.

22. pants

Lietās, uz kurām attiecas EAEK līguma 18. pants, Tiesā griežas, iesniedzot Tiesas sekretāram apelācijas sūdzību. Apelācijas sūdzībā norāda iesniedzēja vārdu un pastāvīgo adresi, personu, kam piešķirtas paraksta tiesības, atsauci uz pārsūdzēto lēmumu, kā arī norāda atbildētāju vārdus vai nosaukumus, prasījuma priekšmetu, pievieno dokumentus un īsu pamatojuma izklāstu.

Apelācijas sūdzībai pievieno apstrīdētā Arbitrāžas komitejas lēmuma apliecinātu kopiju.

Ja Tiesa apelāciju noraida, tad Arbitrāžas komitejas lēmums kļūst galīgs.

Ja Tiesa Arbitrāžas komitejas lēmumu atceļ, tad vajadzības gadījumā pēc kādas iesaistītās personas ierosinājuma lietu var atkal izskatīt Arbitrāžas komitejā. Arbitrāžas komiteja ievēro visus Tiesas nolēmumus par tiesību jautājumiem.

23. pants

Gadījumos, uz kuriem attiecas ES līguma 35. panta 1. punkts, EK līguma 234. pants un EAEK līguma 150. pants, attiecīgā dalībvalsts tiesa dara zināmu Tiesai savu lēmumu apturēt lietas izskatīšanu un nodot lietu Tiesai. Tiesas sekretārs šo lēmumu pēc tam paziņo pusēm, dalībvalstīm un Komisijai, kā arī Padomei vai Eiropas Centrālajai Bankai, ja kāda no tām izdevusi aktu, kura spēkā esamība vai interpretācija tiek apstrīdēta, un Eiropas Parlamentam un Padomei, ja šīs abas iestādes kopīgi izdevušas aktu, kura spēkā esamība vai interpretācija tiek apstrīdēta.

Puses, attiecīgās dalībvalstis, Komisija un, attiecīgā gadījumā, Eiropas Parlaments, Padome un Eiropas Centrālā banka ir tiesīga divos mēnešos pēc šāda paziņojuma iesniegt Tiesai lietas izklāstu vai rakstiskus apsvērumus.

Gadījumos, uz kuriem attiecas EK līguma 234. pants, Tiesas sekretārs attiecīgās valsts tiesas lēmumu paziņo arī valstīm, kas nav dalībvalstis, bet kas ir Eiropas Ekonomikas zonas nolīguma līgumslēdzējas puses, kā arī EEZ nolīgumā minētajai EBTA Pārraudzības iestādei, kas divos mēnešos pēc šāda paziņojuma Tiesai var iesniegt lietas izklāstu vai rakstiskus apsvērumus, ja konkrētā lieta ir saistīta ar EEZ nolīguma darbības jomām.

24. pants

Tiesa var prasīt pusēm iesniegt visus dokumentus un darīt zināmu visu informāciju, ko Tiesa atzīst par vēlamu. Jebkuru atteikumu oficiāli reģistrē.

Tiesa var arī lūgt, lai dalībvalstis un iestādes, kas nav puses attiecīgajā lietā, dara zināmu visu informāciju, ko Tiesa atzīst par vajadzīgu tiesvedības sakarā.

25. pants

Tiesa var jebkurai fiziskai personai, struktūrai, iestādei, komitejai vai citai organizācijai pēc pašas izvēles katrā laikā uzticēt uzdevumu sniegt eksperta atzinumu.

26. pants

Lieciniekus uzklausa atbilstīgi reglamentam.

27. pants

Ja liecinieki neierodas tiesā, Tiesai ir pilnvaras, kas parasti ir tiesām, un tā var atbilstīgi reglamentam uzlikt sodanaudas.

28. pants

Lieciniekus un ekspertus var uzklausīt pēc tam, kad viņi devuši tādu zvērestu, kāds noteikts reglamentā, vai arī tādu, kāds noteikts liecinieka vai eksperta valsts tiesību aktos.

29. pants

Tiesa var dot rīkojumu, lai lieciniekus vai ekspertus uzklausa viņu pastāvīgās dzīvesvietas tiesu iestāde.

Šo rīkojumu atbilstīgi reglamentam nosūta izpildīt kompetentai tiesu iestādei. Dokumentus, kas sagatavoti, izpildot Tiesas uzdevumu, saskaņā ar tiem pašiem nosacījumiem nosūta atpakaļ Tiesai.

Tiesa sedz izdevumus, neierobežojot tiesības vajadzības gadījumā tos piedzīt no pusēm.

30. pants

Dalībvalstis pret visiem liecinieku vai ekspertu zvēresta pārkāpumiem izturas tāpat kā tad, ja pārkāpums būtu izdarīts kādā attiecīgās dalībvalsts tiesā, kuras jurisdikcijā ir civillietas. Pēc Tiesas pieprasījuma attiecīgā dalībvalsts pret pārkāpēju ierosina lietu savā kompetentajā tiesā.

31. pants

Tiesas sēdes ir atklātas, ja vien Tiesa pēc savas ierosmes vai pēc pušu iesnieguma nopietnu iemeslu dēļ nenolemj ko citu.

32. pants

Tiesas sēžu gaitā Tiesa var uzklausīt ekspertus, lieciniekus un pašas puses. Puses var vērsties pie Tiesas tikai ar pārstāvju starpniecību.

33. pants

Visas tiesas sēdes protokolē, un protokolu paraksta priekšsēdētājs un sekretārs.

34. pants

Priekšsēdētājs sagatavo izskatāmo lietu sarakstu.

35. pants

Tiesas apspriedes ir un paliek slepenas.

36. pants

Tiesas spriedumos norāda pamatojumu, kāpēc tie pieņemti. Spriedumos norāda to tiesnešu vārdus, kuri piedalījušies apspriedēs.

37. pants

Tiesas spriedumus paraksta priekšsēdētājs un sekretārs. Tos nolasa atklātās tiesas sēdēs.

38. pants

Tiesa pieņem lēmumu par izdevumiem.

39. pants

Tiesas priekšsēdētājs saskaņā ar saīsināto tiesāšanās procedūru, kas vajadzības gadījumā var atšķirties no šo Statūtu noteikumiem un kas ir noteikta reglamentā, var izlemt pieteikumus par akta piespiedu izpildes atlikšanu saskaņā ar EK līguma 242. pantu un EAEK līguma 158. pantu, par pagaidu pasākumu noteikšanu saskaņā ar EK līguma 243. pantu vai EAEK līguma 158. pantu, vai pieteikumus par piespiedu izpildes apturēšanu saskaņā ar EK līguma 256. panta ceturto daļu vai EAEK līguma 164. panta trešo daļu.

Ja priekšsēdētājs nevar piedalīties sēdē, saskaņā ar reglamentu viņa vietā stājas cits tiesnesis.

Priekšsēdētāja vai tiesneša, kas viņu aizstāj, lēmums ir provizorisks un nekādi neietekmē Tiesas lēmumu par lietas būtību.

40. pants

Dalībvalstis un Kopienu iestādes var iestāties lietās, ko izskata Tiesa.

Tādas tiesības ir arī visām citām personām, kas konstatē, ka Tiesā iesniegtas lietas iznākums skar to intereses, ja vien tā nav lieta starp dalībvalstīm, starp Kopienu iestādēm vai starp dalībvalstīm, no vienas puses, un Kopienu iestādēm, no otras puses.

Neskarot šā panta otro daļu, lietās, ko izskata Tiesa, var iestāties valstis, kas nav dalībvalstis, bet ir Eiropas Ekonomikas zonas nolīguma līgumslēdzējas puses, kā arī EEZ nolīgumā minētā EBTA Pārraudzības iestāde, ja konkrētā lieta ir saistīta ar kādu no EEZ nolīguma darbības jomām.

Pieteikumā par iestāšanos lietā ietvertie argumenti drīkst tikai atbalstīt vienas puses prasījumu.

41. pants

Ja atbildētāja puse pēc attiecīga uzaicinājuma neiesniedz rakstiskus dokumentus atbildei uz pieteikumu, spriedumu attiecībā uz šo pusi pieņem aizmuguriski. Iebildumus pret spriedumu var iesniegt mēneša laikā pēc tā paziņošanas. Iebildumu iesniegšana nepārtrauc aizmuguriskā sprieduma piespiedu izpildi, ja vien Tiesa nenolemj ko citu.

42. pants

Dalībvalstis, Kopienu iestādes un citas fiziskās vai juridiskās personas tādās lietās un saskaņā ar tādiem nosacījumiem, kas jānosaka reglamentā, var ierosināt lietu pēc trešās personas pieteikuma, lai apstrīdētu Tiesas spriedumu, kas pieņemts, neuzklausot šīs personas, ja spriedums aizskar viņu tiesības.

43. pants

Ja sprieduma saturs vai piemērojuma apjoms ir neskaidrs, Tiesa to interpretē pēc tās puses vai Kopienas iestādes lūguma, kura dara zināmu savu ieinteresētību šādā interpretēšanā.

44. pants

Pieteikumu pārskatīt spriedumu var iesniegt Tiesai tikai tad, ja kļūst zināms kāds fakts, kas ir būtiski svarīgs faktors, bet sprieduma pasludināšanas laikā nav bijis zināms Tiesai un pusei, kas prasa spriedumu pārskatīt.

Pārskatīšanu sāk ar Tiesas spriedumu, kas skaidri un noteikti fiksē jauno faktu un atzīst, ka būtībā tas ļauj lietu pārskatīt, un šā iemesla dēļ atzīst pieteikumu par izskatāmu.

Pieteikumu par pārskatīšanu nevar iesniegt, ja pagājuši desmit gadi pēc Tiesas sprieduma pieņemšanas dienas.

45. pants

Termiņu pagarinājumus, pamatojoties uz apsvērumiem par attālumu, nosaka reglaments.

Termiņam beidzoties, attiecīgā persona nezaudē savas tiesības, ja pierāda, ka pastāvējuši neparedzēti apstākļi vai *force majeure*.

46. pants

Lietas pret Kopienām sakarā ar ārpuslīgumu saistībām nevar ierosināt, ja pagājuši pieci gadi pēc notikuma, kas ļāvis lietu ierosināt. Noilguma termiņu pārtrauc, ja Tiesā ir ierosināta lieta vai ja pirms šādas lietas cietusī puse iesniegusi lūgumu attiecīgajai Kopienas iestādei. Pēdējā minētajā gadījumā lieta jāierosina divos mēnešos, kā tas paredzēts EK līguma 230. pantā un EAEK līguma 146. pantā; vajadzības gadījumā piemēro attiecīgi vai nu EK līguma 232. panta otro daļu, vai arī EAEK līguma 148. panta otro daļu.

IV SADAĻA

Eiropas Kopienu pirmās instances tiesa

47. pants

Šo statūtu 2. līdz 8. pants, 14. un 15. pants, 17. panta pirmā, otrā, ceturtā un piektā daļa un 18. pants attiecas uz Pirmās instances tiesu un tās locekļiem. Statūtu 2. pantā minēto zvērestu nodod Tiesas priekšā, un 3., 4. un 6. pantā minētos lēmumus pieņem Tiesa, iepriekš uzklausot Pirmās instances tiesu.

Šo statūtu 3. panta ceturtā daļa, kā arī 10., 11. un 14. pants *mutatis mutandis* attiecas arī uz Pirmās instances tiesas sekretāru.

48. pants

Pirmās instances tiesā ir 15 tiesneši.

49. pants

Pirmās instances tiesas locekļiem var uzdot pildīt ģenerāladvokāta pienākumus.

Ģenerāladvokāta pienākums, rīkojoties pilnīgi objektīvi un neatkarīgi, ir atklātās tiesas sēdēs izteikt pamatotus argumentus dažās Pirmās instances tiesā iesniegtās lietās, lai palīdzētu Pirmās instances tiesai pildīt tās pienākumus.

Tādu lietu noteikšanas kritērijus, kā arī procedūru ģenerāladvokātu norīkošanai nosaka Pirmās instances tiesas reglamentā.

Loceklis, kuram kādā lietā uzdots veikt ģenerāladvokāta pienākumu, nevar piedalīties sprieduma pieņemšanā attiecīgajā lietā.

50. pants

Pirmās instances tiesa lietas izspriež palātās, kurās ir trīs vai pieci tiesneši. Tiesneši no sava vidus ievēl palātu priekšsēdētājus. To palātu priekšsēdētājus, kurās ir pieci tiesneši, ievēl uz trijiem gadiem. Viņus vienreiz var ievēlēt atkārtoti.

Palātu sastāvu un lietu nodošanu tām nosaka reglaments. Dažos gadījumos, kas paredzēti reglamentā, lietas var izskatīt Pirmās instances tiesas plēnums, vai arī viens pats tiesnesis.

Reglamentā tāpat var paredzēt, kādos gadījumos un ar kādiem nosacījumiem Pirmās instances tiesa lietas izspriež virspalātā.

51. pants

Atkāpjoties no noteikuma, kas iekļauts EK līguma 225. panta 1. punktā un EAEK līguma 140.a panta 1. punktā, Tiesas jurisdikcijā ir lietas, ko ierosina dalībvalstis, Kopienu iestādes un Eiropas Centrālā banka.

52. pants

Tiesas priekšsēdētājs un Pirmās instances tiesas priekšsēdētājs, savstarpēji vienojoties, pieņem nosacījumus, kā Tiesas amatpersonas un citi tās darbinieki sniedz pakalpojumus Pirmās instances tiesai, lai tā varētu darboties. Atsevišķas amatpersonas vai citi darbinieki ir pakļauti Pirmās instances tiesas sekretāram Pirmās instances tiesas priekšsēdētāja vadībā.

53. pants

Pirmās instances tiesas procesu reglamentē III sadaļa.

Pirmās instances tiesas procesu precizē un papildina ar noteikumiem, kas var būt vajadzīgi un ko fiksē reglamentā. Reglamentā var būt atkāpes no 40. panta ceturtās daļas un no 41. panta, lai ņemtu vērā īpašās iezīmes, kādas ir tiesvedībai intelektuālā īpašuma jomā.

Atkāpjoties no šo statūtu 20. panta, ģenerāladvokāts savus pamatotos argumentus var iesniegt rakstiski.

54. pants

Ja pieteikumu vai citu Pirmās instances tiesai adresētu lietas dokumentu kļūdas dēļ iesniedz Tiesas sekretāram, sekretārs to tūlīt pārsūta Pirmās instances tiesas sekretāram; tāpat, ja pieteikumu vai citu Tiesai adresētu lietas dokumentu kļūdas dēļ iesniedz Pirmās instances tiesas sekretāram, šis sekretārs to tūlīt pārsūta Tiesas sekretāram.

Ja Pirmās instances tiesa konstatē, ka tās jurisdikcijā nav izskatīt un izlemt lietu, kas ir Tiesas jurisdikcijā, tā nodod šo lietu Tiesai; tāpat, ja Tiesa konstatē, ka lieta ir Pirmās instances tiesas jurisdikcijā, tā šo lietu nodod Pirmās instances tiesai, turklāt tā nedrīkst atteikties lietu izskatīt.

Ja Tiesā un Pirmās instances tiesā ir nodotas lietas, kurās ir viens un tas pats prasījums, kurās jāizskata viens un tas pats interpretācijas jautājums, vai kurās apstrīdēta viena un tā paša akta spēkā esamība, Pirmās instances tiesa pēc pušu uzklausīšanas var atlikt lietas izskatīšanu līdz sprieduma pieņemšanai Tiesā. Ja iesniegti pieteikumi par spēkā neesošu pasludināt vienu un to pašu aktu, Pirmās instances tiesa var atteikties lietu izskatīt, lai Tiesa varētu lemt par šiem pieteikumiem. arī Tiesa var nolemt pārtraukt tiesvedību kādā lietā, kas minēta šajā panta daļā; tādā gadījumā turpinās tiesvedība Pirmās instances tiesā.

55. pants

Pirmās instances tiesas galīgos lēmumus, kā arī lēmumus, kas tikai daļēji atrisina lietas būtību, vai atrisina procesa jautājumus attiecībā uz kompetences trūkumu vai prasības nepieļaujamību, Pirmās instances tiesas sekretārs dara zināmus visām lietā iesaistītajām pusēm, kā arī visām dalībvalstīm un Kopienas iestādēm arī tādā gadījumā, ja tās iestājušās lietā, ko izskatījusi Pirmās instances tiesa.

56. pants

Tiesā var iesniegt apelāciju divos mēnešos pēc tam, kad paziņots lēmums, ko pārsūdz, pret Pirmās instances tiesas galīgajiem lēmumiem un šīs tiesas lēmumiem, kas tikai daļēji atrisina

lietas būtību, vai izlemj procesa jautājumus attiecībā uz kompetences trūkumu vai prasības nepieļaujamību.

Šādas apelācijas var iesniegt personas, kuru prasījumi nav apmierināti vai ir apmierināti daļēji. Tomēr personas, kas iestājušās lietā un kas nav dalībvalstis un Kopienu iestādes, var iesniegt apelācijas sūdzības tikai tad, ja Pirmās instances tiesas lēmumi tās ietekmē tieši.

Izņemot gadījumus, kas attiecas uz domstarpībām starp Kopienām un to darbiniekiem, apelācijas var iesniegt arī dalībvalstis un Kopienu iestādes, kas nav iestājušās lietā tiesvedības gaitā Pirmās instances tiesā. Tādas dalībvalstis un iestādes ir tādā pašā statusā kā dalībvalstis vai iestādes, kas iestājušās lietā tiesvedībā pirmajā instancē.

57. pants

Visas personas, kuru pieteikumus par iestāšanos lietā Pirmās instances tiesa noraidījusi, var iesniegt Tiesai apelāciju divās nedēļās pēc tam, kad tām darīts zināms lēmums pieteikumu noraidīt.

Attiecīgajā lietā iesaistītās puses var Tiesā pārsūdzēt visus Pirmās instance tiesas lēmumus, kas pieņemti saskaņā ar EK līguma 242. pantu, 243. pantu vai 256. panta ceturto daļu vai EAEK līguma 157. pantu, 158. pantu vai 164. panta trešo daļu, divos mēnešos pēc tam, kad šie lēmumi darīti zināmi.

Apelāciju, kas minēta šā panta pirmajās divās daļās, izskata un par to lemj saskaņā ar 39. pantā izklāstīto procedūru.

58. pants

Apelācijas sūdzības Tiesai iesniedz tikai par tiesību jautājumiem. Tās pamatojas uz to, ka Pirmās instances tiesa nav bijusi kompetenta, pārkāpusi reglamentu, nelabvēlīgi ietekmējot apelācijas iesniedzēja intereses, kā arī pārkāpusi Kopienas tiesību aktus.

Apelāciju nevar iesniegt tikai par izdevumu apjomu vai pusi, kurai jāsedz šie izdevumi.

59. pants

Ja iesniegta apelācija pret Pirmās instances tiesas lēmumu, lietas izskatīšanai Tiesā ir rakstiskā daļa un mutiskā daļa. Saskaņā ar reglamentu pēc ģenerāladvokāta un pušu uzklausīšanas Tiesa var atteikties no mutiskās daļas.

60. pants

Neskarot EK līguma 242. un 243. pantu un EAEK līguma 157. un 158. pantu, apelācijas iesniegšana neaptur attiecīgā akta piemērošanu.

Atkāpjoties no EK līguma 244. panta un EAEK līguma 159. panta, Pirmās instances tiesas lēmumi, kas pasludina regulas par spēkā neesošām, tomēr stājas spēkā tikai pēc tam, kad beidzies šo

statūtu 56. panta pirmajā daļā minētais termiņš vai, ja šajā termiņā iesniegta apelācija, tad pēc tam, kad apelācija noraidīta, tomēr neierobežojot puses tiesības griezties Tiesā saskaņā ar EK līguma 242. un 243. pantu un EAEK līguma 157. un 158. pantu, lai apturētu to regulu darbību, kuras pasludinātas par spēkā neesošām, vai lai lūgtu lemt par kādu citu pagaidu pasākumu.

61. pants

Ja apelācija ir pamatota, Tiesa atceļ Pirmās instances tiesas lēmumu. Tā var pati pieņemt galīgu spriedumu attiecīgā lietā, ja to ļauj tiesvedības stadija, vai nodot lietu atpakaļ sprieduma pieņemšanai Pirmās instances tiesā.

Ja lietu nodod atpakaļ Pirmās instances tiesai, tai ir saistoši Tiesas lēmumi par tiesību jautājumiem.

Ja ir pamatota apelācija, ko iesniedz dalībvalsts vai Kopienu iestāde, kas nav iestājusies lietā tiesvedības gaitā Pirmās instances tiesā, tad Tiesa, ja uzskata to par vajadzīgu, nosaka, kurus no atceltā Pirmās instances tiesas lēmuma aspektiem tā uzskata par galīgiem attiecībā uz lietā iesaistītām pusēm.

62. pants

Gadījumos, kas paredzēti EK līguma 225. panta 2. un 3. punktā un EAEK līguma 140.a panta 2. un 3. punktā, ja pirmais ģenerāladvokāts uzskata, ka ir nopietni apdraudēta Kopienas tiesību vienotība vai konsekvence, viņš Tiesai var ierosināt pārskatīt Pirmās instances tiesas lēmumu.

Tāds ierosinājums jāiesniedz viena mēneša laikā pēc Pirmās instances tiesas lēmuma pieņemšanas. Viena mēneša laikā pēc tam, kad saņemts pirmā ģenerāladvokāta ierosinājums, Tiesa lemj, vai lēmumu pārskatīs vai ne.

V SADAĻA

Nobeiguma noteikumi

63. pants

Tiesas un Pirmās instances tiesas reglaments ietver noteikumus, kas vajadzīgi, lai piemērotu un vajadzības gadījumā papildinātu šos statūtus.

64. pants

Kamēr šajos statūtos nav pieņemti noteikumi, kas reglamentē valodu lietojumu Tiesā un Pirmās instances tiesā, turpina piemērot tos valodu lietošanas noteikumus, kas paredzēti Tiesas reglamentā un Pirmās instances tiesas reglamentā. Minētos noteikumus var grozīt vai atcelt tikai saskaņā ar procedūru, kas paredzēta šo statūtu grozīšanai.

PROTOKOLI, KAS PIEVIENOTI EIROPAS KOPIENAS DIBINĀŠANAS LĪGUMAM

Protokols par EOTK līguma izbeigšanās finansiālām sekām un par ogļu un tērauda izpētes fondu

AUGSTĀS LĪGUMSLĒDZĒJAS PUSES,

VĒLĒDAMĀS atrisināt dažus jautājumus, kas saistīti ar Eiropas Ogļu un tērauda kopienas (EOTK) dibināšanas līguma izbeigšanos;

VĒLĒDAMĀS nodot īpašumtiesības uz EOTK līdzekļiem Eiropas Kopienai;

ŅEMOT VĒRĀ vēlmi minētos līdzekļus izmantot izpētei nozarēs, kas saistītas ar ogļrūpniecību un tērauda rūpniecību, un vajadzību pēc dažiem īpašiem noteikumiem šajā sakarā;

IR VIENOJUŠĀS par šādiem noteikumiem, ko pievieno Eiropas Kopienas dibināšanas līgumam.

1. pants

1. Visus EOTK aktīvus un pasīvus, kādi tie ir 2002. gada 23. jūlijā, 2002. gada 24. jūlijā nodod Eiropas Kopienai.

2. Šo aktīvu un pasīvu tīro vērtību, kāda tā ir EOTK bilancē 2002. gada 23. jūlijā, ņemot vērā jebkādu pieaugumu vai samazinājumu, kas varētu rasties likvidācijas darbību rezultātā, uzskata par aktīviem, kas paredzēti izpētei ar ogļrūpniecību un tērauda rūpniecību saistītās nozarēs, turpmāk tekstā - "likvidējamā EOTK". Pēc likvidācijas pabeigšanas minētos aktīvus dēvē par "Ogļu un tērauda izpētes fonda aktīviem".

3. Ieņēmumus no aktīviem, ko dēvē par "Ogļu un tērauda izpētes fondu", saskaņā ar šo protokolu un uz tā pamata pieņemtiem aktiem izmanto tikai izpētei, ko veic ar ogļrūpniecību un tērauda rūpniecību saistītās nozarēs, bet kas nav paredzēta izpētes pamatprogrammā .

2. pants

Padome pēc Komisijas priekšlikuma, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu, ar vienprātīgu lēmumu pieņem noteikumus, kas vajadzīgi šā protokola īstenošanai, tostarp pamatprincipus un atbilstošas lēmumu pieņemšanas procedūras, kas cita starpā reglamentē to, kā pieņemt daudzgadu finanšu pamatnostādnes attiecībā uz Ogļu un tērauda izpētes fonda aktīvu pārvaldīšanu, kā arī tehniskas pamatnostādnes attiecībā uz Ogļu un tērauda izpētes fonda izpētes programmu.

3. pants

Ja vien šajā protokolā un uz tā pamata pieņemtos aktos nav paredzēts citādi, piemēro Eiropas Kopienas dibināšanas līguma noteikumus.

4. pants

Šo protokolu piemēro no 2002. gada 24. jūlija.

Protokols par Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 67. pantu

AUGSTĀS LĪGUMSLĒDZĒJAS PUSES

IR VIENOJUŠĀS par šādu noteikumu, ko pievieno Eiropas Kopienas dibināšanas līgumam:

VIENĪGAIS PANTS

No 2004. gada 1. maija Padome pēc Komisijas priekšlikuma, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu, lēmumus par to pasākumu noteikšanu, kas minēti Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 66. pantā, pieņem ar kvalificētu balsu vairākumu

NOBEIGUMA AKTS

DALĪBVALSTU VALDĪBU PĀRSTĀVJU KONFERENCE, kas 2000. gada 14. februārī sanāca Briselē, lai, savstarpēji vienojoties, pieņemtu grozījumus, kas jāizdara Līgumā par Eiropas Savienību un Eiropas Kopienas, Eiropas Atomenerģijas kopienas un Eiropas Ogļu un tērauda kopienas dibināšanas līgumos un dažos ar tiem saistītos aktos, ir pieņēmusi šādus dokumentus:

NICAS Līgums, kas groza Līgumu par Eiropas Savienību, Eiropas Kopienu dibināšanas līgumus un dažus ar tiem saistītus aktus

II. PROTOKOLI

A. Protokols, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Eiropas Kopienu dibināšanas līgumiem

Protokols par Eiropas Savienības paplašināšanos

B. Protokols, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību, Eiropas Kopienas dibināšanas līgumam un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumam

Protokols par Tiesas Statūtiem

C. Protokoli, ko pievieno Eiropas Kopienas dibināšanas līgumam

1. Protokols par EOTK līguma izbeigšanās finansiālām sekām un par Ogļu un tērauda izpētes fondu
2. Protokols par Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 67. pantu

III. DEKLARĀCIJAS

A. Konferences pieņemtās deklarācijas

1. Deklarācija par Eiropas drošības un aizsardzības politiku
2. Deklarācija par 31. panta 2. punktu Līgumā par Eiropas Savienību
3. Deklarācija par Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 10. pantu
4. Deklarācija par Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 21. panta trešo daļu
5. Deklarācija par Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 67. pantu
6. Deklarācija par Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 100. pantu
7. Deklarācija par Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 111. pantu
8. Deklarācija par Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 137. pantu
9. Deklarācija par Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 175. pantu

10. Deklarācija par Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 181.a pantu
11. Deklarācija par Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 191. pantu
12. Deklarācija par Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 225. pantu
13. Deklarācija par Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 225. panta 2. un 3. punktu
14. Deklarācija par Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 225. panta 2. un 3. punktu
15. Deklarācija par Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 225. panta 3. punktu
16. Deklarācija par Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 225.a pantu
17. Deklarācija par Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 229.a pantu
18. Deklarācija par Revīzijas palātu
19. Deklarācija par Eiropas Centrālo banku sistēmas un Eiropas Centrālās bankas statūtu 10.6 pantu
20. Deklarācija par Eiropas Savienības paplašināšanos
21. Deklarācija par kvalificētā balsu vairākuma minimumu un balsu skaitu bloķējošam mazākumam paplašinātā Savienībā
22. Deklarācija par Eiropadomes sanāksmju vietu
23. Deklarācija par Savienības nākotni
24. Deklarācija par 2. pantu Protokolā par EOTK līguma izbeigšanās finansiālām sekām un par Ogļu un tērauda izpētes fondu

B. Deklarācijas, ko Konference pieņēmusi zināšanai

1. Luksemburgas vienpusējā deklarācija
2. Grieķijas, Spānijas un Portugāles deklarācija par Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 161. pantu

---

Nicā, divi tūkstoši pirmā gada divdesmit sestajā februārī

[Paraksti]

KONFERENCES PIEŅEMTĀS DEKLARĀCIJAS

1. Deklarācija par Eiropas drošības un aizsardzības politiku

Saskaņā ar dokumentiem, ko Eiropadome Nicā apstiprinājusi attiecībā uz Eiropas drošības un aizsardzības politiku (prezidentvalsts ziņojums un pielikumi), Eiropas Savienības mērķis ir panākt, lai šī politika drīz sāktu īstenoties. Attiecīgu lēmumu Eiropadome pieņems 2001. gadā cik vien iespējams drīz, bet ne vēlāk kā sanāksmē Lākenā/Briselē, pamatojoties uz pastāvošajiem noteikumiem, kas ietverti Līgumā par Eiropas Savienību. Tātad Nicas līguma stāšanās spēkā šajā sakarā nav priekšnoteikums.

2. Deklarācija par 31. panta 2. punktu Līgumā par Eiropas Savienību

Konference atgādina, ka

– Eiropadomes prezidentvalsts secinājumos, kas pieņemti 1999. gada 15. un 16. oktobrī Tamperē, bija paredzēts lēmums izveidot vienību, kurā katru dalībvalsti pārstāvētu to prokurori, miertiesneši vai policijas darbinieki ar līdzvērtīgu kompetenci (*Eurojust*), kuru pienākums būtu veicināt atbilstošu koordināciju valstu prokuratūru starpā, kā arī atbalstīt organizētas noziedzības kriminālllietu izmeklēšanu;
– ar Padomes 1998. gada 29. jūnijā pieņemto Kopīgo rīcību 98/428/JHA (*OJ L 191, 7. 7. 1998, p. 4*) tika izveidots Eiropas Tiesu iestāžu tīkls.

3. Deklarācija par Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 10. pantu

Konference uzsver, ka godprātīgas sadarbības pienākums, kas izriet no Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 10. panta un kas jāievēro attiecībās starp dalībvalstīm un Kopienas iestādēm, ir jāievēro arī attiecībās starp Kopienas iestādēm. Vajadzības gadījumā, lai veicinātu Eiropas Kopienas dibināšanas līguma piemērošanu, Eiropas Parlaments, Padome un Komisija saskaņā ar minēto godprātīgas sadarbības pienākumu savstarpējās attiecībās var slēgt iestāžu nolīgumus. Ar tādiem nolīgumiem nevar grozīt vai papildināt Līguma noteikumus, un tos var slēgt tikai ar visu minēto trīs iestāžu piekrišanu.

4. Deklarācija par Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 21. panta trešo daļu

Konference aicina iestādes, kas minētas 21. panta trešajā daļā vai 7. pantā, nodrošināt to, ka atbildes uz Savienības pilsoņu rakstiskiem lūgumiem tiek sniegtas atbilstošā termiņā.

5. Deklarācija par Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 67. pantu

Augstās Līgumslēdzējas Puses vienojas, ka Padome savā lēmumā, kas tai jāpieņem saskaņā ar 67. panta 2. punkta otro ievilkumu,

– nolems, ka no 2004. gada 1. maija lēmumus par to pasākumu noteikšanu, kas minēti 62. panta 3. punktā un 63. panta 3. punkta b) apakšpunktā, pieņem saskaņā ar 251. pantā paredzēto procedūru;
– nolems, ka no dienas, kad tiek panākta vienošanās par to pasākumu darbības jomu, kas attiecas uz personu pārvietošanos pāri dalībvalstu ārējām robežām, lēmumus par 62. panta 2. punkta a) apakšpunktā minēto pasākumu noteikšanu pieņem saskaņā ar 251. pantā paredzēto procedūru.

Tāpat Padome centīsies darīt visu, lai no 2004. gada 1. maija vai cik vien drīz iespējams pēc tam 251. pantā minēto procedūru varētu piemērot arī citām jomām, uz kurām attiecas Līguma IV sadaļa, vai to daļām.

6. Deklarācija par Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 100. pantu

Konference atgādina, ka, pieņemot lēmumus par finansiālu palīdzību, kas paredzēti 100. pantā, kuru pieņemšanā ievērots 103. pantā minētais aizliegums veikt ārkārtas palīdzību, jāievēro 2000.- 2006. gada finanšu plāns un, jo īpaši, 11. punkts Iestāžu nolīgumā par budžeta disciplīnu un budžeta procedūras uzlabošanu, kas 1999. gada 6. maijā noslēgts starp Eiropas Parlamentu, Padomi un Komisiju, kā arī jāievēro attiecīgi noteikumi turpmākos iestāžu nolīgumos un finanšu plānos.

7. Deklarācija par Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 111. pantu

Konference vienojas par to, ka procedūrām, ko izmanto, formulējot Kopienas nostāju starptautiskā līmenī saistībā ar jautājumiem, kuri ir īpaši svarīgi ekonomikas un monetārajai savienībai, ir jāļauj visos posmos pilnīgi iesaistīties visām eirozonas dalībvalstīm.

8. Deklarācija par Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 137. pantu

Konference vienojas par to, ka visus izdevumus, kas rodas saistībā ar 137. pantu, sedz no finanšu plāna 3. pozīcijas.

9. Deklarācija par Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 175. pantu

Augstās Līgumslēdzējas Puses ir apņēmušās panākt, lai Eiropas Savienība būtu galvenais spēks vides aizsardzības veicināšanā Savienībā, kā arī starptautiskos centienos, veicinot tā paša mērķa sasniegšanu globālā mērogā. Veicinot minēto mērķi, pilnīgi jāizmanto visas iespējas, ko sniedz Līgums, tostarp uz tirgu orientēti un noturīgu attīstību veicinoši pasākumi.

10. Deklarācija par Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 181.a pantu

Konference apstiprina, ka, neskarot citus Eiropas Kopienas dibināšanas līguma noteikumus, 181.a pants neattiecas uz palīdzību, ko saistībā ar maksājumu bilancēm sniedz trešām valstīm.

11. Deklarācija par Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 191. pantu

Konference atgādina, ka 191. panta noteikumi neparedz pilnvaru nodošanu Eiropas Kopienai un neietekmē valstu attiecīgo konstitucionālo noteikumu piemērošanu.

Finansējumu, ko no Eiropas Kopienu budžeta piešķir Eiropas līmeņa politiskām partijām, ne tieši, ne netieši nedrīkst izmantot valstu līmeņa politisku partiju finansēšanai.

Politisko partiju finansēšanas noteikumi tieši tāpat attiecas uz visiem politiskiem spēkiem, kas ir pārstāvēti Eiropas Parlamentā.

12. Deklarācija par Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 225. pantu

Konference aicina Tiesu un Komisiju cik vien iespējams drīz iesniegt vispārējus apsvērumus par jurisdikcijas sadalījumu starp Tiesu un Pirmās instances tiesu, jo īpaši saistībā ar tiešām

darbībām, kā arī iesniegt atbilstīgus priekšlikumus kompetentām iestādēm lēmuma pieņemšanai tūlīt pēc Nicas līguma stāšanās spēkā.

13. Deklarācija par Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 225. panta 2. un 3. punktu

Konference uzskata, ka galvenie noteikumi saistībā ar pārskatīšanas procedūru, kas paredzēta 225. panta 2. un 3. punktā, jādefinē Tiesas statūtos. Noteikumos jāparedz

– Tiesvedībā iesaistīto pušu loma, tā garantējot pušu tiesību ievērošanu;
– pārskatīšanas procedūras ietekme uz Pirmās instances tiesas lēmuma izpildi;
– Tiesas lēmuma ietekme uz pušu domstarpībām.

14. Deklarācija par Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 225. panta 2. un 3. punktu

Konference uzskata, ka, pieņemot statūtu noteikumus, kas vajadzīgi 225. panta 2. un 3. punkta piemērošanai, Padomei jāievieš procedūra, ar ko tādu noteikumu praktiskā darbība tiktu izvērtēta ne vēlāk kā trīs gadus pēc Nicas Līguma stāšanās spēkā.

15. Deklarācija par Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 225. panta 3. punktu

Konference uzskata, ka izņēmuma gadījumos, kad Tiesa nolemj pārskatīt kādu Pirmās instances tiesas lēmumu saistībā ar jautājumu, kas iesniegts prejudiciāla nolēmuma pieņemšanai, Tiesai jārīkojas saskaņā ar ārkārtas procedūru.

16. Deklarācija par Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 225.a pantu

Konference lūdz Tiesai un Komisijai cik iespējams ātri izstrādāt lēmuma projektu, ar kuru tiktu izveidota tiesas kamera, kuras jurisdikcijā būtu pirmajā instancē pieņemt spriedumus domstarpībās starp Kopienu un tās darbiniekiem.

17. Deklarācija par Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 229.a pantu

Konference uzskata, ka 229.a pants nekavē ieviest atbilstošu kārtību, lai tiesu iestādēs izšķirtu domstarpības saistībā ar tādu aktu piemērošanu, kas, pamatojoties uz Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu, pieņemti nolūkā ieviest Kopienas rūpnieciskā īpašuma tiesības.

18. Deklarācija par Revīzijas palātu

Konference aicina Revīzijas palātu un valstu revīzijas iestādes uzlabot savstarpējās sadarbības sistēmu un sadarbības nosacījumus, tajā pašā laikā saglabājot savu autonomiju. Šādā nolūkā Revīzijas palātas priekšsēdētājs var veidot koordinācijas komiteju, kurā tiek pārstāvēti valstu revīzijas iestāžu priekšsēdētāji.

19. Deklarācija par Eiropas Centrālo banku sistēmas un Eiropas Centrālās bankas statūtu 10.6 pantu

Konference izsaka cerību, ka cik vien iespējams drīz tiks izstrādāts ieteikums Eiropas Centrālo banku sistēmas un Eiropas Centrālās bankas statūtu 10.6 panta nozīmē.

20. Deklarācija par Eiropas Savienības paplašināšanos [1]

---

[1] Šīs deklarācijas tabulās uzskaitītas tikai tās kandidātvalstis, ar kurām sāktas pievienošanās sarunas.

Kopējā nostāja, kas pievienošanās konferencēs dalībvalstīm jāpieņem attiecībā uz vietu sadalījumu Eiropas Parlamentā, balsu sadalījumu Padomē, Ekonomikas un sociālo lietu komitejas uzbūvi un Reģionu komitejas uzbūvi, Savienībā ar 27 dalībvalstīm atbildīs šādām tabulām:

1. EIROPAS PARLAMENTS

DALĪBVALSTIS	VIETU SKAITS PARLAMENTĀ
Vācija	99
Apvienotā Karaliste	72
Francija	72
Itālija	72
Spānija	50
Polija	50
Rumānija	33
Nīderlande	25
Grieķija	22
Čehija	20
Beļģija	22
Ungārija	20
Portugāle	22
Zviedrija	18
Bulgārija	17
Austrija	17
Slovākija	13
Dānija	13
Somija	13
Īrija	12
Lietuva	12
Latvija	8
Slovēnija	7
Igaunija	6
Kipra	6
Luksemburga	6
Malta	5
KOPĀ	732

2. PIEŠĶIRTĀS BALSIS PADOMĒ

PADOMES LOCEKLES VALSTIS	PIEŠĶIRTĀS BALSIS
Vācija	29
Apvienotā Karaliste	29
Francija	29
Itālija	29
Spānija	27
Polija	27
Rumānija	14
Nīderlande	13
Grieķija	12
Čehija	12
Beļģija	12
Ungārija	12
Portugāle	12
Zviedrija	10
Bulgārija	10
Austrija	10
Slovākija	7
Dānija	7
Somija	7
Īrija	7
Lietuva	7
Latvija	4
Slovēnija	4
Igaunija	4
Kipra	4
Luksemburga	4
Malta	3
KOPĀ	345

Gadījumos, ja saskaņā ar šo līgumu Padomes lēmumi jāpieņem pēc Komisijas priekšlikuma, Padomes lēmumu pieņemšanai vajadzīgas vismaz 258 balsis "par", balsojot locekļu vairākumam.

Citos gadījumos Padome lēmumus pieņem ar 258 balsīm "par", balsojot vismaz divām trešdaļām locekļu.

Ja Padomei lēmums jāpieņem ar kvalificētu balsu vairākumu, tad jebkurš Padomes loceklis var lūgt pārbaudīt, vai dalībvalstis, kas veido kvalificēto balsu vairākumu, pārstāv vismaz 62 % no Savienības kopējā iedzīvotāju skaita. Ja konstatē, ka minētais nosacījums nav ievērots, tad attiecīgo lēmumu nepieņem.

3. EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJA

DALĪBVALSTIS	LOCEKĻU SKAITS
Vācija	24
Apvienotā Karaliste	24
Francija	24
Itālija	24
Spānija	21
Polija	21
Rumānija	15
Nīderlande	12
Grieķija	12
Čehija	12
Beļģija	12
Ungārija	12
Portugāle	12
Zviedrija	12
Bulgārija	12
Austrija	12
Slovākija	9
Dānija	9
Somija	9
Īrija	9
Lietuva	9
Latvija	7
Slovēnija	7
Igaunija	7
Kipra	6

Luksemburga	6
Malta	5
KOPĀ	344

4. REĢIONU KOMITEJA

DALĪBVALSTIS	LOCEKĻU SKAITS
Vācija	24
Apvienotā Karaliste.	24
Francija	24
Itālija	24
Spānija	21
Polija	21
Rumānija	15
Nīderlande	12
Grieķija	12
Čehija	12
Beļģija	12
Ungārija	12
Portugāle	12
Zviedrija	12
Bulgārija	12
Austrija	12
Slovākija	9
Dānija	9
Somija	9
Īrija	9
Lietuva	9
Latvija	7
Slovēnija	7
Igaunija	7
Kipra	6
Luksemburga	6
Malta	5
KOPĀ	344

21. Deklarācija par kvalificētā balsu vairākuma minimumu un balsu skaitu bloķējošam mazākumam paplašinātā Savienībā

Ja līdz laikam, kad stājas spēkā jaunais balsu sadalījums (2005. gada 1. janvārī), visas kandidātvalstis, kas minētas Deklarācijā par Eiropas Savienības paplašināšanos, vēl nav pievienojušās Savienībai, tad kvalificētā balsu vairākuma minimumu, turpinoties pievienošanās procesam, salīdzinājumā ar pašreizējo procentuālo minimumu pazemina ne vairāk kā līdz 73,4% . Kad visas minētās kandidātvalstis Savienībai pievienojušās, Savienībā ar 27 dalībvalstīm bloķējošais mazākums tiek palielināts līdz 91 balsij, un automātiski tiek koriģēts kvalificētā balsu vairākuma minimums, kas noteikts saskaņā ar tabulu, kura iekļauta Deklarācijā par Eiropas Savienības paplašināšanos.

22. Deklarācija par Eiropadomes sanāksmju vietu

No 2002. gada vienu no katras prezidentvalsts rīkotām Eiropadomes sanāksmēm sasauc Briselē. Tiklīdz Eiropas Savienībā būs 18 dalībvalstis, Briselē rīkos visas Eiropadomes sanāksmes.

23. Deklarācija par Savienības nākotni

1. Nicā tika lemts par svarīgām reformām. Konference izsaka atzinību par dalībvalstu valdību pārstāvju konferences sekmīgu noslēgšanu un aicina dalībvalstis Nicas līgumu ratificēt cik vien iespējams drīz.

2. Konference ir vienisprātis par to, ka dalībvalstu valdību pārstāvju konferences slēgšana paver ceļu Eiropas Savienības paplašināšanai, un uzsver, ka līdz ar Nicas līguma ratifikāciju Eiropas Savienība būs pabeigusi iestāžu reformu, kas vajadzīga jaunu dalībvalstu uzņemšanai.

3. Tagad, kad pavērts ceļš Savienības paplašināšanai, Konference aicina izvērstāk apspriest Eiropas Savienības nākotni. 2001. gadā Zviedrija un Beļģija kā prezidentvalstis, sadarbojoties ar Komisiju un iesaistot Eiropas Parlamentu, veicinās plašas diskusijas ar visām ieinteresētām personām: valstu parlamentu pārstāvjiem un sabiedriskā viedokļa paudējiem, t.i., politiskām, ekonomikas un augstskolu aprindām, pilsoniskās sabiedrības pārstāvjiem u.tml. Kandidātvalstis šajā procesā iesaistīs atbilstīgi principiem, ko paredzēts definēt.

4. Saskaņā ar ziņojumu, ko paredzēts iesniegt Eiropadomei 2001. gada jūnijā Gēteborgā, 2001. gada decembra sanāksmē Lākenā/Briselē Eiropadome vienosies par deklarāciju, kurā paredzēs atbilstošus ierosinājumus šā procesa turpināšanai.

5. Šajā procesā *inter alia* jārisina šādi jautājumi:

– kā ieviest un pārraudzīt precīzāku pilnvaru sadalījumu starp Eiropas Savienību un dalībvalstīm, atspoguļojot subsidiaritātes principu;
– kāds ir Nicā pasludinātās Eiropas Savienības Pamattiesību hartas statuss saskaņā ar secinājumiem, kas radušies Eiropadomes sanāksmē Ķelnē;
– kā vienkāršot pamatlīgumus, lai padarītu tos skaidrākus un labāk saprotamus, nemainot to jēgu;
– kāda ir valstu parlamentu nozīme Eiropas nākotnes veidošanā.

6. Pievēršoties iepriekšminētajiem jautājumiem, Konference atzīst vajadzību uzlabot un pārraudzīt Savienības un tās iestāžu demokrātisko leģitimitāti un atklātību tā, lai Savienību un tās iestādes tuvinātu dalībvalstu pilsoņiem.

7. Konference vienojas par to, ka pēc šo sagatavošanas pasākumu veikšanas 2004. gadā tiks sasaukta kārtējā dalībvalstu valdību pārstāvju konference, lai iepriekšminētos jautājumus izskatītu nolūkā atbilstīgi grozīt pamatlīgumus.

8. Dalībvalstu konference nav uzskatāma par šķēršļi vai priekšnosacījumu paplašināšanās procesam. Turklāt tās kadidātvalstis, kuras būs pabeigušas pievienošanās sarunas, tiks aicinātas piedalīties Konferencē. Kandidātvalstis, kuras pievienošanās sarunas nebūs pabeigušas, aicinās piedalīties novērotāju statusā.

24. Deklarācija par 2. pantu Protokolā par EOTK līguma izbeigšanās finansiālām sekām un par Ogļu un tērauda izpētes fondu

Konference aicina Padomi nodrošināt to, ka saskaņā ar Protokola 2. pantu pēc EOTK līguma izbeigšanās EOTK statistikas sistēmas spēkā esamība tiek pagarināta līdz 2002. gada 31. decembrim, kā arī aicināt Komisiju sniegt attiecīgus ieteikumus.

DEKLARĀCIJAS, KO KONFERENCE PIEŅĒMUSI ZINĀŠANAI

1. Luksemburgas vienpusējā deklarācija

Neskarot 1965. gada 8. aprīļa lēmumu un tajā iekļautos noteikumus un iespējas attiecībā uz jaunveidojamu iestāžu, organizāciju un struktūrvienību atrašanās vietām, Luksemburgas valdība apņemas neprasīt, lai tās teritorijā tiktu izvietotas Iekšējā tirgus saskaņošanas biroja apelācijas valdes (preču zīmes un dizainparaugi), kas paliks Alikantē pat tad, ja tās pārtaps par tiesu kamerām Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 220. panta nozīmē.

2. Grieķijas, Spānijas un Portugāles deklarācija par Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 161. pantu

Grieķija, Spānija un Portugāle piekrīt pārejai uz kvalificētu balsu vairākumu saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 161. pantu ar nosacījumu, ka panta trešajā daļā vārds "daudzgadu" nozīmē to, ka finanšu plānam, ko piemēro no 2007. gada 1. janvāra, kā arī ar to saistītam Iestāžu nolīgumam, būs tāds pats spēkā esamības termiņš kā pašreizējam finanšu plānam.

Piezīmēm

Piezīmēm

Piezīmēm

Tulkošanas un terminoloģijas centra izdotās grāmatas

📖 Konsolidēts Eiropas Kopienas dibināšanas līgums
Rīga, 1999.

📖 Angļu – latviešu lauksaimniecības terminu vārdnīca
English – Latvian Glosary of Agricultural Terms
Rīga, 2000.

📖 Latvijas Republikas tiesību aktu tulkošanas rokasgrāmata
Translation Handbook for Latvian Legislation
Rīga, 2000.

📖 Eiropas Savienības tiesību aktu tulkošanas rokasgrāmata
Rīga, 2000.

📖 Angļu – latviešu Eiropas Savienības primāro tiesību aktu terminu vārdnīca
English – Latvian Glossary of EU Primary Legislation Terms
Rīga, 2000.

📖 Konsolidēts Eiropas Kopienas dibināšanas līgums un Nicas Līgums
Rīga, 2001.

📖 Latvijas Republikas Civillikums
The Civil Law of Latvia
Rīga, 2001.

Sagatavošanā

📖 Latvijas Republikas Civillikuma terminu vārdnīca
The Civil Law of Latvia - Glossary of Terms

Sīkāku informāciju par mūsu izdevumiem varat saņemt:

Tulkošanas un terminoloģijas centrā
Elizabetes ielā 41/43, 5. stāvā, Rīgā, LV-1010

Tālrunis: 7331814; http://www.ttc.lv; e-pasts: ttc@ttc.lv